

Veiligheidsmonitor

2014

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Veiligheidsmonitor

2014

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
-	Nihil
-	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2014-2015	2014 tot en met 2015
2014/2015	Het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2014 en eindigend in 2015
2012/'13-2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2012/'13 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Centraal Bureau voor de Statistiek, Grafimedia
Ontwerp: Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

verkoop@cbs.nl
Fax 045 570 62 68
ISBN 978-90-357-1728-2
ISSN 1114-2274

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2015.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Voorwoord

Hoe ervaren Nederlanders de leefbaarheid van hun woonomgeving? Voelen zij zich er veilig? Hoe vaak zijn ze slachtoffer van criminaliteit en wat vinden ze van het functioneren van de politie?

Op dit soort vragen geeft de *Veiligheidsmonitor 2014* antwoord. De publicatie richt zich vooral op de periode 2012–2014 maar laat ook trends vanaf 2005 zien. De Veiligheidsmonitor presenteert naast het landelijke beeld ook uitkomsten op het niveau van de regionale eenheden, politiedistricten en de 50 grootste gemeenten van ons land.

De cijfers in deze publicatie zijn gebaseerd op een jaarlijkse grootschalige enquête onder de Nederlandse bevolking van 15 jaar ouder. In 2014 hebben meer dan 86 duizend personen de uitgebreide vragenlijst ingevuld. Dit grote aantal respondenten maakt het mogelijk om tot op een gedetailleerd niveau betrouwbare uitspraken te doen over de objectieve en subjectieve veiligheid in Nederland.

In de afgelopen jaren zijn Nederlanders de leefbaarheid van hun buurt iets positiever gaan zien. Zo ervaren ze minder verloedering en sociale overlast in hun woonomgeving. Het aandeel personen dat naar eigen zeggen slachtoffer is geweest van veelvoorkomende criminaliteit, zoals geweld, vermogensdelicten of vandalisme is sinds 2005 meer dan 30 procent gedaald. Dit vertaalt zich maar beperkt in de beleving van veiligheid. Na een aanvankelijk forse daling met 20 procent tussen 2005 en 2008 zijn de onveiligheidsgevoelens sindsdien nog maar met 5 procent gedaald. Afgelopen jaar voelde ruim 1 op de 3 Nederlanders zich wel eens onveilig. Het oordeel van de burger over de politie laat een gunstige ontwikkeling zien. Zowel over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt als over het functioneren van de politie in algemene zin zijn Nederlanders in 2014 iets positiever gaan denken dan het jaar daarvoor.

De Veiligheidsmonitor is een samenwerking tussen het Centraal Bureau voor de Statistiek en het ministerie van Veiligheid en Justitie.

De publicatie *Veiligheidsmonitor 2014* wordt in pdf-vorm uitgebracht via de website van het CBS. In zeer beperkte oplage is de publicatie ook in print beschikbaar. Op [StatLine](#), de elektronische databank van het CBS, zijn meer cijfers uit de Veiligheidsmonitor te vinden.

Directeur-Generaal van de Statistiek

Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi

Secretaris-Generaal ministerie van Veiligheid en Justitie

Mr. Drs. P. Cloo

Den Haag/Heerlen, maart 2015

Onderzoekspartners

In deze rapportage treft u de belangrijkste landelijke en regionale resultaten aan van de Veiligheidsmonitor die in het najaar van 2014 voor het zevende opeenvolgende jaar in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is uitgevoerd.

Bij de Veiligheidsmonitor (VM) zijn op basis van een gestandaardiseerde vragenlijst en onderzoeksmethode zowel op landelijk/regionaal niveau als op regionaal/lokaal niveau gegevens verzameld over de sociale veiligheid van inwoners in Nederland. Hierdoor zijn uitkomsten op verschillende beleidsniveaus goed met elkaar te vergelijken.

Het landelijke/regionale deel is zowel door het CBS als door het onderzoeksbureau I&O Research uitgevoerd. Tegelijkertijd is door I&O Research dit onderzoek in 27 gemeenten op lokaal niveau of in (politie)regionaal verband uitgevoerd. De coördinatie en het faciliteren van de lokale onderzoeken is een taak van Bureau Veiligheidsmonitor.

Het onderzoek werd naast de vertegenwoordigers van de opdrachtgevers, mr. M.T.H. Hendriks (ministerie van Veiligheid en Justitie), drs. M.J.M. Verbruggen (CBS), begeleid door de Raad voor de Veiligheidsmonitor en Bureau Veiligheidsmonitor.

Voor vragen kunt u zich wenden tot:

Centraal Bureau voor de Statistiek, de heer G.J.H. Linden, telefoon 045-5707486, of via e-mail: glnn@cbs.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie, directie Veiligheid en Bestuur, mevrouw drs. M.M. Veelders, telefoon 06 4813 6688, of via email: m.m.veelders@minvenj.nl.

Bureau Veiligheidsmonitor, mevrouw drs. R.R.R. Ghauharali, telefoon 06 579 41 718, of via e-mail: razia.ghauharali@veiligheidsmonitor.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Onderzoekspartners	4

1. Inleiding 7

1.1	Algemeen	8
1.2	Doel Veiligheidsmonitor	8
1.3	Opzet en uitvoering Veiligheidsmonitor 2014	9
1.4	Leeswijzer	10
1.5	Samenvatting	13

2. Leefbaarheid en overlast in woonbuurt 21

2.1	Leefbaarheid buurt	22
2.2	Overlast in buurt	27
2.3	Oordeel functioneren gemeente	33
2.4	Trends	35
2.5	Samenhangen	35

3. Veiligheidsbeleving 38

3.1	Veiligheidsbeleving in buurt	39
3.2	Veiligheidsbeleving in woonplaats	45
3.3	Veiligheidsbeleving in algemeen	46
3.4	Inschatting slachtofferkans	49
3.5	Respectloos gedrag	51
3.6	Trends	53
3.7	Samenhangen	54

4. Slachtofferschap criminaliteit 56

4.1	Gewelddelicten	57
4.2	Vermogensdelicten	61
4.3	Vandalismedelicten	65
4.4	Slachtofferschap totaal	69
4.5	Identiteitsfraude	74
4.6	Koop- en verkoopfraude	75
4.7	Hacken	77
4.8	Cyberpesten	78
4.9	Cybercrime totaal	81
4.10	Trends	86
4.11	Samenhangen	88

5. Burgers en politie 90

- 5.1 Contacten burgers met politie **91**
- 5.2 Functioneren politie in de buurt **96**
- 5.3 Functioneren politie in algemeen **102**
- 5.4 Trends **108**
- 5.5 Samenhangen **108**

6. Preventie 110

- 6.1 Sociaal-preventief gedrag **111**
- 6.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning **115**
- 6.3 Samenhangen **118**

7. Uitgelicht: 70 000+ gemeenten 120

- 7.1 Leefbaarheid en overlast in buurt **121**
- 7.2 Veiligheidsbeleving **125**
- 7.3 Slachtofferschap criminaliteit **128**
- 7.4 Burgers en politie **131**

8. Capita Selecta 133

- 8.1 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap – naar persoonskenmerken **134**
- 8.2 Veiligheidsbeleving – naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies **136**
- 8.3 Veiligheidsbeleving – samenhang met omgevingsfactoren **139**
- 8.4 Veiligheidsbeleving – naar slachtofferervaring **145**
- 8.5 Slachtofferschap – enkelvoudig en herhaald **146**

Bijlagen 149

- I Tabellen Nederland totaal, regionale eenheden en districten (hoofdstukken 2 t/m 6) **150**
- II Tabellen 70 000+ gemeenten (hoofdstuk 7) **197**
- III Tabellen Capita Selecta (hoofdstuk 8) **214**
- IV Cartogrammen regionale eenheden, districten en 70 000+ gemeenten **218**
- V Deelnemende gemeenten Veiligheidsmonitor 2014 **221**

Onderzoeksverantwoording 222

- I Inleiding **223**
- II Doel **223**
- III Opzet en uitvoering **224**

Recent verschenen literatuur **240**

Medewerkers **241**

1.

Inleiding

1.1 Algemeen

In de periode augustus-november 2014 is voor de zevende achtereenvolgende keer de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Opdrachtgevers voor de uitvoering hiervan zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de opdrachtgevers is de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. In deze Raad zijn behalve vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G32, Politie, WODC, VNG en Platform31 opgenomen. Ten behoeve van de Raad voor de Veiligheidsmonitor is er een adviesgroep gevormd voor ondersteuning en advisering bij de uitvoering van de Veiligheidsmonitor.

Aangezien de Veiligheidsmonitor niet alleen landelijk maar ook op lokaal niveau als meetinstrument wordt gebruikt is door de opdrachtgevers bureau Veiligheidsmonitor opgericht. Dit bureau is gevestigd bij Platform31 in Den Haag en faciliteert en coördineert de lokale deelname aan de Veiligheidsmonitor.

In opdracht van de Raad voor de Veiligheidsmonitor zijn vanaf het jaar 2012 verbeteringen doorgevoerd in het onderzoeksdesign van de Veiligheidsmonitor en is ook de vragenlijst grondig herzien. Hierdoor was er sprake van een methodebreuk. Door deze methodebreuk zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor vanaf 2012 niet zonder meer vergelijkbaar met de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) zoals uitgevoerd in de jaren 2008–2011 (zie Onderzoeksverantwoording voor meer informatie). Om dit verschil te markeren is de naamgeving van het onderzoeksinstrument in 2012 gewijzigd in Veiligheidsmonitor (VM). De voorliggende Veiligheidsmonitor 2014 is dus de derde meting in het kader van de nieuwe reeks.

1.2 Doel Veiligheidsmonitor

In de afgelopen decennia zijn periodiek veiligheidsonderzoeken en/of slachtofferschap-enquêtes in Nederland uitgevoerd. Het eerste slachtofferonderzoek vond plaats in 1973, dus ruim veertig jaar geleden. Deze traditie van het verzamelen van gegevens over veiligheid komt voort uit het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend. In diverse Veiligheidsprogramma's van recentere kabinetten komt dit belang met nog meer nadruk naar voren. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals Rijk, Provincies en Gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie, rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties. Voor de invulling van het veiligheidsbeleid en inzicht in de effectiviteit ervan is het cruciaal te kunnen beschikken over één gezaghebbend, landelijk meetinstrument. De Veiligheidsmonitor is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot dit meetinstrument dat jaarlijks voorziet in de behoefte van landelijke en lokale overheden en de politie- en justitie-organisaties aan informatie over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid.

1.3 Opzet en uitvoering

Veiligheidsmonitor 2014

De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerende grootschalige bevolkingsenquête, waarin zaken als leefbaarheid en overlast in de woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de burger over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. De VM is een geïntegreerd meetinstrument. Zo biedt de landelijk gestandaardiseerde vragenlijst die door alle deelnemers (landelijke partijen, politie eenheden, gemeenten en andere (semi-)overheden) verplicht wordt afgenomen ook beperkt extra ruimte om regionale of lokale onderzoeksvragen toe te voegen. Dit maakt de vragenlijst geschikt voor onderzoek op verschillende beleidsniveaus. Naast de standaardisatie van de vragenlijst is ook de methodologische uitvoering van het onderzoek landelijk en lokaal afgestemd. Zo worden de landelijke en lokale steekproeven getrokken door het CBS waarbij voor alle deelnemers gebruik wordt gemaakt van één register (Gemeentelijke Basisadministratie). Ook de methode van dataverzameling vindt voor iedere deelnemer op dezelfde manier plaats. Alle geselecteerde steekproefpersonen ontvangen een aanschrijfbrief waarin de mogelijkheid wordt geboden om de vragenlijst via internet in te vullen. Bij non-respons volgen twee schriftelijke rappelronden waarbij alle steekproefpersonen die nog niet gerepsondeerd hebben een papieren vragenlijst ontvangen. Afgesloten wordt met een telefonisch rappel onder die non-respondenten waarvan een telefoonnummer beschikbaar is.

De uitvoering van de dataverzameling vindt door twee partijen plaats. Naast het CBS, dat verantwoordelijk is voor een deel van de landelijke dataverzameling, wordt ook door onderzoeksbureau I&O Research op zowel landelijk als lokaal niveau veldwerk verricht. Ten behoeve van de uitvoering van dit veldwerk is door bureau Veiligheidsmonitor in samenwerking met het CBS het Handboek Veiligheidsmonitor opgesteld. Na afloop van de dataverzameling draagt het CBS zorg voor de centrale opslag en verwerking van de microdata, de weging en de analyse van de onderzoeksgegevens en het samenstellen van de publicatie.

De Veiligheidsmonitor 2014 is uitgevoerd in de periode begin augustus tot eind november 2014 onder alle in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder, met uitzondering van de bewoners van inrichtingen en tehuizen. Hierbij werden in totaal ruim 222 duizend steekproefpersonen voor onderzoeksdeelname benaderd. Hiervan benaderde het CBS op landelijk niveau ruim 75 000 personen. Onderzoeksbureau I&O benaderde op landelijk niveau ruim 96 000 personen en daarnaast voor 27 aan de VM deelnemende gemeenten bijna 51 000 personen op lokaal niveau. Aan de VM 2013 namen 151 gemeenten deel; veel meer dus dan in 2014. Het is gebruikelijk dat in de oneven jaren veel meer gemeenten aan de VM deelnemen dan in de even jaren. Met deze wisselende deelname wordt in de analyse overigens rekening gehouden.

Onderzoeksgegevens zijn verkregen van ruim 86 duizend personen (86 382). Iets minder dan de helft van deze mensen vulde de internetvragenlijst in (47,9%); iets meer dan helft de schriftelijke vragenlijst (52,1%). Gemiddeld repondeerde 38,8% van alle benaderde personen. Dit is minder dan in 2013 toen de totale respons 41,1% bedroeg en vergelijkbaar met 2012 (38,4%). Op het niveau van de regionale eenheden liepen de

responspercentages in 2014 uiteen van 29,0% in de regionale eenheid Amsterdam tot 46,7% in de regionale eenheid Limburg.

Bij enquête-onderzoek is non-respons onvermijdelijk. Het deel van de mensen dat niet aan het onderzoek wil meedoen is vaak groter dan het deel dat wel bereid is om de vragenlijst in te vullen. Door deze uitval zijn de verkregen gegevens minder representatief en is het noodzakelijk dat ze worden herwogen op basis van beschikbare populatiekenmerken. Ook voor de Veiligheidsmonitor 2014 is een dergelijke herweging uitgevoerd.

Voor meer informatie over de opzet, uitvoering en weging van de Veiligheidsmonitor 2014 wordt verwezen naar de bijlage (Onderzoeksdocumentatie) en de later te verschijnen (uitgebreider) Proces- en onderzoeksdocumentatie.

1.4 Leeswijzer

Deze publicatie bevat vooral beschrijvende informatie over sociale veiligheid en criminaliteit. Op basis van de 'nieuwe' Veiligheidsmonitor (VM) worden landelijke en (politie-)regionale onderzoeksresultaten voor het jaar 2014 gepresenteerd en waar mogelijk vergeleken met 2013 en 2012. Regionale uitkomsten worden ook afgezet tegen het landelijke gemiddelde. Vergelijkingen met de jaren vóór 2012 zijn door de eerder genoemde methodebreuk tussen IVM en VM maar beperkt mogelijk. De aanpassingen in het onderzoeksdesign en in de vragenlijst (andere vraagstellingen, andere volgorde van vraagstellingen) hebben ertoe geleid dat niveauschattingen van de jaren 2014, 2013 en 2012 fors kunnen afwijken van schattingen van eerdere jaren. Dit geldt onder meer voor algemene veiligheidsbeleving, slachtofferschap van sommige delictsoorten en tevredenheid over het functioneren van de politie. Ondanks deze afwijkingen is het voor een beperkte set van indicatoren mogelijk gebleken om op basis van een methodebreukanalyse en daaruit afgeleide correctiefactoren trends in het landelijke totaalbeeld te reconstrueren. Deze trends zijn in dit rapport opgenomen.

Naast de landelijke en (politie)regionale uitkomsten zijn in de Veiligheidsmonitor 2014 voor het tweede achtereenvolgende jaar ook gemeentelijke uitkomsten opgenomen. In een separaat 'Uitgelicht'-hoofdstuk en bijbehorende tabellenset worden voor gemeenten met meer dan 70.000 inwoners onderzoeksuitkomsten voor 2014 gepresenteerd en waar mogelijk vergeleken met 2013.

Net zoals in de VM 2013 is ook in deze publicatie aanvullend aan het beschrijvend deel een hoofdstuk met verdiepende analyses opgenomen. Hierin wordt nader ingezoomd op kenmerken, dimensies en samenhangen van en tussen de kernthema's van de Veiligheidsmonitor: veiligheidsbeleving en slachtofferschap.

Voor een goede interpretatie van de in dit rapport weergegeven uitkomsten volgt hieronder een beknopte technische toelichting op de berekening, de betrouwbaarheid en de presentatie van de onderzoeksresultaten. Tenslotte wordt de opbouw van dit rapport kort toegelicht.

Berekening resultaten

De meeste uitkomsten worden standaard gepresenteerd als een gewogen percentage van het aantal antwoorden in een bepaalde antwoordcategorie, zoals het aantal personen (van 15 jaar of ouder) dat slachtoffer is geweest van een misdrijf. Ook wordt soms een percentage gepresenteerd van het aantal antwoorden in een combinatie van antwoordcategorieën, bijvoorbeeld het aantal personen dat het 'helemaal eens' of 'eens' is met een bepaalde stelling.

In een aantal gevallen wordt gebruik gemaakt van samengestelde scores, zoals somscores en schaalscores. Somscores bestaan uit een eenvoudige somming van antwoorden, bijvoorbeeld het aantal keren dat iets voorkomt. Deze somscore wordt bijvoorbeeld gebruikt voor het weergeven van het aantal preventieve voorzieningen dat in een woning aanwezig is. Schaalscores worden met name gehanteerd voor het combineren van antwoorden op verschillende samenhangende vragen, bijvoorbeeld bij een aantal stellingen over een bepaald thema. Daarbij wordt een berekening uitgevoerd waarbij elk van de antwoorden een bepaalde waarde krijgt toegekend. Deze waarden zijn vervolgens met een factor zodanig vermenigvuldigd dat een score ontstaat op een schaal van 0-10. De schaalscore loopt dan bijvoorbeeld op naarmate men het meer eens is met een stelling. De exacte berekening van specifieke schaalscores is te vinden bij de betreffende onderwerpen in de StatLine-databank van het CBS, via www.cbs.nl. De vragen waarop schaalscores gebaseerd zijn hebben een ordinaal meetniveau; dat wil zeggen dat de ene antwoordcategorie wel 'meer' is dan de andere (vergelijk 'helemaal mee eens' met 'mee eens'), maar dat niet exact kan worden aangegeven hoeveel meer. Dit betekent dat ook de schaalscores als variabelen met een ordinaal meetniveau beschouwd moeten worden. We kunnen dus niet zeggen dat een twee keer zo hoge schaalscore voor bijvoorbeeld 'sociale cohesie' twee keer zo goed is. Doordat schaalscores van samenstelling verschillen zijn ze onderling niet vergelijkbaar. Het is bijvoorbeeld niet correct om de schaalscore voor vertrouwen in de politie (die gebaseerd is op specifieke stellingen) te vergelijken met een schaalscore voor 'communicatie met de politie' (die gebaseerd is op weer andere specifieke stellingen). De Veiligheidsmonitor bevat veel vragen die te maken hebben met meningen, oordelen of verwachtingen van burgers over zaken als hun eigen woonbuurt, hun onveiligheidsbeleving, en het functioneren van politie of gemeente. Bij de antwoordcategorieën van dit soort 'attitude'-vragen kunnen respondenten doorgaans ook aangeven dat ze hierover geen mening hebben of het antwoord niet weten. Soms weigeren respondenten ook om de vraag te beantwoorden. Het al dan niet buiten beschouwing laten van deze antwoordcategorieën heeft invloed op de presentatie van de uitkomsten van de overige antwoordcategorieën. Bij de berekening van de basisgegevens zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden (in dit rapport samengenomen als 'Geen antwoord') *niet* buiten beschouwing gelaten, waardoor de berekening van de percentages van de overige antwoordcategorieën niet wordt beïnvloed. Hiermee is aangesloten op de werkwijze die ook is gehanteerd bij het samenstellen van de eerdere publicaties met gegevens over sociale veiligheid en ondervonden criminaliteit. Bij afgeleide gegevens die betrekking hebben op schaalscores zijn deze categorieën wel buiten beschouwing gebleven.

Betrouwbaarheidsmarges uitkomsten

Bij steekproefonderzoek zoals de VM zullen de berekende waarden of ontwikkelingen door toevalsfactoren niet volledig overeenstemmen met de werkelijkheid. In dit rapport

worden de meeste resultaten weergegeven als percentages van de totale bevolking (van Nederland als geheel of van een regio). Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde. Bij elk gegeven uit de VM is een dergelijke betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign.

Presentatie resultaten

De onderzoeksuitkomsten worden weergegeven in de vorm van tabellen en figuren die toegelicht en becommentarieerd worden met beknopte teksten. Veel voorkomende presentatievormen zijn tabellen naar achtergrondkenmerken van respondenten. De hierbij beschreven verschillen zijn niet gecorrigeerd voor andere kenmerken. Voor het weergeven van regionale verschillen wordt frequent gebruik gemaakt van staafgrafieken, cartogrammen en kwadrantendiagrammen. Trends worden in de vorm van lijngrafieken gepresenteerd.

Alleen de belangrijkste verschillen die in de tabellen en figuren naar voren komen worden tekstueel beschreven. Opsommingen van verschillen zijn dus zeker niet uitputtend. De beschreven verschillen zijn wel in alle gevallen statistisch significant, uitgaande van het 95 procent-betrouwbaarheidsinterval. In dit rapport zijn de marges bij alle uitkomsten opgenomen en daarnaast zijn ze ook beschikbaar via StatLine. In de staafgrafieken zijn de marges in de vorm van zogeheten foutbalken in de staven opgenomen. In de tabellen zijn ze expliciet vermeld.

Opbouw rapport

Deze publicatie is als volgt opgebouwd:

- De hoofdstukken 2 t/m 6 beschrijven de onderzoeksuitkomsten voor achtereenvolgens de vijf centrale thema's Leefbaarheid en overlast in buurt, Veiligheidsbeleving, Slachtofferschap en ondervonden delicten, Burgers en politie, en Preventie. Uitkomsten worden gepresenteerd voor Nederland totaal, de 10 regionale eenheden van de politie en daarbinnen de 43 districten. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2014 en waar mogelijk worden vergelijkingen gemaakt met 2013 en 2012. Verder worden uitkomsten uitgesplitst naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, seksuele geaardheid, en stedelijkheid. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over trends (afhankelijk van de beschikbaarheid van uitkomsten vanaf 2005 of vanaf 2008) en samenhangen tussen indicatoren.
- Hoofdstuk 7 is een extra 'Uitgelicht'-hoofdstuk waarin een selectie van indicatoren uit de beschikbare thema's wordt uitgesplitst naar gemeenten met meer dan 70 000 inwoners. De uitkomsten worden weergegeven voor de G4-gemeenten (de vier grote steden), de G32-gemeenten (dit zijn feitelijk 34 middelgrote gemeenten)¹⁾, de overige 70.000+ gemeenten, en het totaal van de 70.000+ gemeenten.

¹⁾ In de periode juni-november 2014 zijn drie 70 000+ gemeenten (Alphen aan den Rijn, Oss en Roosendaal) als nieuwe leden toegetreden tot de G32, zodat dit netwerk sindsdien 37 gemeenten telt. Deze drie gemeenten zijn in de VM-publicatie nog niet als G32-gemeente meegeteld. In de volgende editie zal dit wel gebeuren.

Daarnaast wordt voor de afzonderlijke gemeenten in cartogrammen weergegeven of ze hoger of lager scores dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

- Ook hoofdstuk 8 is een extra hoofdstuk, waarin voor twee 'capita selecta', te weten veiligheidsbeleving en slachtofferschap een aantal verdiepende analyses wordt gepresenteerd.
- De Bijlagen omvatten (I) tabellen met uitsplitsingen naar regionale eenheden en districten (behorende bij de hoofdstukken 2 t/m 6), (II) tabellen met uitkomsten van de afzonderlijke 70.000+ gemeenten (bij hoofdstuk 7) en (III) tabellen met achtergrondcijfers behorende bij de analyses in het Capita Selecta-hoofdstuk (8). Verder zijn in de bijlagen een Onderzoeksverantwoording, een overzicht van reeds verschenen publicaties, een lijst met medewerkers aan deze VM 2014 opgenomen.

Voor een snel en compact overzicht van de (politie)regionale verschillen kan de lezer ook het samenvattende mozaïekoverzicht op pagina 16 en volgende raadplegen.

1.5 Samenvatting

Deze samenvatting laat de onderzoeksresultaten van de Veiligheidsmonitor 2014 voor de diverse thema's op hoofdlijnen zien. Eerst wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste landelijke uitkomsten. Daarna volgt op pagina 20 een korte samenvatting van de regionale uitkomsten. Deze uitkomsten worden beschreven voor het jaar 2014 met enerzijds het landelijk gemiddelde en anderzijds het jaar 2013 als referentiepunt. Het geheel correspondeert in grote lijnen met het overzicht op pagina 16 tot en met 19 waarin de scores op de belangrijkste VM-indicatoren op het niveau van regionale politie-eenheden en -districten visueel zijn weergegeven. Een toelichting op het gebruik van dit overzicht wordt gegeven in de tekstbox die na het overzicht volgt.

Landelijke uitkomsten

Leefbaarheid en overlast in buurt

- Ruim zeven op de tien Nederlanders vinden leefbaarheid buurt in 2014 gelijk gebleven
- Bijna een kwart van de Nederlanders ervaart veel overlast van fysieke verloedering in de buurt
- Ruim één op de tien heeft veel sociale overlast in de buurt
- Van verkeer heeft bijna een op de drie veel overlast in de buurt
- Buurtoverlast is in 2014 lager dan in beide voorgaande jaren
- 38 procent is (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid

Veiligheidsbeleving

- 18 procent van de Nederlanders voelt zich in 2014 wel eens onveilig in eigen buurt; dit is vergelijkbaar met 2012 en 2013
- Bijna een kwart voelt zich wel eens onveilig rondom uitgaansgelegenheden
- 36 procent van de Nederlanders voelt zich wel eens onveilig in het algemeen; dit is een lichte daling ten opzichte van 2013
- Kans op woningbraak, zakkenrollerij, beroving en mishandeling wordt door respectievelijk 11, 4, 3 en 2 procent als (heel) groot ingeschat

- Een op de vijf geeft aan wel eens respectloos behandeld te worden door onbekenden op straat
- In 2014 rapporteren minder Nederlanders respectloze behandeling dan in beide voorgaande jaren

Slachtofferschap criminaliteit

- Ruim 2 procent Nederlanders is in 2014 slachtoffer geweest van geweld, 13 procent van vermogensdelicten, en bijna 7 procent van vandalisme
- Slachtofferschap van geweld en vandalisme is vergelijkbaar met 2013 maar lager dan in 2012; het slachtofferschap van vermogensdelicten is lager dan 2013 maar vergelijkbaar met 2012
- In totaal is bijna één op de vijf Nederlanders (19 procent) in 2014 slachtoffer geweest van één of meer van deze vormen van 'traditionele' criminaliteit; in 2012 en 2013 lag dit aandeel iets hoger
- Ongeveer één op de negen Nederlanders (11 procent) is in 2014 slachtoffer geweest van cybercrime; ook dit is een daling ten opzichte van 2012 en 2013
- Bij cybercrime komt hacken in 2014 het meest voor, gevolgd door koop- of verkoopfraude, pesten via het internet en identiteitsfraude
- Slachtofferschap van hacken en identiteitsfraude is afgenomen in vergelijking met 2012 en 2013. Koop- en verkoopfraude is niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2013 maar toegenomen in vergelijking met 2012. Het slachtofferschap van cyberpesten is de afgelopen jaren gelijk gebleven

Burgers en politie

- 26 procent van de Nederlanders heeft in 2014 contact gehad met de politie in de eigen gemeente; hiervan is 59 procent (zeer) tevreden over het laatste contact
- Aandeel contacten met de politie is gedaald ten opzichte van 2012 en 2013; de tevredenheid over de contacten is niet veranderd
- 26 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt; 30 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen
- Tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt en in het algemeen is toegenomen in vergelijking met 2012 en 2013

Preventie

- Zeven op de tien Nederlanders nemen in 2014 waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen
- 42 procent laat 's avonds vaak het licht branden wanneer er niemand thuis is; dit is een lichte toename ten opzichte van 2012 en 2013
- Sociaal-preventief gedrag in totaliteit is tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk veranderd
- Twee derde van de Nederlanders heeft extra veiligheidssloten
- 13 procent heeft thuis een alarminstallatie
- Ook de aanwezigheid van technische preventieve voorzieningen in/rond de woning is in vergelijking met 2012 en 2013 niet veranderd

70 000+ gemeenten

- Bijna de helft van de inwoners van de 70.000+ gemeenten ervaart in 2014 veel buurtoverlast; vooral veel overlast in vier grootste steden; de buurtoverlast is iets afgenomen ten opzichte van 2013

- 36 procent van de inwoners is (zeer) tevreden over de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid; dit is iets lager dan het landelijke cijfer
- Bijna een kwart van de inwoners van de 70.000+ gemeenten voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt
- Ruim 40 procent voelt zich in het algemeen wel eens onveilig
- Onveiligheidsgevoelens zijn het hoogst in de G4 (44 procent), gevolgd door de G32 (40 procent) en de overige 70.000+ gemeenten (38 procent)
- Buurtgerelateerde en algemene onveiligheidsgevoelens in de 70.000+ gemeenten zijn niet veranderd tussen 2013 en 2014
- Bijna een kwart van de inwoners van de 70.000+ gemeenten is in 2014 slachtoffer geweest van één of meer vormen van criminaliteit
- Slachtofferschap is het grootst in de G4 (28 procent), gevolgd door de G32 (22 procent) en de overige 70.000+ gemeenten (19 procent)
- Tevredenheid over het contact met de politie in de eigen gemeente in de 70.000+ gemeenten is gelijk aan het landelijke gemiddelde; tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is hoger dan het landelijke gemiddelde
- Vooral de inwoners van de vier grootste steden zijn positief over het functioneren van de politie in de buurt

---

Toelichting bij overzicht Regionale eenheden en districten 2014

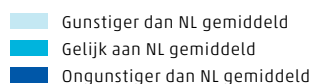
Het kleurenoverzicht op pagina 16 t/m 19 geeft voor een aantal VM-indicatoren weer hoe de 10 regionale eenheden (vetgedrukt in de linker kolom van het overzicht) en de 43 daarbinnenliggende politiedistricten scoren. Daarbij worden in het overzicht op pagina 16 en 17 door middel van kleurschakeringen significante verschillen met het landelijk gemiddelde in 2014 aangegeven. Het overzicht op pagina 18 en 19 geeft significante verschillen tussen 2013 en 2014 weer.

De scores op de indicatoren kunnen in twee richtingen wijzen. Bij positief geformuleerde indicatoren (zoals 'rapportcijfer leefbaarheid' of 'tevredenheid over laatste politie-contact') is een hogere score gunstiger, terwijl bij negatief geformuleerde indicatoren (zoals 'fysieke verloedering' of 'slachtofferschap') een hogere score juist ongunstiger is. Om de scores voor de positief en negatief geformuleerde indicatoren in het overzicht eenduidig te kunnen interpreteren zijn de scores daarom niet uitgedrukt in termen van 'hoger' of 'lager', maar in termen van 'gunstiger', of 'ongunstiger'. In de overige hoofdstukken van deze rapportage gebeurt dit niet omdat de indicatoren daar meer op zichzelf worden beschreven. Voor de inhoud en betekenis van de indicatoren wordt verwezen naar de betreffende hoofdstukken.

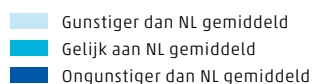
Regionale eenheden en districten - 2014: vergelijking t.o.v. NL

	Rapportcijfer leefbaarheid	Fysieke verloedering	Sociale overlast	Verkeers-overlast	Wel eens onveilig in buurt	Wel eens onveilig	Gewelddelicten
Noord-Nederland							
Fryslân							
Groningen							
Drenthe							
Oost-Nederland							
IJsselland							
Twente							
Noord en Oost Gelderland							
Gelderland Midden							
Gelderland Zuid							
Midden-Nederland							
Gooi en Vechtstreek							
Flevoland							
Oost Utrecht							
Utrecht Stad							
West Utrecht							
Noord-Holland							
Noord Holland Noord							
Zaanstreek Waterland							
Kennemerland							
Amsterdam							
Amsterdam Noord							
Amsterdam Oost							
Amsterdam Zuid							
Amsterdam West							
Den Haag							
Den Haag Centrum							
Den Haag West							
Den Haag Zuid							
Zoetermeer - Leidschendam							
Westland - Delft							
Leiden - Bollenstreek							
Alphen aan den Rijn - Gouda							
Rotterdam							
Rijnmond Noord							
Rotterdam Stad							
Rijnmond Oost							
Rotterdam Zuid							
Rijnmond Zuid-West							
Zuid-Holland Zuid							
Zeeland - West-Brabant							
Zeeland							
De Markiezaten							
De Baronie							
Hart van Brabant							
Oost-Brabant							
's Hertogenbosch							
Eindhoven							
Helmond							
Limburg							
Noord en Midden Limburg							
Parkstad-Limburg							
Zuid-West-Limburg							

Regionale eenheden en districten - 2014: vergelijking t.o.v. NL (slot)

	Vermogensdelicten	Vandalismedelicten	Slachtoffer-schap totaal	Cybercrime totaal	Tevredenheid contact politie	Tevredenheid functioneren politie in buurt	Preventieve voorzieningen
Noord-Nederland							
Fryslân							
Groningen							
Drenthe							
Oost-Nederland							
IJsselland							
Twente							
Noord en Oost Gelderland							
Gelderland Midden							
Gelderland Zuid							
Midden-Nederland							
Gooi en Vechtstreek							
Flevoland							
Oost Utrecht							
Utrecht Stad							
West Utrecht							
Noord-Holland							
Noord Holland Noord							
Zaanstreek Waterland							
Kennemerland							
Amsterdam							
Amsterdam Noord							
Amsterdam Oost							
Amsterdam Zuid							
Amsterdam West							
Den Haag							
Den Haag Centrum							
Den Haag West							
Den Haag Zuid							
Zoetermeer - Leidschendam							
Westland - Delft							
Leiden - Bollenstreek							
Alphen aan den Rijn - Gouda							
Rotterdam							
Rijnmond Noord							
Rotterdam Stad							
Rijnmond Oost							
Rotterdam Zuid							
Rijnmond Zuid-West							
Zuid-Holland Zuid							
Zeeland - West-Brabant							
Zeeland							
De Markiezaten							
De Baronie							
Hart van Brabant							
Oost-Brabant							
's Hertogenbosch							
Eindhoven							
Helmond							
Limburg							
Noord en Midden Limburg							
Parkstad-Limburg							
Zuid-West-Limburg							

Regionale eenheden en districten - 2014: vergelijking t.o.v. 2013

	Rapportcijfer leefbaarheid	Fysieke verloedering	Sociale overlast	Verkeers-overlast	Wel eens onveilig in buurt	Wel eens onveilig	Gewelddelicten
Noord-Nederland							
Fryslân							
Groningen							
Drenthe							
Oost-Nederland							
IJsselland							
Twente							
Noord en Oost Gelderland							
Gelderland Midden							
Gelderland Zuid							
Midden-Nederland							
Gooi en Vechtstreek							
Flevoland							
Oost Utrecht							
Utrecht Stad							
West Utrecht							
Noord-Holland							
Noord Holland Noord							
Zaanstreek Waterland							
Kennemerland							
Amsterdam							
Amsterdam Noord							
Amsterdam Oost							
Amsterdam Zuid							
Amsterdam West							
Den Haag							
Den Haag Centrum							
Den Haag West							
Den Haag Zuid							
Zoetermeer - Leidschendam							
Westland - Delft							
Leiden - Bollenstreek							
Alphen aan den Rijn - Gouda							
Rotterdam							
Rijnmond Noord							
Rotterdam Stad							
Rijnmond Oost							
Rotterdam Zuid							
Rijnmond Zuid-West							
Zuid-Holland Zuid							
Zeeland - West-Brabant							
Zeeland							
De Markiezaten							
De Baronie							
Hart van Brabant							
Oost-Brabant							
's Hertogenbosch							
Eindhoven							
Helmond							
Limburg							
Noord en Midden Limburg							
Parkstad-Limburg							
Zuid-West-Limburg							

- Gunstiger dan 2013
- Gelijk aan 2013
- Ongunstiger dan 2013

Regionale eenheden en districten - 2014: vergelijking t.o.v. 2013 (slot)

	Vermogensdelicten	Vandalismedelicten	Slachtoffer-schap totaal	Cybercrime totaal	Tevredenheid contact politie	Tevredenheid functioneren politie in buurt	Preventieve voorzieningen
Noord-Nederland							
Fryslân							
Groningen							
Drenthe							
Oost-Nederland							
IJsselland							
Twente							
Noord en Oost Gelderland							
Gelderland Midden							
Gelderland Zuid							
Midden-Nederland							
Gooi en Vechtstreek							
Flevoland							
Oost Utrecht							
Utrecht Stad							
West Utrecht							
Noord-Holland							
Noord Holland Noord							
Zaanstreek Waterland							
Kennemerland							
Amsterdam							
Amsterdam Noord							
Amsterdam Oost							
Amsterdam Zuid							
Amsterdam West							
Den Haag							
Den Haag Centrum							
Den Haag West							
Den Haag Zuid							
Zoetermeer - Leidschendam							
Westland - Delft							
Leiden - Bollenstreek							
Alphen aan den Rijn - Gouda							
Rotterdam							
Rijnmond Noord							
Rotterdam Stad							
Rijnmond Oost							
Rotterdam Zuid							
Rijnmond Zuid-West							
Zuid-Holland Zuid							
Zeeland - West-Brabant							
Zeeland							
De Markiezaten							
De Baronie							
Hart van Brabant							
Oost-Brabant							
's Hertogenbosch							
Eindhoven							
Helmond							
Limburg							
Noord en Midden Limburg							
Parkstad-Limburg							
Zuid-West-Limburg							

- Gunstiger dan 2013
- Gelijk aan 2013
- Ongunstiger dan 2013

Regionale uitkomsten

Uit het overzicht komen enkele duidelijke patronen naar voren:

- Inwoners van de districten in het noorden en oosten van het land (Fryslân, Groningen, Drenthe, IJsselland, Twente en Noord en Oost Gelderland) en ook van de districten Zeeland, 's Hertogenbosch en Noord en Midden Limburg zijn gemiddeld positiever over zaken als de leefbaarheid en overlast in de buurt en veiligheidsbeleving. Ook wat betreft de mate van slachtofferschap van criminaliteit doen deze regio's het beter dan gemiddeld. Op het gebied van de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in of rond de woning scoren vrijwel alle districten in het zuiden en ook veel in het oosten van het land hoger dan gemiddeld.
- Inwoners van veel districten in de grootstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam zijn gemiddeld minder positief over de leefbaarheid en overlast in de buurt en ze voelen zich gemiddeld ook onveiliger. Ook in de districten Utrecht Stad, Parkstad-Limburg en Zuid-West-Limburg is dat het geval. In alle districten van de regionale eenheid Amsterdam, in veel districten van de regionale eenheden Rotterdam en Den Haag, en in Utrecht Stad en Zuid-West-Limburg ligt het slachtofferschap van criminaliteit in totaliteit hoger dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van alle districten in de regionale eenheid Amsterdam en inwoners van veel districten in Den Haag oordelen daarentegen positiever over het functioneren van de politie in de buurt.
- Tussen 2013 en 2014 hebben op het niveau van de regionale eenheden en districten relatief weinig statistisch significante veranderingen plaatsgevonden. Voor zover er veranderingen zijn, zijn deze gunstig. Zo hebben in de regionale eenheid Den Haag het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt, het ervaren van fysieke verloedering en ook het totale slachtofferschap zich in 2014 gunstig ontwikkeld. In Noord en Midden Limburg is sprake van een positieve ontwikkeling in het ervaren sociale overlast in buurt en het slachtofferschap, met name van vermogensdelicten.

2.

Leefbaarheid en

overlast in

woonbuurt

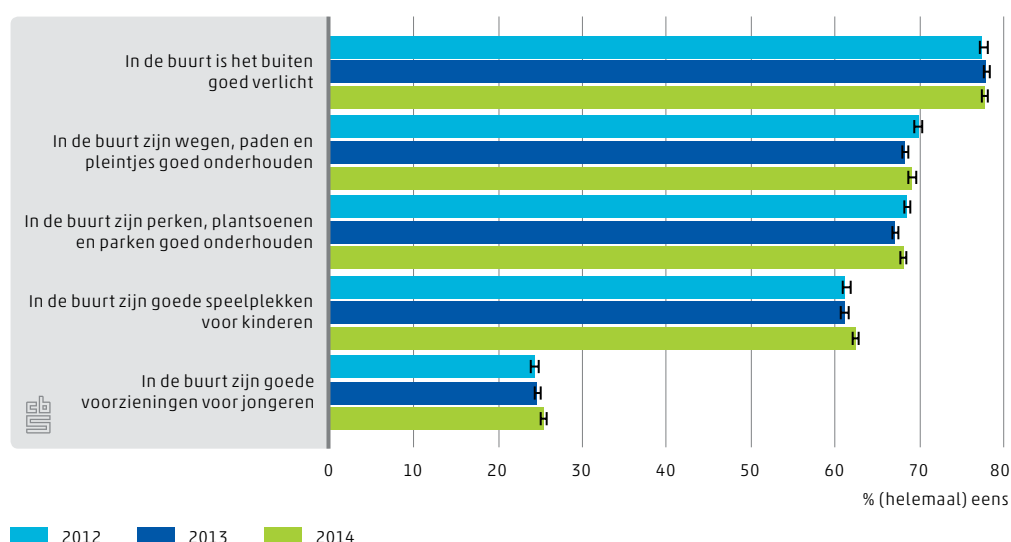
In dit hoofdstuk staat het thema leefbaarheid en overlast in de woonbuurt centraal. Eerst komt in paragraaf 2.1 aan de orde hoe Nederlanders de fysieke voorzieningen en sociale cohesie in hun buurt ervaren. Vinden zij het prettig wonen in hun buurt? In paragraaf 2.2 staat de overlast in de buurt centraal. Welke vormen van overlast komen het meest voor en van welke heeft men de meeste last? Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de burger het functioneren van de eigen gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid beoordeelt. Afgesloten wordt met trends en samenhangen op het gebied van leefbaarheid en overlast (paragrafen 2.4 en 2.5). Meer cijfermateriaal over dit onderwerp, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken, is beschikbaar via Statline.

2.1 Leefbaarheid buurt

In de Veiligheidsmonitor is respondenten door middel van een aantal stellingen gevraagd naar hun mening over fysieke voorzieningen in hun woonbuurt.

In 2014 is ruim driekwart van de Nederlanders (78 procent) het (helemaal) eens met de stelling dat het in hun buurt buiten goed verlicht is. Het merendeel vindt ook dat de perken, plantsoenen, parken (68 procent) en de wegen, paden en pleintjes (69 procent) goed onderhouden zijn. In 2013 lagen deze aandelen met respectievelijk 67 en 68 procent iets lager. 62 procent is het er (helemaal) mee eens dat er in de buurt goede speelplekken voor kinderen zijn. De tevredenheid over jongerenvoorzieningen is aanzienlijk lager. Een kwart (25 procent) vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren in de buurt zijn. Ten opzichte van 2012 en 2013 is de tevredenheid over goede speelplekken voor kinderen en jongerenvoorzieningen iets toegenomen.

2.1.1 Fysieke voorzieningen in buurt

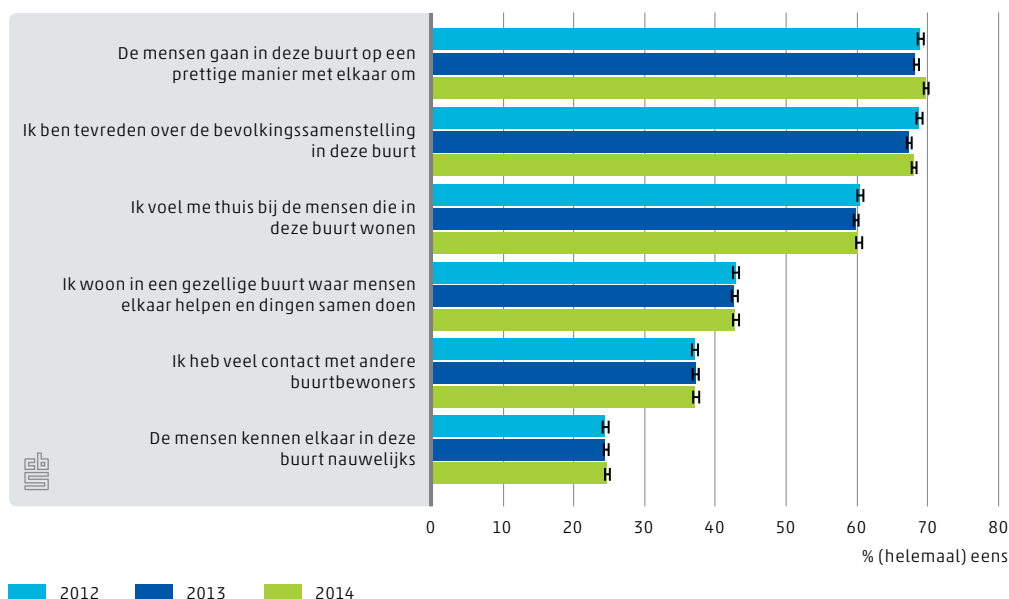

Ook de sociale cohesie in de eigen woonbuurt is in de Veiligheidsmonitor door middel van stellingen onderzocht. In 2014 ervaart bijna 70 procent het als prettig hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan. In 2013 was dit percentage iets lager (68 procent).

Ten opzichte van 2012 is er geen verschil. Een vergelijkbaar deel is tevreden over de bevolkingssamenstelling in de eigen buurt (68 procent). De stelling 'Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen' wordt door zes op de tien Nederlanders (60 procent) onderschreven. Een kleiner aandeel ervaart de eigen woonbuurt als een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen (43 procent) en zegt veel contact te hebben met andere buurtbewoners (37 procent). De enige negatief geformuleerde stelling 'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks' wordt door een kwart (25 procent) onderschreven.

2.1.2 Sociale cohesie in buurt

Op basis van alle stellingen over fysieke voorzieningen en vier van de zes stellingen over sociale cohesie (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen; thuis voelen bij de bewoners van de buurt) zijn schaalscores voor respectievelijk fysieke voorzieningen en sociale cohesie berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over fysieke voorzieningen respectievelijk sociale cohesie.

In 2014 bedragen de gemiddelde schaalscore voor fysieke voorzieningen 6,3 en voor sociale cohesie 6,2.

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt laat weinig verschillen naar achtergrondkenmerken zien. Bij de sociale cohesie in de buurt valt op dat niet-westerse allochtonen (schaalscore 5,6) deze lager beoordelen dan westerse allochtonen (schaalscore 6,0) en autochtonen (schaalscore 6,3). Verder ligt het oordeel over de sociale cohesie in de buurt lager naarmate de stedelijkheid van de woongemeente toeneemt. In niet-stedelijke gemeenten bedraagt de schaalscore 6,9 tegen 5,6 in zeer stedelijke gemeenten.

2.1.3 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

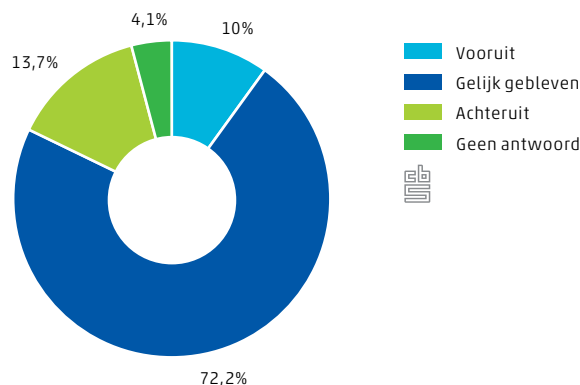
	Fysieke voorzieningen in buurt		Sociale cohesie in buurt	
	Marge		Marge	
schaalscore (0= laag; 10 = hoog)				
Totaal	6,3	0,0	6,2	0,0
Geslacht				
Man	6,3	0,0	6,2	0,0
Vrouw	6,2	0,0	6,2	0,0
Leeftijd				
15-24 jaar	6,3	0,0	6,1	0,1
25-44 jaar	6,3	0,0	6,2	0,0
45-64 jaar	6,2	0,0	6,3	0,0
65 jaar en ouder	6,4	0,0	6,2	0,0
Herkomst				
Autochtoon	6,3	0,0	6,3	0,0
Westerse allochtoon	6,4	0,1	6,0	0,1
Niet-westerse allochtoon	6,4	0,1	5,6	0,1
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	6,2	0,0	6,2	0,0
Middelbaar onderwijs	6,2	0,0	6,3	0,0
Hoger onderwijs	6,4	0,0	6,3	0,0
Seksuele geaardheid				
Homo	6,1	0,1	6,1	0,1
Lesbienne	6,2	0,2	5,9	0,1
Biseksuele man	6,4	0,2	6,1	0,2
Biseksuele vrouw	6,3	0,1	6,1	0,1
Hetero man	6,3	0,0	6,3	0,0
Hetero vrouw	6,2	0,0	6,3	0,0
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	6,3	0,0	5,6	0,0
Sterk stedelijk	6,3	0,0	6,0	0,0
Matig stedelijk	6,3	0,0	6,3	0,0
Weinig stedelijk	6,2	0,0	6,7	0,0
Niet stedelijk	6,2	0,1	6,9	0,0

Gevraagd naar de ontwikkeling van de buurt vinden ruim zeven op de tien Nederlanders (72 procent) dat de eigen buurt in de afgelopen 12 maanden gelijk gebleven is. Tien procent vindt dat hun buurt in het afgelopen jaar vooruit is gegaan, terwijl 14 procent aangeeft dat er sprake is van achteruitgang. Vier procent van de Nederlanders heeft geen antwoord gegeven op deze vraag.

7,4 is rapportcijfer voor leefbaarheid in buurt

2.1.4 Oordeel ontwikkeling leefbaarheid woonbuurt, 2014

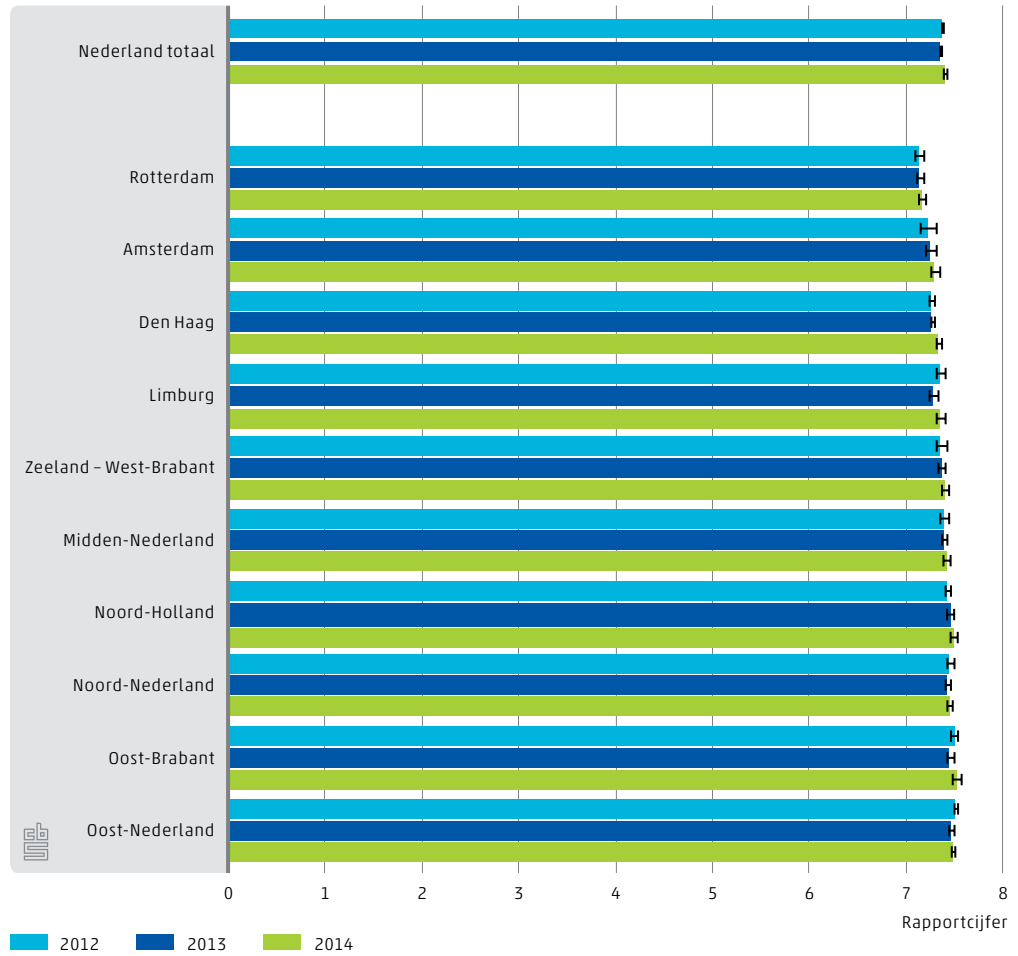

Als de Nederlanders in 2014 wordt gevraagd om door een rapportcijfer aan te geven hoe prettig het wonen is in de eigen buurt, dan bedraagt dit rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt gemiddeld een 7,4. Dit is iets hoger dan in 2012 en 2013. De regionale eenheden Oost-Nederland, Noord-Holland en Oost-Brabant scoren iets hoger dan het landelijke gemiddelde. Den Haag en Rotterdam daarentegen scoren iets lager dan het landelijke gemiddelde. Het rapportcijfer is in Den Haag echter wel iets toegenomen ten op zichte van 2012 en 2013. Voor alle andere regionale eenheden geldt dat het gemiddelde rapportcijfer niet is veranderd tussen 2012 en 2014.

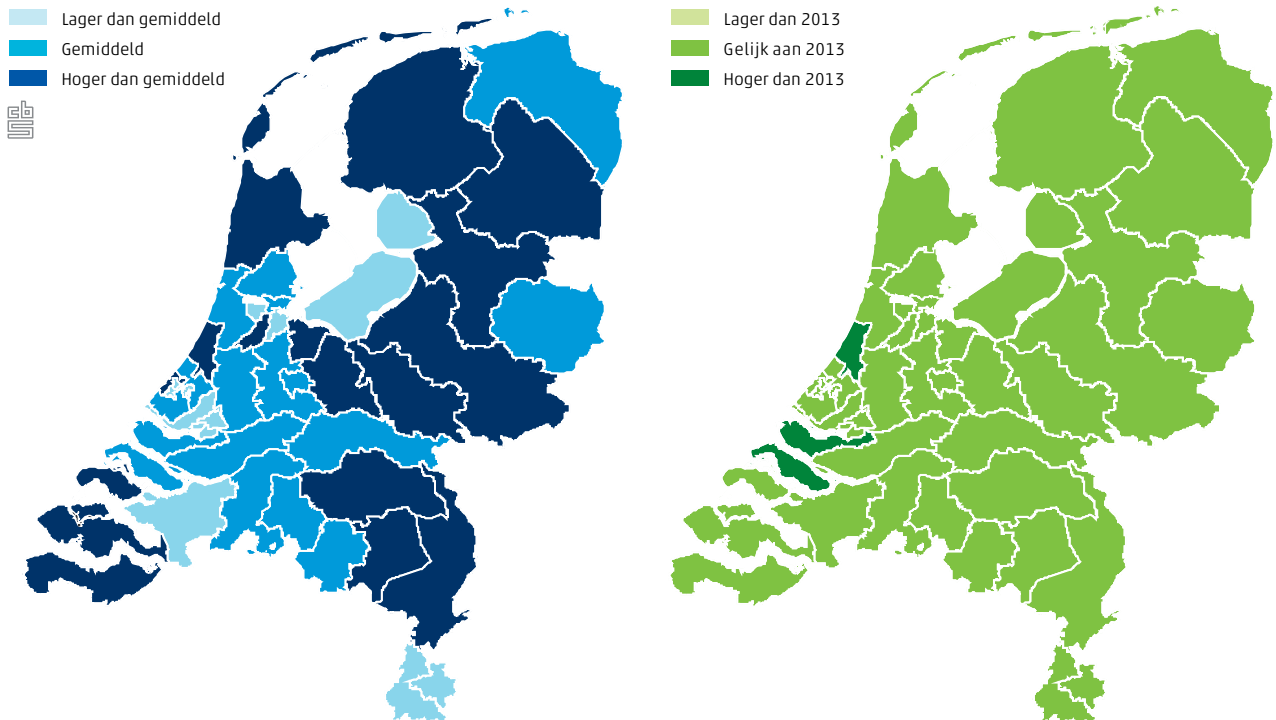
In de meeste districten van de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant ligt het gemiddelde rapportcijfer voor de leefbaarheid van de buurt boven het landelijke gemiddelde. Dit geldt ook voor de districten Amsterdam Zuid, Zeeland, Noord en Midden Limburg, Gooi en Vechtstreek, Oost Utrecht, Den Haag West, Leiden – Bollenstreek en Noord Holland Noord. Negatiever over de leefbaarheid van de buurt is men in verschillende districten van de regionale eenheden Rotterdam en Amsterdam. Ook de districten Flevoland, Den Haag Centrum, Den Haag Zuid, De Markiezaten, Zuid-West-Limburg en Parkstad-Limburg scoren lager dan het landelijke gemiddelde. Het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt is in Leiden-Bollenstreek en Rijnmond Zuid-West iets toegenomen ten opzichte van 2013. Ten opzichte van 2012 is het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt in geen enkel district veranderd.

Voor het oordeel over de leefbaarheid van de buurt maken leeftijd en opleiding enig verschil. Jongeren van 15 tot 25 jaar geven met 7,2 een lager rapportcijfer dan de oudere leeftijdsgroepen. Hoger opgeleiden geven met 7,6 een hoger rapportcijfer dan lager- en middelbaar opgeleiden (rapportcijfer 7,3 en 7,4). Herkomst en stedelijkheid zijn meer van belang. Niet-westerse allochtonen (rapportcijfer 6,9) hebben een negatiever oordeel over het wonen in de eigen buurt dan westerse allochtonen (rapportcijfer 7,3) en autochtonen (rapportcijfer 7,5). Inwoners van (zeer) sterk stedelijke gemeenten zijn negatiever over de leefbaarheid van de buurt dan inwoners van minder stedelijke gemeenten. Het gemiddelde rapportcijfer loopt uiteen van een 7,1 in zeer sterk stedelijke gemeenten tot een 7,6 in niet stedelijke gemeenten.

2.1.5 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt - naar regionale eenheid

2.1.6 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

2.1.7 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Rapportcijfer	Marge
Totaal	7,4	0,0
Geslacht		
Man	7,4	0,0
Vrouw	7,4	0,0
Leeftijd		
15-24 jaar	7,2	0,0
25-44 jaar	7,4	0,0
45-64 jaar	7,5	0,0
65 jaar en ouder	7,4	0,0
Herkomst		
Autochtoon	7,5	0,0
Westerse allochtoon	7,3	0,0
Niet-westerse allochtoon	6,9	0,0
Opleiding		
Lager onderwijs	7,3	0,0
Middelbaar onderwijs	7,4	0,0
Hoger onderwijs	7,6	0,0
Seksuele geaardheid		
Homo	7,4	0,1
Lesbienne	7,2	0,1
Biseksuele man	7,3	0,1
Biseksuele vrouw	7,4	0,1
Hetero man	7,4	0,0
Hetero vrouw	7,5	0,0
Stedelijkheid		
Zeer sterk stedelijk	7,1	0,0
Sterk stedelijk	7,3	0,0
Matig stedelijk	7,5	0,0
Weinig stedelijk	7,6	0,0
Niet stedelijk	7,6	0,0

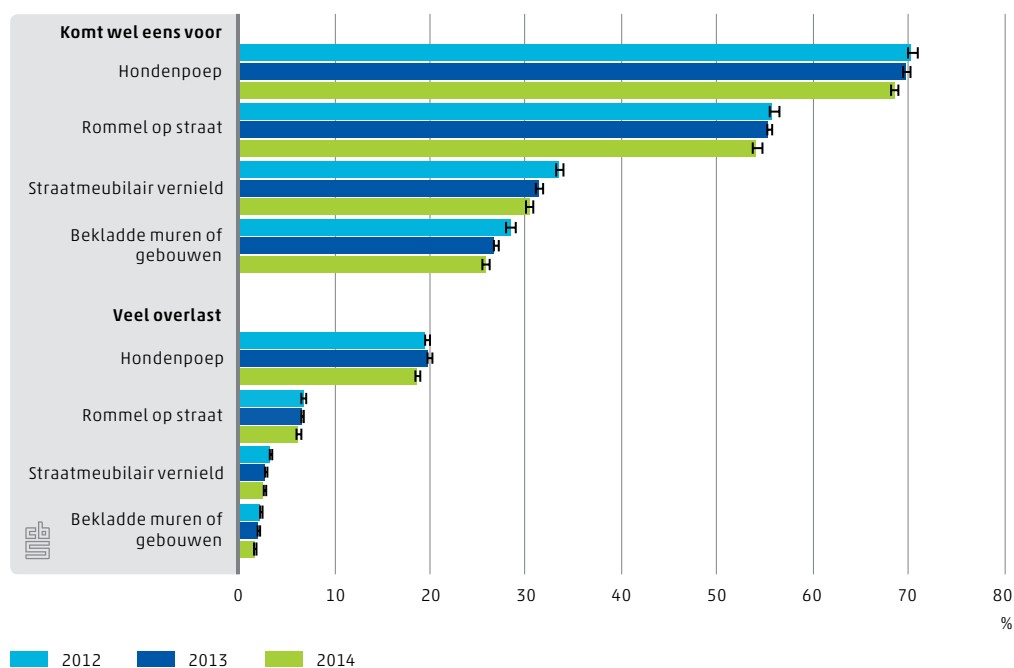
2.2 Overlast in buurt

Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtoverlast en de beleving hiervan is respondenten een 13-tal vormen van overlast voorgelegd, met de vraag of die vorm van overlast wel eens voorkomen in de eigen buurt en, zo ja, in welke mate men daar dan zelf overlast van ervaart (antwoordmogelijkheden: 'veel overlast', 'een beetje overlast', 'weinig overlast', 'geen antwoord'). 12 van de 13 afzonderlijke overlastvormen zijn hieronder ingedeeld in 3 categorieën: fysieke overlast, sociale overlast en verkeersoverlast, gevolgd door overlast totaal (alle 13 vormen van overlast samengenomen).

Fysieke verloedering bestaat uit vier overlastvormen, te weten: 'rommel op straat', 'straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes, dat vernield is', 'bekladde muren of gebouwen', en 'hondenpoep op de stoep, straat of in de perken'.

Het grootste overlastprobleem in de fysieke sfeer is hondenpoep. Bijna zeven op de tien Nederlanders (69 procent) zeggen in 2014 dat dit weleens voorkomt in de buurt, en bijna twee op de tien (19 procent) geven aan hier zelf veel overlast van te ervaren.¹⁾ Van rommel op straat geeft 54 procent aan dat dit weleens voorkomt in de buurt en 6 procent heeft er zelf veel overlast van. Vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen komen minder voor en worden ook minder als overlastgevend ervaren. Ten opzichte van 2012 en 2013 geven minder mensen aan dat de vier vormen van fysieke verloedering wel eens voorkomen. Ook ervaren minder mensen veel overlast van hondenpoep, rommel op straat en bekladde muren of gebouwen in 2014 ten opzichte van 2013 en 2012. In vergelijking met 2012 is het percentage mensen dat veel overlast ervaart van vernield straatmeubilair gedaald.

2.2.1 Fysieke verloedering in buurt

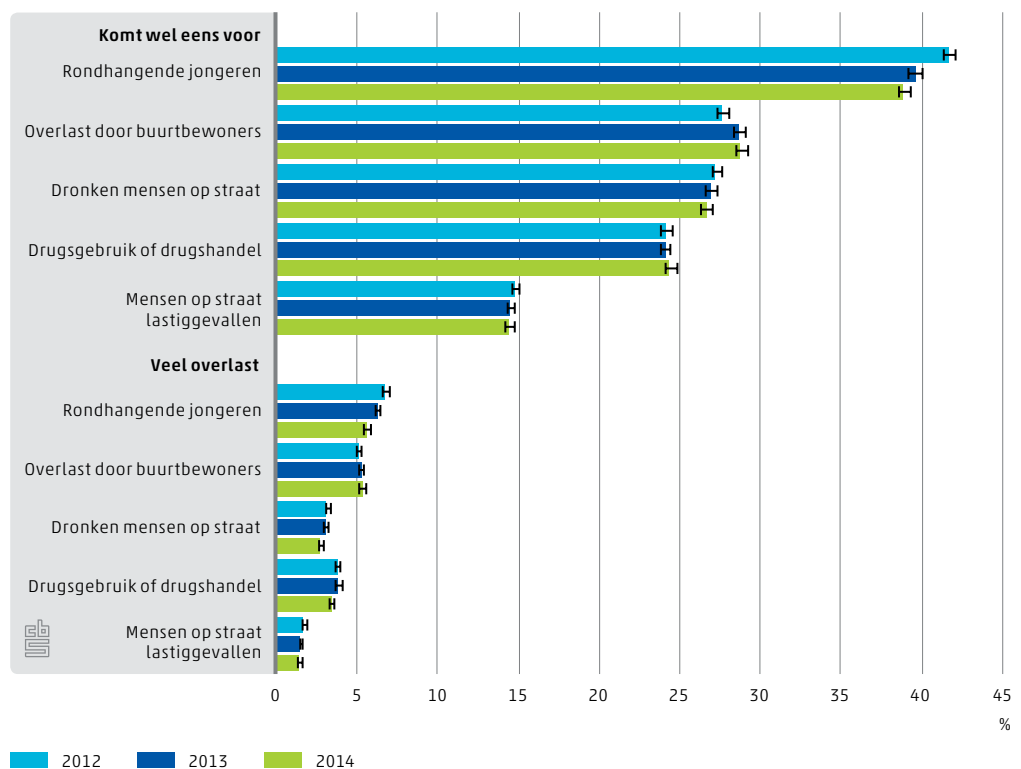
Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops', 'overlast door buurtbewoners', 'mensen die op straat worden lastiggevallen' en 'rondhangende jongeren'.

Het grootste overlastprobleem in de sociale sfeer zijn rondhangende jongeren. Bijna vier op de tien Nederlanders zeggen in 2014 dat dit weleens voorkomt in de buurt; bijna 6 procent geeft aan hier zelf veel overlast van te ervaren. Het probleem van rondhangende jongeren was in 2012 met 42 procent iets groter, maar er is nagenoeg geen verschil met 2013. In 2012 en 2013 hadden iets meer mensen veel overlast van rondhangende jongeren dan in 2014. In 2014 geeft 29 procent aan dat overlast door buurtbewoners wel eens voorkomt in de eigen buurt. Dit was gelijk in 2013 en met

¹⁾ Bij de berekening van het aandeel personen dat 'veel overlast' ervaart is telkens gepercenteerd op de totale populatie, en dus niet alleen op degenen die zeggen dat de betreffende overlastvorm wel eens voorkomt.

28 procent iets minder in 2012. In 2014 is de ervaren overlast wel hetzelfde als in beide voorgaande jaren. Van dronken mensen op straat, en drugshandel of drugsgebruik geven achtereenvolgens 27 en 24 procent aan dat dit wel eens voorkomt in de eigen buurt, en respectievelijk 3 en 4 procent heeft er veel overlast van. Het percentage mensen dat veel overlast heeft van dronken mensen op straat en van drugshandel of drugsgebruik is licht gedaald ten opzichte van 2013. Ook in vergelijking met 2012 is het percentage mensen dat veel overlast heeft van dronken mensen op straat iets gedaald. Het lastigvallen van mensen op straat komt met 14 procent het minst vaak voor en hiervan ervaart men met 1 procent ook de minste overlast. Iets minder mensen dan in 2012 ervaren er veel overlast van dat mensen op straat worden lastiggevallen.

2.2.2 Sociale overlast in buurt

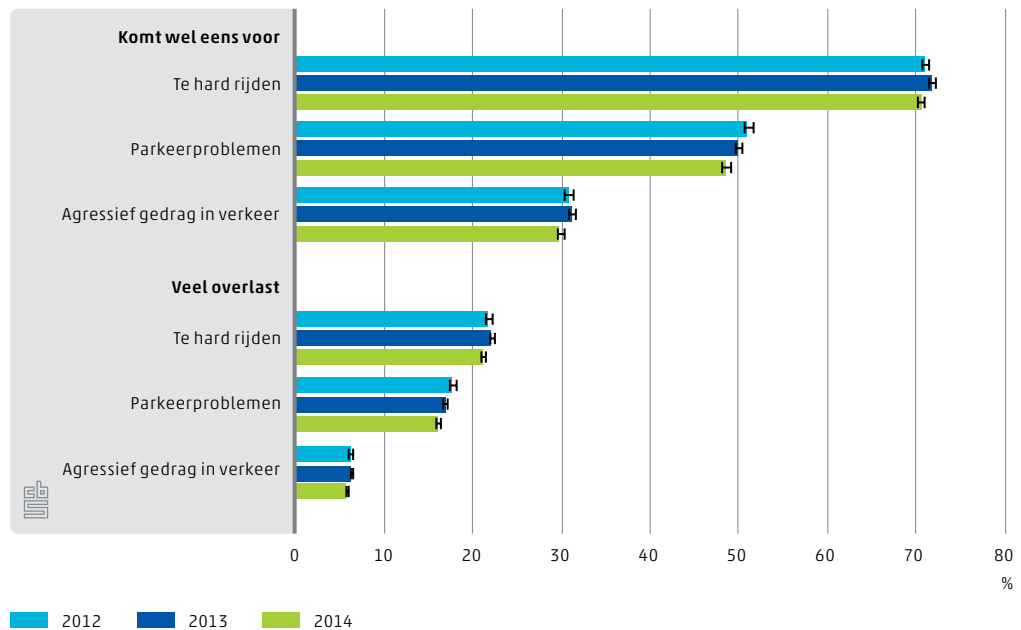

Bij verkeersoverlast in de buurt gaat het om 'te hard rijden', 'parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte', en 'agressief gedrag in het verkeer'. De meest voorkomende vorm van verkeersoverlast is te hard rijden in de woonbuurt. Ruim zeven van de tien Nederlanders (71 procent) zeggen dat dit wel eens voorkomt in de eigen buurt, en ruim een op de vijf (21 procent) geeft aan er zelf veel overlast van te ervaren. Parkeerproblemen komen volgens bijna de helft van de mensen wel eens voor in de eigen buurt. Ongeveer een op de zes (16 procent) geeft aan hiervan zelf veel overlast te ervaren. Agressief gedrag in het verkeer komt met bijna 30 procent het minst vaak voor in de eigen buurt en hiervan wordt met bijna 6 procent ook de minste overlast ervaren.

In 2012 en 2013 kwamen parkeerproblemen en agressief gedrag in het verkeer iets vaker voor dan in 2014. In 2013 kwam ook te hard rijden iets vaker voor dan in 2014. Het percentage mensen dat veel overlast ervaart van te hard rijden, parkeerproblemen

en agressief gedrag in het verkeer is in 2014 iets afgenomen ten opzichte van 2012 en 2013.

2.2.3 Verkeersoverlast in buurt

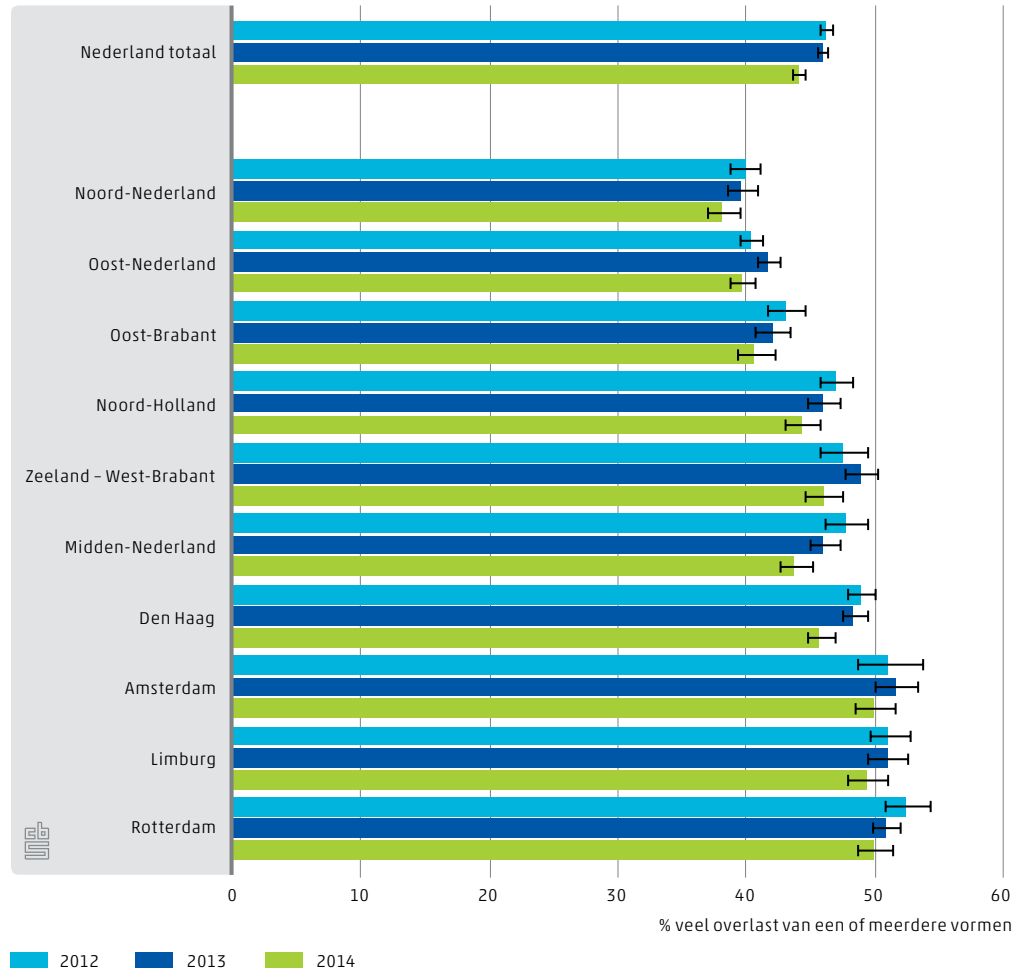
Er is een percentage berekend voor de totale overlast. Dit geeft het aandeel mensen weer dat veel overlast ervaart van één of meer van de in totaal 13 onderscheiden overlastvormen.²⁾

44 procent van de Nederlanders zegt veel overlast te ervaren van tenminste één overlastvorm. In 2012 en 2013 was dit met 46 procent iets hoger. Vooral in de regionale eenheden Amsterdam, Limburg, Rotterdam, Zeeland - West-Brabant en Den Haag ervaart men veel overlast. In de eenheden Oost-Brabant, Oost-Nederland en Noord-Nederland ervaren mensen het minst vaak veel overlast. Het aandeel personen dat aangeeft veel overlast van één of meer overlastvormen te ervaren is in Amsterdam met 50 procent het hoogst en in Noord-Nederland met 38 procent het laagst. In de regionale eenheid Den Haag is de totale overlast gedaald ten opzichte van 2012 en 2013. In Oost-Nederland en Zeeland - West-Brabant is sprake van een lichte daling ten opzichte van 2013. In Midden-Nederland is sprake van een lichte daling ten opzichte van 2012.

²⁾ Het betreft 4 overlastvormen in de categorie fysieke verloedering, 5 overlastvormen in de categorie sociale overlast, 3 overlastvormen in de categorie verkeersoverlast, aangevuld met de overlastvorm 'hinder van horecagelegenheden, zoals cafés, restaurants of snackbars'.

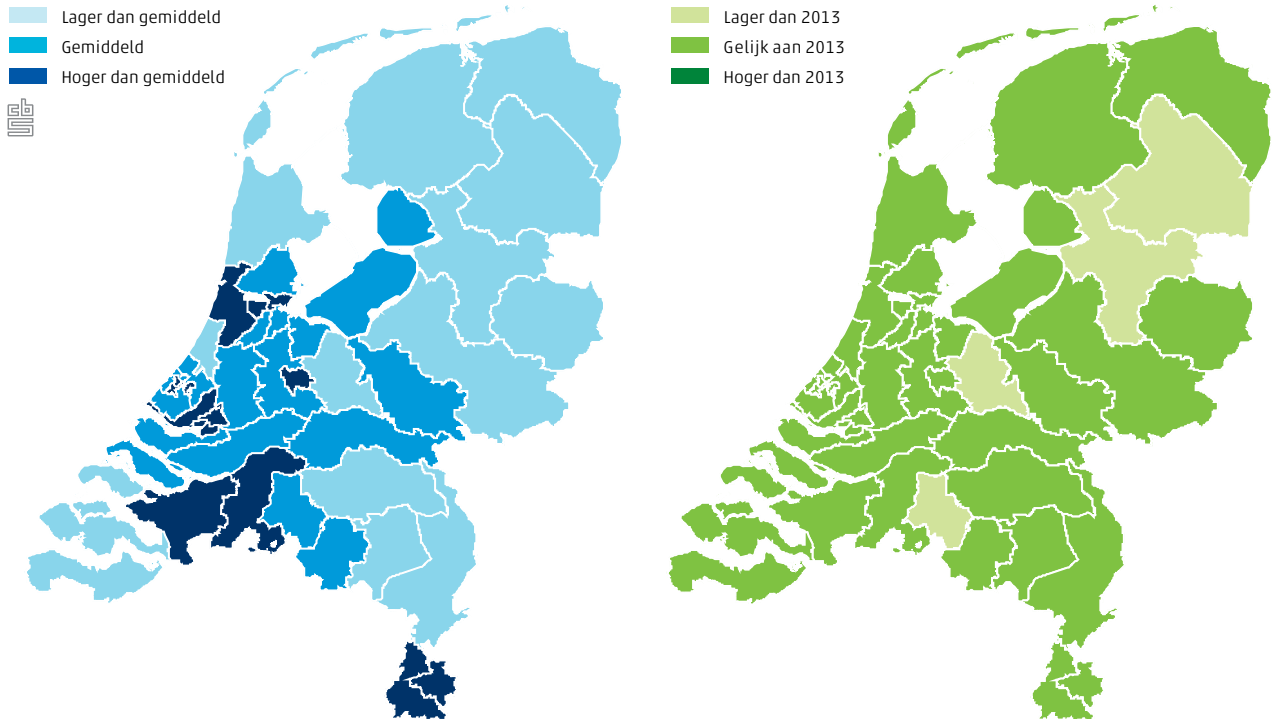

2.2.4 Overlast totaal in buurt - naar regionale eenheid

In het district Den Haag Centrum ervaart men het vaakst veel overlast, gevolgd door Rotterdam Zuid, Den Haag Zuid en Rotterdam Stad. Meer dan 60 procent van de inwoners van deze districten geeft aan veel overlast te ervaren. Ook in veel andere districten van de regionale eenheid Rotterdam ligt de ervaren overlast hoger dan het landelijke gemiddelde evenals in de districten Parkstad-Limburg, Zuid-West-Limburg, De Baronie, De Markiezaten, Amsterdam Noord, Amsterdam West, Kennemerland en Utrecht Stad. In de districten Fryslân, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland, Drenthe, Oost Utrecht, Zeeland, 's Hertogenbosch en Helmond is de ervaren overlast het laagst. Minder dan 40 procent ervaart hier veel overlast. In de meeste districten in de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant ligt de ervaren overlast lager dan het landelijke gemiddelde. Ook in de districten Noord Holland Noord, Leiden-Bollenstreek en Noord en Midden Limburg is de ervaren overlast lager dan het landelijke gemiddelde. In de districten IJsselland, Oost Utrecht en Hart van Brabant ervaart men minder overlast dan in 2012 en 2013. In Drenthe is in 2014 de ervaren overlast iets lager dan in 2013. In Den Haag West ervaart men in 2014 minder overlast dan in 2012.

2.2.5 Overlast totaal in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Voor fysieke verloedering, sociale overlast en verkeersoverlast zijn eveneens percentages berekend voor het aandeel mensen dat zelf veel overlast ervaart van één of meer vormen van overlast uit deze categorieën. Bijna een kwart (23 procent) heeft in 2014 zelf veel overlast van tenminste één vorm van fysieke verloedering. Ruim één op de tien (12 procent) ervaart veel sociale overlast en 31 procent ondervindt veel overlast van verkeer.

Vrouwen en middelbaar opgeleiden ervaren in totaliteit meer overlast dan mannen en mensen met een lagere of hogere opleiding. Maar het sterkst verschilt de ervaren totale overlast naar leeftijd, herkomst, en stedelijkheid van de woongemeente. Van de mensen van 65 jaar en ouder geeft 37 procent aan veel overlast te hebben tegenover 50 procent van de 25-45-jarigen. Ruim de helft (51 procent) van de niet-westerse allochtonen ervaart veel overlast tegenover 43 procent van de autochtonen. Het percentage mensen dat veel overlast ervaart loopt op van 35 procent in niet stedelijke gemeenten naar 52 procent in zeer sterk stedelijke gemeenten.

44% ervaart
veel overlast in buurt

2.2.6 Overlast in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

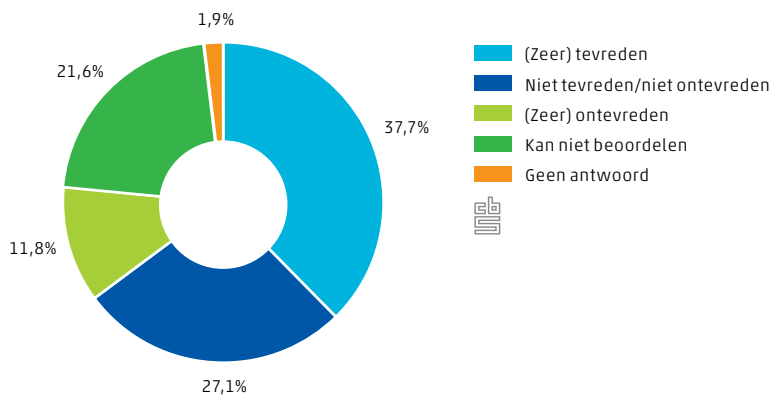
	Fysieke verloedering	Marge	Sociale overlast	Marge	Verkeersoverlast	Marge	Overlast totaal	Marge
% ervaart veel overlast van een of meerdere vormen								
Totaal	22,9	0,3	12,0	0,3	30,7	0,4	44,0	0,4
Geslacht								
Man	21,8	0,5	11,6	0,4	30,5	0,6	43,2	0,6
Vrouw	23,9	0,5	12,4	0,4	30,8	0,5	44,8	0,6
Leeftijd								
15-24 jaar	20,3	1,0	16,2	0,9	28,2	1,1	43,4	1,2
25-44 jaar	26,1	0,7	13,8	0,6	36,0	0,8	50,4	0,8
45-64 jaar	22,3	0,5	11,0	0,4	30,1	0,6	42,7	0,6
65 jaar en ouder	20,9	0,6	7,9	0,4	25,4	0,7	36,8	0,7
Herkomst								
Autochtoon	21,5	0,4	10,6	0,3	30,5	0,4	42,8	0,4
Westerse allochtoon	24,8	1,1	13,3	0,9	31,5	1,2	46,2	1,3
Niet-westerse allochtoon	30,9	1,4	21,1	1,3	31,2	1,4	50,5	1,5
Opleiding								
Lager onderwijs	23,5	0,6	11,9	0,5	31,3	0,7	43,5	0,7
Middelbaar onderwijs	22,8	0,6	12,7	0,5	32,8	0,7	45,8	0,8
Hoger onderwijs	21,7	0,6	11,2	0,5	28,1	0,6	42,5	0,7
Seksuele geaardheid								
Homo	25,0	2,5	16,0	2,2	36,3	2,7	49,8	2,8
Lesbienne	25,9	3,3	17,1	2,9	32,8	3,4	47,4	3,7
Biseksuele man	23,7	3,5	14,2	3,0	33,4	3,8	47,0	4,0
Biseksuele vrouw	22,8	2,6	11,2	2,0	26,8	2,7	41,1	3,0
Hetero man	21,2	0,6	11,2	0,4	30,1	0,6	42,7	0,7
Hetero vrouw	23,4	0,6	12,0	0,4	31,1	0,6	45,1	0,7
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	29,1	0,8	19,6	0,7	34,4	0,8	51,6	0,9
Sterk stedelijk	25,1	0,7	13,5	0,6	33,3	0,8	47,5	0,8
Matig stedelijk	21,3	0,7	10,5	0,6	29,7	0,8	42,2	0,9
Weinig stedelijk	18,4	0,7	7,1	0,5	27,5	0,8	38,1	0,9
Niet stedelijk	16,7	1,0	6,0	0,6	25,0	1,1	35,2	1,2

2.3 Oordeel functioneren gemeente

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Daarom is de burger in de Veiligheidsmonitor gevraagd naar diens tevredenheid over het totale functioneren van de eigen gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Het grootste deel (38 procent) is in 2014 tevreden of zeer tevreden over het totale functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Bijna 30 procent (27 procent) is hierover tevreden noch ontevreden, en 12 procent is ontevreden of zeer ontevreden. Ruim één op de vijf (22 procent) geeft aan dit functioneren van de gemeente niet te kunnen beoordelen. Twee procent heeft geen antwoord gegeven.

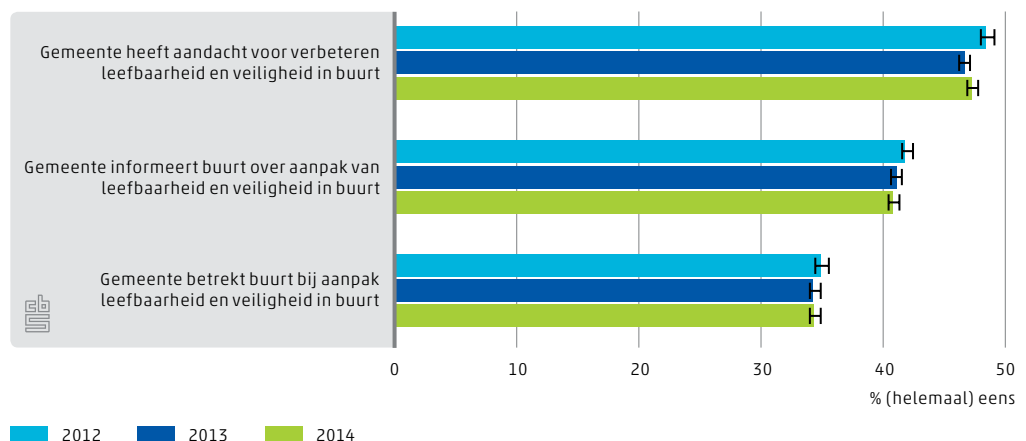
2.3.1 Oordeel totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid, 2014

Behalve de tevredenheid over het totale functioneren van de gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid, is ook het oordeel van de burger over specifieke aspecten van dit functioneren gevraagd. Dit is gedaan door middel van stellingen.³⁾

47 procent is het er in 2014 (helemaal) mee eens dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van 2013, echter in 2012 lag dit aandeel met 48 procent iets hoger. 41 procent vindt dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt, en 34 procent vindt dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

2.3.2 Oordeel functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid

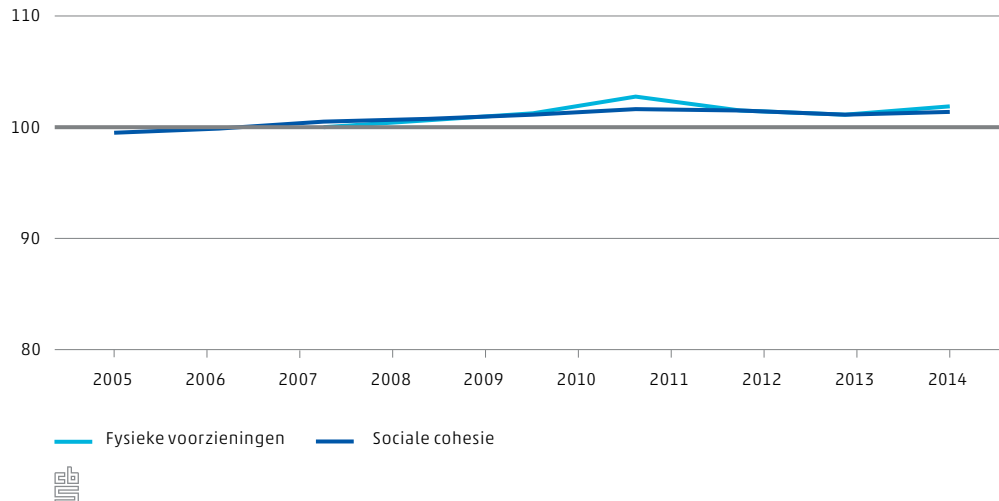
³⁾ Aan degenen die aangegeven hebben het totale functioneren van de gemeente niet te kunnen beantwoorden zijn deze stellingen niet voorgelegd.

2.4 Trends

Over de periode 2008–2014 is het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt niet wezenlijk veranderd. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2014, laat een stabiel beeld zien.

2.4.1 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie, trends

Indexcijfers (2005/2008 = 100)

2.5 Samenhangen

Er bestaat een duidelijke samenhang tussen de verschillende vormen van overlast en het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt. Sociale overlast lijkt het meest samen te hangen met de leefbaarheid van de woonbuurt ($R^2 = 0,79$).⁴⁾ In districten waar men relatief veel sociale overlast ervaart, geeft men doorgaans een lager rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt. Binnen sociale overlast lijkt ervaren overlast van rondhangende jongeren het sterkst samen te hangen met de leefbaarheid van de woonbuurt ($R^2 = 0,81$). Overlast van dronken mensen op straat hangt minder sterk samen met de leefbaarheid van de woonbuurt ($R^2 = 0,59$).

Het sterke verband tussen sociale overlast en het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt is grafisch weergegeven. Vooral in Den Haag Centrum, Rotterdam Stad, en Rotterdam Zuid ervaart men veel sociale overlast en is het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt lager dan het landelijke gemiddelde.

⁴⁾ R^2 drukt de sterkte van het lineaire verband uit op districtsniveau. De waarde daarvan kan variëren tussen 0 (geen verband) en 1 (volledig positief of negatief verband).

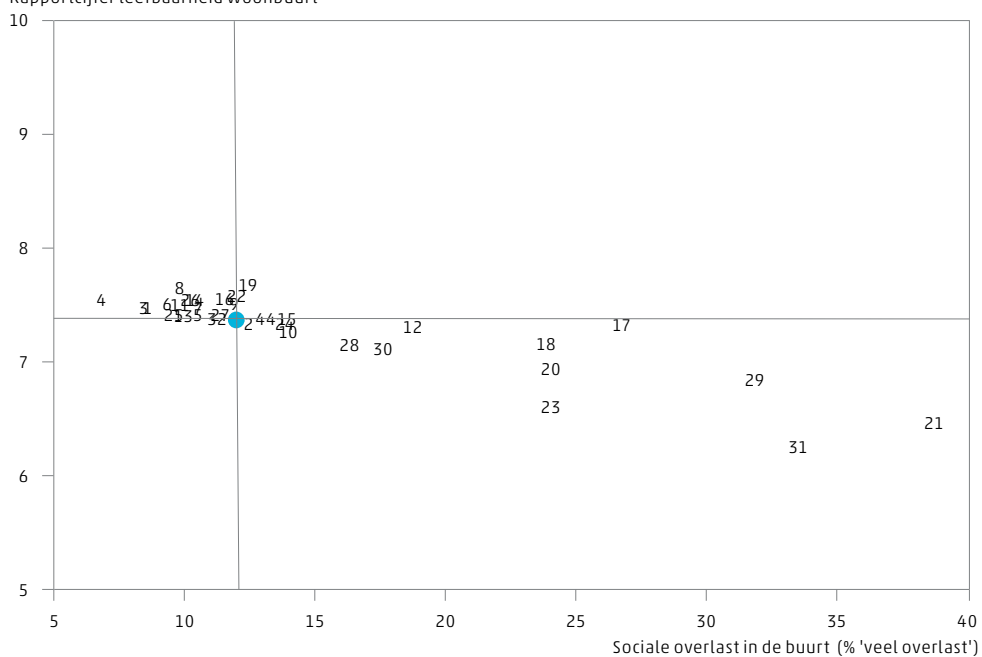
2.5.1 Samenhang sociale overlast en leefbaarheid buurt, 2014

Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt

	R ²
Fysieke verloedering in buurt (% ervaart veel overlast)	0,73
Hondenpoep (% ervaart veel overlast)	0,43
Rommel op straat (% ervaart veel overlast)	0,74
Straatmeubilair vernield (% ervaart veel overlast)	0,78
Bekladde muren of gebouwen (% ervaart veel overlast)	0,38
Sociale overlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,79
Rondhangende jongeren (% ervaart veel overlast)	0,81
Dronken mensen op straat (% ervaart veel overlast)	0,59
Drugsgebruik of drugshandel (% ervaart veel overlast)	0,70
Mensen op straat lastiggevallen (% ervaart veel overlast)	0,72
Overlast door buurtbewoners (% ervaart veel overlast)	0,79
Verkeersoverlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,68
Te hard rijden (% ervaart veel overlast)	0,49
Parkeerproblemen (% ervaart veel overlast)	0,63
Agressief gedrag in verkeer (% ervaart veel overlast)	0,72

2.5.2 Sociale overlast buurt en rapportcijfer leefbaarheid - naar district, 2014

Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn - Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

3.

Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk staat centraal hoe de burger de veiligheid beleeft. Eerst komt in paragraaf 3.1 aan de orde hoe de veiligheid in de eigen woonbuurt wordt ervaren. Hoe staat het met de onveiligheidsgevoelens in de directe woonomgeving en hoe beoordeelt men de veiligheid en criminaliteit in de buurt? Daarna wordt in paragraaf 3.2 ingegaan op de onveiligheidsgevoelens op een aantal specifieke plekken in de eigen woonplaats. In paragraaf 3.3 staan de algemene onveiligheidsgevoelens centraal. Verder komen aan de orde hoe de burger de kans inschat om slachtoffer te worden van criminaliteit (paragraaf 3.4) en het vóórkomen van respectloos gedrag (paragraaf 3.5). Afgesloten wordt met een aantal trends en samenhangen op het gebied van veiligheidsbeleving (paragrafen 3.6 en 3.7). Meer achtergrondcijfers over verschillen in veiligheidsbeleving naar regionale eenheid en district, en naar persoonskenmerken zijn te vinden op Statline.

3.1 Veiligheidsbeleving in buurt

In 2014 voelt bijna een op de vijf mensen (18 procent) zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Een op de vijftig (2 procent) voelt zich er vaak onveilig. Deze percentages verschillen niet wezenlijk ten opzichte van 2012 en 2013.

De onveiligheidsgevoelens in de buurt zijn in 2014 het laagst in de regionale eenheden Noord-Nederland, Noord-Holland, Oost-Nederland en Oost-Brabant. Het hoogst zijn de onveiligheidsgevoelens in Amsterdam, Rotterdam, Limburg en Den Haag. Het aandeel personen dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt loopt uiteen van 15 procent in Noord-Nederland tot 24 procent in Amsterdam.

Voor alle regionale eenheden geldt dat de onveiligheidsgevoelens in de buurt niet zijn veranderd tussen 2012 en 2014.

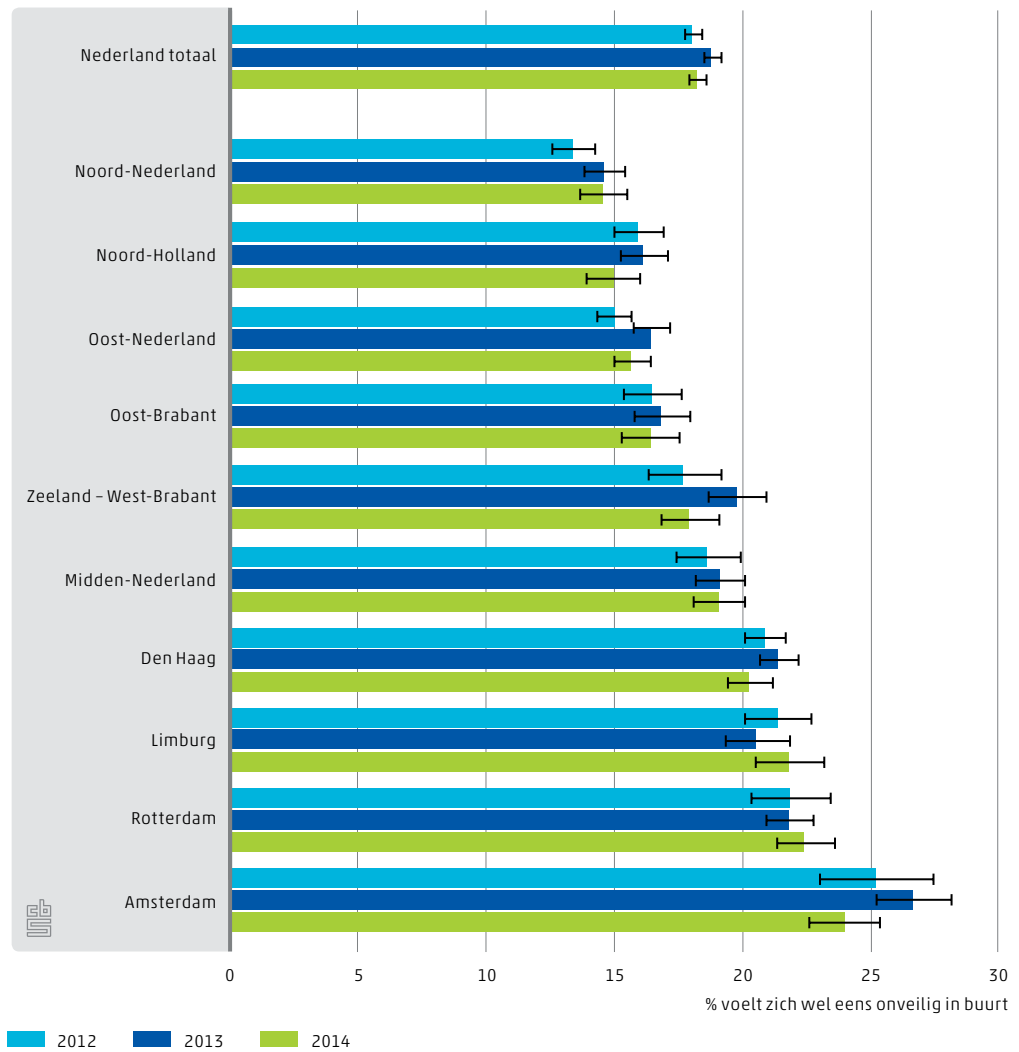
In Amsterdam, Den Haag, Limburg en Rotterdam liggen de districten met de hoogste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens. Daarnaast zijn ook in Utrecht stad en Flevoland de onveiligheidsgevoelens in 2014 hoger dan gemiddeld. In de regionale eenheden Noord-Nederland, Noord-Holland, Oost-Nederland en Oost-Brabant zijn de districten met de laagste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens te vinden. Ook West Utrecht, Leiden – Bollenstreek, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland laten percentages zien onder het landelijke gemiddelde.

In alle districten wijken de onveiligheidsgevoelens in 2014 niet af van die in voorgaande jaren.

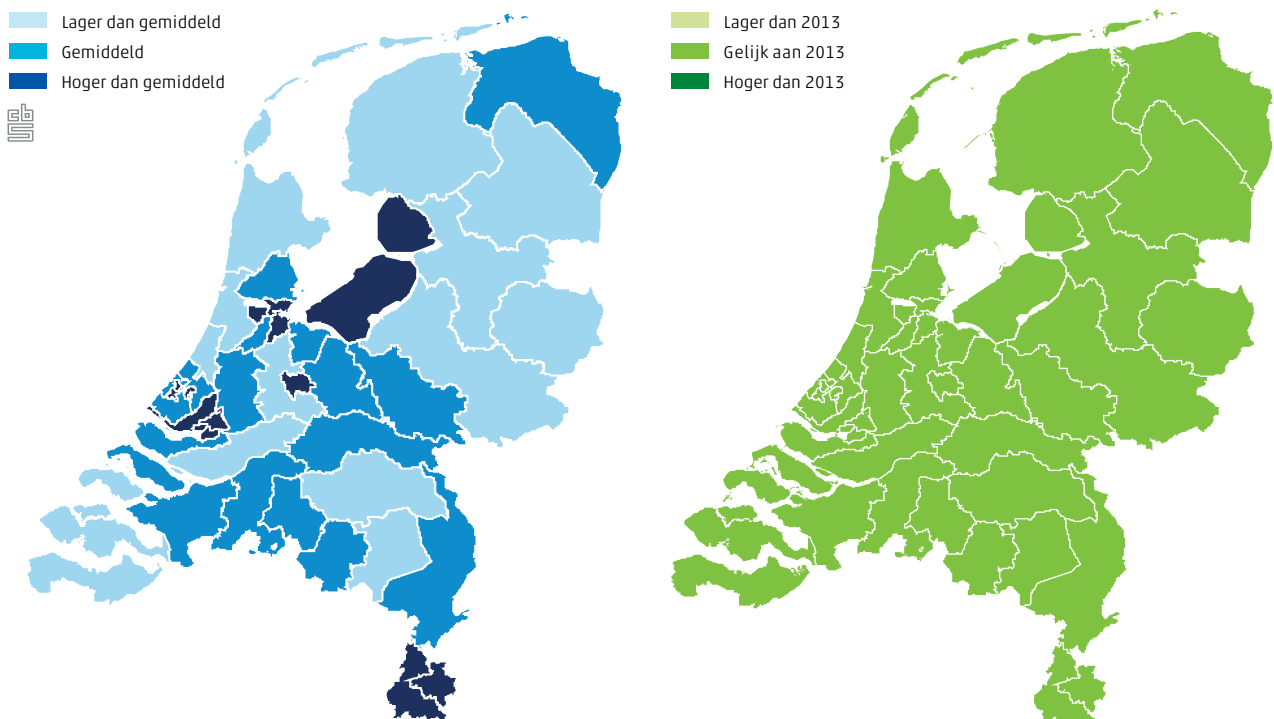

18% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt

3.1.1 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar regionale eenheid

3.1.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

De onveiligheidsgevoelens in de buurt verschillen naar achtergrondkenmerken. Vrouwen voelen zich in de eigen woonomgeving onveilig(er) dan mannen. Jongeren voelen zich er onveilig(er) dan ouderen. Onder niet-westerse allochtonen zijn de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens hoger dan onder westerse allochtonen en vooral autochtonen. Heteroseksuele mannen voelen zich duidelijk minder onveilig dan anderen. Verder geldt dat onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt toenemen met de mate van verstedelijking van het gebied waar men woont.

3.1.3 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Totaal	18,2	0,3	1,8	0,1
Geslacht				
Man	14,0	0,4	1,3	0,1
Vrouw	22,4	0,5	2,3	0,2
Leeftijd				
15-24 jaar	24,4	1,1	2,9	0,4
25-44 jaar	19,1	0,6	1,8	0,2
45-64 jaar	16,2	0,5	1,5	0,2
65 jaar en ouder	15,6	0,6	1,4	0,2
Herkomst				
Autochtoon	16,8	0,3	1,3	0,1
Westerse allochtoon	19,9	1,1	2,1	0,4
Niet-westerse allochtoon	27,2	1,4	4,6	0,6
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	18,2	0,6	2,0	0,2
Middelbaar onderwijs	18,5	0,6	2,0	0,2
Hoger onderwijs	17,3	0,6	1,2	0,2
Seksuele geaardheid				
Homo	22,3	2,4	2,2	0,9
Lesbienne	20,6	3,1	2,2	1,0
Biseksuele man	18,1	3,3	1,3	0,8
Biseksuele vrouw	21,6	2,6	2,0	0,9
Hetero man	12,8	0,5	1,1	0,1
Hetero vrouw	22,0	0,6	2,0	0,2
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	26,0	0,8	3,4	0,3
Sterk stedelijk	20,1	0,7	2,0	0,2
Matig stedelijk	16,9	0,7	1,3	0,2
Weinig stedelijk	12,7	0,6	0,8	0,2
Niet stedelijk	11,9	0,9	0,9	0,3

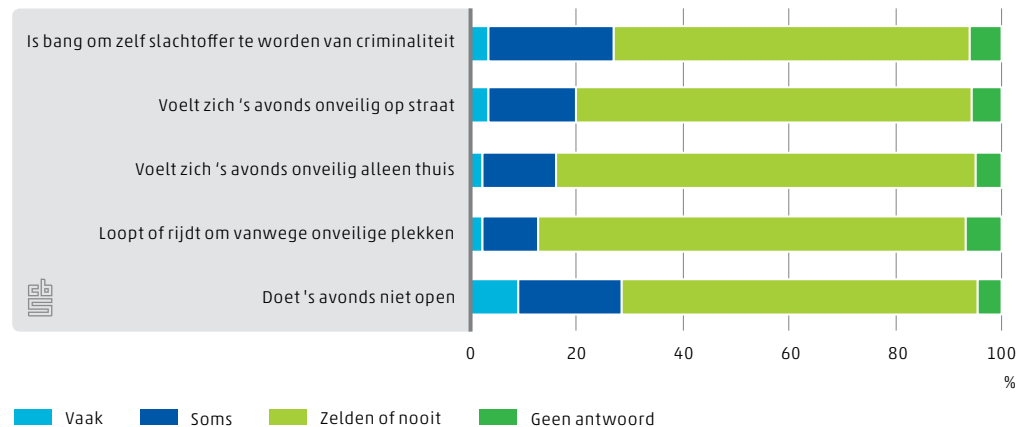
In 2014 voelt 4 procent van de mensen zich 's avonds vaak onveilig op straat in de eigen buurt; 16 procent heeft deze onveiligheidsgevoelens soms. Het aandeel dat zich 's avonds thuis vaak onveilig voelt, bedraagt 2 procent; 14 procent voelt zich 's avonds soms onveilig.

Bijna een tiende doet 's avonds vaak niet open omdat men het niet veilig vindt, bijna 20 procent doet dat soms niet. Het aandeel dat omloopt of omrijdt vanwege onveilige plekken ligt lager; 2 procent doet dat vaak en 10 procent soms.

Drie procent is vaak bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit. Bijna een kwart heeft deze angst soms.

Het merendeel van de mensen (bijna 80 procent) voelt zich 's avonds thuis zelden of nooit onveilig en loopt of rijdt niet om vanwege onveilige plekken. Ook voelt driekwart van de personen zich zelden of nooit onveilig op straat in de eigen buurt en tweederde van de mensen vertoont zelden of nooit vermijdingsgedrag door 's avonds de deur niet open te doen. Eveneens tweederde is zelden of nooit bang om slachtoffer te worden van criminaliteit.

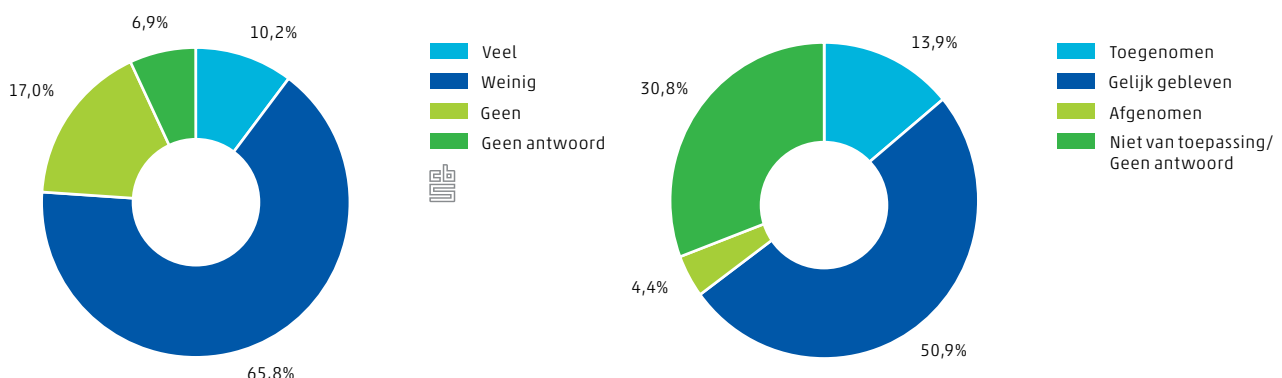
3.1.4 Onveiligheidsgevoelens 's avonds en vermijdingsgedrag in buurt, 2014

Tien procent van de mensen heeft in 2014 het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Het grootste deel (66 procent) denkt dat er weinig criminaliteit plaatsvindt, en 17 procent denkt dat er géén criminaliteit voorkomt.

Wat betreft de ontwikkeling van de criminaliteit in de buurt is het aandeel dat denkt dat de criminaliteit in de afgelopen 12 maanden is toegenomen groter dan het aandeel dat denkt dat ze is afgenomen (14 tegen 4 procent). Ongeveer de helft denkt dat de criminaliteit gelijk gebleven is.

3.1.5 Beoordeling vóórkomen en ontwikkeling criminaliteit in buurt, 2014

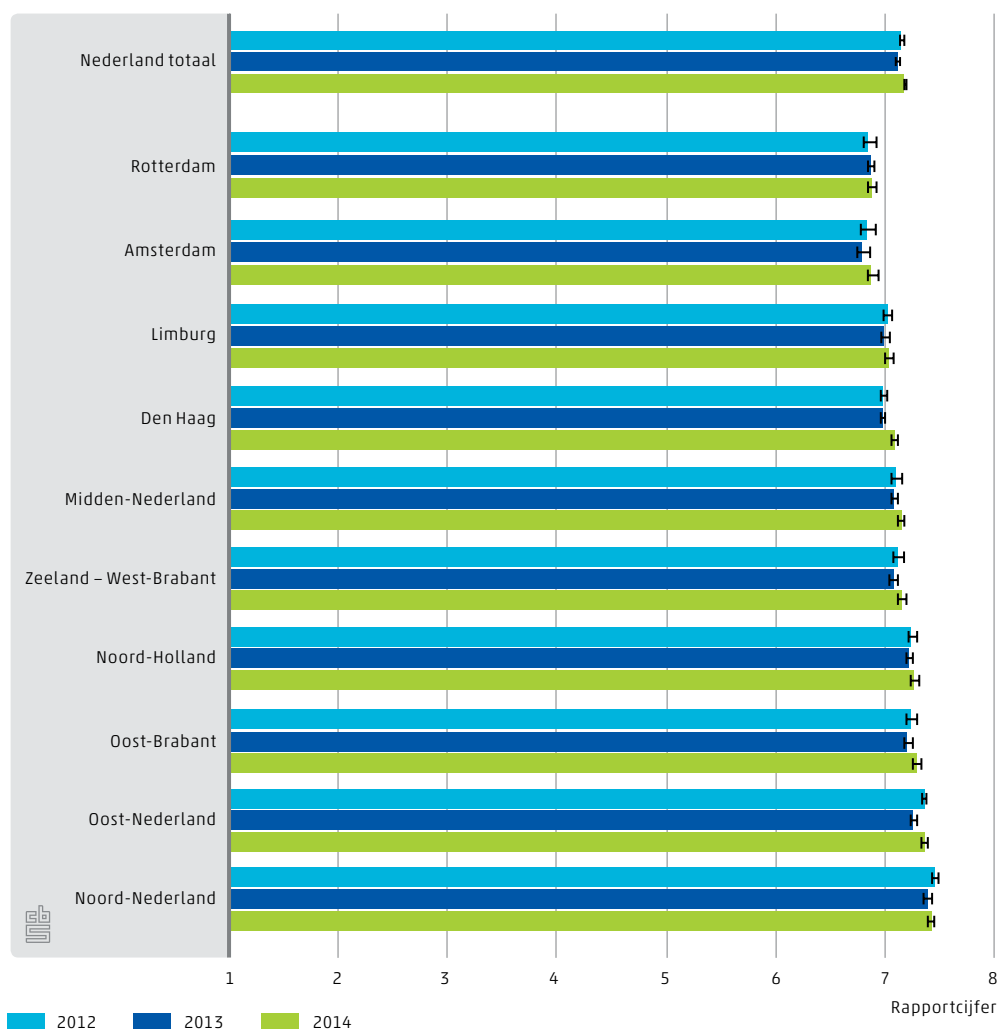

Het gemiddelde rapportcijfer dat de burger in 2014 geeft voor de veiligheid in de eigen buurt bedraagt een 7,2. Dit cijfer is iets hoger dan in 2012 en 2013.

In de regionale eenheden Rotterdam, Amsterdam, Limburg en Den Haag is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt in 2014 het laagst en in Noord-Nederland, Oost-Nederland, Oost-Brabant en Noord-Holland het hoogst. Het cijfer varieert van 6,9 in Rotterdam tot 7,4 in Noord-Nederland.

De waardering voor de buurtveiligheid is in de regionale eenheden Oost-Nederland en Oost-Brabant tussen 2013 en 2014 toegenomen, maar er is geen verschil met 2012. In Den Haag ligt deze waardering wel hoger dan in beide voorafgaande jaren.

3.1.6 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar regionale eenheid

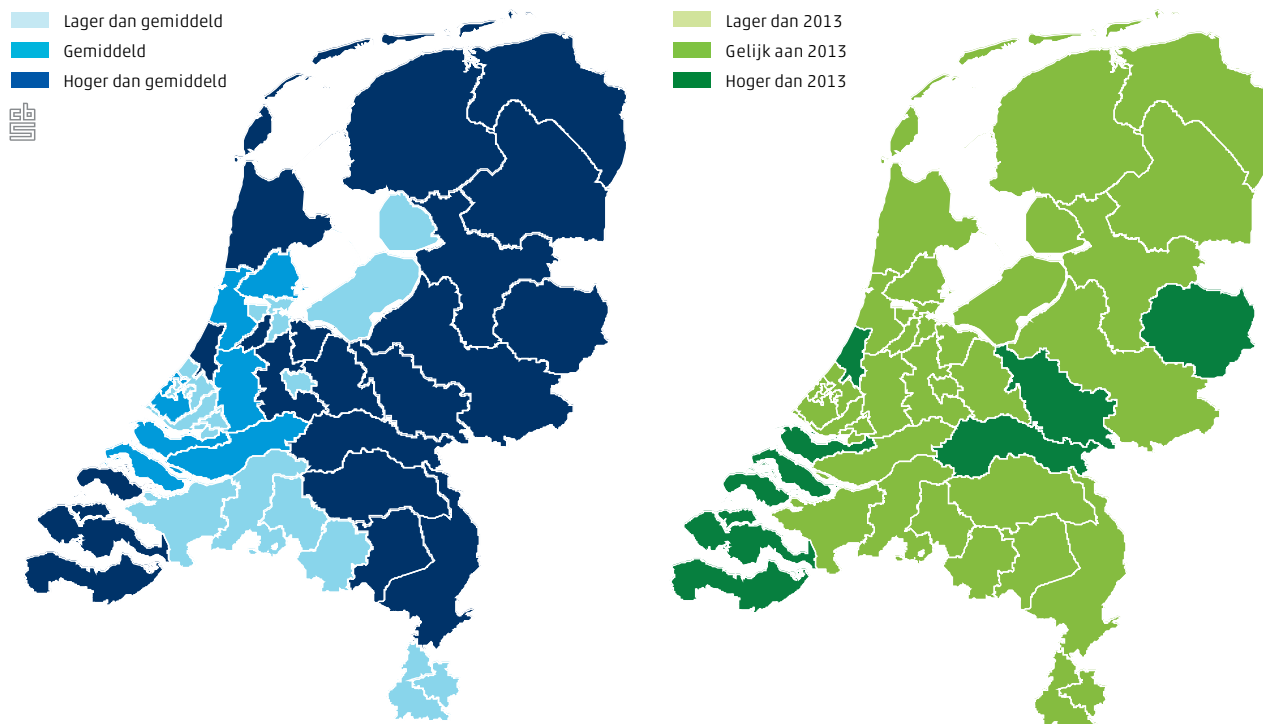

In alle districten van Noord-Nederland en Oost-Nederland, alsook in Gooi en Vechtstreek, Oost Utrecht, West Utrecht, Noord Holland Noord, Amsterdam Zuid, Leiden - Bollenstreek, Zeeland, 's-Hertogenbosch, Helmond en Noord en Midden Limburg is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt in 2014 hoger dan landelijke gemiddeld. Lager dan dit gemiddelde is het rapportcijfer in de meeste districten van de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Zeeland - West-Brabant en Limburg, maar ook in

Flevoland en Eindhoven wordt lager gescoord op veiligheid. Het rapportcijfer is het hoogste in Zeeland (7,5) en het laagste in Rotterdam Zuid (5,8).

Ten opzichte van 2012 en 2013 is in Zeeland het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt toegenomen. In de districten Twente, Gelderland Midden, Gelderland Zuid, Leiden – Bollenstreek en Rijnmond Zuid-West ligt dit rapportcijfer in 2014 hoger dan in 2013, maar verschilt niet van dat in 2012.

3.1.7 Rapportcijfer veiligheid in buurt naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Niet-westerse allochtonen beoordelen de veiligheid in de buurt met een 6,7 lager dan westerse allochtonen en autochtonen (beide 7,2). Inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden zijn duidelijk negatiever dan inwoners van niet-stedelijke gebieden (rapportcijfer 6,8 tegen 7,6). De verschillen naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en seksuele geaardheid zijn betrekkelijk gering.

3.1.8 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

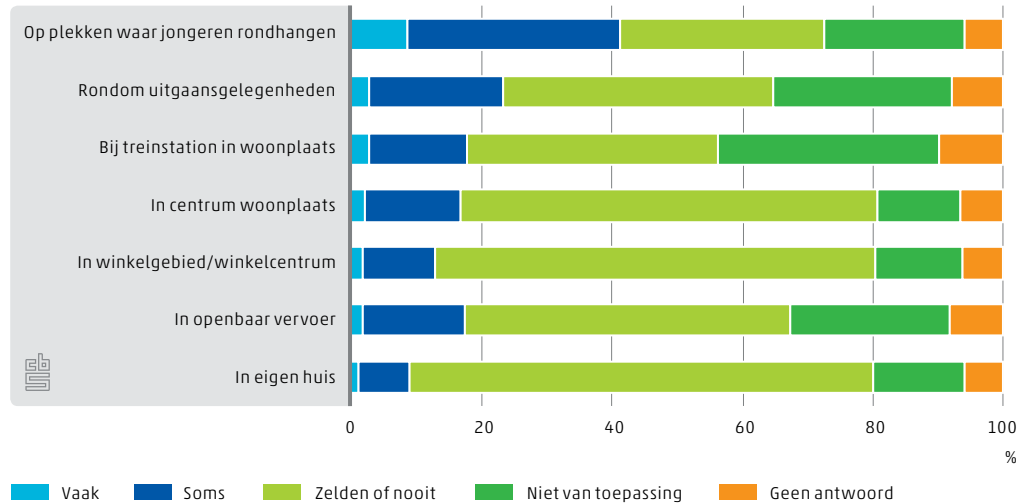
	Rapportcijfer	Marge
Totaal	7,2	0,0
Geslacht		
Man	7,3	0,0
Vrouw	7,1	0,0
Leeftijd		
15-24 jaar	7,0	0,0
25-44 jaar	7,1	0,0
45-64 jaar	7,2	0,0
65 jaar en ouder	7,2	0,0
Herkomst		
Autochtoon	7,2	0,0
Westerse allochtoon	7,2	0,0
Niet-westerse allochtoon	6,7	0,1
Opleidingsniveau		
Lager onderwijs	7,1	0,0
Middelbaar onderwijs	7,1	0,0
Hoger onderwijs	7,3	0,0
Seksuele geaardheid		
Homo	7,1	0,1
Lesbienne	7,0	0,1
Biseksuele man	7,1	0,1
Biseksuele vrouw	7,1	0,1
Hetero man	7,3	0,0
Hetero vrouw	7,1	0,0
Stedelijkheid		
Zeer sterk stedelijk	6,8	0,0
Sterk stedelijk	7,0	0,0
Matig stedelijk	7,2	0,0
Weinig stedelijk	7,5	0,0
Niet stedelijk	7,6	0,0

3.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten een aantal plekken in de eigen woonplaats voorgelegd met de vraag om aan te geven of en hoe vaak men zich hier onveilig voelt. Indien een bepaalde plek niet in de eigen woonplaats voorkomt of indien de respondent nooit op de betreffende plek komt, kon men 'niet van toepassing' antwoorden.

In 2014 zijn de onveiligheidsgevoelens het hoogst op plekken waar jongeren rondhangen. Ruim vier op de tien (41 procent) voelt zich hier wel eens (dat wil zeggen 'vaak' of 'soms') onveilig. Ook de onveiligheidsgevoelens rondom uitgaansgelegenheden zijn relatief groot. Hier voelt 23 procent zich wel eens onveilig. Het laagst zijn de onveiligheidsgevoelens thuis; in de eigen woning voelt 9 procent zich wel eens onveilig.

3.2.1 Onveiligheidsgevoelens op plekken in eigen woonplaats, 2014

3.3 Veiligheidsbeleving in algemeen

Na de veiligheidsbeleving in de buurt en de veiligheidsbeleving op plekken in de eigen woonplaats is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd. In 2014 voelt ruim een op de drie mensen (36 procent) zich wel eens onveilig. Dit aandeel bedraagt het dubbele van dat van de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt en ligt iets lager dan in 2013 (37 procent). Het verschilt echter niet van de algemene onveiligheidsgevoelens in 2012.

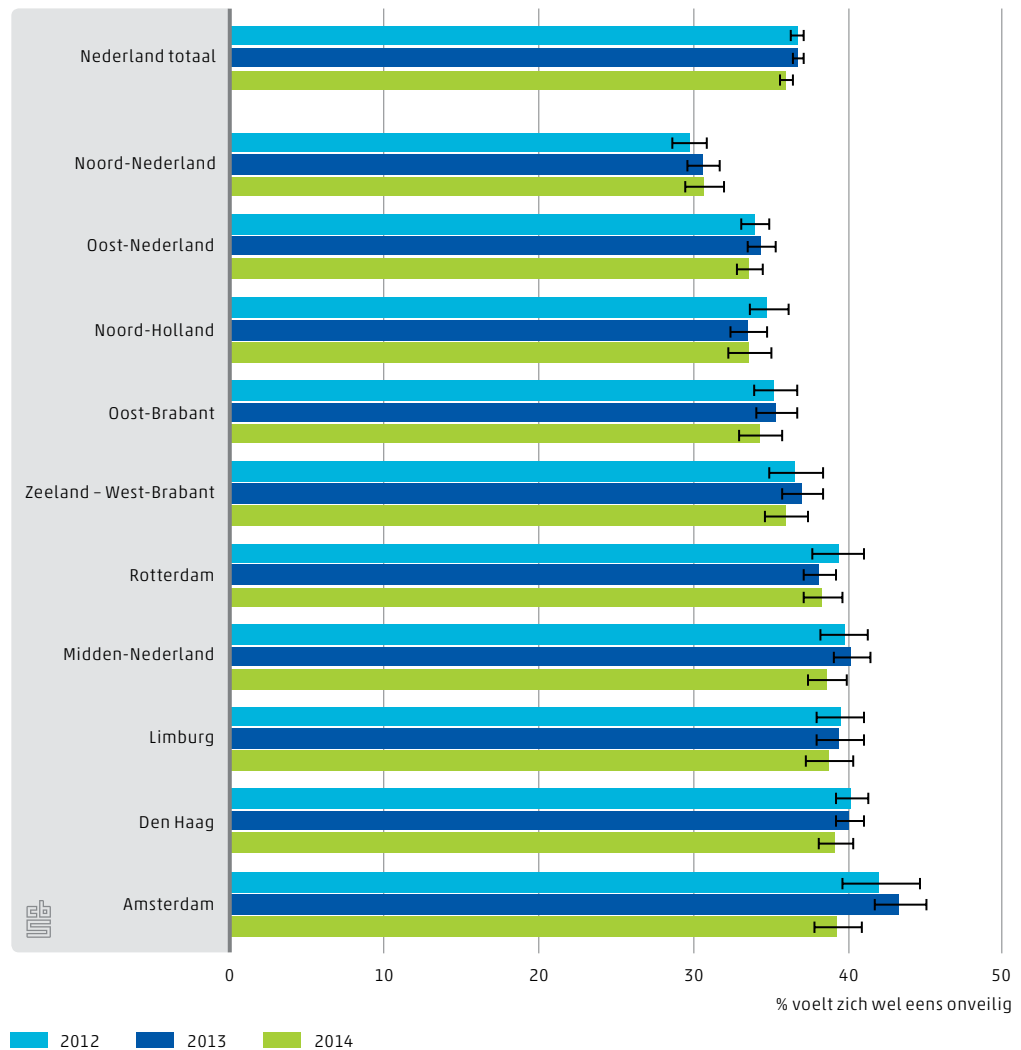
Twee procent voelt zich in algemene zin vaak onveilig. Dit is gelijk aan het aandeel dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt en is niet veranderd ten opzichte van 2012 en 2013.

De algemene onveiligheidsgevoelens zijn in 2014 het laagst in de regionale eenheden Noord-Nederland, Noord-Holland en Oost-Nederland, en het hoogst in de Randstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Midden-Nederland, Rotterdam en Den Haag.

Ook Limburg laat een bovengemiddeld hoog percentage zien dat zich in algemene zin wel eens onveilig voelt. Dit beeld verschilt niet met dat in 2012 en 2013. Wel is het aandeel met algemene onveiligheidsgevoelens in Amsterdam iets afgenomen tussen 2013 en 2014. Tussen 2012 en 2014 bestaat geen verschil. De percentages lopen uiteen van 31 procent in Noord-Nederland tot 39 procent in Amsterdam.

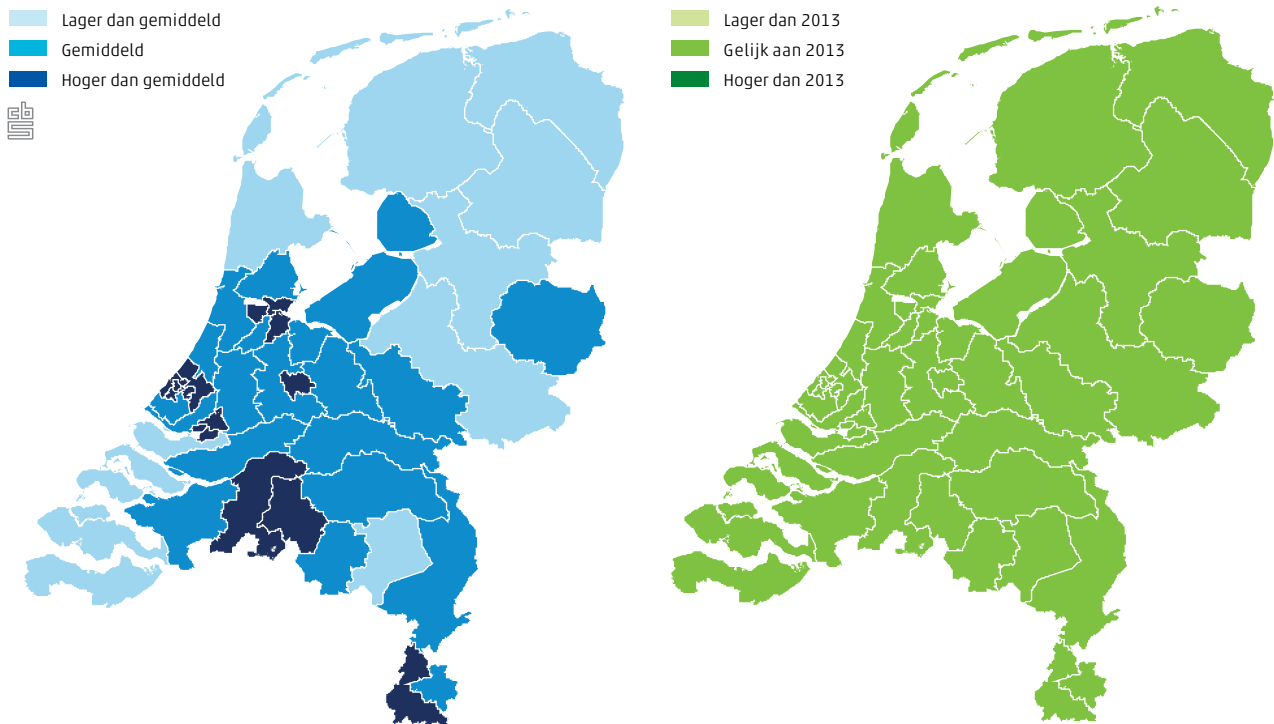
3.3.1 Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar regionale eenheid

Net als bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens liggen de districten met de hoogste onveiligheidsgevoelens in de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Daarnaast zijn ook in De Baronie, Hart van Brabant en Zuid-West-Limburg de onveiligheidsgevoelens in 2014 hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld zijn ze in alle districten van de regionale eenheid Noord-Nederland, maar ook in IJsselland, Noord en Oost Gelderland, Noord Holland Noord, Rijnmond Zuid-West, Zeeland en Helmond.

De algemene onveiligheidsgevoelens in 2014 wijken in geen enkel district af van die in 2012 en 2013.

3.3.2 Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

De verschillen in algemene onveiligheidsgevoelens naar achtergrondkenmerken laten ongeveer hetzelfde patroon zien als bij de onveiligheidsgevoelens in de buurt. Vrouwen voelen zich onveiliger dan mannen, en jongeren voelen zich onveiliger dan ouderen. De onveiligheidsgevoelens zijn onder niet-westerse allochtonen hoger dan onder autochtonen. Homoseksuele mannen voelen zich vaker onveilig dan biseksuele en heteroseksuele mannen. In (zeer) sterk verstedelijkte gebieden voelt men zich onveiliger dan in minder verstedelijkte gebieden. Anders dan bij veiligheidsgevoelens in de buurt is er bij algemene onveiligheidsgevoelens een duidelijk verschil naar opleidingsniveau te zien: laagopgeleiden voelen zich duidelijk veiliger dan hoogopgeleiden. Het aandeel dat zich vaak onveilig voelt ligt echter onder laagopgeleiden iets hoger.

36% voelt zich wel eens onveilig in algemeen

3.3.3 Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar achtergrondkenmerken, 2014

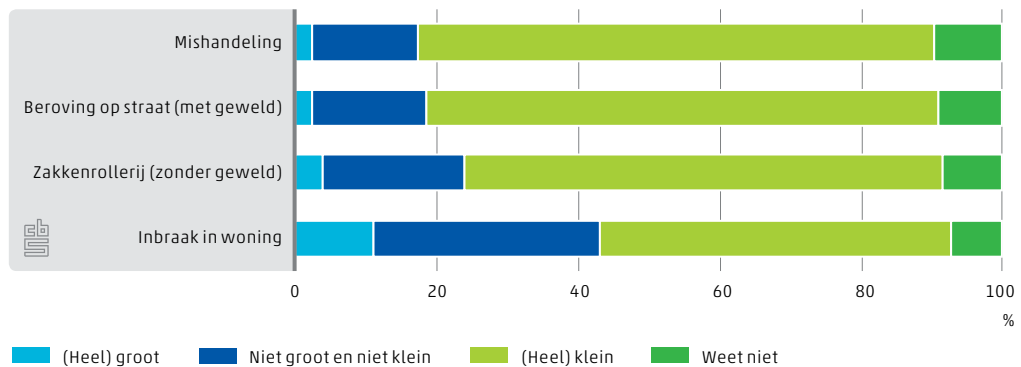
	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Totaal	35,9	0,4	1,8	0,1
Geslacht				
Man	27,6	0,5	1,3	0,1
Vrouw	44,2	0,6	2,4	0,2
Leeftijd				
15-24 jaar	44,3	1,2	2,7	0,4
25-44 jaar	40,4	0,8	2,0	0,2
45-64 jaar	33,0	0,6	1,5	0,2
65 jaar en ouder	27,5	0,7	1,5	0,2
Herkomst				
Autochtoon	35,5	0,4	1,4	0,1
Westerse allochtoon	37,3	1,3	2,1	0,4
Niet-westerse allochtoon	37,6	1,5	4,4	0,6
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	30,2	0,7	2,0	0,2
Middelbaar onderwijs	36,7	0,7	2,1	0,2
Hoger onderwijs	41,2	0,7	1,2	0,2
Seksuele geaardheid				
Homo	38,4	2,8	1,9	0,7
Lesbienne	39,3	3,6	2,7	1,3
Biseksuele man	29,8	3,8	1,7	1,2
Biseksuele vrouw	40,9	3,0	2,4	1,1
Hetero man	27,1	0,6	1,1	0,1
Hetero vrouw	46,6	0,7	2,1	0,2
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	42,8	0,9	3,2	0,3
Sterk stedelijk	38,6	0,8	2,0	0,2
Matig stedelijk	35,0	0,9	1,6	0,2
Weinig stedelijk	30,2	0,8	1,0	0,2
Niet stedelijk	28,4	1,2	0,9	0,3

3.4 Inschatting slachtofferkans

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd hoe groot men de kans acht om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van bepaalde delicten, te weten: zakkenrollerij (zonder geweld), beroving op straat (met geweld), woninginbraak, en mishandeling.

Het hoogst wordt de kans op woninginbraak ingeschat. In 2014 denkt 11 procent van de mensen dat de kans op inbraak in de eigen woning 'groot' of 'heel groot' is. De kans op zakkenrollerij, beroving en mishandeling wordt door respectievelijk 4, 3 en 2 procent (heel) groot geacht. De inschatting van de kans op woninginbraak is lager dan in 2013 maar hoger dan in 2012. De inschatting van de kans op zakkenrollerij en beroving is lager dan in 2013 en gelijk gebleven ten opzichte van 2012. De inschatting van de kans op mishandeling is tussen 2012 en 2014 helemaal niet veranderd.

3.4.1 Inschatting kans op slachtofferschap, 2014

De inschatting van de kans op slachtofferschap varieert het sterkst naar herkomst en stedelijkheid en in mindere mate naar leeftijd. Voor alle onderscheiden delictsoorten schatten niet-westerse allochtonen het risico ervan slachtoffer te worden duidelijk hoger in dan westerse allochtonen en autochtonen. Ook in sterk verstedelijkte gebieden wordt de kans op slachtofferschap hoger ingeschat dan in minder verstedelijkte gebieden. Jongeren schatten de kans op de verschillende soorten slachtofferschap doorgaans hoger in dan de oudere leeftijdsgroepen. De verschillen naar geslacht, opleidingsniveau en seksuele geaardheid zijn betrekkelijk gering.

3.4.2 Inschatting kans op slachtofferschap - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Inbraak in woning		Zakkenrollerij (zonder geweld)		Beroving op straat (met geweld)		Mishandeling	
	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge
Totaal	11,0	0,3	3,9	0,2	2,5	0,1	2,3	0,1
Geslacht								
Man	10,5	0,4	2,8	0,2	2,2	0,2	2,3	0,2
Vrouw	11,4	0,4	4,9	0,2	2,9	0,2	2,3	0,2
Leeftijd								
15-24 jaar	12,4	0,8	6,0	0,6	3,4	0,5	3,7	0,5
25-44 jaar	12,6	0,5	3,5	0,3	2,4	0,2	2,3	0,3
45-64 jaar	10,6	0,4	3,2	0,2	2,2	0,2	1,9	0,2
65 jaar en ouder	8,0	0,4	3,8	0,3	2,6	0,3	1,9	0,2
Herkomst								
Autochtoon	10,1	0,3	3,3	0,2	2,0	0,1	1,9	0,1
Westerse allochtoon	10,7	0,8	4,3	0,5	2,7	0,4	2,6	0,4
Niet-westerse allochtoon	17,6	1,2	7,4	0,8	6,3	0,7	5,3	0,7
Opleidingsniveau								
Lager onderwijs	10,1	0,5	3,8	0,3	3,0	0,2	2,7	0,2
Middelbaar onderwijs	11,8	0,5	3,8	0,3	2,6	0,3	2,5	0,3
Hoger onderwijs	11,0	0,5	3,8	0,3	1,7	0,2	1,6	0,2
Seksuele geaardheid								
Homo	14,2	2,0	4,5	1,1	3,2	0,9	3,6	1,0
Lesbienne	11,3	2,5	3,8	1,4	3,9	1,5	2,2	1,0
Biseksuele man	12,4	2,9	2,7	1,3	3,0	1,5	3,3	1,4
Biseksuele vrouw	8,9	1,8	5,6	1,5	3,4	1,2	2,9	1,2
Hetero man	10,2	0,4	2,5	0,2	1,9	0,2	2,1	0,2
Hetero vrouw	11,5	0,4	4,9	0,3	2,5	0,2	2,1	0,2

3.4.2 Inschatting kans op slachtofferschap - naar achtergrondkenmerken, 2014 (slot)

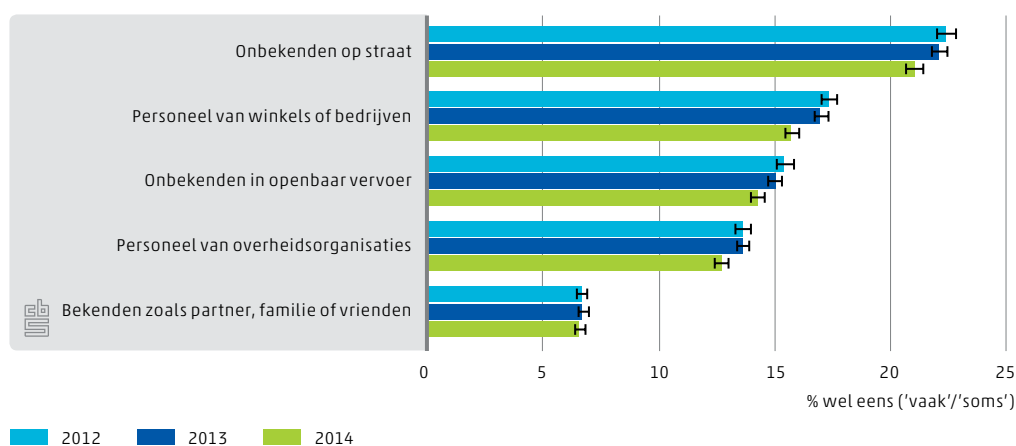
	Inbraak in woning		Zakkenrollerij (zonder geweld)		Beroving op straat (met geweld)		Mishandeling	
	% (heel grote kans)	marge	% (heel grote kans)	marge	% (heel grote kans)	marge	% (heel grote kans)	marge
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	14,4	0,6	7,1	0,4	5,4	0,4	4,0	0,4
Sterk stedelijk	11,6	0,5	3,9	0,3	2,7	0,3	2,5	0,3
Matig stedelijk	10,6	0,6	3,3	0,3	1,7	0,2	2,0	0,3
Weinig stedelijk	8,7	0,5	2,0	0,2	1,1	0,2	1,4	0,2
Niet stedelijk	7,6	0,7	1,8	0,4	0,8	0,3	1,1	0,3

3.5 Respectloos gedrag

Ook het thema 'respectloos gedrag' is in de Veiligheidsmonitor onderzocht. Daarmee wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van goed fatsoen worden overschreden. Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak men persoonlijk in een aantal specifieke situaties wel eens respectloos behandeld is.

In 2014 komt respectloos gedrag door onbekenden op straat het meest voor. Ruim een op de vijf (21 procent) geeft aan hier wel eens (dat wil zeggen 'vaak' of 'soms') mee te maken te hebben. Respectloze behandeling door personeel van winkels of bedrijven (16 procent), door onbekenden in het openbaar vervoer (14 procent) of door overheids-personeel (13 procent) komt minder vaak voor. Mensen ervaren het minst vaak respectloos gedrag in de privésfeer. Zeven procent zegt wel eens respectloos behandeld te zijn door bekenden zoals de partner, familie of vrienden. Met uitzondering van respectloos gedrag door bekenden, zijn alle vormen van respectloos gedrag afgenomen tussen 2012 en 2014.

3.5.1 Respectloos gedrag

Jongeren ervaren duidelijk meer respectloos gedrag dan ouderen. Ook niet-westerse allochtonen worden er meer mee geconfronteerd dan westerse allochtonen en autochtonen. Hoger opgeleiden ervaren eveneens meer respectloos gedrag dan middelbaar

en lager opgeleiden. Uitzondering daarop is respectloos gedrag door bekenden; daar hebben middelbaar en lager opgeleiden meer last van dan hoger opgeleiden. In sterk stedelijke gebieden is het aandeel mensen dat respectloos behandeld wordt duidelijk groter dan in minder stedelijke gebieden. Naar seksuele geaardheid zijn ook verschillen te zien. Homo's en lesbiennes hebben het meeste last van respectloos gedrag door onbekenden op straat en in het openbaar vervoer. De ervaren respectloze behandeling verschilt relatief weinig naar geslacht.

3.5.2 Respectloos gedrag - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Onbekenden op straat		Onbekenden in openbaar vervoer		Personeel winkels/ bedrijven		Personeel overheid		Bekenden, bijvoorbeeld partner of familie	
	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge
Totaal	21,0	0,3	14,2	0,3	15,7	0,3	12,7	0,3	6,6	0,2
Geslacht										
Man	21,2	0,5	14,1	0,4	14,8	0,4	13,2	0,4	5,9	0,3
Vrouw	20,8	0,5	14,4	0,4	16,6	0,4	12,2	0,4	7,2	0,3
Leeftijd										
15-24 jaar	30,1	1,1	21,4	1,0	16,6	0,9	13,6	0,9	9,1	0,7
25-44 jaar	25,7	0,7	17,4	0,6	19,8	0,6	15,2	0,6	7,4	0,4
45-64 jaar	18,9	0,5	12,8	0,4	15,7	0,5	13,2	0,4	6,4	0,3
65 jaar en ouder	10,4	0,5	6,5	0,4	8,8	0,4	7,4	0,4	3,7	0,3
Herkomst										
Autochtoon	20,4	0,4	13,5	0,3	15,0	0,3	12,0	0,3	6,1	0,2
Westerse allochtoon	21,2	1,1	15,2	1,0	16,5	1,0	12,8	0,9	7,0	0,7
Niet-westerse allochtoon	25,5	1,3	19,0	1,2	19,8	1,2	17,4	1,2	9,7	0,9
Opleidingsniveau										
Lager onderwijs	16,6	0,6	10,4	0,5	12,4	0,5	10,7	0,5	7,2	0,4
Middelbaar onderwijs	22,4	0,7	14,9	0,6	17,4	0,6	14,8	0,6	7,3	0,4
Hoger onderwijs	25,2	0,6	18,2	0,6	18,3	0,6	13,3	0,5	5,6	0,3
Seksuele geaardheid										
Homo	27,2	2,6	18,0	2,2	20,4	2,3	15,0	2,0	7,0	1,5
Lesbienne	26,5	3,3	20,4	3,1	18,7	2,9	16,3	2,8	6,2	1,9
Biseksuele man	22,7	3,5	16,4	3,1	17,1	3,2	14,2	2,9	8,3	2,4
Biseksuele vrouw	20,3	2,6	15,0	2,2	16,7	2,4	13,8	2,2	8,8	1,9
Hetero man	21,7	0,6	14,2	0,5	14,9	0,5	13,4	0,5	5,8	0,3
Hetero vrouw	22,3	0,6	15,3	0,5	17,7	0,5	12,5	0,4	7,6	0,4
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	30,4	0,8	22,8	0,7	21,0	0,7	16,5	0,7	7,2	0,5
Sterk stedelijk	23,7	0,7	15,5	0,6	17,1	0,6	12,9	0,6	6,9	0,4
Matig stedelijk	19,0	0,7	12,3	0,6	14,6	0,6	11,7	0,6	6,5	0,5
Weinig stedelijk	14,3	0,6	9,0	0,5	11,9	0,6	10,7	0,6	6,0	0,4
Niet stedelijk	12,6	0,9	8,5	0,8	11,3	0,8	10,6	0,8	5,8	0,6

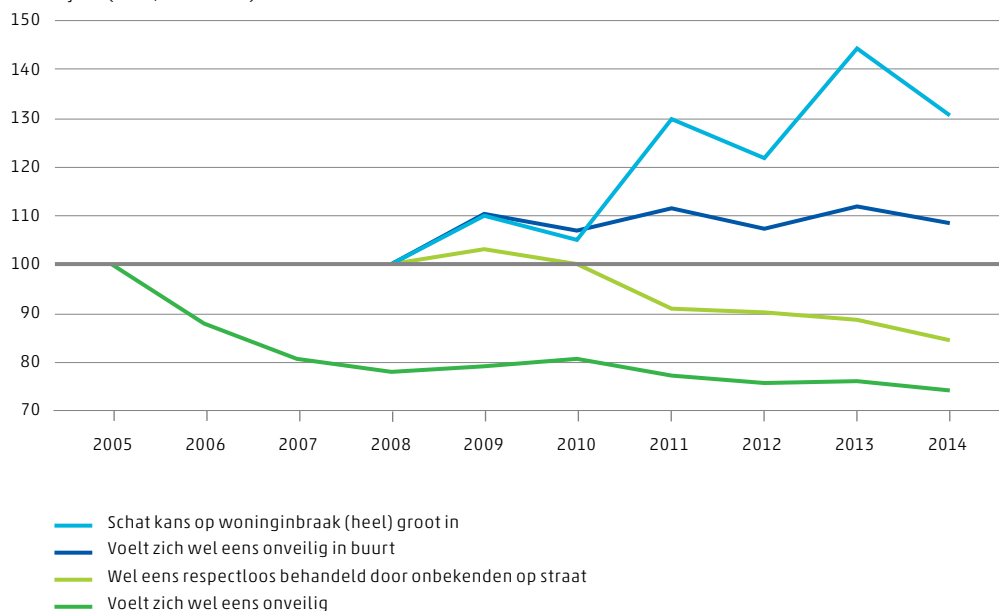
3.6 Trends

In de periode 2005–2014 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld. De daling van de onveiligheidsgevoelens was het sterkst in de periode 2005–2008. De laatste jaren is eveneens sprake van een licht afnemende tendens. De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens, die gemeten zijn tussen 2008 en 2014, zijn tussen 2008 en 2009 toegenomen. Daarna zijn lichte fluctuaties zichtbaar.

De ervaren respectloze behandeling door onbekenden op straat is van 2008 tot 2010 vrij stabiel, gevolgd door een daling in het daaropvolgende jaar. Tussen 2011 en 2013 verandert er weinig, maar na 2013 is wederom een geringe afname zichtbaar in deze vorm van respectloos gedrag. De ingeschatte kans op woninginbraak fluctueert over de periode 2008–2014, maar over de gehele linie is deze toegenomen. In 2014 ligt het aandeel dat de kans op inbraak (heel) groot acht 31 procent hoger dan in 2005.

3.6.1 Veiligheidsbeleving, trends

Indexcijfers (2005/2008 = 100)

3.7 Samenhangen

In deze paragraaf wordt bekeken in welke mate het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt samenhangt met verschillende vormen van buurtoverlast. Sociale overlast in de buurt blijkt het sterkst gerelateerd aan de waardering van de buurtveiligheid ($R^2 = 0,91$). Het gaat dan vooral om ervaren overlast van rondhangende jongeren ($R^2 = 0,89$). Maar ook fysieke verloedering ($R^2 = 0,81$) en verkeersoverlast houden hiermee duidelijk verband ($R^2 = 0,73$). Bij fysieke verloedering hangt de ervaren overlast van rommel op straat ($R^2 = 0,86$) het sterkst samen met het rapportcijfer voor de veiligheid, bij verkeersoverlast is dat de ervaren overlast van agressief gedrag in het verkeer ($R^2 = 0,83$).

3.7.1 Rapportcijfer veiligheid in buurt en samenhang met overlast in buurt, 2014

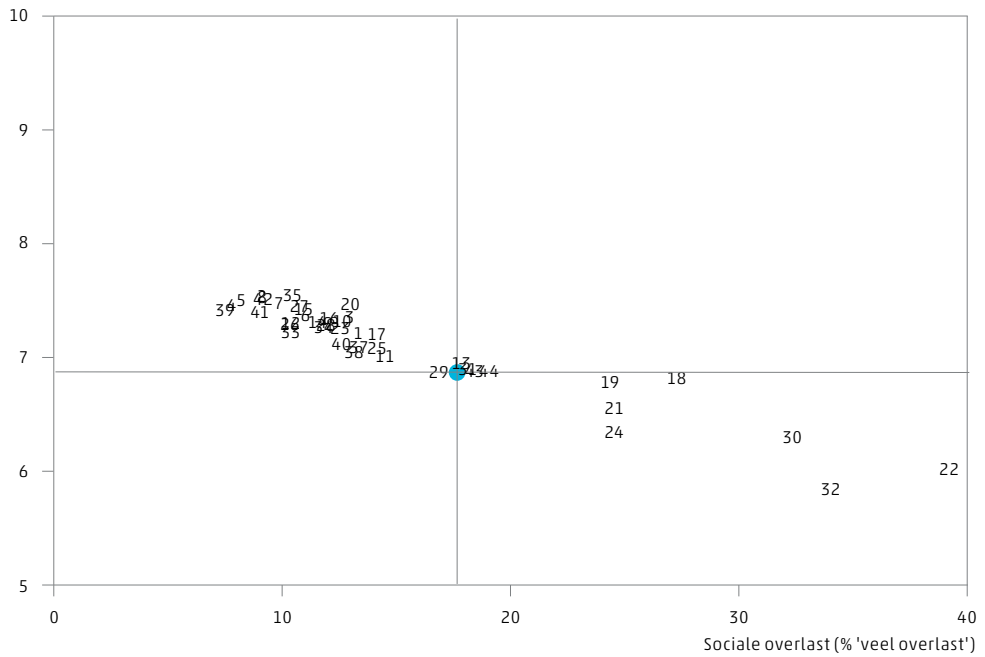
	Rapportcijfer veiligheid in buurt
	R^2
Fysieke verloedering in buurt (% ervaart veel overlast)	0,81
Hondenpoep (% ervaart veel overlast)	0,40
Rommel op straat (% ervaart veel overlast)	0,86
Straatmeubilair vernield (% ervaart veel overlast)	0,84
Bekladde muren of gebouwen (% ervaart veel overlast)	0,54
Sociale overlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,91
Rondhangende jongeren (% ervaart veel overlast)	0,89
Dronken mensen op straat (% ervaart veel overlast)	0,69
Drugsgebruik of drugshandel (% ervaart veel overlast)	0,78
Mensen op straat lastiggevallen (% ervaart veel overlast)	0,78
Overlast door buurtbewoners (% ervaart veel overlast)	0,83
Verkeersoverlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,73
Te hard rijden (% ervaart veel overlast)	0,46
Parkeerproblemen (% ervaart veel overlast)	0,75
Agressief gedrag in verkeer (% ervaart veel overlast)	0,83

Het sterke verband tussen sociale overlast in de buurt en het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt is grafisch weergegeven. In districten waar de ervaren sociale buurtoverlast hoog is, beoordelen mensen hun buurt doorgaans minder goed. Met name in de districten Den Haag Centrum, Rotterdam Stad en Rotterdam Zuid is de ervaren sociale overlast in de buurt hoger dan gemiddeld en de waardering van de buurt lager dan gemiddeld.

3.7.2 Sociale overlast in buurt en rapportcijfer veiligheid in buurt - naar district, 2014

Rapportcijfer veiligheid in buurt

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan de Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

4.

Slachtofferschap

criminaliteit

In dit hoofdstuk staat centraal de mate waarin de inwoners van Nederland persoonlijk en als burger in een periode van 12 maanden geconfronteerd worden met een of meer vormen van criminaliteit.¹⁾²⁾ Dit betreft niet alleen de 'traditionele' criminaliteit, zoals geweld en diefstal, maar ook 'cybercrime', dat wil zeggen vormen van criminaliteit waarvan personen via internet of via andere digitale media slachtoffer kunnen worden.

Eerst komt in de paragrafen 4.1 tot en met 4.3 het slachtofferschap van achtereenvolgens gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten aan de orde. Daarna volgt een totaalbeeld van deze vormen van traditioneel slachtofferschap (paragraaf 4.4). Vervolgens wordt aandacht besteed aan het slachtofferschap van cybercrime. Eerst komen in de paragrafen 4.5 tot en met 4.8 het slachtofferschap van achtereenvolgens identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten aan de orde. Hierna volgt een totaalbeeld van deze vormen van cybercrime. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met trends op het gebied van slachtofferschap en een verkenning van de samenhang tussen slachtofferschap en het gevoel van veiligheid. Meer cijfers over slachtofferschap zijn opgenomen in de Statline-tabellen [Slachtofferschap delicten; regio](#) en [Ondervonden delicten; regio](#).

4.1 Gewelddelicten

In 2014 is 2,3 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van geweld. Dit is vergelijkbaar met 2013, maar lager dan in 2012 toen dit aandeel 2,6 procent bedroeg. Het slachtofferschap van geweld was in 2014 in de regionale eenheden Amsterdam en Rotterdam hoger dan landelijk gemiddeld. In geen enkele regionale eenheid is het slachtofferschap van geweld tussen 2012 en 2014 wezenlijk veranderd.

In het district Noord en Oost Gelderland was het slachtofferschap van geweld in 2014 duidelijk lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld was dit aandeel in Utrecht Stad en Amsterdam Noord. In Noord en Oost Gelderland is het slachtofferschap van gewelddelicten gedaald in vergelijking met 2013 maar niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2012.

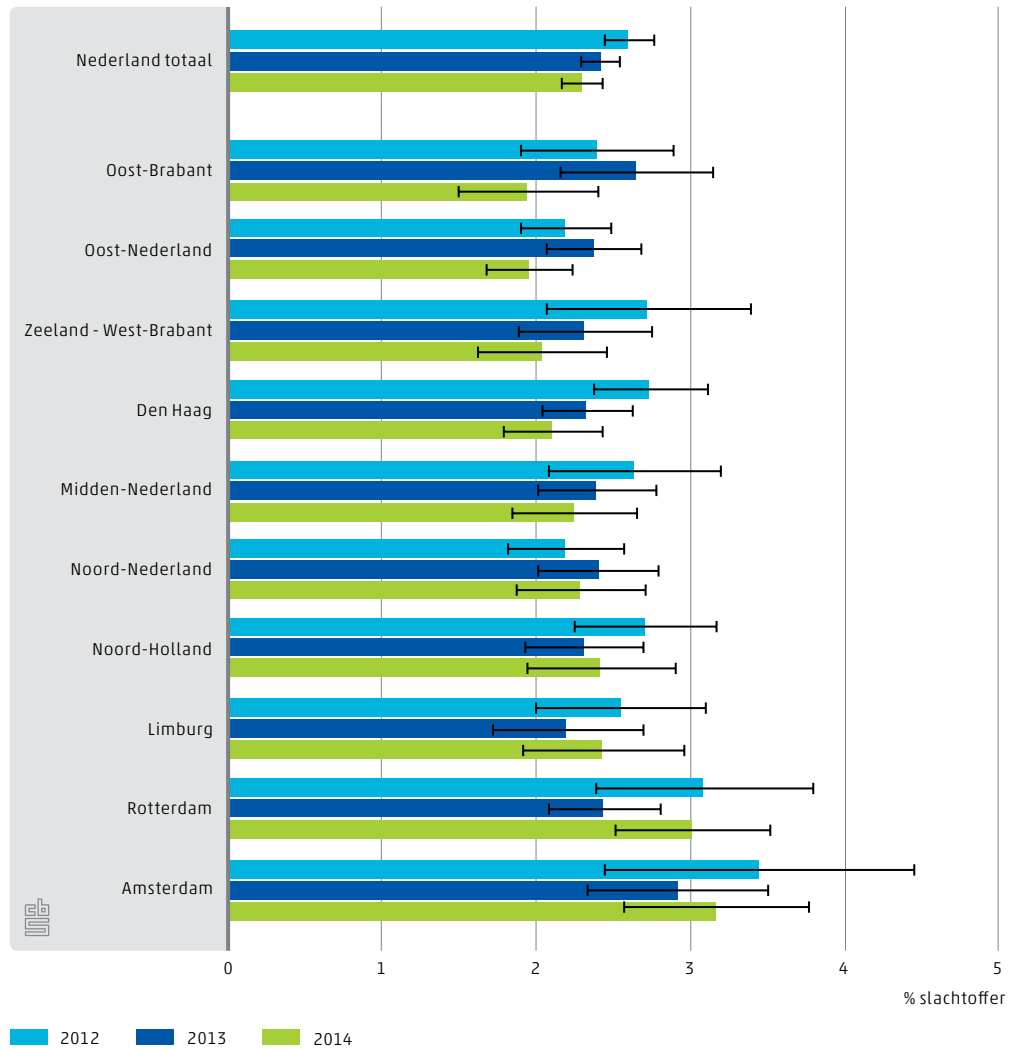
Zoals gezegd is ruim 2 procent van de Nederlanders in 2014 slachtoffer geweest van een of meerdere gewelddelicten. Het aantal gewelddelicten bedroeg bijna 4 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is vergelijkbaar met dat van 2012 en 2013. Gewelddelicten kunnen worden onderscheiden naar de mate waarin daadwerkelijk geweld is gebruikt, of daarmee alleen is bedreigd, en of de dader(s) (vermeende) seksuele bedoelingen hadden.³⁾

¹⁾ Het gaat over personen van 15 jaar en ouder. Gegevens over autodelicten (diefstal van of uit de auto) zijn afgeleid van personen van 18 jaar en ouder, maar gepercenteerd op het totale aantal personen van 15 jaar en ouder.

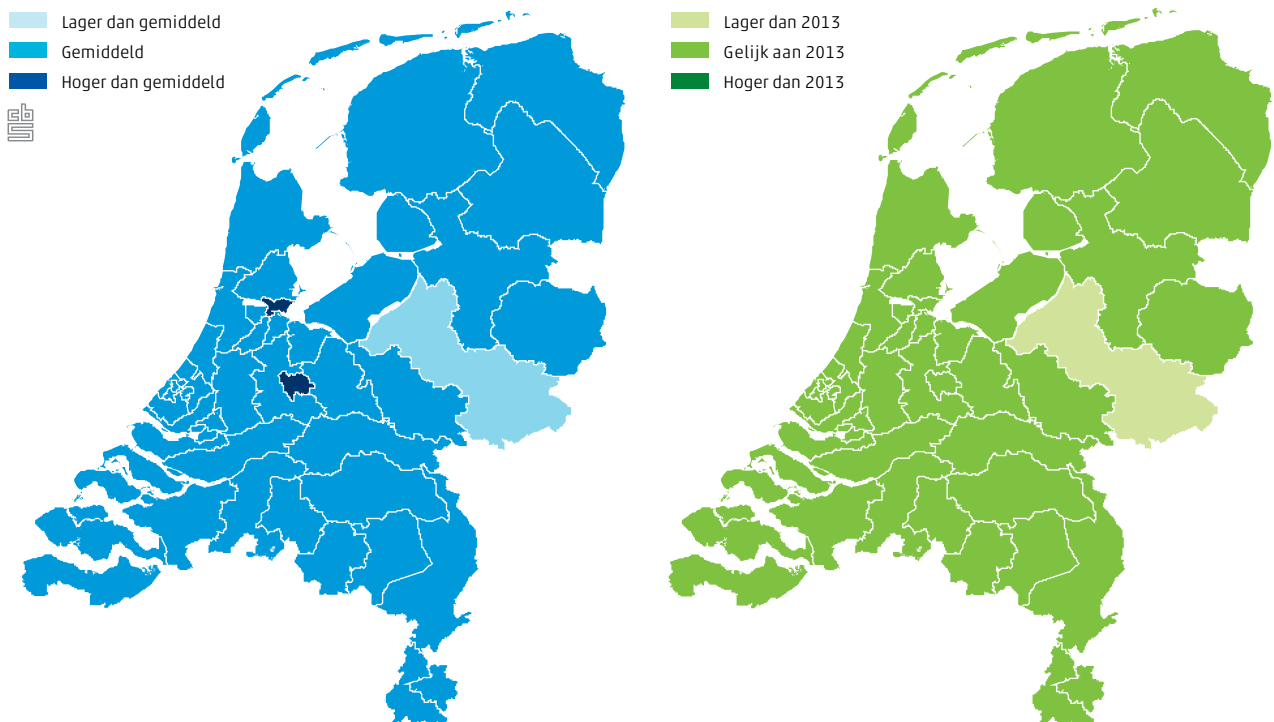
²⁾ In dit hoofdstuk blijft dit slachtofferschap beperkt tot gebeurtenissen die burgers zelf en als privépersoon hebben meegemaakt.

³⁾ Anders dan in eerdere edities is vanaf de VM 2012 niet gevraagd naar afzonderlijke slachtoffers van respectievelijk mishandeling, bedreiging en geweld met seksuele bedoelingen, maar naar slachtofferschap van geweld in het algemeen, waarbij (mits binnen 12 maanden) is doorgevraagd naar details van het laatste voorval.

4.1.1 Gewelddelicten - naar regionale eenheid

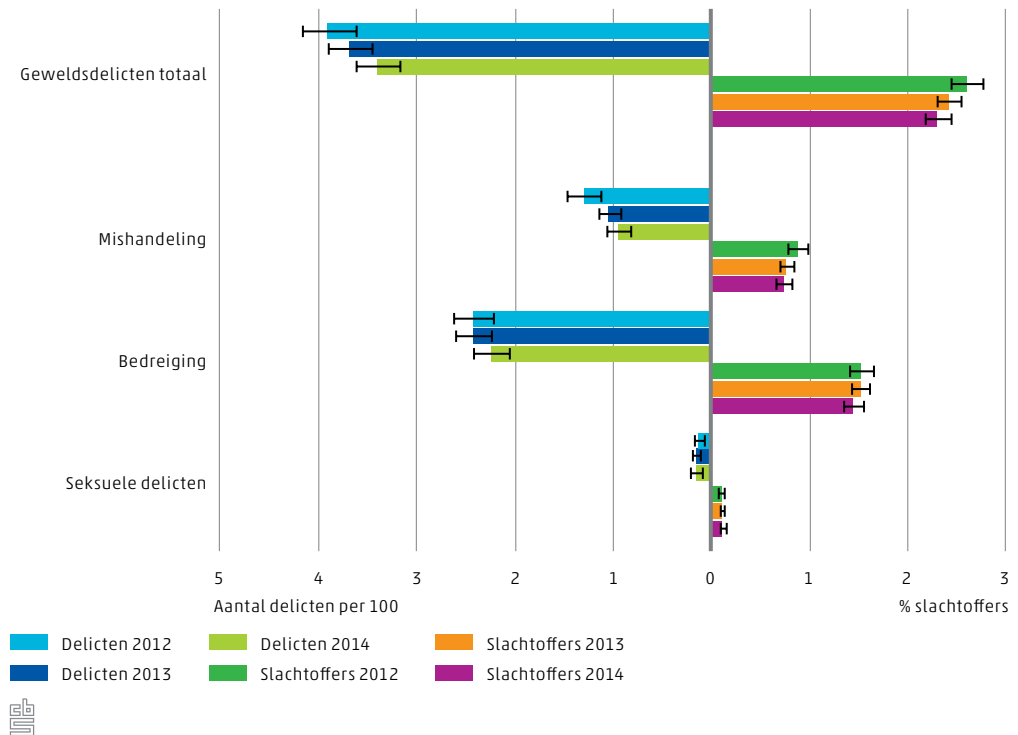

4.1.2 Gewelddelicten - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Ongeveer anderhalf procent van de bevolking werd in 2014 slachtoffer van een geweldsdelict waarbij alleen sprake was van bedreiging. Het aantal delicten in deze categorie bedroeg ruim 2 per 100 inwoners. Eén procent werd geconfronteerd met mishandeling. Van geweld met seksuele bedoelingen werd 0,1 procent van de bevolking slachtoffer. Tussen 2012 en 2014 is zowel het aandeel slachtoffers als het aantal delicten in de drie onderscheiden categorieën weinig veranderd.

4.1.3 Geweldsdelicten - naar delictsoort

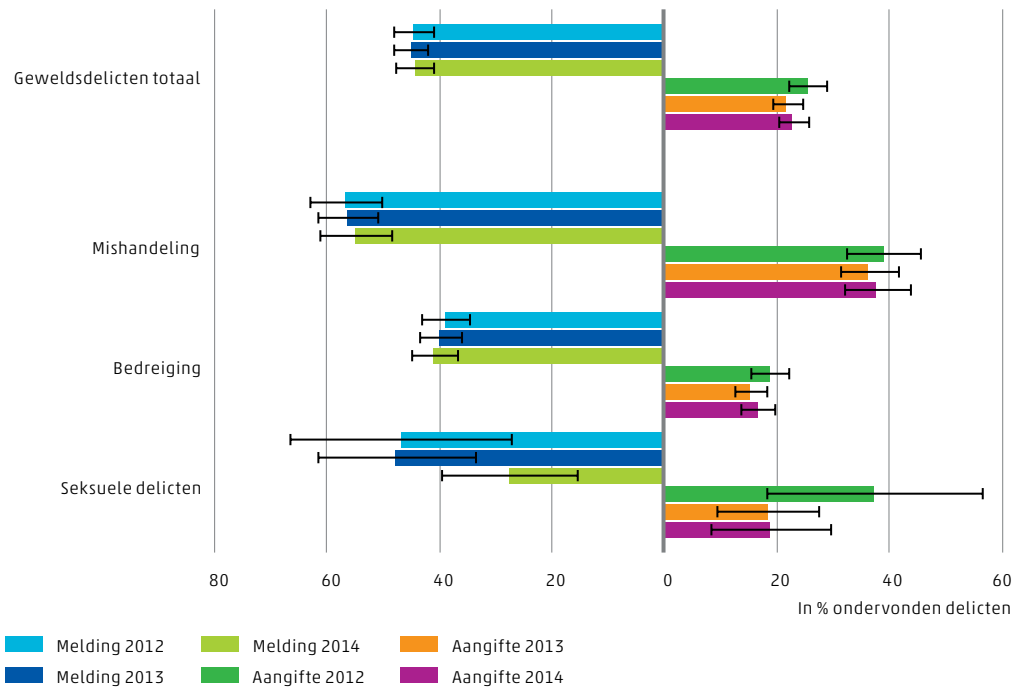

Van 44 procent van de ondervonden geweldsdelicten werd in 2014 melding gemaakt bij de politie. Dit is vergelijkbaar met beide voorgaande jaren. Van iets meer dan de helft hiervan (23 procent) werd ook daadwerkelijk aangifte gedaan. Mishandeling wordt meer gemeld en ongeveer twee keer zo vaak aangegeven dan bedreiging en seksuele delicten.

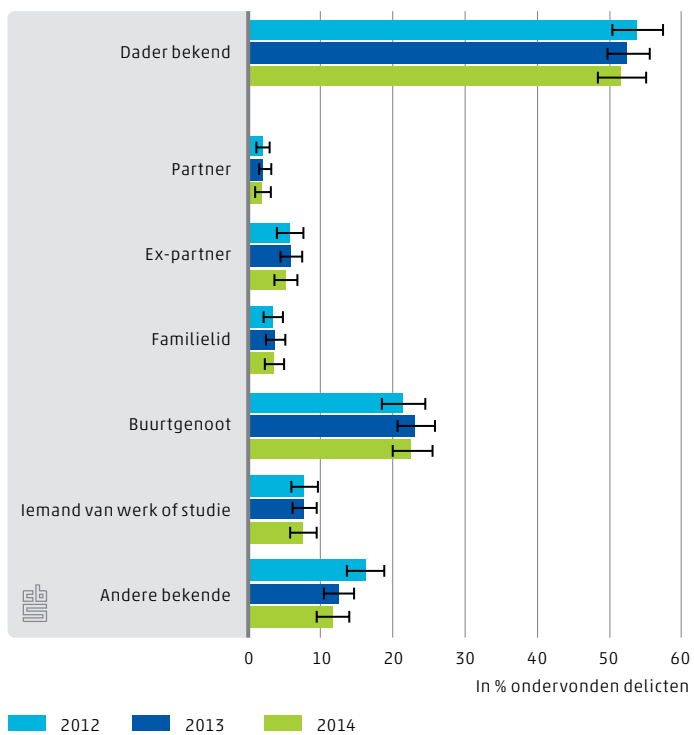
Bijna alle aangiften vinden plaats door ondertekening van een procesverbaal of een ander schriftelijk document (21 procent). Slechts 2 procent van de ondervonden geweldsdelicten is in 2014 aangegeven via internet.

In iets meer dan de helft van de gevallen (52 procent in 2014) is/zijn de dader(s) van geweldsdelicten bij het slachtoffer bekend. Meestal gaat het om een buurtgenoot (23 procent), gevolgd door andere bekenden (12 procent) en iemand van werk of studie (8 procent). Het aandeel gevallen waarin de ex-partner de dader is, is beduidend groter dan het aantal gevallen waarin de partner de dader is. De cijfers van 2014 wijken niet wezenlijk af van die van 2012 en 2013.

4.1.4 Gewelddelicten - melding en aangifte naar delictsoort

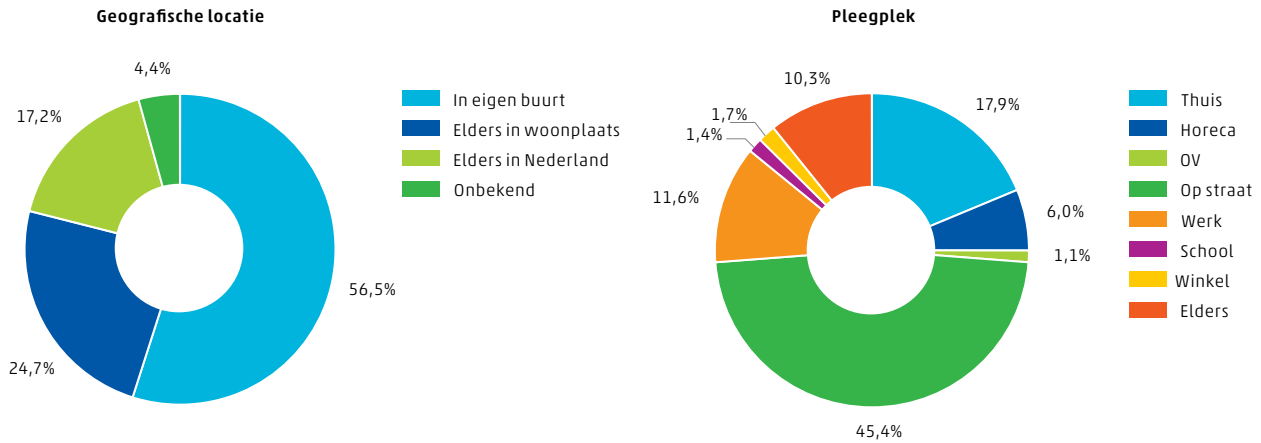

4.1.5 Gewelddelicten - bekendheid dader(s)

In meer dan de helft van de gevallen (57 procent) vinden geweldsdelicten plaats in de eigen buurt en in een kwart (25 procent) elders in de eigen woonplaats. De pleegplek is in de meeste gevallen 'op straat' (45 procent), gevolgd door 'thuis' (18 procent), 'werk' (12 procent), 'elders' (10 procent) en 'horeca' (6 procent).

4.1.6 Geweldsdelicten - plaats voorval, 2014¹⁾

¹⁾ In % van ondervonden delicten.

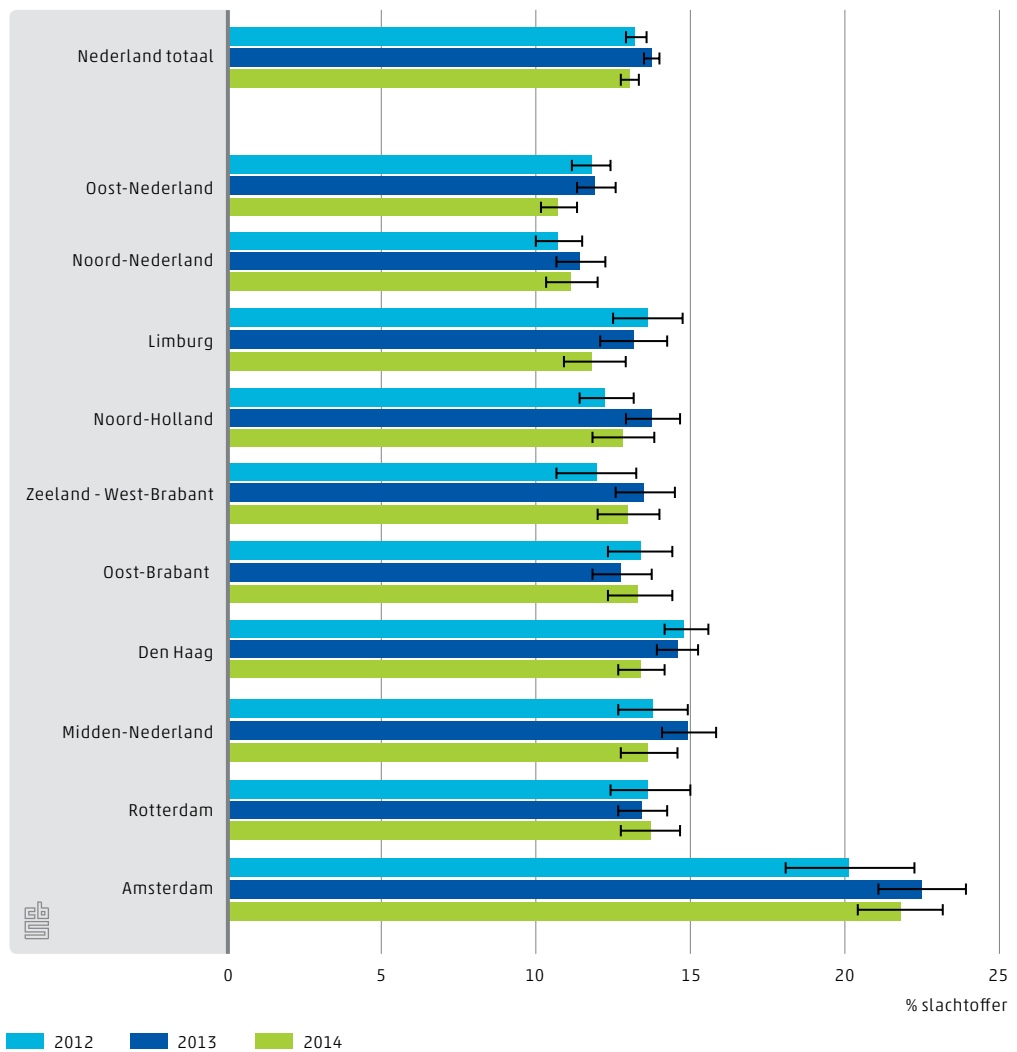
4.2 Vermogensdelicten

Ongeveer een op de acht Nederlanders (13,0 procent) is in 2014 slachtoffer geweest van een of meerdere vermogensdelicten. Dit is lager dan in 2013 (13,7 procent) maar vergelijkbaar met 2012 (13,2 procent).

In de regionale eenheden Noord-Nederland en Oost-Nederland zijn minder mensen hiervan slachtoffer dan landelijk gemiddeld. In de regionale eenheid Amsterdam is het slachtofferschap van vermogensdelicten met 22 procent beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde en ook hoger dan in alle andere regionale eenheden.

In geen enkele regionale eenheid is het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten tussen 2012 en 2014 wezenlijk veranderd.

4.2.1 Vermogensdelicten - naar regionale eenheid

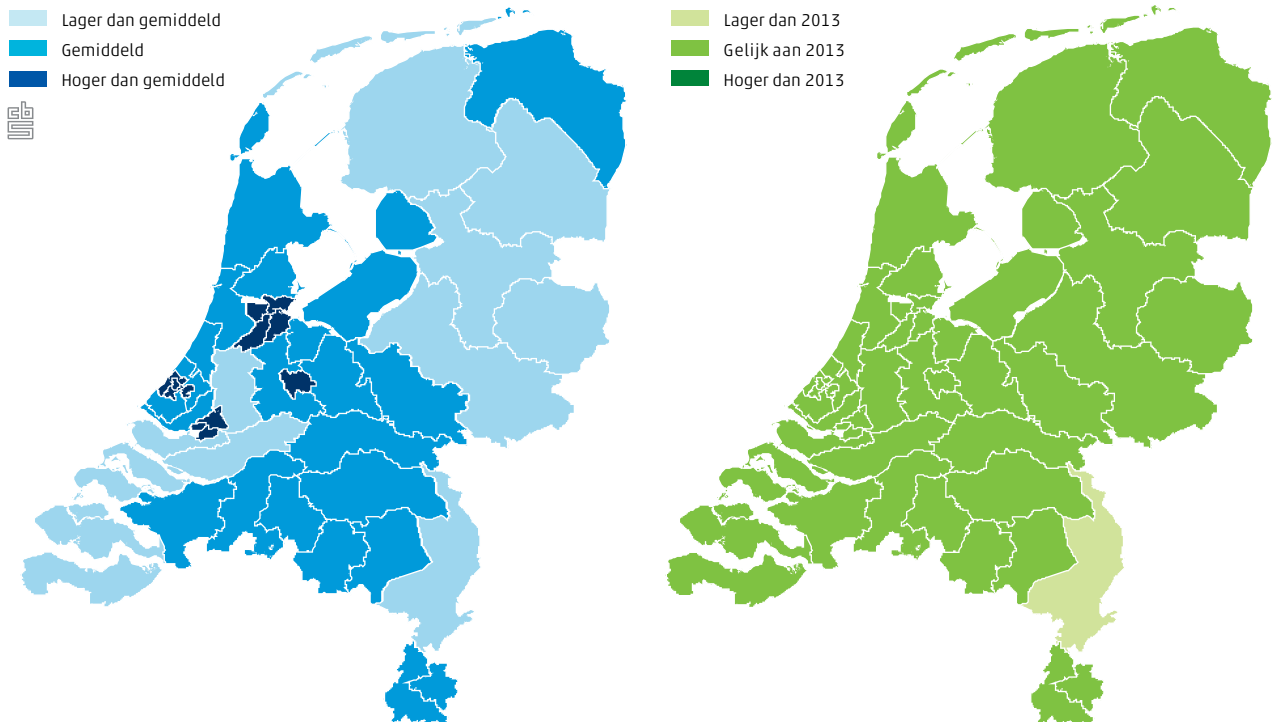

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord en Oost Gelderland, Alphen aan den Rijn-Gouda, Rijnmond Zuid-West, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Noord en Midden Limburg is het slachtofferschap van vermogensdelicten in 2014 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld is het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten in Utrecht Stad, alle vier de districten van Amsterdam, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid, Rotterdam Stad, Rotterdam Oost en Rotterdam Zuid.

In Noord en Midden Limburg is het slachtofferschap van vermogensdelicten afgenomen in vergelijking met 2013 maar niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2012. In alle andere districten is het aandeel slachtoffers tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk veranderd.

4.2.2 Vermogensdelicten – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

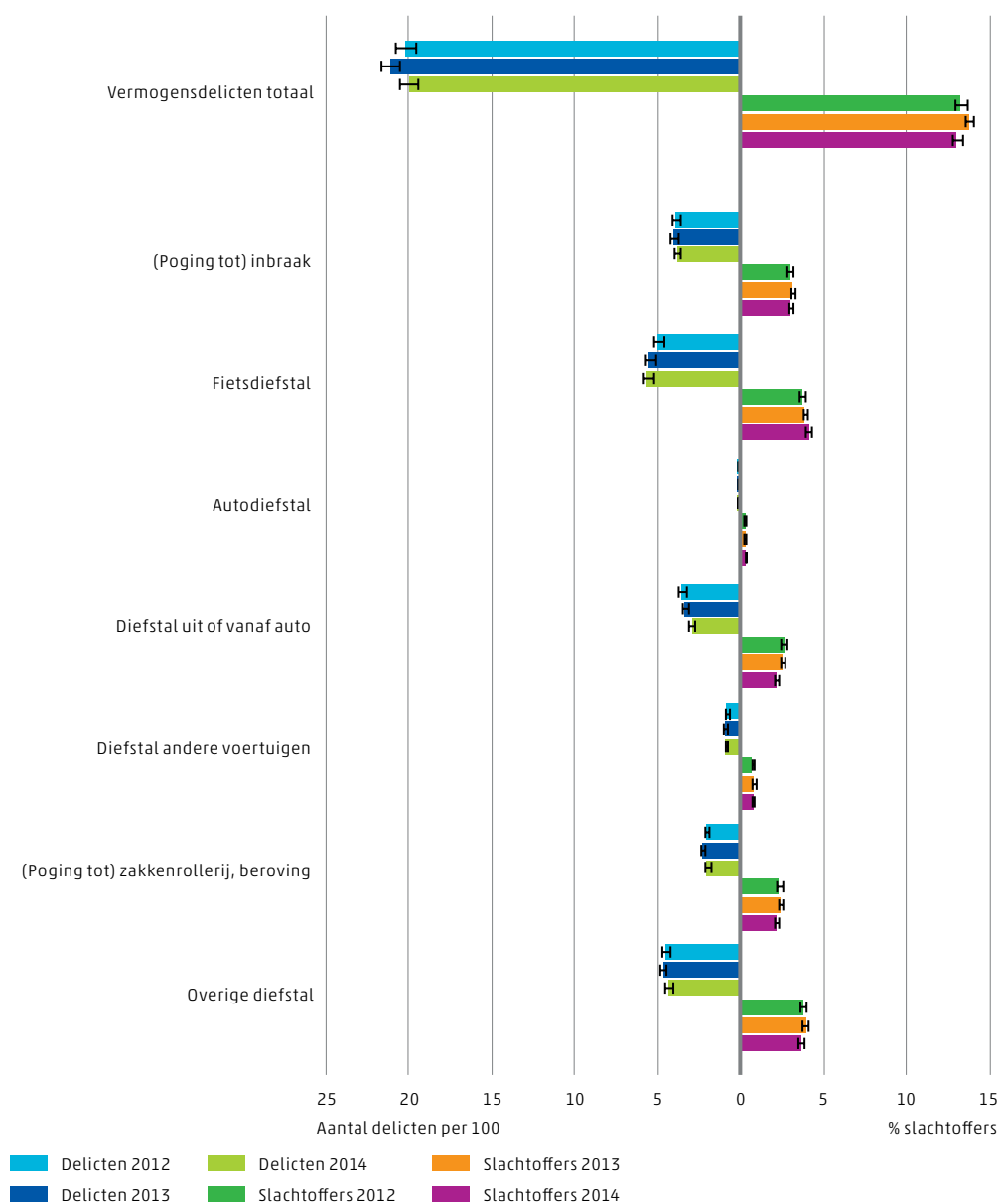

In totaliteit is 13 procent van de Nederlanders in 2014 slachtoffer geweest van een of meer vermogensdelicten. Het aantal vermogensdelicten bedroeg 20 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is iets lager dan in 2013 (21 per 100) maar gelijk aan 2012.

Van de onderscheiden vormen van vermogensdelicten komt fietsdiefstal in 2014 het meest voor: 4 procent is hiervan slachtoffer geweest. Met woninginbraak of een poging daartoe is 3 procent geconfronteerd; van diefstal uit of vanaf de auto (b.v. autoradio, tas, spiegel, wieldoopen) en van (poging tot) zakkenrollerij/beroving is telkens tussen 2 en 3 procent slachtoffer geweest. Van autodiefstal is in 2014 0,2 procent slachtoffer geweest en van diefstal van een ander voertuig zoals een brommer of scooter 0,7 procent. Bijna 4 procent heeft te maken gehad met andere, niet nader genoemde vormen van diefstal.

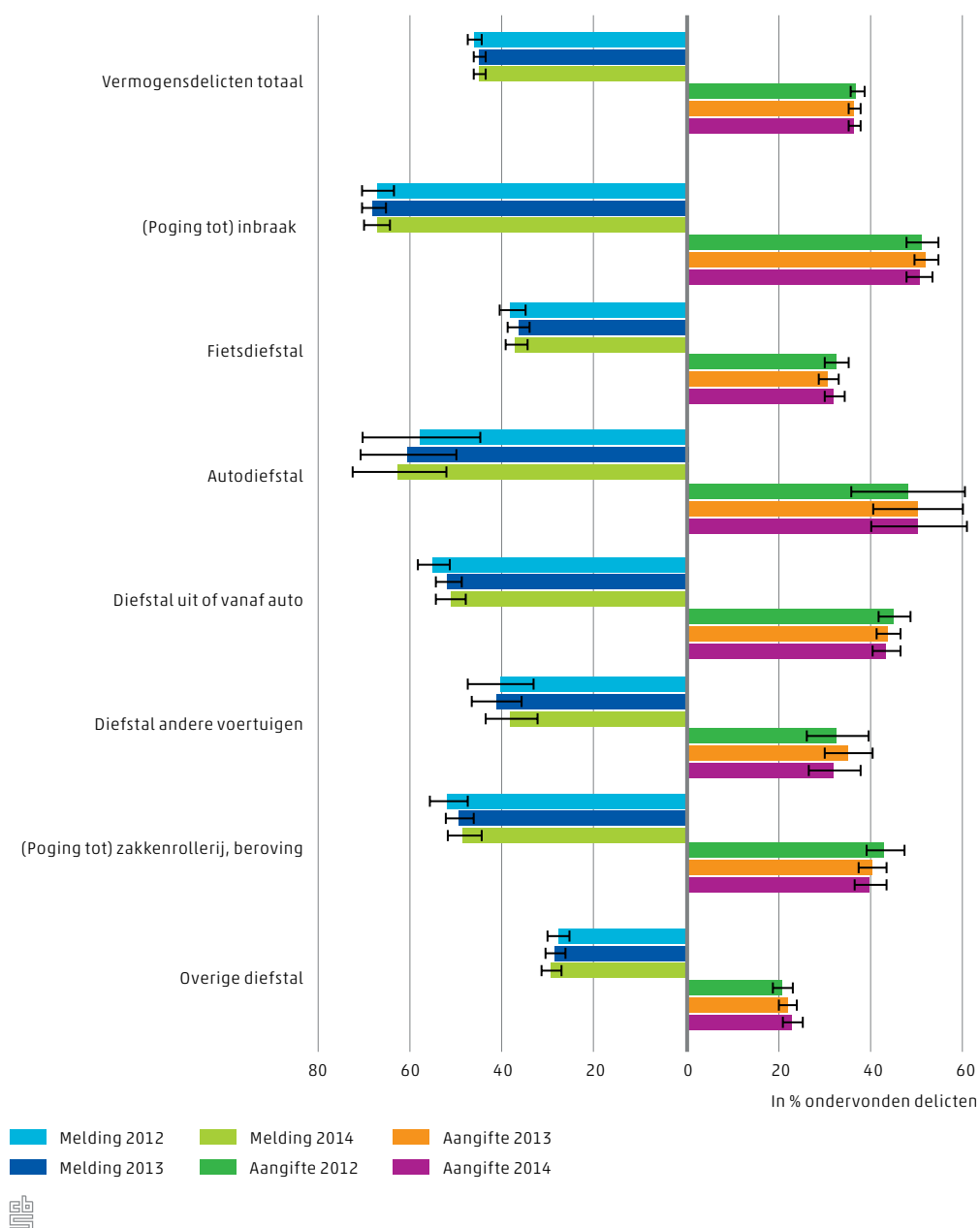
Het aandeel slachtoffers van diefstal uit of vanaf de auto is in 2014 lager dan in beide voorgaande jaren. Het slachtofferschap van fietsdiefstal is hoger dan in 2012 maar niet wezenlijk verschillend ten opzichte van 2013. Voor alle andere soorten vermogensdelicten geldt dat zowel het aandeel slachtoffers als het aantal delicten tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk veranderd is.

4.2.3 Vermogensdelicten - naar delictsoort

Van 45 procent van de ondervonden vermogensdelicten is in 2013 melding gemaakt bij de politie. Dit is vergelijkbaar met 2012 en 2013 en ook met het meldingspercentage van geweldsdelicten (zie 4.1.4). Van 36 procent van de vermogensdelicten werd daadwerkelijk aangifte gedaan. Ook dit is vergelijkbaar met beide voorgaande jaren. Het aangiftepercentage bij vermogensdelicten is duidelijk hoger dan bij geweldsdelicten (23 procent). De meeste aangiften gebeuren via een procesverbaal maar anders dan bij geweldsdelicten wordt een substantieel deel (12 procent) via internet aangegeven.

4.2.4 Vermogensdelicten - melding en aangifte

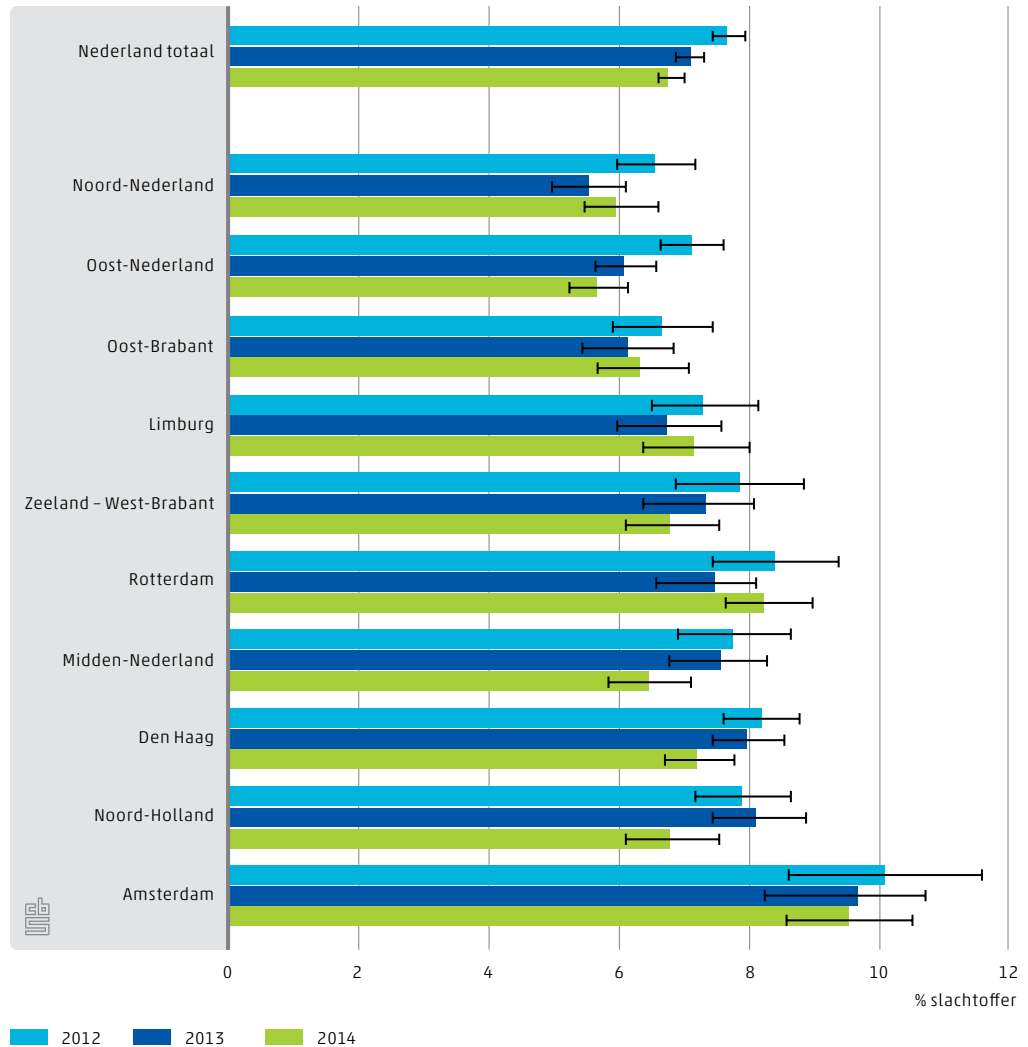

4.3 Vandalismedelicten

In 2014 is 6,8 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van vandalismedelicten. Dit is minder dan in 2012 (7,7 procent) maar niet wezenlijk verschillend ten opzichte van 2013, toen dit aandeel 7,1 procent bedroeg.

In Noord-Nederland en Oost-Nederland zijn in 2014 minder mensen dan landelijk gemiddeld slachtoffer geweest van vandalismedelicten. In Rotterdam en vooral Amsterdam zijn meer mensen slachtoffer hiervan dan landelijk gemiddeld.

4.3.1 Vandalismedelicten - naar regionale eenheid

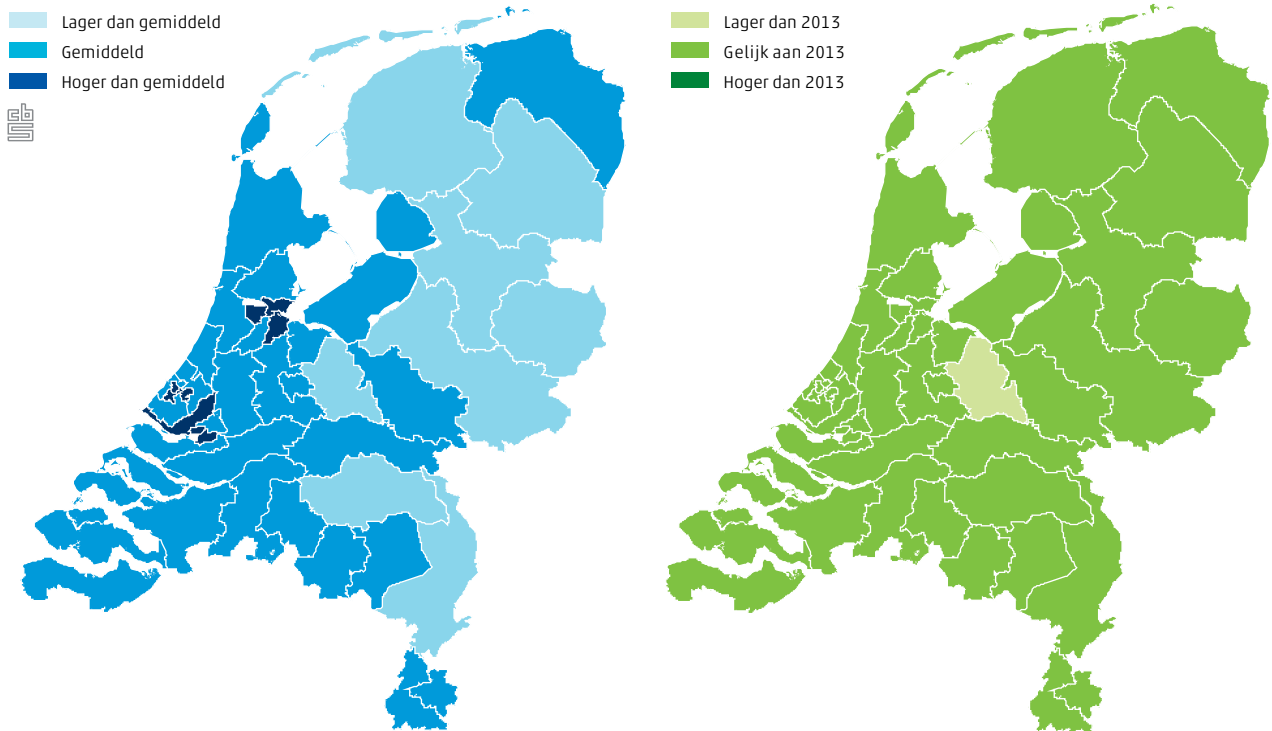

In bijna alle regionale eenheden is het slachtofferschap van vandalisme tussen 2012 en 2014 min of meer gelijk gebleven. In Oost-Nederland is sprake van een daling ten opzichte van 2012.

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord en Oost Gelderland, Oost Utrecht, 's Hertogenbosch en Noord en Midden Limburg is het slachtofferschap van vandalismedelicten in 2014 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld is het aandeel slachtoffers van vandalisme in de districten Utrecht Stad, Amsterdam Noord, Amsterdam Oost en Amsterdam West, Den Haag Centrum en Den Haag Zuid, en Rotterdam Noord, Rotterdam Stad en Rotterdam Zuid.

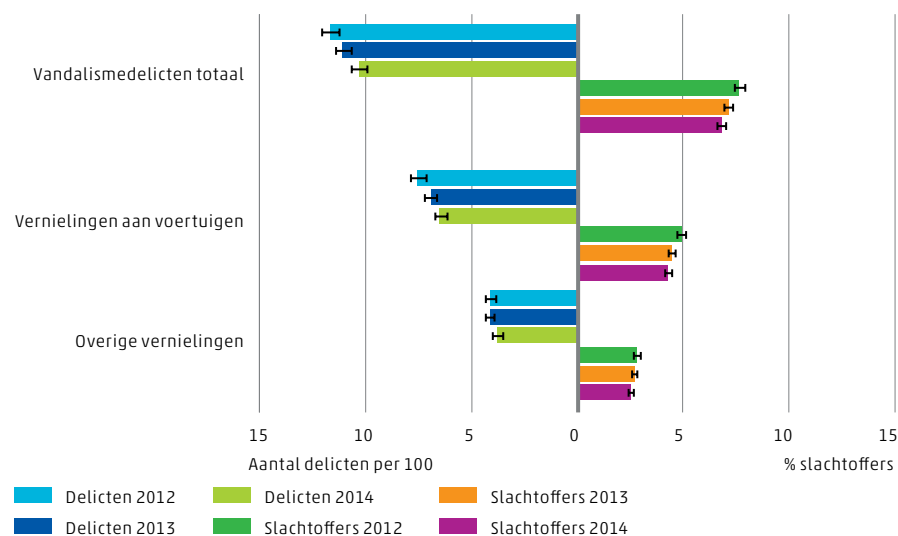
In Oost Utrecht is het slachtofferschap van vandalisme gedaald ten opzichte van 2013 maar vergelijkbaar met 2012.

4.3.2 Vandalismedelicten - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

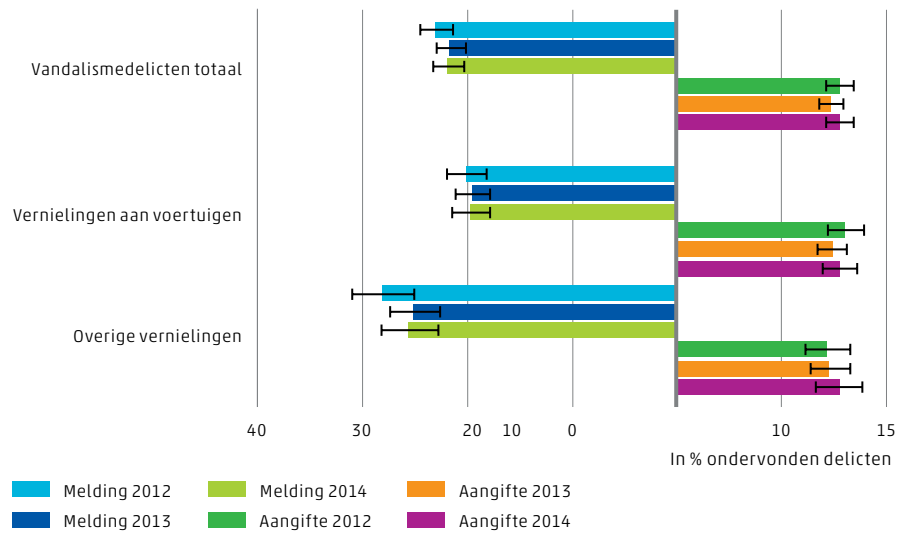
In totaliteit is bijna 7 procent van de Nederlanders in 2014 slachtoffer geweest van een of meer vandalismedelicten. Het aantal vandalismedelicten bedroeg 10 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is lager dan in 2012 (12 per 100) en 2013 (11 per 100). Van vernielingen aan voertuigen is 4 procent in 2014 slachtoffer geweest. Het aantal delicten in deze categorie bedroeg 7 per 100 inwoners. Van overige vormen van vernieling, bijvoorbeeld aan huis of tuin, is 3 procent slachtoffer geweest; het aantal delicten bedraagt 4 per 100. Voor 'vernielingen aan voertuigen' geldt dat zowel het aandeel slachtoffers als het aantal ondervonden delicten lager is dan in 2012 maar gelijk aan 2013.

4.3.3 Vandalismedelicten - naar delictsoort

Van vandalismedelicten wordt minder melding en aangifte bij de politie gedaan dan van gewelds- en vermogensdelicten. In 2014 werd minder dan een kwart van de gevallen (22 procent) gemeld en van 15 procent werd daadwerkelijk aangifte gedaan. Ongeveer 8 procent werd aangegeven via een procesverbaal en 7 procent via internet. De meldings- en aangiftetbereidheid rondom vandalismedelicten is tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk veranderd.

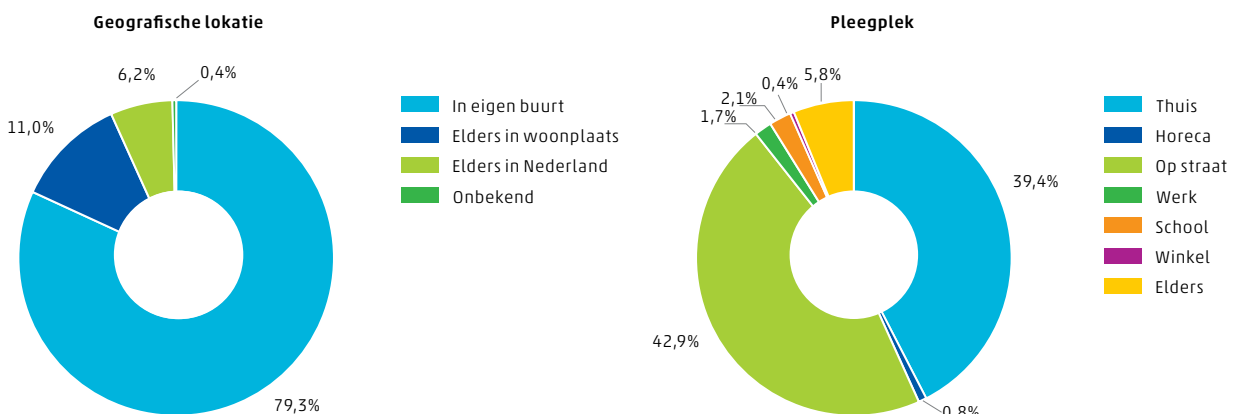
4.3.4 Vandalismedelicten - melding en aangifte

In ruim driekwart van de gevallen (79 procent) vinden vandalismedelicten plaats in de eigen buurt en in ruim 11 procent elders in de eigen woonplaats.

De pleegplek is in de meeste gevallen 'op straat' (43 procent), gevolgd door 'thuis' (39 procent).

4.3.5 Vandalismedelicten - plaats voorval, 2014¹⁾

¹⁾ In % van ondervonden delicten.

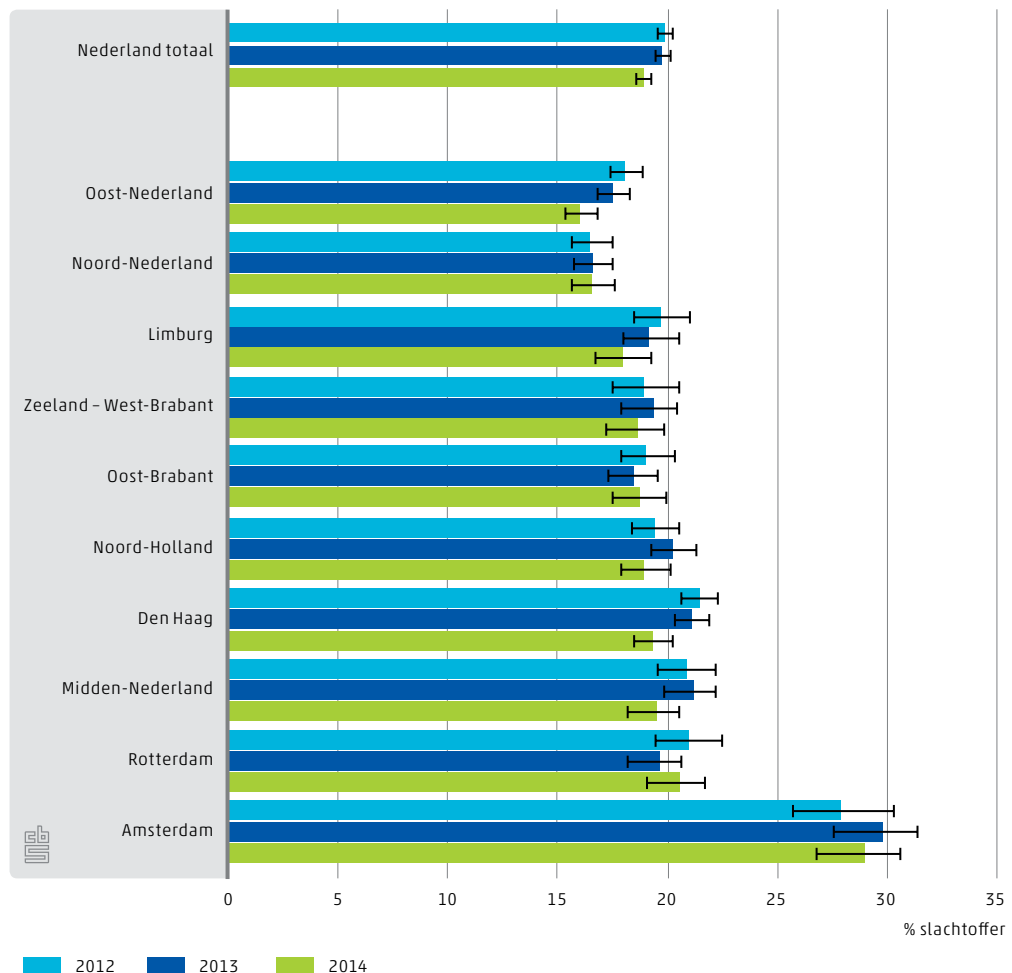
4.4 Slachtofferschap totaal

In totaal is bijna één op de vijf Nederlanders (18,9 procent) in 2014 eenmaal of vaker slachtoffer geweest van één of meer van de eerder genoemde delicten. Dit is minder dan in 2012 en 2013 (19,8 procent in beide jaren).

In de regionale eenheden Noord-Nederland en Oost-Nederland is het totale slachtofferschap lager dan landelijk gemiddeld. In de eenheid Amsterdam is het met bijna 30 procent duidelijk hoger dan gemiddeld en ook hoger dan in alle andere regionale eenheden. Ook in de eenheid Rotterdam is het totale slachtofferschap hoger dan landelijk gemiddeld.

In de regionale eenheden Oost-Nederland en Den Haag was het aandeel slachtoffers in totaliteit in 2014 lager dan in 2012 en 2013. In de andere regionale eenheden is het totale slachtofferschap in de afgelopen jaren niet wezenlijk veranderd.

4.4.1 Slachtofferschap totaal - naar regionale eenheid

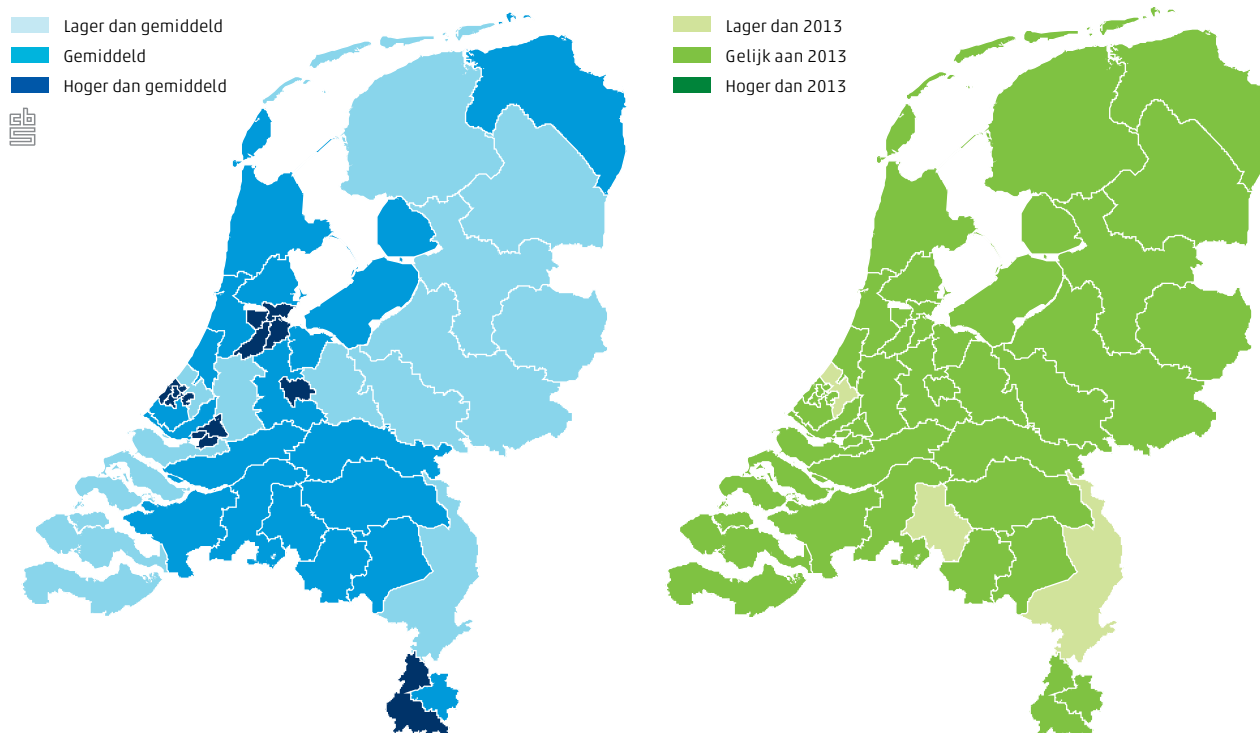

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord en Oost Gelderland, Gelderland Midden, Oost Utrecht, Zoetermeer-Leidschendam/Voorburg, Alphen aan den Rijn, Rijnmond Zuid-West, Zeeland en Noord en Midden Limburg is het aandeel slachtoffers in totaliteit in 2014 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld

is het totale slachtofferschap in Utrecht Stad, alle vier de districten van Amsterdam, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid, Rotterdam Stad, Rotterdam Oost en Rotterdam Zuid, en Zuid-West-Limburg.

In Zoetermeer-Leidschendam/Voorburg, Hart van Brabant en Noord en Midden Limburg is het aandeel slachtoffers lager dan in 2013 maar vergelijkbaar met 2012.

4.4.2 Slachtofferschap totaal - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

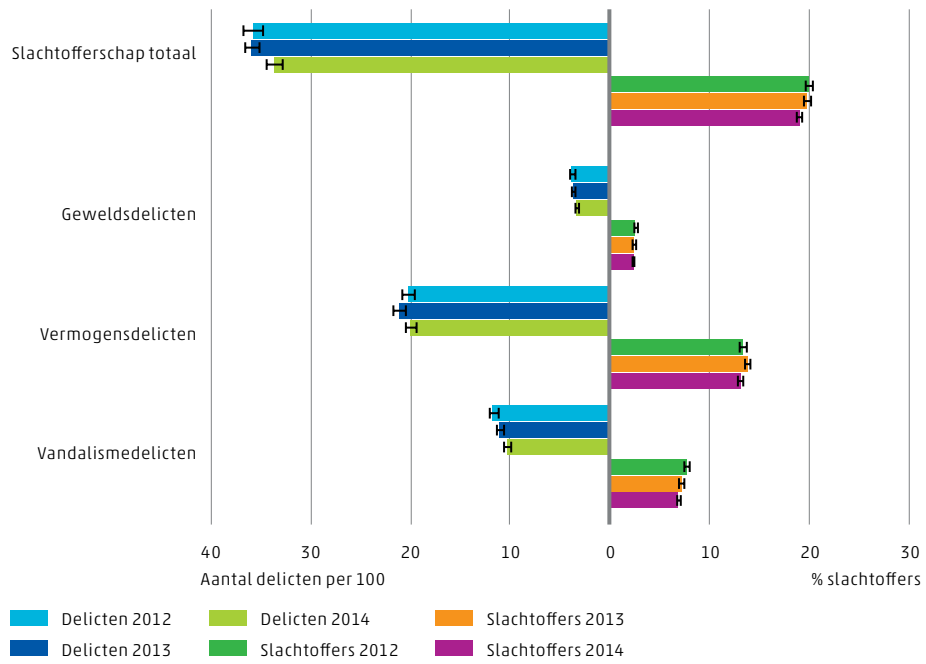
In 2014 is 19 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere gewelds- vermogens- of vandalismedelicten; een percentage dat iets lager is dan in de 2 jaren daarvoor (20 procent). Het aantal delicten in deze drie categorieën samen bedroeg 34 per 100; eveneens iets lager dan in beide voorgaande jaren (36 per 100). Vermogensdelicten komen het meest voor (13 procent slachtoffer; 20 delicten per 100 inwoners), gevolgd door vandalismedelicten (7 procent slachtoffer; 10 delicten per 100) en tenslotte geweldsdelicten (2 procent slachtoffer; 3 delicten per 100).

1 op de 5 is slachtoffer
van traditionele criminaliteit

4.4.3 Slachtofferschap totaal - naar delictsoort

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar achtergrondkenmerken van slachtoffers. Mannen zijn meer slachtoffer dan vrouwen, met name van geweld en vandalisme. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen. In totaliteit is 25 procent van de 15-24-jarigen in 2014 slachtoffer geweest; onder de 65-plussers was dit 12 procent. Niet-westerse allochtonen zijn vaker slachtoffer van vermogensmisdrijven dan autochtonen en westerse allochtonen. Het slachtofferschap van geweld en vandalisme verschilt niet naar herkomst. Hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer dan lager opgeleiden, met name van vermogensdelicten en vandalisme. Homo's en lesbiennes zijn vaker slachtoffer van geweldsdelicten en homo's worden ook vaker met vermogensdelicten geconfronteerd. In (zeer) sterk stedelijke gebieden worden beduidend meer inwoners slachtoffer dan in minder of niet stedelijke gebieden. In 2014 is het totale slachtofferschap in zeer sterk stedelijke gebieden met 26 procent twee keer zo hoog als in niet stedelijke gebieden (13 procent).

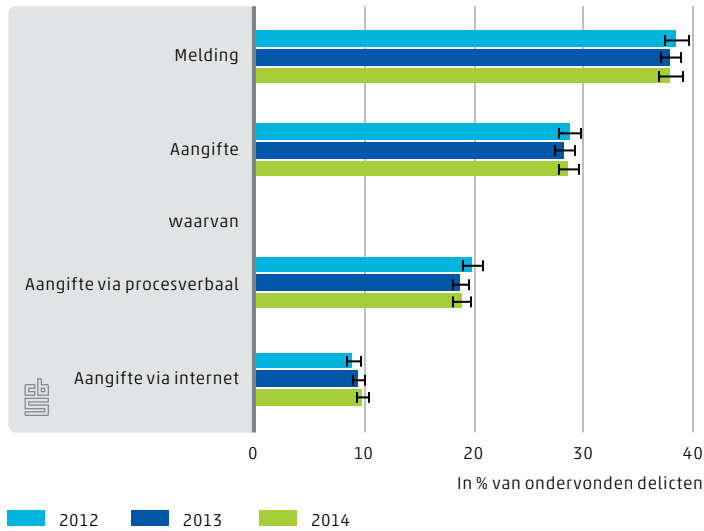
4.4.4 Slachtofferschap totaal - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Gewelddelicten	Marge	Vermogensdelicten	Marge	Vandalismedelicten	Marge	Slachtofferschap totaal	Marge
	% slachtoffers							
Totaal	2,3	0,1	13,0	0,3	6,8	0,2	18,9	0,3
Geslacht								
Man	2,6	0,2	12,8	0,4	7,2	0,3	19,3	0,5
Vrouw	1,9	0,2	13,2	0,4	6,4	0,3	18,5	0,4
Leeftijd								
15-24 jaar	4,0	0,5	18,8	1,0	7,2	0,7	25,3	1,1
25-44 jaar	2,8	0,3	14,2	0,6	8,1	0,4	21,6	0,7
45-64 jaar	2,0	0,2	12,0	0,4	6,8	0,3	17,6	0,5
65 jaar en ouder	0,8	0,1	8,4	0,4	4,5	0,3	12,1	0,5
Herkomst								
Autochtoon	2,3	0,1	12,3	0,3	6,7	0,2	18,3	0,4
Westerse allochtoon	2,3	0,4	13,4	0,9	6,9	0,7	19,1	1,0
Niet-westerse allochtoon	2,4	0,5	17,7	1,2	7,2	0,8	22,9	1,3
Opleiding								
Lager onderwijs	2,1	0,2	10,3	0,5	5,5	0,3	15,2	0,5
Middelbaar onderwijs	2,5	0,2	13,5	0,5	7,1	0,4	19,7	0,6
Hoger onderwijs	2,5	0,2	15,6	0,5	8,1	0,4	22,5	0,6
Seksuele geaardheid								
Homo	3,9	1,1	16,4	2,1	7,8	1,5	23,0	2,4
Lesbienne	3,8	1,4	15,4	2,7	8,2	2,0	22,3	3,1
Biseksuele man	4,2	1,9	15,4	3,1	7,2	2,1	22,1	3,5
Biseksuele vrouw	2,2	0,9	15,3	2,3	10,0	2,0	22,2	2,6
Hetero man	2,7	0,2	12,7	0,5	7,4	0,4	19,5	0,6
Hetero vrouw	2,0	0,2	13,7	0,5	6,7	0,3	19,3	0,5
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	3,0	0,3	19,1	0,7	8,9	0,5	25,7	0,8
Sterk stedelijk	2,5	0,3	13,6	0,6	7,3	0,4	20,2	0,7
Matig stedelijk	2,2	0,3	11,9	0,6	6,2	0,4	17,5	0,7
Weinig stedelijk	1,6	0,2	9,4	0,5	5,6	0,4	14,6	0,6
Niet stedelijk	2,0	0,4	8,7	0,8	4,7	0,6	13,4	0,9

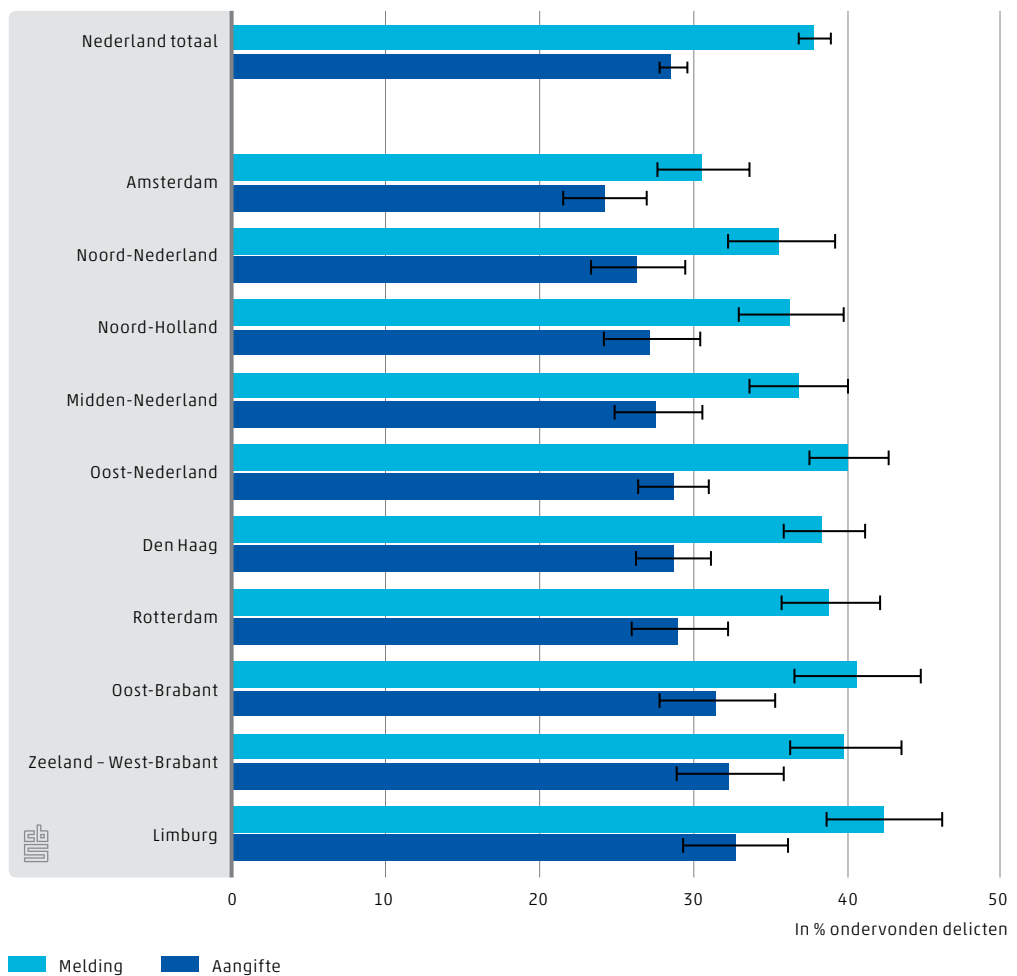
Van alle gewelds- vermogens- en vandalisedelicten samen werd 38 procent in 2014 bij de politie gemeld. Dit is gelijk aan 2012 en 2013. In 29 procent van de ondervonden delicten werd daadwerkelijk aangifte gedaan; dit is vergelijkbaar met beide voorgaande jaren. Bijna 20 procent werd aangegeven via een procesverbaal; bijna 10 procent via internet.

In de regionale eenheid Amsterdam is het aandeel meldingen in 2014 lager dan landelijk gemiddeld. Ook het aandeel aangiften is hier benedengemiddeld. In de andere regionale eenheden wijkt de meldings- en aangiftebereidheid in 2014 niet wezenlijk af van het landelijke gemiddelde.

4.4.5 Slachtofferschap totaal - melding en aangifte

4.4.6 Slachtofferschap totaal - melding en aangifte naar regionale eenheid, 2014

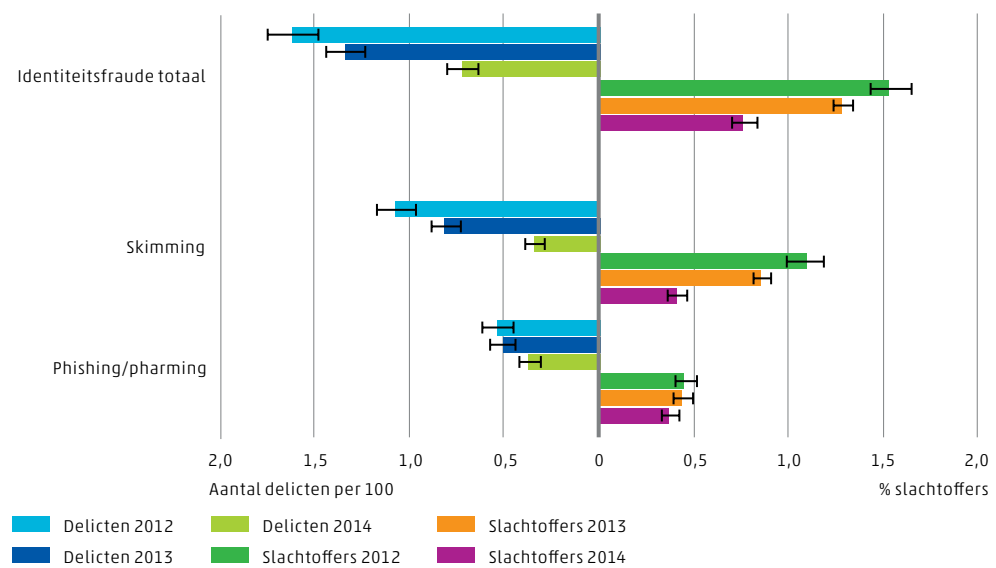

4.5 Identiteitsfraude

Vanaf 2012 wordt in de Veiligheidsmonitor naast slachtofferschap van 'traditionele' criminaliteit ook aandacht besteed aan slachtofferschap van cybercrime, dat wil zeggen criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers. De eerste vorm van cybercrime die in de VM is onderzocht is (digitale) identiteitsfraude, dat wil zeggen gebruik zonder toestemming van persoonsgegevens voor financieel gewin. In de context van cybercrime gaat het dan enerzijds om 'skimming', het kopiëren van een bankpas of creditcard in een winkel of bij een pinautomaat, en anderzijds om 'phishing/pharming', het kopiëren van betalingsinformatie via het internet, bijvoorbeeld via een gehackte computer of via een valse website.

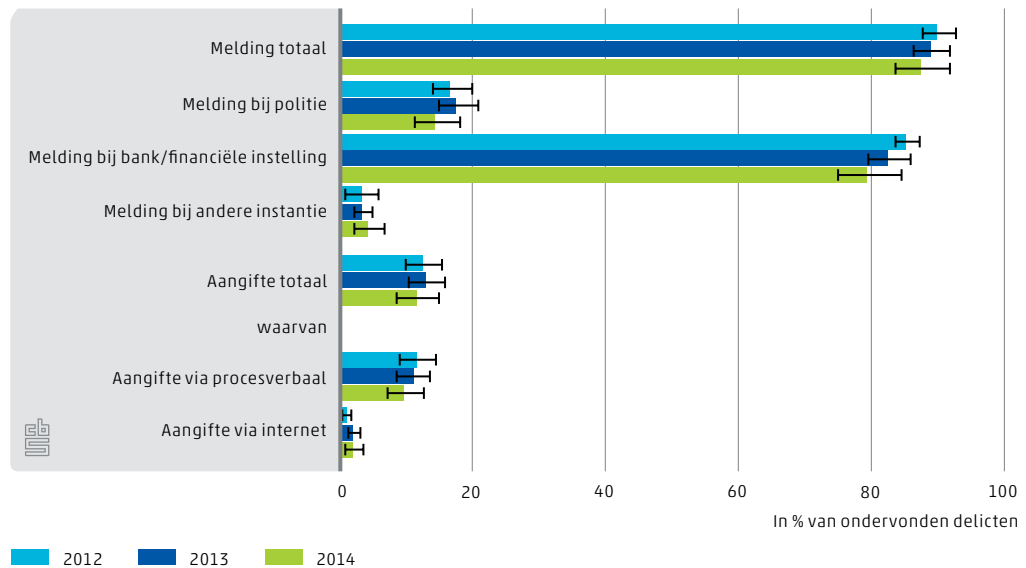
In 2014 is 0,8 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meer vormen van identiteitsfraude. Dit is lager dan in 2012 en 2013 toen deze aandelen respectievelijk 1,5 procent en 1,3 procent bedroegen. Het aantal delicten daalde tussen 2012 en 2014 van 1,6 per 100 inwoners naar 0,7 per 100. De daling wordt veroorzaakt door de afname van skimming. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer werd, daalde van 1,1 procent in 2012 naar 0,4 procent in 2014. Het slachtofferschap van phishing/pharming veranderde tussen 2012 en 2014 niet, en bedroeg 0,4 procent.

4.5.1 Identiteitsfraude - naar delictsoort

Identiteitsfraude wordt verreweg het meest gemeld bij de bank of een andere financiële instelling. Maar liefst 80 procent van de slachtoffers maakte hier in 2014 melding van wat hen overkomen is. Bij de politie en bij andere instanties werd identiteitsfraude met respectievelijk 14 en 4 procent veel minder gemeld. In totaal meldden bijna negen op de tien slachtoffers identiteitsfraude bij een of meerdere van de genoemde instanties. Daadwerkelijk aangifte van identiteitsfraude werd in 2014 in 12 procent van de gevallen gedaan. Dit gebeurde bijna altijd via een procesverbaal en nauwelijks via internet. Zowel de meldingsbereidheid als aangiftebereidheid is tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk veranderd.

4.5.2 Identiteitsfraude - melding en aangifte

4.6 Koop- en verkoopfraude

Een tweede vorm van cybercrime die in de VM is onderzocht is koop- en verkoopfraude via het internet. Hierbij gaat het om het niet leveren van gekochte goederen of diensten (koopfraude) en/of het niet betalen voor geleverde goederen of diensten (verkoopfraude).

In 2014 is 3,5 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van koop- en verkoopfraude. Dit is hoger dan in 2012 toen dit 2,9 procent was maar vergelijkbaar met 2013 (3,3 procent). Het aantal delicten nam in deze periode toe van 3,4 per 100 inwoners in 2012 naar 4,1 per 100 in 2014, eveneens een stijging.

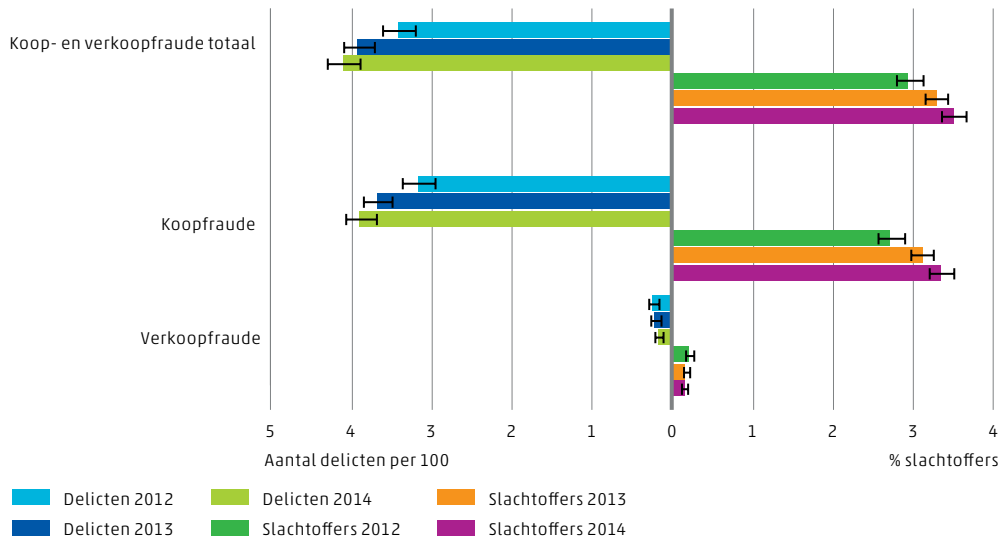
De toename wordt veroorzaakt door de stijging van koopfraude. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer is geweest, nam toe van 2,7 procent in 2012 naar 3,3 procent in 2014. Het slachtofferschap van verkoopfraude veranderde tussen 2012 en 2014 niet, en bedroeg 0,1 à 0,2 procent. Koopfraude komt dus veel meer voor dan verkoopfraude.

Koop- en verkoopfraude wordt het meest gemeld bij de politie. Bijna een kwart (24 procent) van de fraudegevallen werd hier in 2014 gemeld. Daarna volgen melding bij een andere instantie (17 procent) en bij een consumentenorganisatie (5 procent). In totaal werden ongeveer vier op de tien gevallen van koop- en verkoopfraude bij een of meerdere van de genoemde instanties gemeld. Deze meldingsbereidheid is dus duidelijk lager dan bij identiteitsfraude.

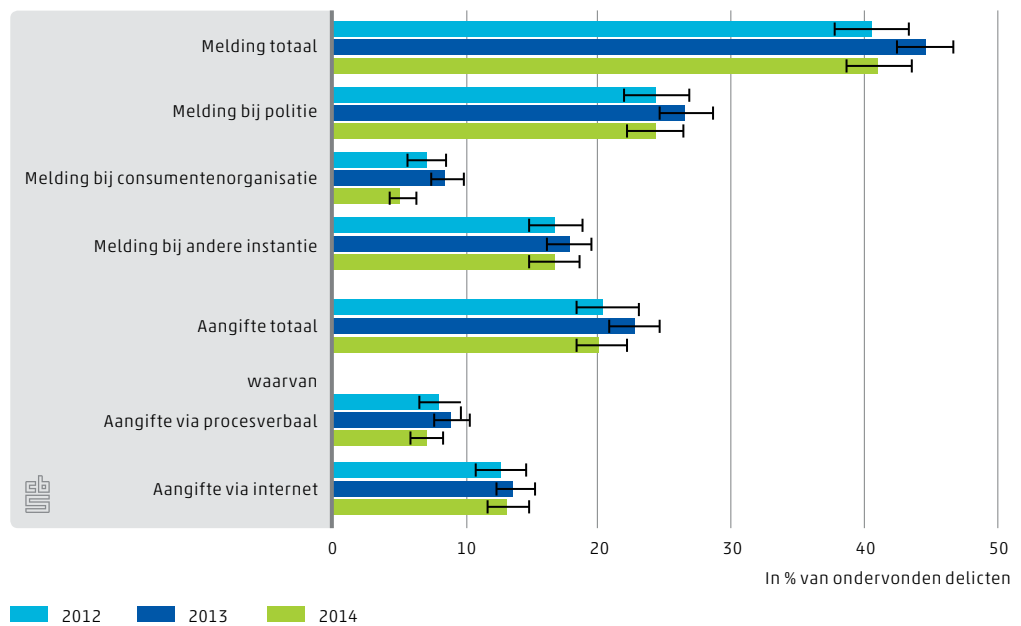
Van twee op de tien gevallen van koop- en verkoopfraude werd in 2014 daadwerkelijk aangifte bij de politie gedaan. Dit gebeurde vaker via internet dan via een procesverbaal (13 tegen 7 procent).

De meldings- en aangiftbereidheid met betrekking tot koop- en verkoopfraude is tussen 2012 en 2014 niet wezenlijk gewijzigd.

4.6.1 Koop- en verkoopfraude - naar delictsoort

4.6.2 Koop- en verkoopfraude - melding en aangifte

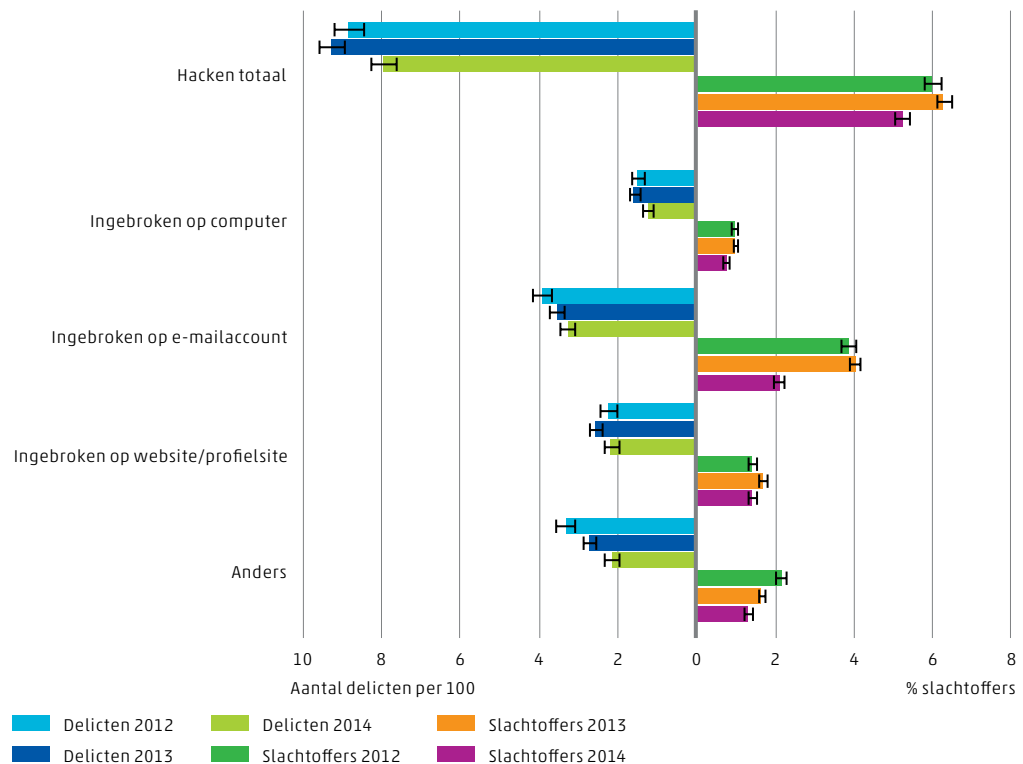
4.7 Hacken

Bij 'hacken' gaat het om het met kwade bedoelingen inbreken of inloggen op iemands computer, e-mailaccount, website of profielsite (bijvoorbeeld Facebook, Twitter).

In 2014 is 5,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van deze vorm van cybercrime. Dit is minder dan in 2012 (6,0 procent) en 2013 (6,2 procent). Het aantal delicten bedroeg 7,9 per 100 inwoners. Ook dit is minder dan in 2012 (8,8 per 100) en 2013 (9,3 per 100).

In de meeste gevallen heeft de hack plaatsgevonden door in te breken of in te loggen op een e-mailaccount 4 delicten per 100 inwoners.

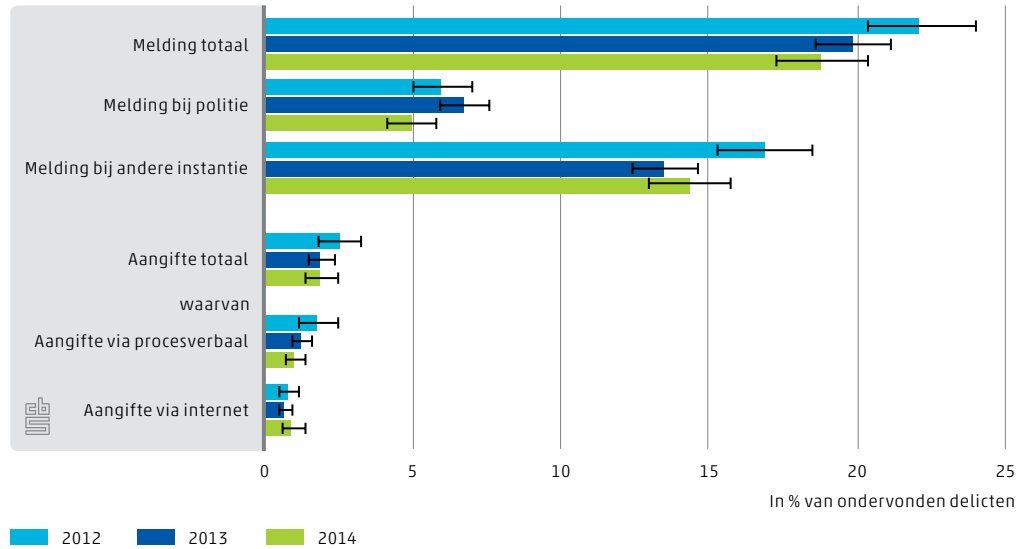
4.7.1 Hacken - naar delictsoort

In 2014 werd hacken in bijna een op de vijf gevallen (19 procent) door het slachtoffer gemeld. In 5 procent gebeurde dit bij de politie maar in de meeste gevallen werd melding gemaakt bij een andere instantie (14 procent).

Aangifte bij de politie gebeurde slechts zeer incidenteel bij hacken, namelijk in 2 procent van de gevallen.

4.7.2 Hacken - melding en aangifte

4.8 Cyberpesten

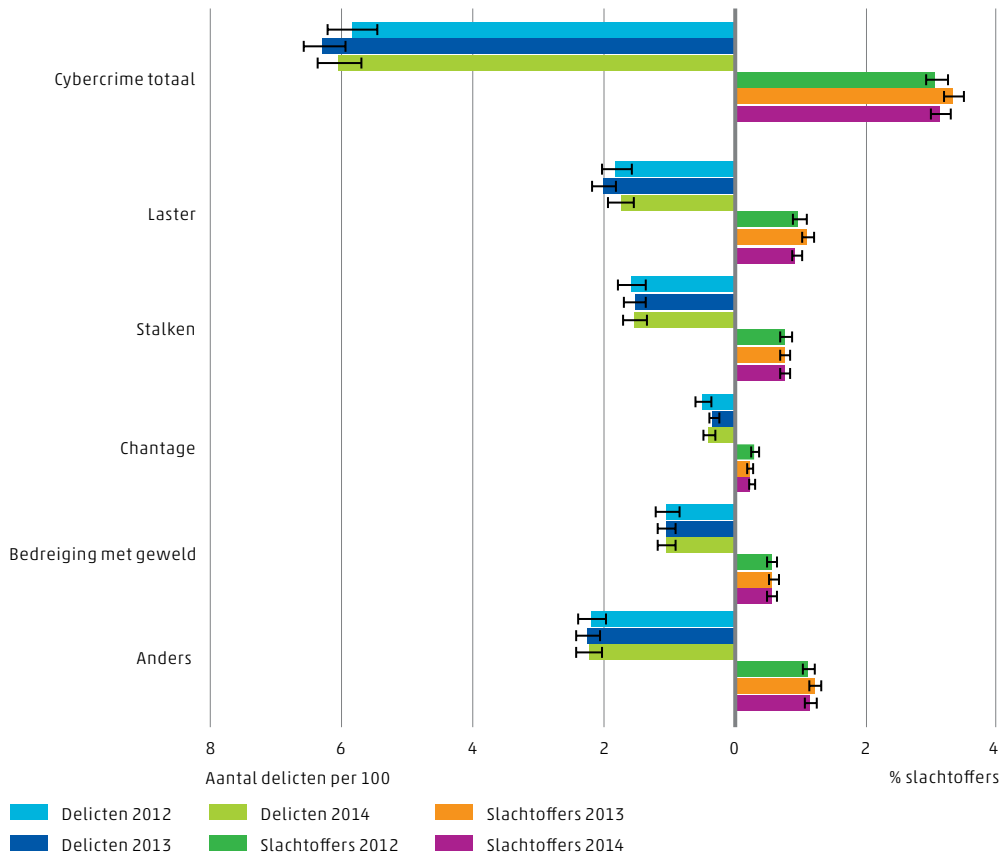
Onder cyberpesten, pesten via het internet, worden in de Veiligheidsmonitor verschillende verschijningsvormen geschaard, variërend van laster en stalken tot chantage/afpersing en bedreiging met geweld.

In 2014 is 3,1 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere vormen van cyberpesten. Dit is vergelijkbaar met 2012 en 2013. Het aantal delicten bedroeg 6,0 per 100 inwoners. Ook dit is vergelijkbaar met het aantal van beide voorgaande jaren. Het aantal delicten per 100 is ongeveer twee keer zo groot als het percentage slachtoffers. Dit betekent dat slachtoffers van cyberpesten gemiddeld ongeveer 2 delicten meemaken. Dit is een relatief hoge frequentie in vergelijking met andere vormen van slachtofferschap.

Laster en andere (dan de genoemde) vormen van cyberpesten komen met elk ongeveer 1 procent slachtoffers in 2014 het meest voor, gevolgd door stalken en bedreiging met geweld. Geen enkele vorm van cyberpesten is tussen 2012 en 2014 toe- of afgenomen.

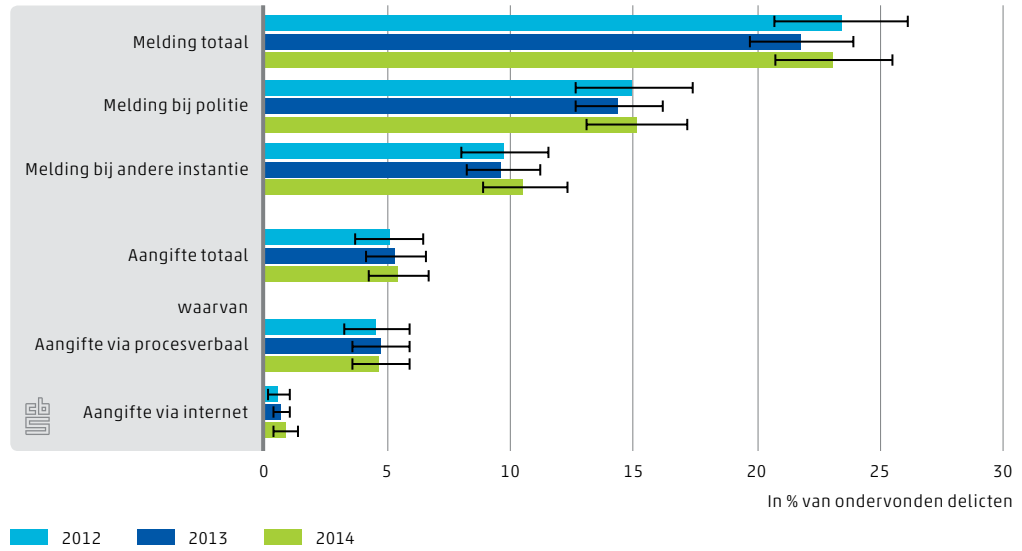
4.8.1 Cyberpesten - naar delictsoort

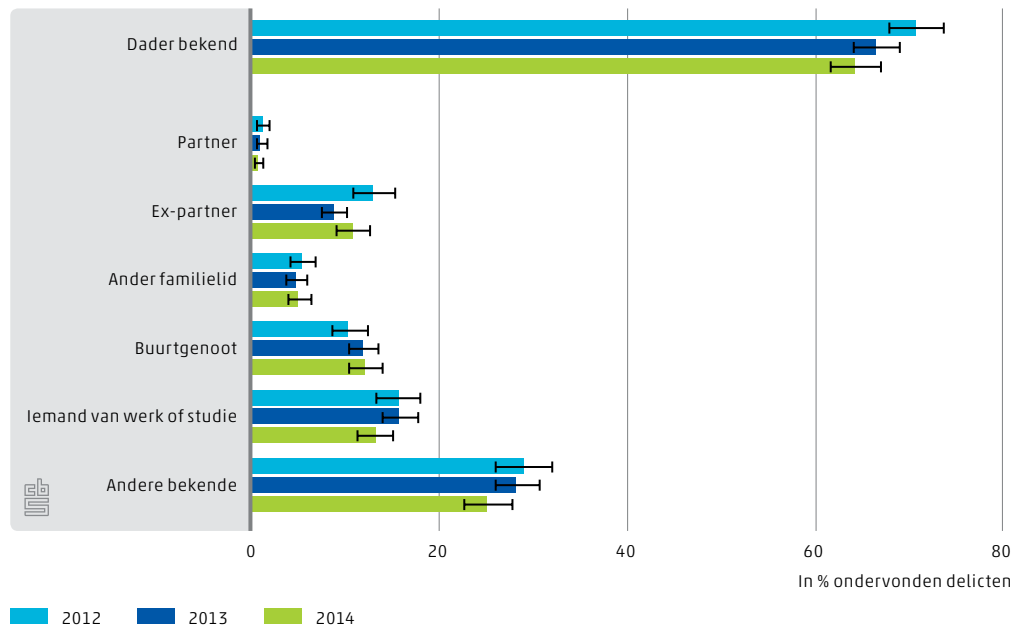
Cyberpesten is in 2014 in 15 procent van de gevallen bij de politie gemeld en in 11 procent van de gevallen bij een andere instantie. In totaal werd 23 procent van de ondervonden delicten gemeld bij politie en/of een andere instantie. Aangifte bij de politie is in een op de twintig gevallen gedaan (5 procent). Dit gebeurde voor het overgrote deel via een procesverbaal. De meldings- en aangiftebereidheid rond cyberpesten is tussen 2012 en 2014 niet veranderd.

In bijna tweederde van de gevallen (64 procent) is/zijn de dader(s) van cyberpesten bij het slachtoffer bekend. Dit is vergelijkbaar met 2013 (67 procent) maar lager dan in 2012 (71 procent). Na niet nader gedefinieerde 'andere bekenden' (25 procent in 2014) gaat het in de meeste gevallen om iemand van werk of studie (13 procent), een buurtgenoot (12 procent) of een ex-partner (11 procent).

4.8.2 Cyberpesten - melding en aangifte

4.8.3 Cyberpesten - bekendheid dader(s)

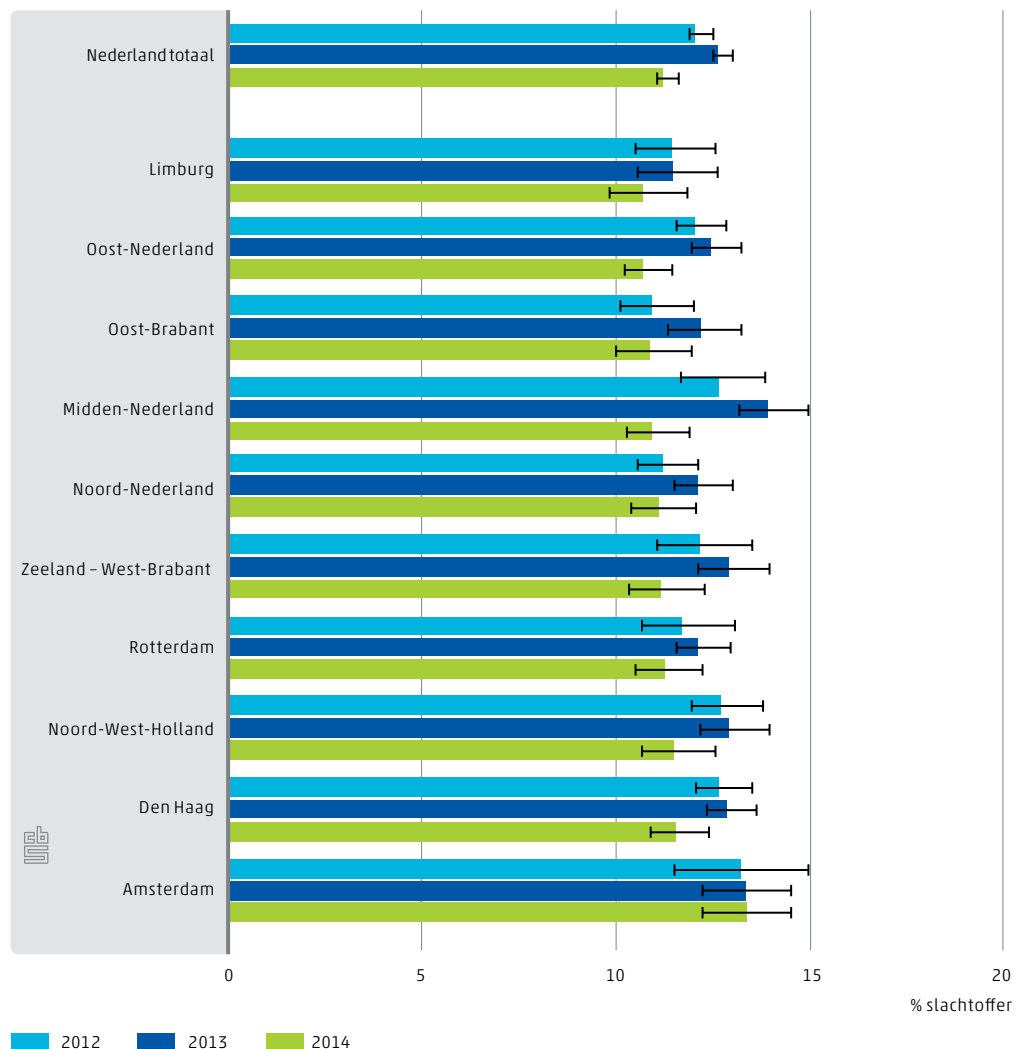
4.9 Cybercrime totaal

In totaal is ongeveer één op de negen Nederlanders (11,2 procent) in 2014 eenmaal of vaker slachtoffer geweest van één of meer van de hiervoren genoemde cybercrime delicten. Dit is een daling ten opzichte van 2012 en 2013, toen deze aandelen respectievelijk 12,1 procent en 12,6 procent bedroegen.

De verschillen in cybercrime naar regionale eenheid zijn beperkt; de aandelen slachtoffers variëren in 2014 van 10,7 procent in Limburg en Oost-Nederland tot 13,4 procent in Amsterdam. De laatstgenoemde is de enige regionale eenheid die afwijkt van het landelijke gemiddelde.

In de meeste regionale eenheden wijkt het totale slachtofferschap van cybercrime niet wezenlijk af van dat in beide voorgaande jaren. In Oost-Nederland zijn wel minder inwoners slachtoffer geweest dan in 2012 en 2013. In Midden-Nederland is het slachtofferschap van cybercrime lager dan in 2013 maar er is geen verschil met 2012.

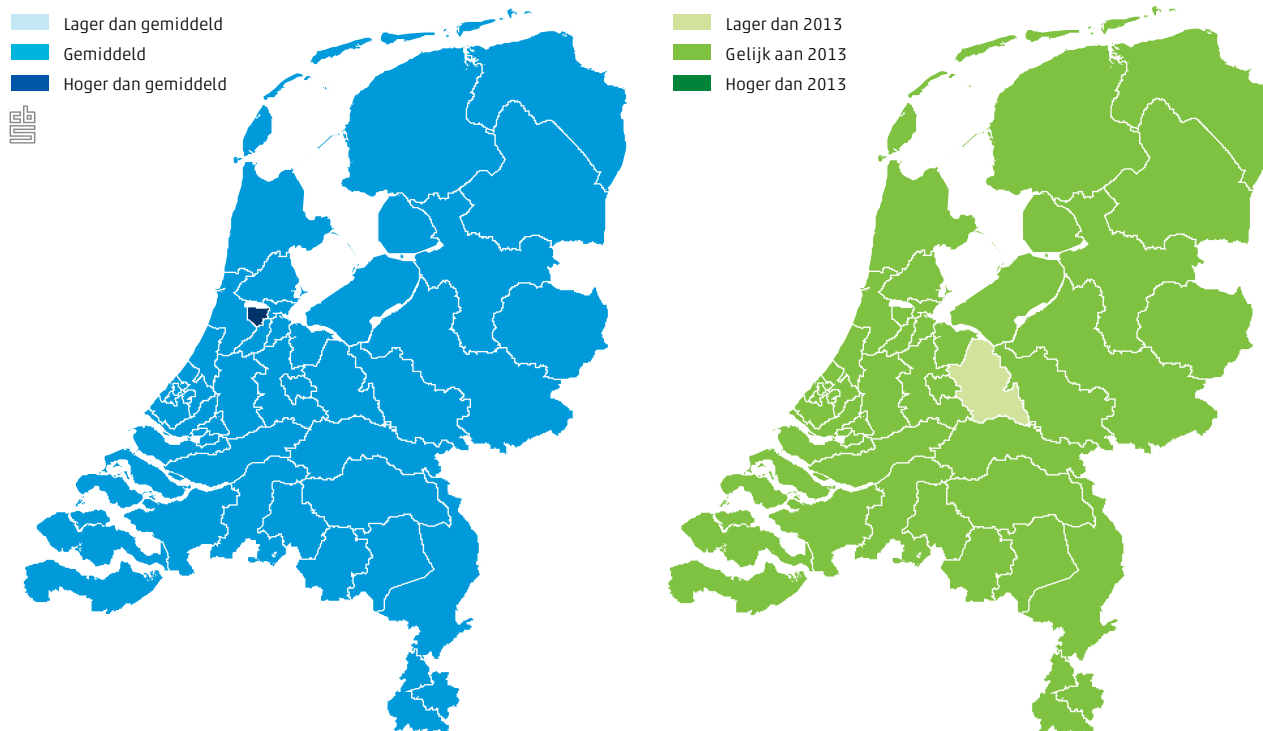
4.9.1 Cybercrime totaal - naar regionale eenheid

In bijna alle districten wijkt het slachtofferschap van cybercrime in 2014 niet wezenlijk af van het landelijke gemiddelde. Uitzondering is Amsterdam West, waar het aandeel slachtoffers hoger dan gemiddeld is.

Oost Utrecht is het enige district waar het aandeel slachtoffers van cybercrime in 2014 lager is dan in 2013. In vergelijking met 2012 is het slachtofferschap echter niet wezenlijk gedaald. In IJsselland is in 2014 sprake van een lichte daling ten opzichte van 2012, maar er is geen verandering ten opzichte van 2013.

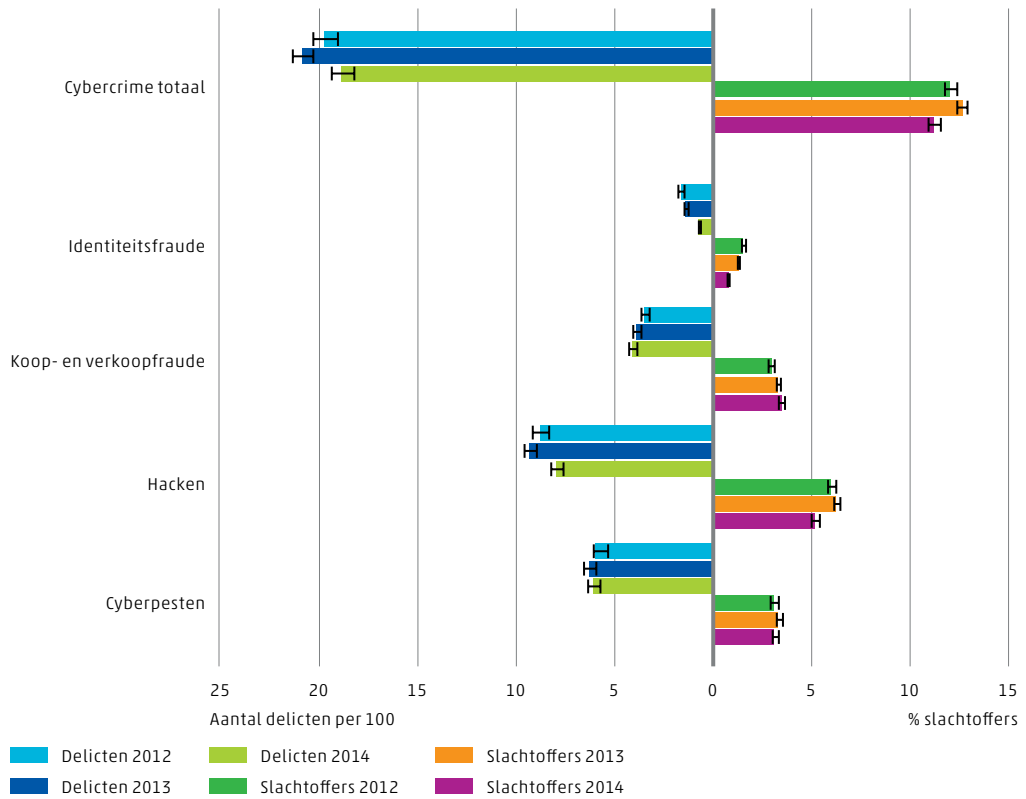
4.9.2 Cybercrime totaal - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

In 2014 is 11,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere cybercrimedelicten; een aandeel dat lager is dan dat van beide voorgaande jaren. Het aantal delicten op het gebied van cybercrime in totaliteit bedroeg 19 per 100; dit is iets lager dan in 2013 (21 per 100) maar vergelijkbaar met 2012.

Hacken komt het meest voor (5 procent slachtoffer; 8 delicten per 100 inwoners), gevolgd door cyberpesten (3 procent slachtoffer; 6 delicten per 100) en koop- en verkoopfraude (4 procent slachtoffer; 4 delicten per 100) en tenslotte identiteitsfraude (1 procent slachtoffer; 1 delict per 100). Uit de verhouding tussen het aandeel slachtoffers en het aantal delicten valt op te maken dat bij hacken en vooral cyberpesten meer sprake is van herhaald slachtofferschap (dat wil zeggen men is meer dan 1 keer slachtoffer van het zelfde delict) dan bij koop- en verkoopfraude en identiteitsfraude.

4.9.3 Cybercrime totaal - naar delictsoort

Het slachtofferschap van cybercrime varieert naar achtergrondkenmerken van slachtoffers. Mannen zijn vooral meer slachtoffer van hacken dan vrouwen. Omgekeerd zijn vrouwen iets vaker slachtoffer van cyberpesten. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen, behalve bij identiteitsfraude. Hiervan zijn 25-44-jarigen en 45-64-jarigen het meest slachtoffer. Het slachtofferschap van cybercrime verschilt niet of nauwelijks naar herkomst. Hoger opgeleiden zijn bijna twee keer zo van slachtoffer van identiteitsfraude, koop- en verkoop-fraude en hacken dan lager opgeleiden. Bij cyberpesten zijn juist lager- en middelbaar opgeleiden vaker slachtoffer. De verschillen naar seksuele geaardheid zijn klein. Het slachtofferschap van cybercrime verschilt veel minder naar stedelijkheid dan het slachtofferschap van traditionele criminaliteit (zie 4.4.4). In totaliteit is het slachtofferschap in meer verstedelijkte gebieden wel iets hoger dan in minder verstedelijkte gebieden.

1 op de 9
is slachtoffer van cybercrime

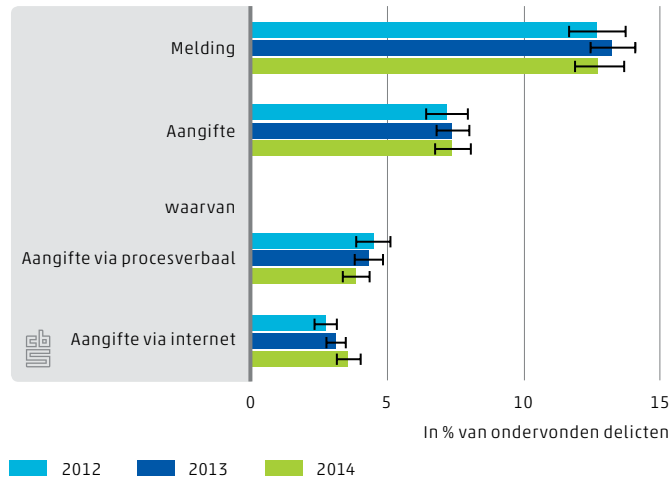
4.9.4 Cybercrime totaal - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Identiteits- fraude	Marge	Koop- en verkoop- fraude	Marge	Hacken	Marge	Cyberpesten	Marge	Cybercrime totaal	Marge
% slachtoffers										
Totaal	0,8	0,1	3,5	0,2	5,2	0,2	3,1	0,2	11,2	0,3
Geslacht										
Man	0,8	0,1	3,7	0,2	5,8	0,3	2,8	0,2	11,8	0,4
Vrouw	0,7	0,1	3,3	0,2	4,5	0,2	3,5	0,2	10,6	0,4
Leeftijd										
15-24 jaar	0,4	0,2	5,1	0,5	7,2	0,7	7,7	0,7	17,6	0,9
25-44 jaar	0,9	0,2	5,3	0,4	6,2	0,4	3,3	0,3	14,2	0,6
45-64 jaar	0,9	0,1	2,7	0,2	4,4	0,3	2,2	0,2	9,2	0,4
65 jaar en ouder	0,5	0,1	0,8	0,1	3,4	0,3	1,0	0,2	5,2	0,3
Herkomst										
Autochtoon	0,7	0,1	3,5	0,2	5,2	0,2	3,0	0,2	11,1	0,3
Westerse allochtoon	0,7	0,2	3,5	0,5	5,7	0,6	3,3	0,5	11,7	0,9
Niet-westerse allochtoon	0,8	0,3	3,4	0,6	4,9	0,7	3,7	0,6	11,2	1,0
Opleiding										
Lager onderwijs	0,5	0,1	2,0	0,2	3,7	0,3	3,2	0,3	8,2	0,4
Middelbaar onderwijs	0,7	0,1	4,0	0,3	5,6	0,4	3,8	0,3	12,5	0,5
Hoger onderwijs	1,1	0,1	4,7	0,3	6,6	0,4	2,4	0,2	13,4	0,5
Seksuele geaardheid										
Homo	0,9	0,5	3,8	1,1	6,2	1,4	4,4	1,2	13,6	2,0
Lesbienne	0,8	0,7	3,3	1,4	5,1	1,5	3,1	1,2	11,1	2,3
Biseksuele man	.	.	2,5	1,5	6,4	1,9	5,8	2,2	13,2	3,0
Biseksuele vrouw	1,0	0,7	3,2	1,2	6,3	1,6	4,8	1,6	11,8	2,2
Hetero man	0,9	0,1	4,0	0,3	6,1	0,3	2,6	0,2	12,2	0,5
Hetero vrouw	0,7	0,1	3,8	0,3	4,8	0,3	3,8	0,3	11,7	0,4
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	0,8	0,2	3,7	0,4	6,0	0,4	3,3	0,3	12,2	0,6
Sterk stedelijk	0,7	0,1	3,3	0,3	5,3	0,4	3,2	0,3	11,4	0,5
Matig stedelijk	0,8	0,2	3,6	0,4	4,9	0,4	3,1	0,3	10,9	0,6
Weinig stedelijk	0,7	0,1	3,6	0,4	4,6	0,4	2,8	0,3	10,6	0,6
Niet stedelijk	0,7	0,2	3,1	0,5	5,0	0,6	3,0	0,5	10,3	0,8

Van alle gevallen van identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten samen is in 2014 ongeveer een op de acht (13 procent) gemeld bij de politie of een andere instantie. Dit is vergelijkbaar met 2012 en 2013.

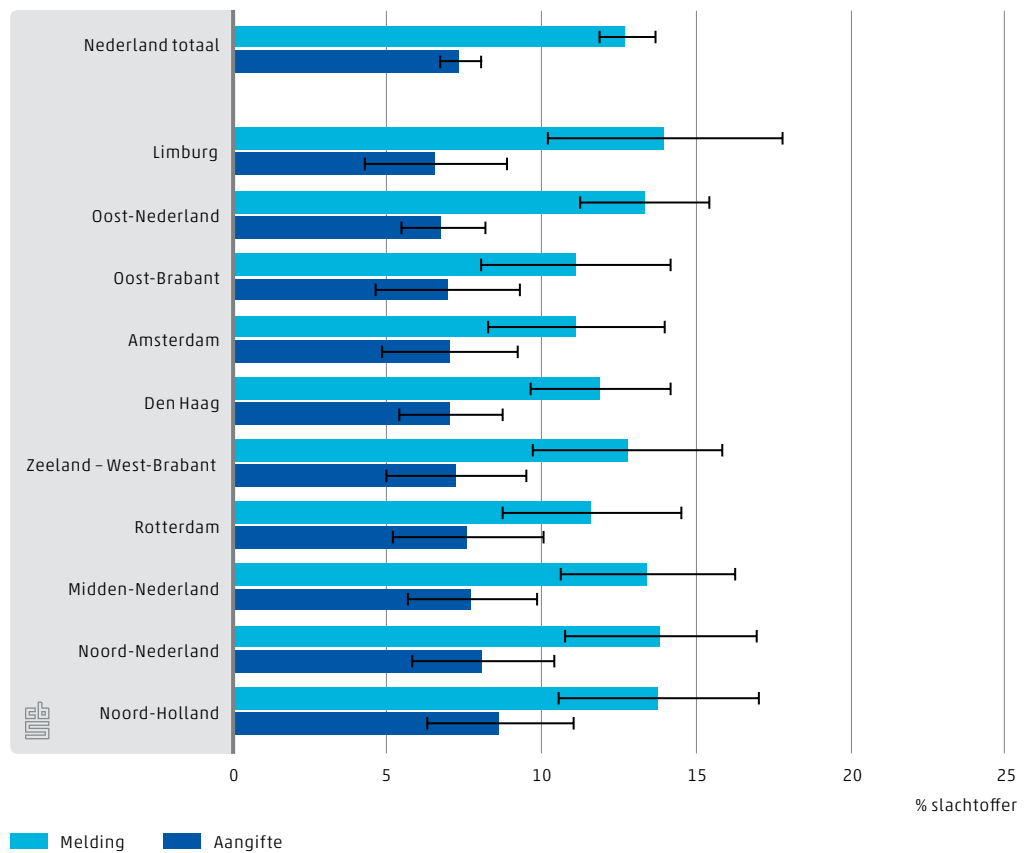
Aangifte bij de politie werd in 2014 in ongeveer een op de veertien gevallen (7 procent) gedaan. Ook dit is vergelijkbaar met de beide jaren ervoor. Het aandeel dat via internet werd aangegeven is in 2014 vrijwel even groot als het aandeel dat via een procesverbaal werd aangegeven. In 2012 en 2013 was het aandeel aangiften van cybercrime via internet kleiner dan het aandeel aangiften via procesverbaal.

4.9.5 Cybercrime totaal - melding en aangifte

De regionale spreiding van het aandeel meldingen en aangiften is bij cybercrime beperkter dan bij traditioneel slachtofferschap (zie 4.4.6). Bij cybercrime was in 2014 in geen enkele regionale eenheid sprake van een afwijking van het landelijke gemiddelde, noch bij meldingen noch bij aangiften.

4.9.6 Cybercrime totaal - melding en aangifte naar regionale eenheid, 2014

4.10 Trends

Over de periode 2005–2014 laat de ontwikkeling van slachtofferschap van 'traditionele' criminaliteit een gunstig beeld zien. Het totale slachtofferpercentage vertoont een duidelijk dalende trend. Deze daling was het sterkst in de periode 2005–2008, maar na een korte stijging tussen 2008 en 2009, is ook daarna sprake van een dalende tendens. Alleen het slachtofferschap van vermogensdelicten is sinds 2008 min of meer stabiel gebleven.

Het sterkst afgenomen sinds 2005 is het slachtofferschap van vandalisme. Dit is met ruim een derde deel gedaald (indexcijfer 2014 = 61), gevolgd door vermogensdelicten (indexcijfer = 67) en geweldsmisdrijven (indexcijfer = 70). In totaliteit is het slachtofferschap van criminaliteit sinds 2005 met 31 procent gedaald (indexcijfer 2014 = 69).

4.10.1 Slachtofferschap criminaliteit - trends

Indexcijfers (2005 = 100)

Niet alleen het aandeel slachtoffers maar ook het aantal delicten die deze slachtoffers ondervonden hebben is fors afgenomen. In vergelijking met 2005 is het aantal delicten in totaliteit met 39 procent gedaald (indexcijfer 2014 = 61). Net als bij slachtofferschap is ook hier de afname het sterkst bij vandalisme (indexcijfer 2014 = 57), gevolgd door vermogensdelicten (indexcijfer = 59) en geweldsdelicten (indexcijfer = 62).

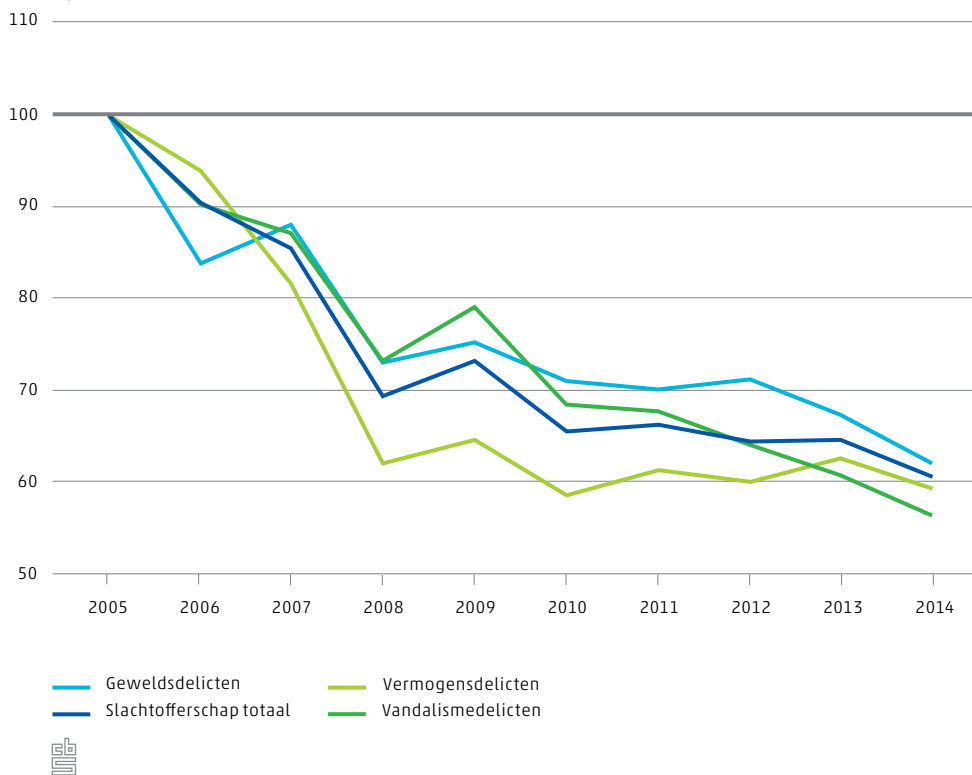
De bereidheid van burgers om ondervonden delicten te melden en aan te geven bij de politie laat een trendmatige daling zien, zij het dat deze minder sterk is dan bij het slachtofferschap en ondervonden delicten. Tussen 2005 en 2014 is de meldingsbereidheid voor alle ondervonden gewelds- vermogens- en vandalismedelicten samen

gedaald met 12 procent (indexcijfer 2014 = 88). De aangiftebereidheid is in dezelfde periode nog iets sterker gedaald, namelijk met 17 procent (indexcijfer 2014 = 83).

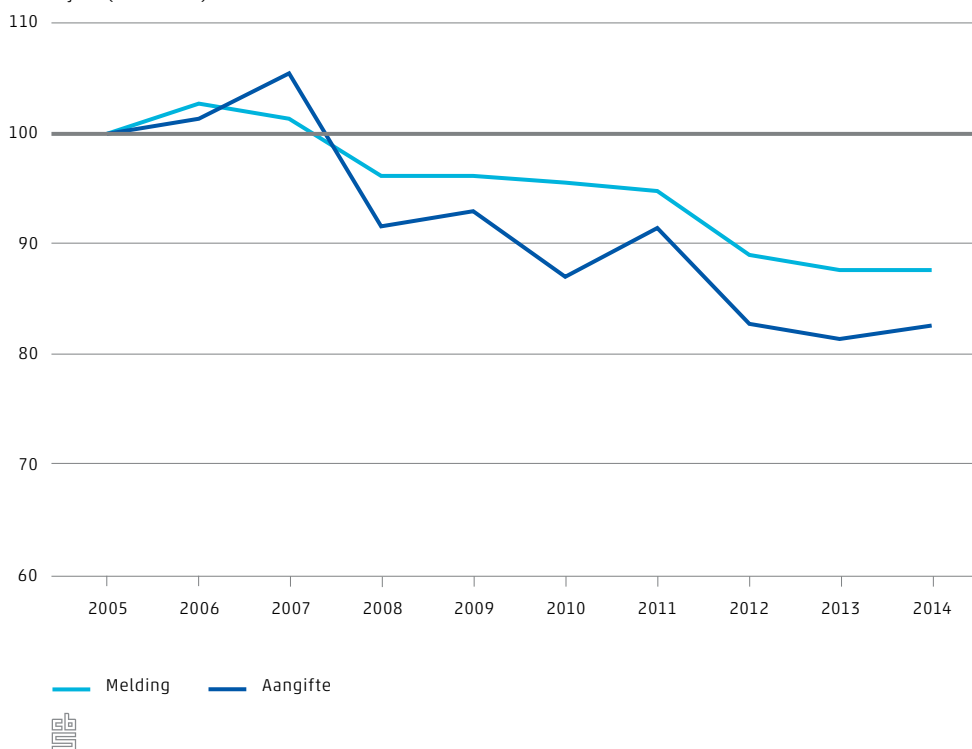
4.10.2 Ondervonden delicten - trends

Indexcijfers (2005 = 100)

4.10.3 Melding en aangifte - trends

Indexcijfers (2005 = 100)

4.11 Samenhangen

In deze paragraaf wordt op districtsniveau bekeken in welke mate slachtofferschap van criminaliteit samenhangt c.q. van invloed is op de beleving van de veiligheid in de buurt. Tussen slachtofferschap in totaliteit (dus van alle gewelds- vermogens- en vandalismedelicten samen) en het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt bestaat een gematigde samenhang ($R^2 = 0,50$). Van alle delictsoorten heeft (poging tot) inbraak de sterkste samenhang met de beleving van de veiligheid in de buurt ($R^2 = 0,68$).

4.11.1 Samenhang slachtofferschap criminaliteit en veiligheidsbeleving buurt

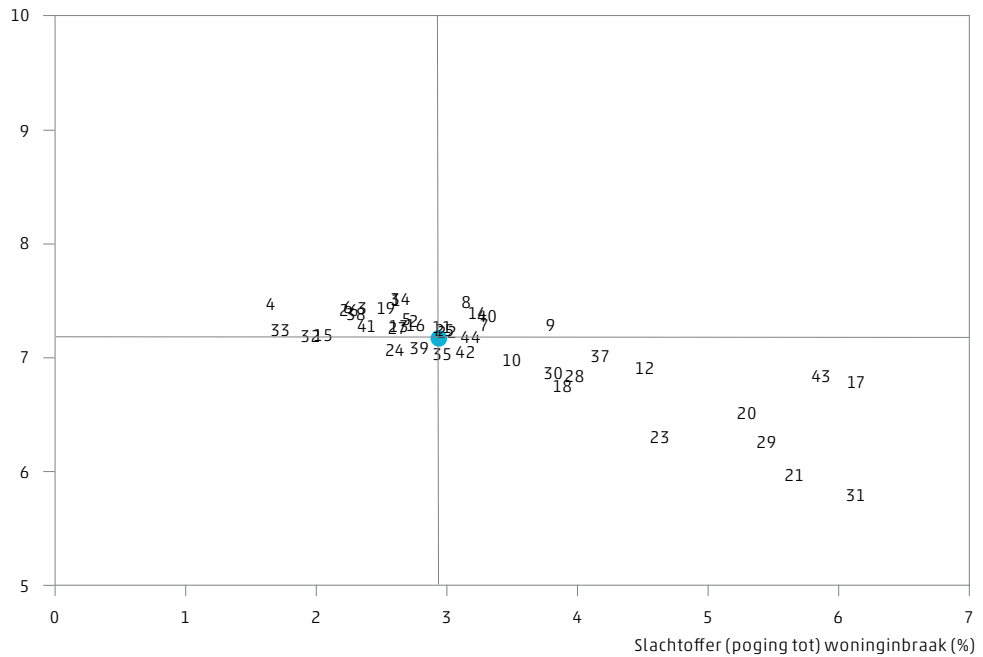
Rapportcijfer veiligheid in buurt ¹⁾	
	R ²
Geweld totaal	0,36
Bedreiging	0,33
Vermogensdelicten totaal	0,54
(Poging tot) inbraak	0,68
Fietsdiefstal	0,35
Diefstal uit of vanaf de auto	0,60
(Poging tot) zakkenrollerij, beroving	0,46
Overige diefstal	0,07
Vandalisme totaal	0,51
Vernieling aan voertuigen	0,37
Overige vernieling	0,33
Slachtofferschap totaal	0,50

¹⁾ Voor de geweldsdelicten 'mishandeling' en 'seksuele delicten' en voor de vermogensdelicten 'autodiefstal' en 'diefstal andere voertuigen' kan de samenhang met het rapportcijfer in de buurt op districtsniveau niet berekend worden in verband met een te klein aantal waarnemingen in sommige districten.

Het sterke verband tussen slachtofferschap van (poging tot) woninginbraak en het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt is grafisch weergegeven. In districten waar relatief veel inwoners slachtoffer zijn van woninginbraak of een poging daartoe zijn meer mensen negatief over de veiligheid in hun buurt. Dit zijn vooral de meer verstedelijkte districten die deel uitmaken van de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Omgekeerd is het slachtofferschap van woninginbraak lager en is de buurtgerelateerde veiligheidsbeleving positiever in meer landelijke districten, zoals IJsselland, Zuid-Holland Zuid of Zeeland.

4.11.2 Slachtofferschap (poging tot) woninginbraak en rapportcijfer veiligheid in buurt - naar district, 2014

Rapportcijfer veiligheid in buurt

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

5.

Burgers en

politie

Dit hoofdstuk gaat over de relatie burger-politie, en meer in het bijzonder over contacten tussen burgers en politie en het oordeel van de burgers over het functioneren van de politie. Een burger kan om verschillende redenen contact hebben met de politie. Men kan een delict aangeven of melden, maar het kan ook gaan om verkeerszaken, vragen om hulp, openbare orde problemen of veiligheidskwesties. Paragraaf 5.1 gaat over dit soort contacten tussen burgers en politie. Ook de tevredenheid over de contacten komt aan de orde. Daarna wordt in paragraaf 5.2 het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt en in paragraaf 5.3 het oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen beschreven. De paragrafen 5.4 en 5.5 laten enkele trends respectievelijk samenhangen zien op bovengenoemde terreinen. Meer cijfers over Burgers en politie, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken, zijn beschikbaar via Statline.

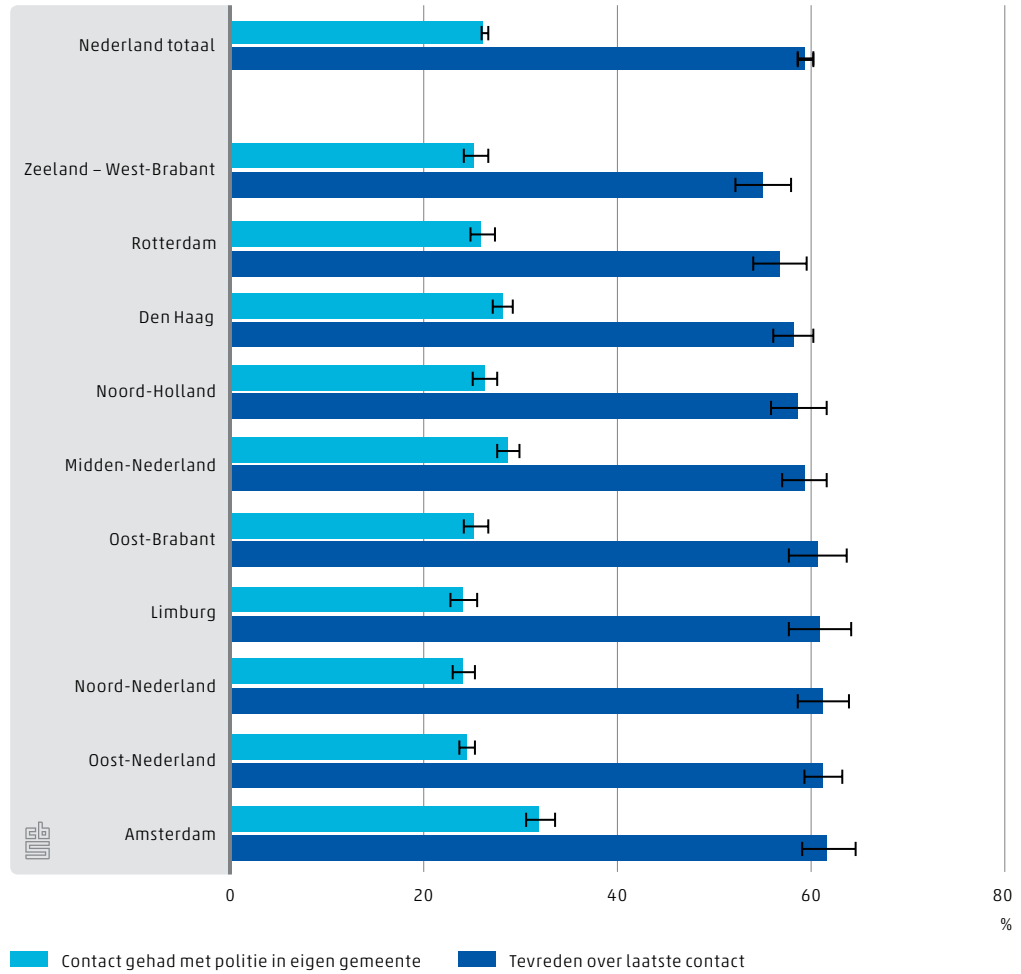
5.1 Contacten burgers met politie

In 2014 gaf 26 procent van de Nederlanders aan in de afgelopen twaalf maanden wel eens contact te hebben gehad met de politie in de eigen gemeente. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een melding of aangifte van een delict, een bekeuring of waarschuwing, of zomaar een praatje met een agent op straat. Van degenen die in het afgelopen jaar contact hebben gehad was 59 procent (zeer) tevreden over het laatste contact met de politie. In 2012 en 2013 heeft met respectievelijk 28 en 27 procent een iets groter aandeel van de bevolking contact gehad met de politie, maar het aandeel dat hierover (zeer) tevreden is, is niet veranderd.

Het aandeel mensen dat contact heeft gehad met de politie in de eigen gemeente was in 2014 in de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Limburg lager dan het landelijke gemiddelde. Hoger dan het landelijke gemiddelde was dit aandeel in Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland. De percentages lopen uiteen van 24 procent in Limburg tot 32 procent in Amsterdam. In vergelijking met het landelijke cijfer is de tevredenheid over het laatste politiecontact in Zeeland – West-Brabant minder groot. De overige regionale eenheden wijken niet af van het landelijk gemiddelde. De tevredenheid over het contact met de politie varieert van 55 procent in Zeeland – West-Brabant tot 62 procent in Amsterdam.

In Gelderland Midden, Noord en Oost Gelderland, Fryslân, Drenthe en Noord en Midden Limburg is er, in vergelijking met het landelijke cijfer, minder vaak politiecontact. Het politiecontact ligt hoger dan het landelijke gemiddelde in alle districten van de grote steden Amsterdam en Den Haag, alsook in Rotterdam Stad, Utrecht Stad en Flevoland. De tevredenheid over het contact met de politie ligt alleen in Rijnmond Noord, Den Haag Centrum en De Markiezaten onder het landelijke gemiddelde. In geen enkel district is de tevredenheid hierover bovengemiddeld.

5.1.1 Contacten burgers met politie - naar regionale eenheid, 2014

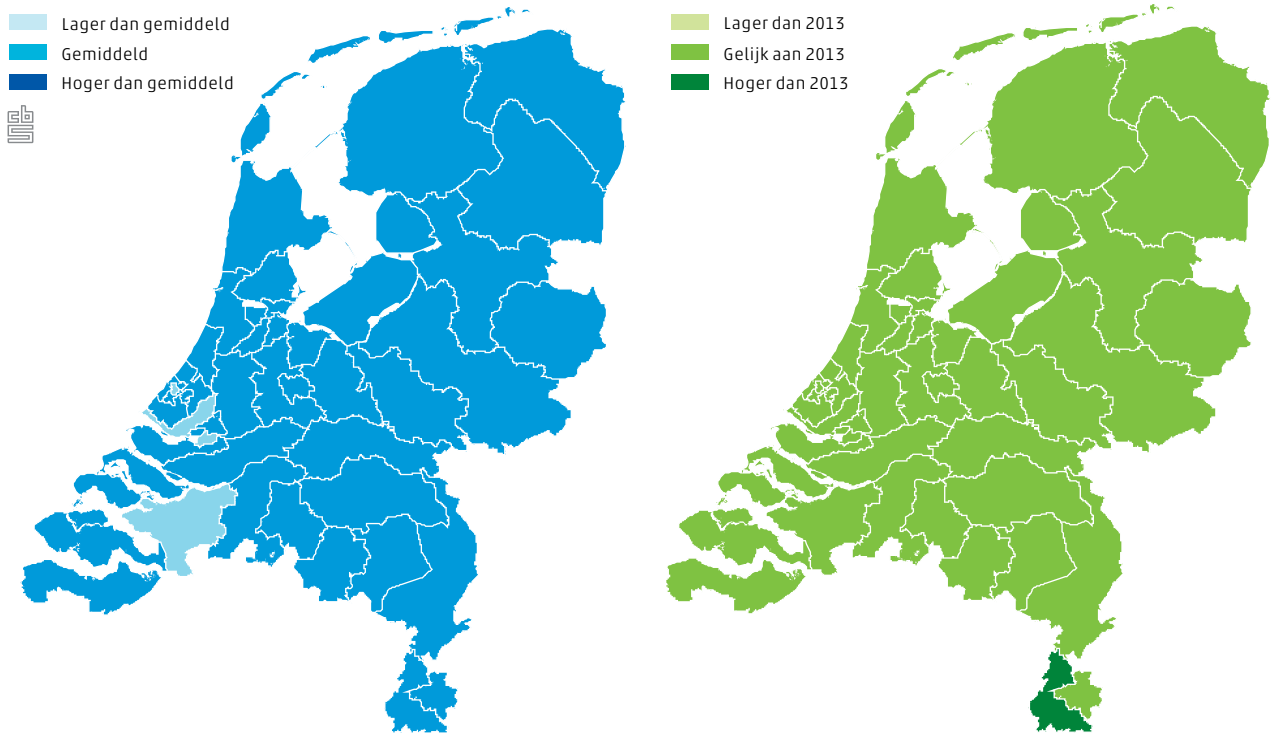

Op districtsniveau is de mate van politiecontact in de eigen gemeente en de tevredenheid hierover de laatste jaren nauwelijks veranderd. In Zuid-West-Limburg is de mate van politiecontact niet veranderd, maar is de tevredenheid hierover tussen 2013 en 2014 wel toegenomen. In Den Haag Centrum is de mate van politiecontact en de tevredenheid hierover niet veranderd in vergelijking met 2013, maar wel in vergelijking met 2012.

59% is tevreden over contact met politie in woonplaats

5.1.2 Tevredenheid over laatste politiecontact in gemeente - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Mannen hebben meer contact met de politie in hun gemeente gehad dan vrouwen. Ook jongeren hebben duidelijk meer politiecontact dan ouderen. Het aandeel 15-24-jarigen dat contact heeft gehad met de politie is met 32 procent twee keer zo groot als het aandeel 65-plussers dat politiecontact heeft gehad (16 procent). Niet-westerse allochtonen hebben iets minder vaak contact met de politie dan autochtonen. Verder zijn er duidelijke verschillen naar opleidingsniveau en stedelijkheid. Hoger opgeleiden hebben meer contact dan lager opgeleiden en het aandeel dat contact heeft gehad neemt toe met de stedelijkheidsgraad van de gemeente. Tussen groepen met een verschillende seksuele geaardheid bestaan nagenoeg geen verschillen.

Bij de tevredenheid over de contacten valt op dat ouderen positiever zijn dan jongeren, en dat autochtonen en westerse allochtonen gunstiger oordelen dan niet-westerse allochtonen. Verder zijn vrouwen positiever dan mannen, en hoger opgeleiden positiever dan lager opgeleiden. De verschillen naar stedelijkheid en seksuele geaardheid zijn geringer.

5.1.3 Contacten burgers met politie - naar achtergrondkenmerken, 2014

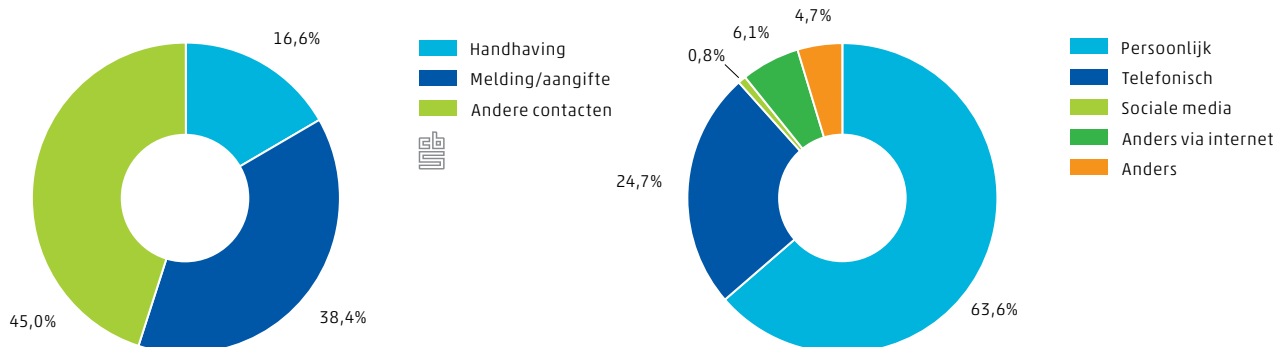
	Contact met politie in eigen gemeente		Tevredenheid over laatste contact	
	% contact gehad	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	26,1	0,4	59,3	0,8
Geslacht				
Man	27,6	0,5	57,6	1,2
Vrouw	24,6	0,5	61,2	1,1
Leeftijd				
15-24 jaar	31,7	1,2	55,2	2,2
25-44 jaar	31,6	0,7	58,9	1,4
45-64 jaar	24,7	0,6	61,0	1,3
65 jaar en ouder	15,9	0,6	62,7	1,8
Herkomst				
Autochtoon	26,6	0,4	61,0	0,9
Westerse allochtoon	25,1	1,1	56,4	2,6
Niet-westerse allochtoon	23,6	1,3	48,6	3,2
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	20,3	0,6	58,2	1,7
Middelbaar onderwijs	28,9	0,7	57,6	1,4
Hoger onderwijs	30,5	0,7	62,3	1,3
Seksuele geaardheid				
Homo	29,4	2,6	58,0	5,2
Lesbienne	29,3	3,3	53,6	6,8
Biseksuele man	31,4	3,8	55,1	7,5
Biseksuele vrouw	29,8	2,8	63,5	5,7
Hetero man	28,8	0,6	58,5	1,3
Hetero vrouw	26,5	0,6	62,1	1,3
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	30,8	0,8	58,6	1,6
Sterk stedelijk	27,9	0,8	58,5	1,6
Matig stedelijk	25,1	0,8	58,8	1,8
Weinig stedelijk	23,2	0,8	60,3	1,8
Niet stedelijk	19,9	1,1	63,9	2,9

Aan de burgers die in de voorgaande 12 maanden contact hebben gehad met de politie in de eigen gemeente is gevraagd naar de reden van het laatste contact. Deze redenen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: 'handhaving' (bekeuring, waarschuwing of controle door politie), 'aangifte/melding' (aangifte via internet of persoonlijk waarbij een proces-verbaal of ander document is ondertekend, melding van een verdachte situatie/delict) en 'andere contacten' (opgeroepen als getuige in verband met een delict, verloren/gevonden voorwerpen of dieren, vragen om hulp of advies, sociaal contact of praatje met agent). In 2014 bedroeg het aandeel contacten in verband met handhaving 17 procent, het aandeel contacten in verband met aangifte/melding 38 procent, en het aandeel andere contacten 45 procent. Dit beeld komt overeen met dat in voorgaande jaren.

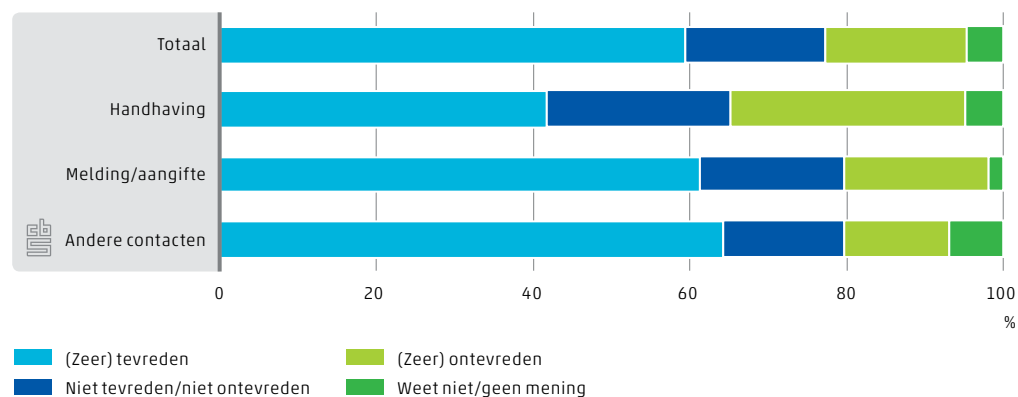
In de meeste gevallen (64 procent) gaat het om persoonlijke contacten met de politie. Een kwart van de contacten vindt telefonisch plaats, op afstand gevolgd door contacten via sociale media, en andere contacten al dan niet via internet of op traditionele wijze, bijvoorbeeld schriftelijk.

5.1.4 Contacten burgers met politie - naar reden en wijze van contact, 2014

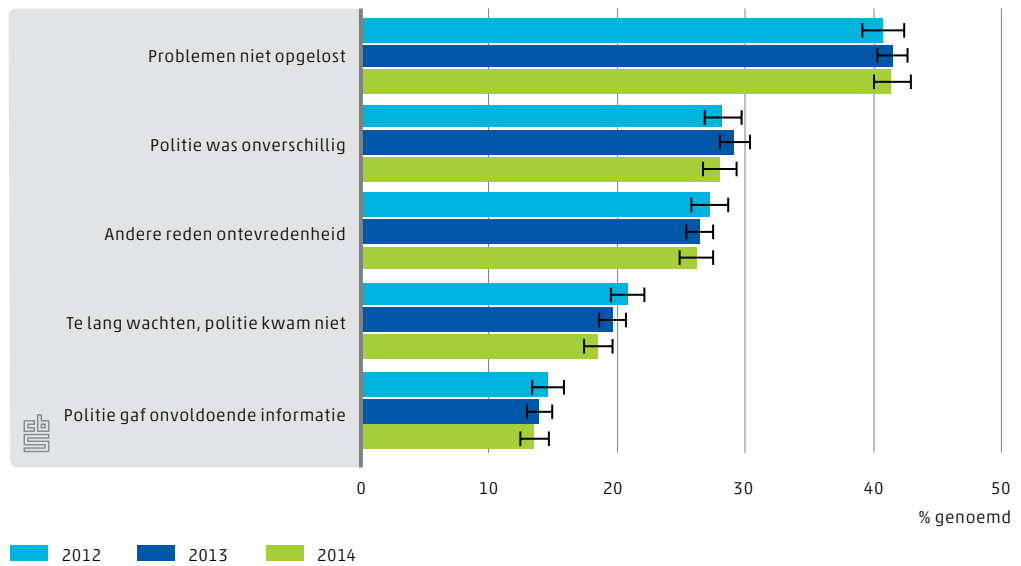
De tevredenheid over handavingscontacten is het laagst. In 2014 is een minderheid van 42 procent hierover (zeer) tevreden en 30 procent (zeer) ontevreden. Over de contacten in verband met aangifte of melding was 61 procent (zeer) tevreden en 18 procent (zeer) ontevreden. Het hoogst is de tevredenheid over andere contacten met de politie. Over deze contacten was in 2013 64 procent (zeer) tevreden en 13 procent (zeer) ontevreden.

5.1.5 Tevredenheid contact politie - naar reden contact, 2014

Aan de mensen die over bepaalde punten minder tevreden waren, is gevraagd over welke punten men dan minder tevreden was. De meest genoemde reden in 2014 was, net als in 2012 en 2013, dat de 'problemen niet zijn opgelost'. Ruim vier op de tien (41 procent) gaven dit als reden voor hun ontevredenheid. Een andere relatief vaak genoemde reden is dat 'de politie onverschillig was' (28 procent).

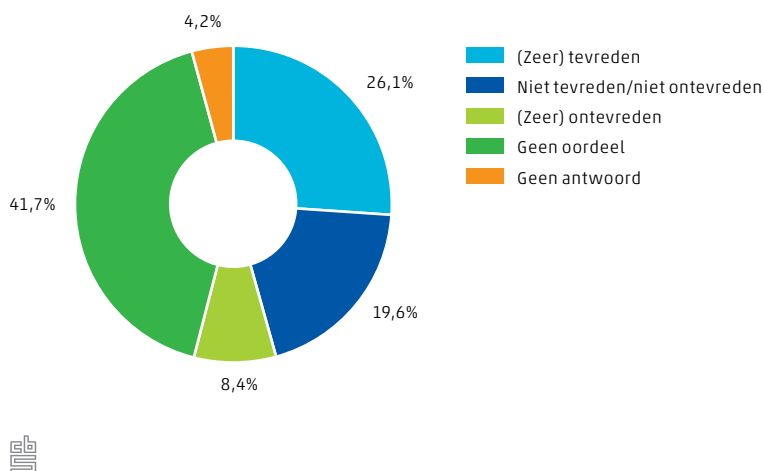
5.1.6 Redenen ontevredenheid contact politie

5.2 Functioneren politie in de buurt

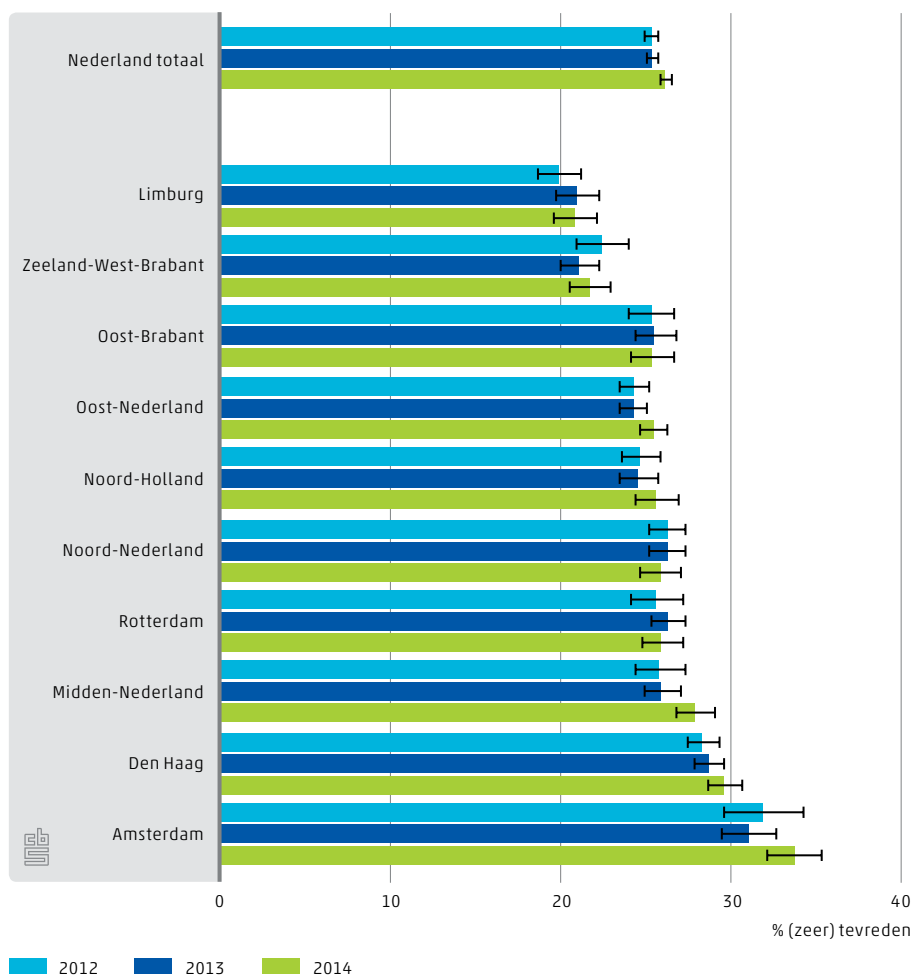
In de Veiligheidsmonitor 2014 is aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het totale functioneren van de politie in de buurt. Ruim een kwart (26 procent) is (zeer) tevreden. In 2012 en 2013 lag dit aandeel met 25 procent iets lager. Verder is 8 procent in 2014 (zeer) ontevreden en 20 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Opvallend is dat het grootste deel (42 procent) aangeeft dit niet te kunnen beoordelen. Vier procent heeft de vraag niet beantwoord. Wanneer de antwoorden 'kan dit niet beoordelen' en 'geen antwoord' buiten beschouwing worden gelaten, is bijna de helft (48 procent) (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, en 15 procent (zeer) ontevreden.

5.2.1 Tevredenheid totale functioneren politie in buurt, 2014

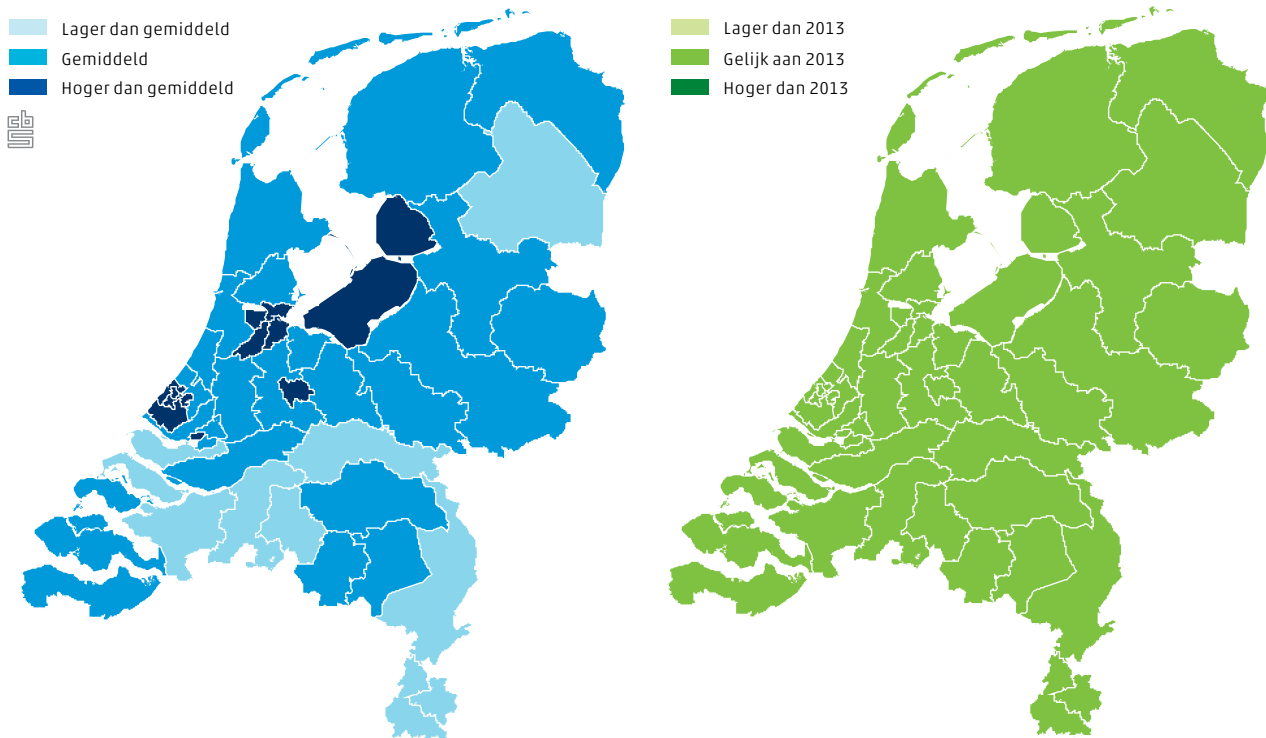
De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt was in 2014 het laagst in Limburg en Zeeland - West-Brabant. Het hoogst was de tevredenheid in Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland. De tevredenheidspercentages lopen uiteen van 21 procent in Limburg tot 34 procent in Amsterdam.

5.2.2 Tevredenheid over totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid

De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is in 2014 bovengemiddeld voor de districten in de grote steden Amsterdam en Den Haag, alsook in Rotterdam Stad, Westland - Delft en Utrecht Stad. Het minst tevreden is men in de Limburgse districten, De Markiezaten, De Baronie, Hart van Brabant en Rijnmond Zuid-West. Ook in Drenthe en Gelderland Zuid is de tevredenheid lager dan gemiddeld. De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt verschilt in geen enkel district tussen 2013 en 2014. In Noord en Oost Gelderland is de tevredenheid in 2014 wel hoger dan in 2012.

5.2.3 Tevredenheid over totale functioneren politie in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Het aandeel dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is onder mannen hoger dan onder vrouwen, en onder 15-24-jarigen hoger dan onder de oudere leeftijdsgroepen. Niet-westerse allochtonen zijn tevredener dan westerse allochtonen en autochtonen. Verder is de tevredenheid vooral in zeer sterk stedelijke gebieden hoger dan elders. Voor het aandeel dat (zeer) ontevreden is over het functioneren van de politie in de buurt geldt dat mannen ook vaker (zeer) ontevreden zijn dan vrouwen, en jongeren vaker een negatief oordeel hebben dan 65-plussers. Dit geldt ook voor niet-westerse allochtonen in vergelijking met autochtonen en westerse allochtonen.

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten door middel van een aantal stellingen meer specifiek gevraagd naar hun oordeel over het functioneren van de politie in de eigen buurt.

In 2014 waren ongeveer vier op de tien Nederlanders het (helemaal) eens met de stellingen dat de politie 'je serieus neemt' (45 procent), 'de burgers in de buurt bescherming biedt' (41 procent), 'reageert op problemen in de buurt' (40 procent), en 'haar best doet in de buurt' (39 procent). Het minst is men het (helemaal) eens met de stellingen dat de politie 'contact heeft met bewoners in de buurt' (22 procent) en 'zaken efficiënt aanpakt in de buurt' (22 procent). Bij alle stellingen is het aandeel dat positief oordeelt groter dan in voorgaande jaren. Daarbij is het aandeel dat vindt dat de politie te weinig bekeurt afgenomen tussen 2013 en 2014. Er is geen verschil op dit punt tussen 2012 en 2014.

5.2.4 Tevredenheid over totale functioneren politie in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

	% (zeer) ontevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	8,4	0,2	26,1	0,4
Geslacht				
Man	9,9	0,4	28,7	0,5
Vrouw	6,9	0,3	23,5	0,5
Leeftijd				
15-24 jaar	11,6	0,8	29,4	1,1
25-44 jaar	8,3	0,5	28,0	0,7
45-64 jaar	8,3	0,4	24,7	0,6
65 jaar en ouder	6,2	0,4	22,9	0,6
Herkomst				
Autochtoon	8,1	0,3	25,6	0,4
Westerse allochtoon	7,9	0,7	25,6	1,1
Niet-westerse allochtoon	10,5	1,0	30,0	1,4
Opleiding				
Lager onderwijs	8,3	0,4	25,8	0,7
Middelbaar onderwijs	10,1	0,5	25,4	0,7
Hoger onderwijs	6,9	0,4	27,9	0,6
Seksuele geaardheid				
Homo	9,4	1,7	27,6	2,5
Lesbienne	10,2	2,2	27,8	3,2
Biseksuele man	10,6	2,5	32,3	3,8
Biseksuele vrouw	5,6	1,4	25,7	2,7
Hetero man	10,0	0,4	29,1	0,6
Hetero vrouw	6,9	0,3	24,0	0,6
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	8,8	0,5	30,7	0,8
Sterk stedelijk	8,4	0,5	25,7	0,7
Matig stedelijk	8,8	0,5	25,4	0,8
Weinig stedelijk	7,7	0,5	24,2	0,8
Niet stedelijk	7,9	0,7	23,0	1,1

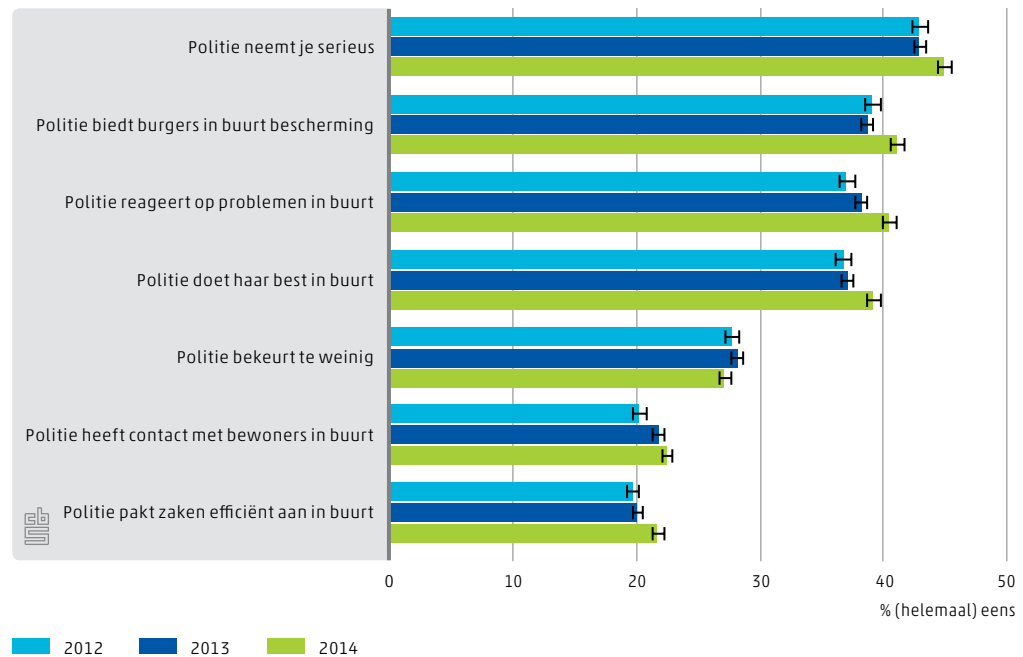
1 op de 4 is tevreden
over totale functioneren politie in buurt

Behalve het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt is ook het oordeel over de beschikbaarheid van de politie door middel van (in dit geval negatief geformuleerde) stellingen onderzocht. In 2014 zijn mensen met 49 procent het meest negatief over de zichtbaarheid van de politie; 43 procent vindt dat de politie 'te weinig

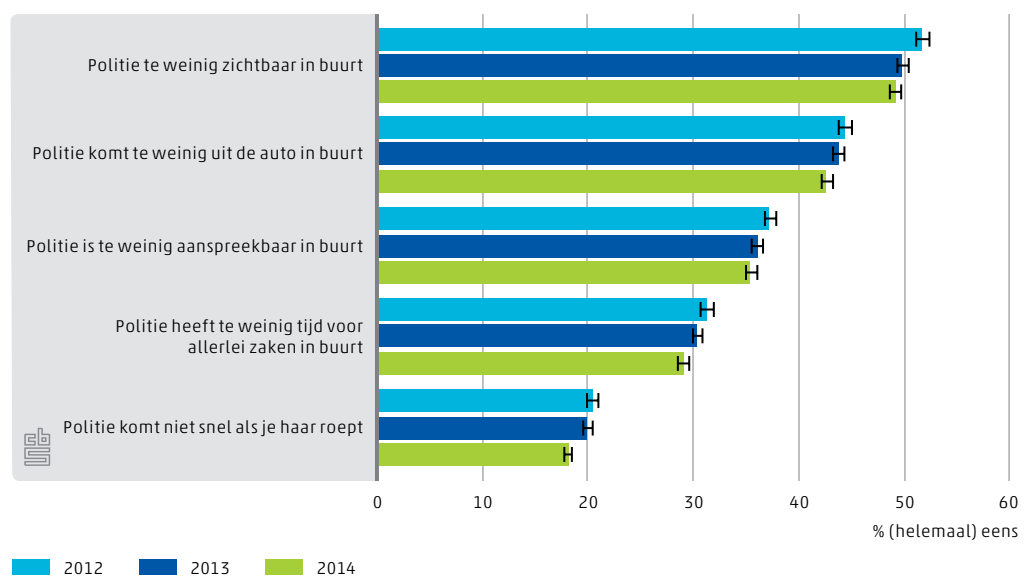
uit de auto komt in de buurt'. Het minst onderschreven wordt de stelling dat de politie 'niet snel komt als je ze roept' (18 procent).

Dit beeld komt grotendeels overeen met dat van 2012 en 2013. Alleen het aandeel dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de politie 'te weinig zichtbaar is in de buurt' is in 2012 (52 procent) iets groter dan in 2014 (49 procent). Dit geldt ook voor het aandeel dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de politie 'te weinig aanspreekbaar is in de buurt' (2012: 37 procent; 2014: 35 procent). Bij beide stellingen zijn er geen verschillen tussen 2013 en 2014.

5.2.5 Oordeel functioneren politie in buurt

5.2.6 Oordeel beschikbaarheid politie in buurt

Op basis van vijf van de zeven stellingen over het functioneren van de politie in de buurt (de stellingen uit figuur 5.2.5 exclusief 'politie neemt je serieus' en 'politie bekeert te weinig') en alle stellingen over de beschikbaarheid van de politie in de buurt zijn schaalscores voor het functioneren van de politie in de buurt en de beschikbaarheid van de politie in de buurt berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over het functioneren respectievelijk de beschikbaarheid van de politie in de buurt.

In 2014 bedroeg de gemiddelde schaalscore voor het functioneren van de politie in de buurt een 5,3 en voor de beschikbaarheid van de politie in de buurt een 4,4. Opvallend is dat ouderen positiever zijn over het functioneren van de politie in de buurt, terwijl ze juist wat negatiever zijn over de beschikbaarheid van de politie. Het oordeel van de herkomst- en opleidingsgroepen over het functioneren van de politie verschilt niet sterk. Wel blijken niet-westerse allochtonen en hoogopgeleiden wat positiever als het gaat om de beschikbaarheid van de politie. In zeer sterk stedelijke gebieden oordeelt men over beide aspecten positiever dan in minder sterk verstedelijkte gebieden.

5.2.7 Oordeel functioneren en beschikbaarheid politie in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Functioneren politie in buurt		Beschikbaarheid politie in buurt	
	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge
Totaal	5,3	0,0	4,4	0,0
Geslacht				
Man	5,3	0,0	4,4	0,0
Vrouw	5,3	0,0	4,5	0,0
Leeftijd				
15-24 jaar	5,1	0,1	4,6	0,1
25-44 jaar	5,3	0,0	4,6	0,1
45-64 jaar	5,3	0,0	4,4	0,0
65 jaar en ouder	5,5	0,1	4,0	0,1
Herkomst				
Autochtoon	5,3	0,0	4,4	0,0
Westerse allochtoon	5,5	0,1	4,5	0,1
Niet-westerse allochtoon	5,4	0,1	4,7	0,1
Opleiding				
Lager onderwijs	5,4	0,1	4,2	0,1
Middelbaar onderwijs	5,2	0,0	4,3	0,1
Hoger onderwijs	5,4	0,0	4,8	0,0
Seksuele geaardheid				
Homo	5,4	0,2	4,5	0,2
Lesbienne	5,3	0,2	4,1	0,3
Biseksuele man	5,4	0,2	4,4	0,3
Biseksuele vrouw	5,5	0,2	4,4	0,2
Hetero man	5,3	0,0	4,4	0,0
Hetero vrouw	5,3	0,0	4,6	0,0
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	5,5	0,1	4,9	0,1
Sterk stedelijk	5,3	0,1	4,4	0,1
Matig stedelijk	5,3	0,1	4,3	0,1
Weinig stedelijk	5,2	0,1	4,2	0,1
Niet stedelijk	5,1	0,1	4,2	0,1

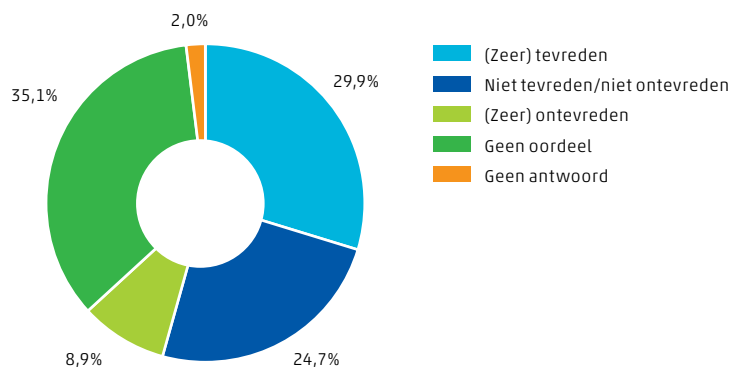
5.3 Functioneren politie in algemeen

Na het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt is ten slotte ook diens oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen onderzocht.

Daarvoor is op de eerste plaats aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het totale functioneren van de politie in het algemeen. Een op de drie (30 procent) is hierover (zeer) tevreden. Dit aandeel is iets groter dan in 2012 (29 procent) en 2013 (28 procent). Verder is 9 procent in 2014 (zeer) ontevreden, en 25 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Net als bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt geeft ook hier het grootste deel (35 procent) aan dit niet te kunnen beoordelen.

Wanneer degenen zonder oordeel of antwoord buiten beschouwing worden gelaten, is 47 procent (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen, en 14 procent (zeer) ontevreden.

5.3.1 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen, 2014

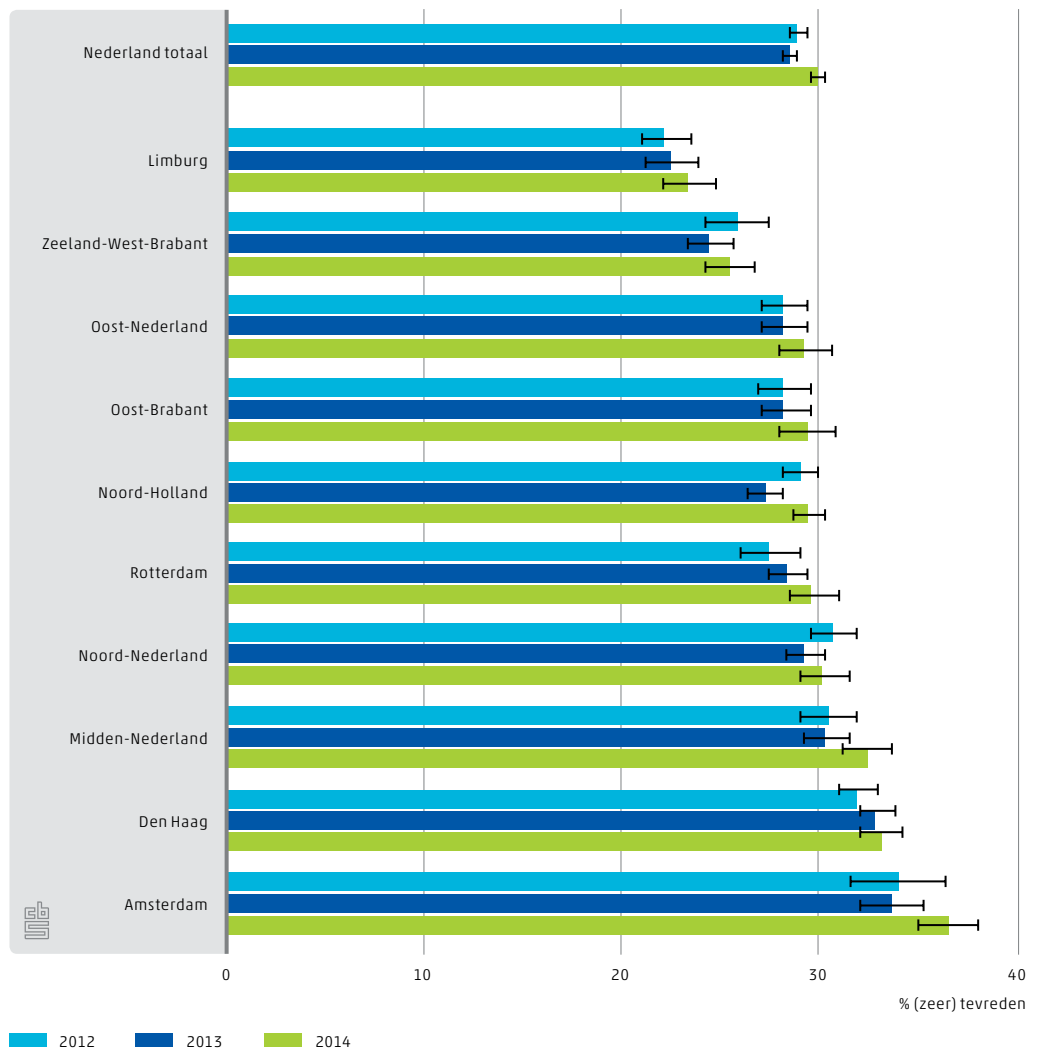

De tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen is het laagst in Limburg en Zeeland - West-Brabant en het hoogst in Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland.

Er zijn nagenoeg geen verschillen met voorgaande jaren. Alleen in Oost-Nederland is het aandeel dat (zeer) tevreden is over het algemene functioneren van de politie in 2013 iets lager dan in 2014. Er is echter geen verschil tussen 2012 en 2014.

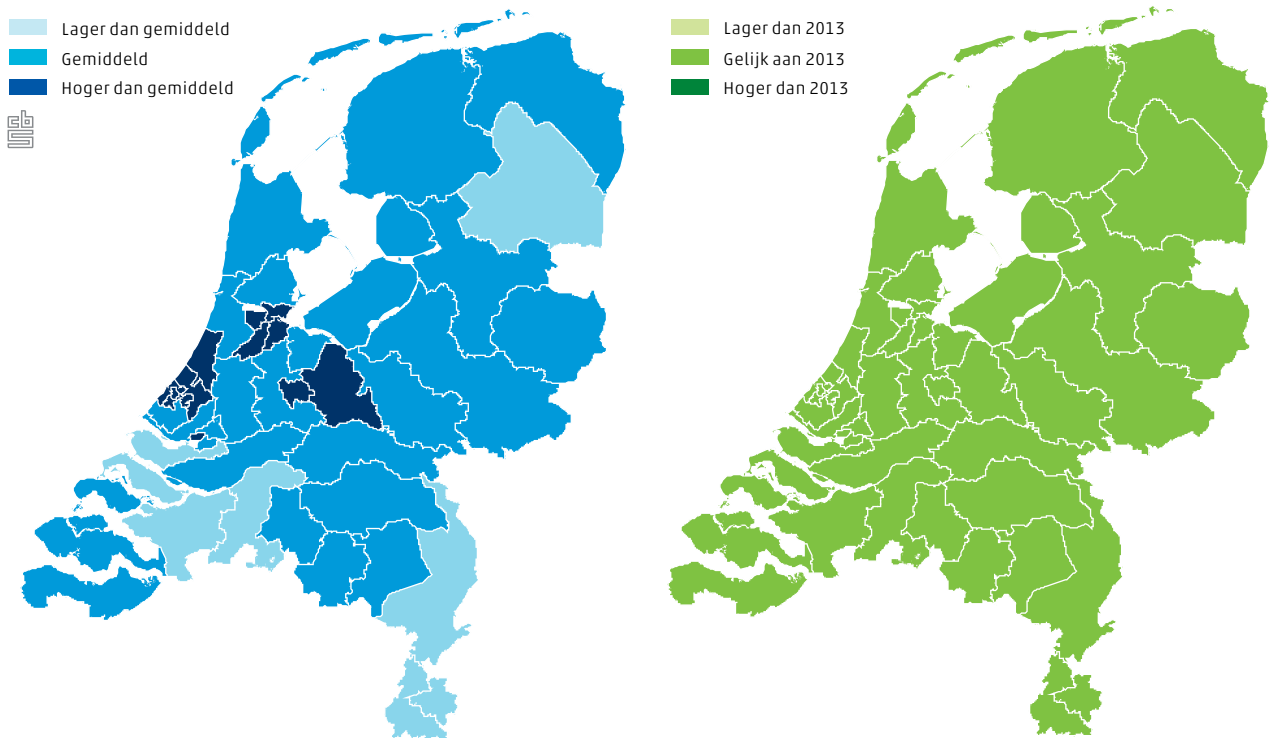

5.3.2 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen - naar regionale eenheid

Net als bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is de algemene tevredenheid over het totale functioneren van de politie bovengemiddeld voor de districten in de grote steden Amsterdam en Den Haag, Rotterdam Stad en Utrecht Stad. Maar ook in Oost Utrecht, Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg en Leiden - Bollenstreek is dit het geval. Het minst tevreden is men in alle Limburgse districten, De Markiezaten, De Baronie, Rijnmond Zuid-West en Drenthe. Ook dit stemt grotendeels overeen met de buurtgerelateerde tevredenheid over het functioneren van de politie. In geen enkel district verschilt de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen tussen 2013 en 2014. In Rotterdam Zuid is de tevredenheid wel tussen 2012 en 2014 toegenomen.

5.3.3 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen is onder mannen hoger dan onder vrouwen, onder jongere leeftijdsgroepen hoger dan onder oudere leeftijdsgroepen, onder hoger opgeleiden hoger dan onder middelbaar en lager opgeleiden en in (zeer) sterk stedelijke gebieden hoger dan in minder stedelijke gebieden.

Opvallend is dat 15-24-jarigen positiever zijn over het algemene functioneren van de politie (37 procent is (zeer) tevreden) dan over het totale functioneren van de politie in de buurt (tabel 5.2.4; 29 procent is (zeer) tevreden). Van de oudste leeftijdsgroep is in beide gevallen ongeveer 23 procent (zeer) tevreden. Als het gaat om de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen zijn de leeftijdsverschillen dus groter.

Mannen blijken niet alleen vaker (zeer) tevreden te zijn over het totale functioneren van de politie in het algemeen, maar ook het vaakst (zeer) ontevreden. Voor jongeren geldt eveneens dat zij vaker (zeer) tevreden zijn en vaker (zeer) ontevreden.

5.3.4 Tevredenheid over totale functioneren politie in algemeen - naar achtergrondkenmerken, 2014

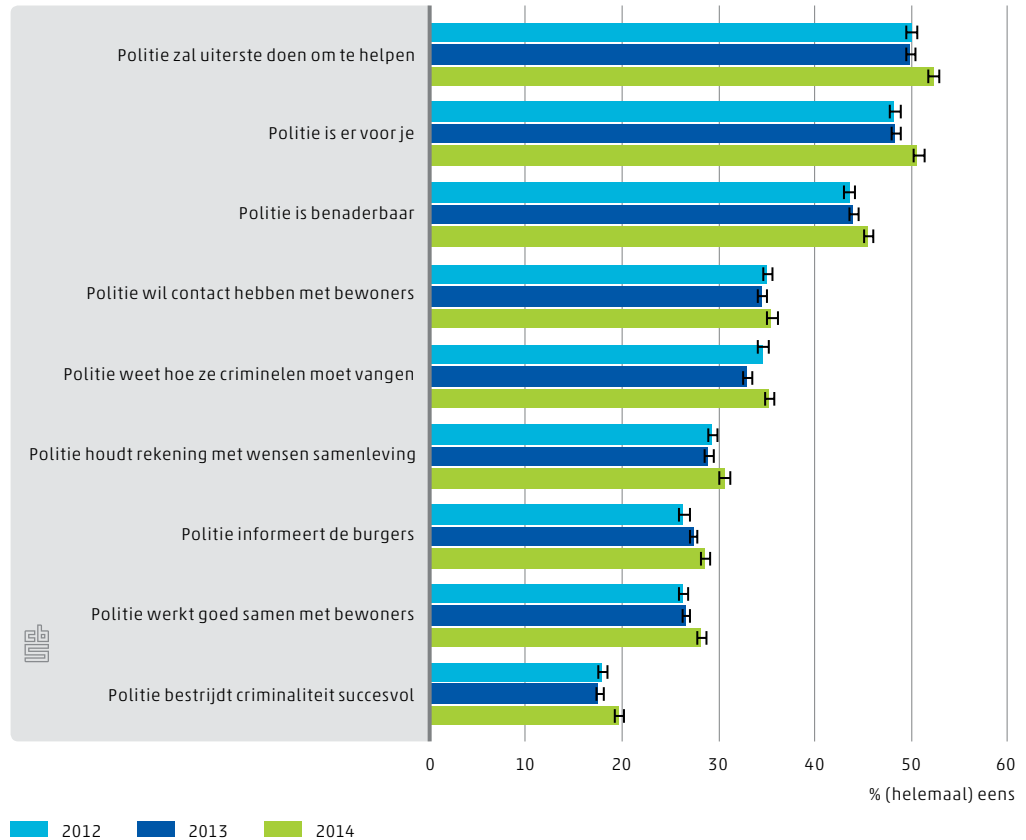
	% (zeer) ontevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	8,9	0,2	29,9	0,4
Geslacht				
Man	10,7	0,4	32,5	0,6
Vrouw	7,0	0,3	27,2	0,5
Leeftijd				
15-24 jaar	10,7	0,8	36,9	1,2
25-44 jaar	10,2	0,5	33,6	0,8
45-64 jaar	8,9	0,4	27,7	0,6
65 jaar en ouder	5,5	0,3	22,4	0,6
Herkomst				
Autochtoon	8,8	0,3	29,9	0,4
Westerse allochtoon	8,0	0,7	28,5	1,2
Niet-westerse allochtoon	10,3	1,0	30,8	1,4
Opleiding				
Lager onderwijs	7,8	0,4	26,7	0,7
Middelbaar onderwijs	11,1	0,5	29,4	0,7
Hoger onderwijs	8,1	0,4	35,1	0,7
Seksuele geaardheid				
Homo	8,7	1,6	33,2	2,7
Lesbienne	10,6	2,4	28,7	3,3
Biseksuele man	12,1	2,7	35,6	3,8
Biseksuele vrouw	6,6	1,5	29,4	2,8
Hetero man	11,2	0,4	33,4	0,6
Hetero vrouw	7,1	0,4	29,1	0,6
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	8,8	0,5	34,8	0,8
Sterk stedelijk	9,3	0,5	30,1	0,8
Matig stedelijk	8,6	0,5	29,3	0,8
Weinig stedelijk	8,9	0,5	27,1	0,8
Niet stedelijk	8,5	0,7	26,0	1,2

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten door middel van een aantal stellingen meer specifiek gevraagd naar hun oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen.

Het meest positief is het oordeel van de burger over de bereidheid van de politie om te helpen. Ruim de helft is het eens met de stellingen dat de politie 'het uiterste zal doen om je te helpen' (52 procent) en dat de politie 'er voor je is' (51 procent). Duidelijk het minst onderschreven wordt de stelling dat de politie 'criminaliteit succesvol bestrijdt'. Hiermee was 20 procent het in 2014 (helemaal) eens.

Bij de meeste stellingen is het aandeel dat positief oordeelt, toegenomen tussen 2012 en 2014. Het aandeel dat het eens is met de stelling dat de politie 'contact wil hebben met bewoners' is toegenomen tussen 2013 en 2014, maar verschilt niet tussen 2012 en 2014. Dit geldt ook voor de stelling dat de politie 'weet hoe ze criminelen moet vangen'.

5.3.5 Oordeel functioneren politie in algemeen

Op basis van deze stellingen is een viertal schaalscores berekend, te weten: 'vertrouwen in politie' (gebaseerd op stellingen: politie zal het uiterste doen om te helpen, politie is er voor je), 'politie als crimefighter' (stellingen: politie weet hoe ze criminelen moet vangen, politie bestrijdt criminaliteit succesvol), 'interactie politie-burgers' (stellingen: politie houdt rekening met wensen van samenleving, politie werkt goed samen met bewoners, politie neemt je serieus) en 'communicatie politie-burgers' (stellingen: politie wil contact hebben met burgers, politie is benaderbaar, politie informeert de burgers). Deze vier schaalscores lopen alle van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel van de burger.

In 2014 bedroeg de gemiddelde schaalscore voor vertrouwen in de politie, politie als crimefighter, interactie politie-burgers, en communicatie politie-burgers achtereenvolgens 6,3, 5,1, 5,2 en 5,4. Deze scores liggen iets hoger dan in 2012 en 2013. In grote lijnen oordelen ouderen positiever dan jongere leeftijdsgroepen en inwoners van zeer sterk stedelijke gemeentes positiever dan inwoners van andere gemeentes. Er zijn nauwelijks verschillen naar geslacht, opleiding, herkomst en seksuele geaardheid.

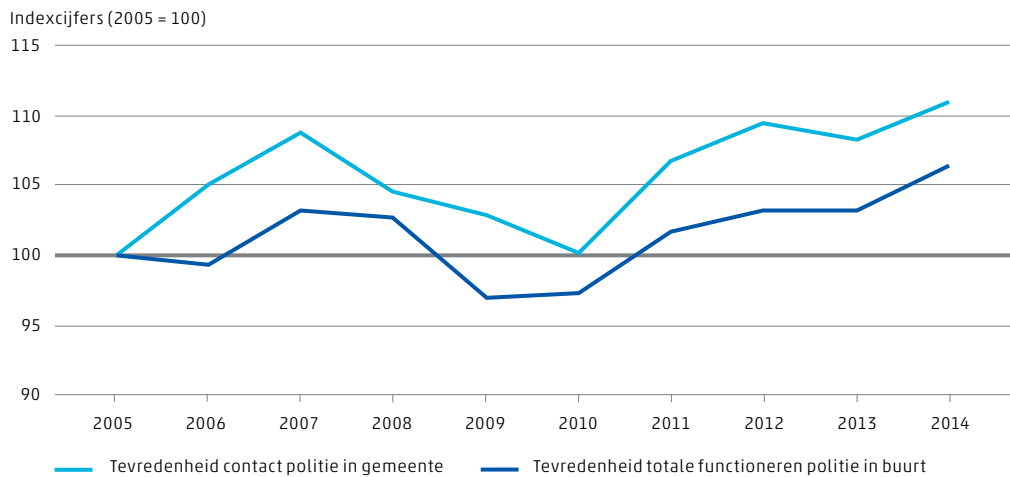
5.3.6 Oordeel vertrouwen, criminaliteitsbestrijding, interactie en communicatie politie - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Vertrouwen in politie		Politie als crimefighter		Interactie politie-burgers		Communicatie politie-burgers	
	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge
Totaal	6,3	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,4	0,0
Geslacht								
Man	6,2	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,4	0,0
Vrouw	6,3	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0
Leeftijd								
15-24 jaar	6,4	0,1	5,2	0,1	5,1	0,1	5,3	0,1
25-44 jaar	6,2	0,0	5,0	0,0	5,2	0,1	5,4	0,0
45-64 jaar	6,2	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0
65 jaar en ouder	6,5	0,0	5,3	0,1	5,5	0,1	5,6	0,0
Herkomst								
Autochtoon	6,3	0,0	5,1	5,2	5,2	0,0	5,4	0,0
Westerse allochtoon	6,2	0,1	5,2	5,3	5,3	0,1	5,5	0,1
Niet-westerse allochtoon	6,1	0,1	5,2	5,2	5,2	0,1	5,4	0,1
Opleiding								
Lager onderwijs	6,3	0,0	5,2	0,1	5,3	0,1	5,4	0,0
Middelbaar onderwijs	6,1	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0
Hoger onderwijs	6,4	0,0	5,1	0,0	5,4	0,0	5,5	0,0
Seksuele geaardheid								
Homo	6,3	0,1	5,1	0,2	5,3	0,2	5,5	0,1
Lesbienne	6,0	0,2	5,0	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2
Biseksuele man	6,3	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2	5,6	0,2
Biseksuele vrouw	6,5	0,2	5,3	0,2	5,4	0,2	5,5	0,2
Hetero man	6,2	0,0	5,0	0,0	5,2	0,0	5,4	0,0
Hetero vrouw	6,3	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	6,4	0,1	5,2	0,1	5,4	0,1	5,6	0,0
Sterk stedelijk	6,2	0,0	5,1	0,0	5,2	0,1	5,4	0,0
Matig stedelijk	6,2	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	5,4	0,0
Weinig stedelijk	6,2	0,1	5,0	0,1	5,2	0,1	5,3	0,0
Niet stedelijk	6,2	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	5,3	0,1

5.4 Trends

In de periode 2005–2014 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het optreden van de politie in de buurt gestegen. Vooral de laatste jaren is de waardering voor beide gegroeid. De stijging van de tevredenheid over het politiecontact is wel groter.

5.4.1 Tevredenheid contact en tevredenheid totale functioneren politie in buurt¹⁾

¹⁾ In de publicatie Veiligheidsmonitor 2013 zijn voor de indicator 'tevredenheid totale functioneren politie in buurt' per abuis niet de juiste indexcijfers weergegeven. Dit is in deze figuur gecorrigeerd. Voor achterliggende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage I.

5.5 Samenhangen

In deze paragraaf wordt bekeken in welke mate de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen samenhangt met de vier schalen over het functioneren van de politie, te weten 'vertrouwen in politie', 'politie als crimefighter', 'interactie politie-burgers' en 'communicatie politie-burgers'. Het oordeel over het algemene functioneren van de politie is het sterkst gerelateerd aan de communicatie tussen politie en burgers ($R^2 = 0,71$) en het minst aan het vertrouwen in de politie ($R^2 = 0,55$).

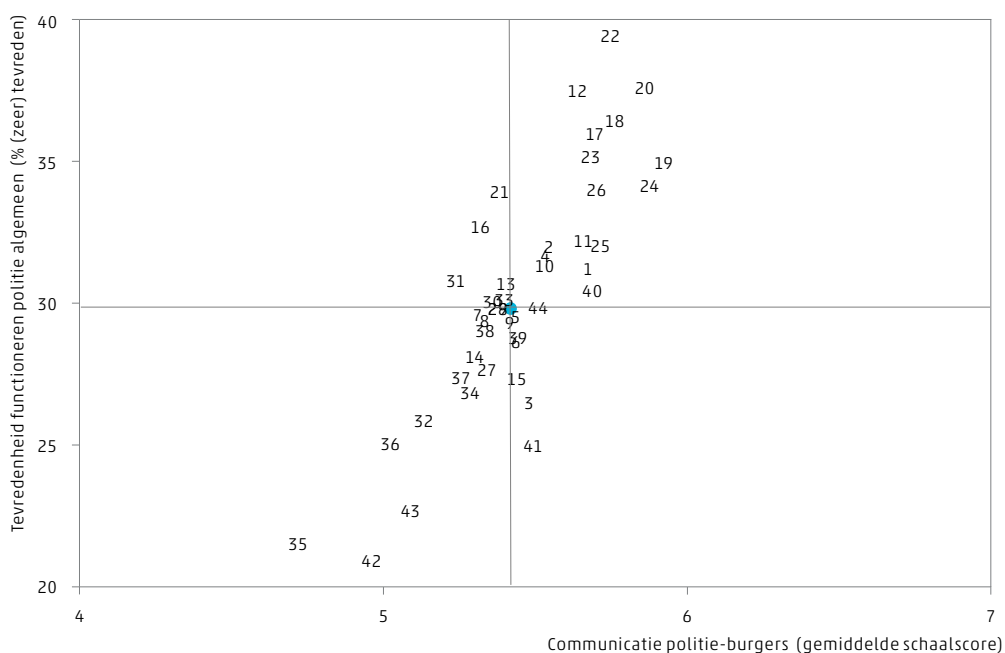
Het sterke verband tussen de schaal 'communicatie politie-burgers' en de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen is grafisch weergegeven. In districten waar het oordeel over de communicatie tussen politie en burgers positiever is, zijn mensen doorgaans ook meer tevreden over het algemene functioneren van de politie. Zo is bijvoorbeeld in de districten Den Haag West, Amsterdam West en Amsterdam Zuid zowel het oordeel over de communicatie tussen politie en burgers als over het functioneren van de politie in het algemeen hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld zijn beide vooral in De Markiezaten, Parkstad-Limburg en Zuid-West-Limburg.

5.5.1 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen en samenhang met schalen functioneren politie, 2014

Samenhang met oordeel vertrouwen, criminaliteitsbestrijding, interactie en communicatie politie

	% tevredenheid totale functioneren politie in algemeen
Vertrouwen in politie (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,55
Politie als crimefighter (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,67
Interactie politie-burgers (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,65
Communicatie politie-burgers (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,71

5.5.2 Samenhang tussen tevredenheid totale functioneren politie in algemeen en schaalscore 'communicatie politie-burgers' - naar district, 2014

Legenda

1 Fryslân	23 Den Haag Zuid
2 Groningen	24 Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg
3 Drenthe	25 Westland - Delft
4 IJsselland	26 Leiden - Bollenstreek
5 Twente	27 Alphen aan den Rijn - Gouda
6 Noord en Oost Gelderland	28 Rijnmond Noord
7 Gelderland Midden	29 Rotterdam Stad
8 Gelderland Zuid	30 Rijnmond Oost
9 Gooi en Vechtstreek	31 Rotterdam Zuid
10 Flevoland	32 Rijnmond Zuid-West
11 Oost Utrecht	33 Zuid-Holland-Zuid
12 Utrecht Stad	34 Zeeland
13 West Utrecht	35 De Markiezaten
14 Noord Holland Noord	36 De Baronie
15 Zaanstreek Waterland	37 Hart van Brabant
16 Kennemerland	38 's Hertogenbosch
17 Amsterdam Noord	39 Eindhoven
18 Amsterdam Oost	40 Helmond
19 Amsterdam Zuid	41 Noord en Midden Limburg
20 Amsterdam West	42 Parkstad-Limburg
21 Den Haag Centrum	43 Zuid-West-Limburg
22 Den Haag West	44 Nederland Totaal

6.

Preventie

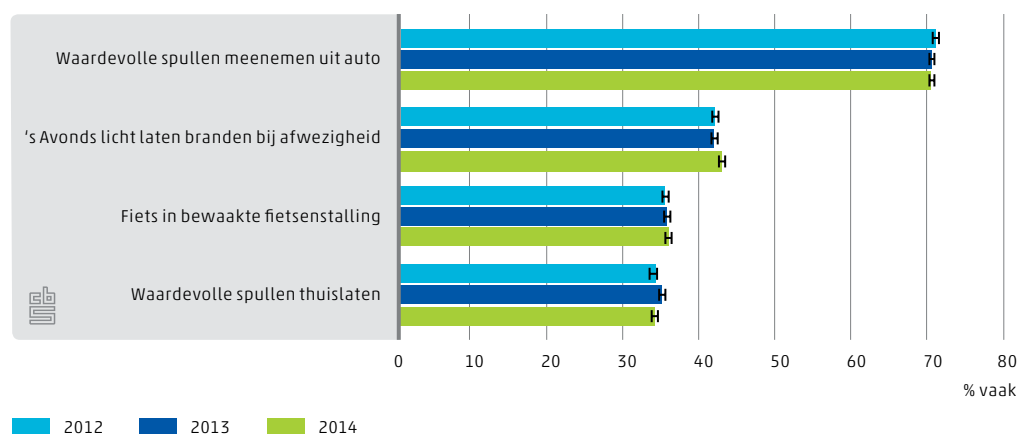
In dit hoofdstuk staat het thema preventie centraal. Wat doen burgers om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Eerst komt in paragraaf 6.1 de gedragsmatige component aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de aanwezigheid van technische preventieve voorzieningen in of rond de eigen woning (paragraaf 6.2). Afgesloten wordt met samenhangen op het gebied van preventie (paragrafen 6.3). Meer cijfers over dit thema zijn beschikbaar via Statline, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken.

6.1 Sociaal-preventief gedrag

Hoe handelen Nederlanders om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Om dit sociaal-preventieve gedrag te onderzoeken is in de Veiligheidsmonitor voor een viertal preventieve maatregelen gevraagd hoe vaak deze worden genomen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen.

De meest getroffen preventieve maatregel is het meenemen van waardevolle spullen uit de auto. In 2014 geeft 70 procent van de mensen aan dit vaak te doen. 42 procent zegt 's avonds vaak het licht te laten branden wanneer er niemand thuis is. Dit aandeel is iets hoger dan in 2012 en 2013. Het in een bewaakte stalling zetten van de fiets en het thuislaten van waardevolle spullen om diefstal of beroving op straat te voorkomen, zijn maatregelen die elk door ruim één op de drie mensen vaak worden getroffen. Waardevolle spullen werden iets minder vaak thuisgelaten dan in 2013, maar even vaak als in 2012.

6.1.1 Sociaal-preventief gedrag

4 op de 10

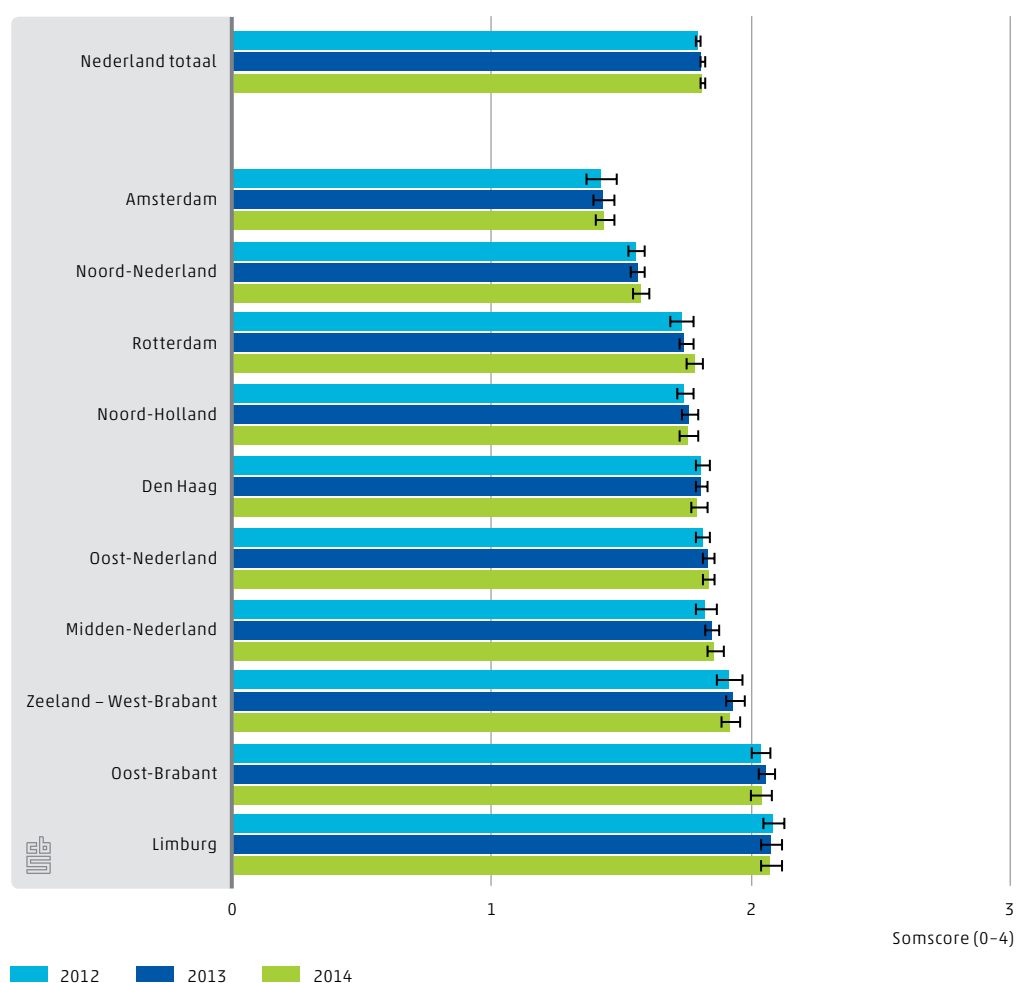
laat 's avonds licht branden bij afwezigheid

Om een totaalbeeld van het sociaal-preventief gedrag te krijgen, is een somscore berekend voor de vier onderscheiden gedragsmaatregelen. Deze somscore geeft het gemiddeld aantal gedragsmaatregelen weer zoals door respondenten zelf genomen. Hoe hoger de somscore (van 0-4), des te meer is er sprake van sociaal-preventief gedrag.

Evenals in 2012 en 2013 werden in 2014 per Nederlander gemiddeld 1,8 sociaal-preventieve maatregelen getroffen.

In de regionale eenheden Limburg, Oost-Brabant, Midden Nederland en Zeeland - West-Brabant ligt de somscore voor sociaal-preventief gedrag hoger dan het landelijke gemiddelde. Lager dan gemiddeld is de score in Noord-Holland, Noord-Nederland en Amsterdam. De somscores lopen uiteen van 1,4 in Amsterdam tot 2,1 in Limburg. Voor alle regionale eenheden geldt dat tussen 2012 en 2014 het gemiddeld aantal genomen gedragsmaatregelen niet is veranderd.

6.1.2 Sociaal-preventief gedrag - naar regionale eenheid

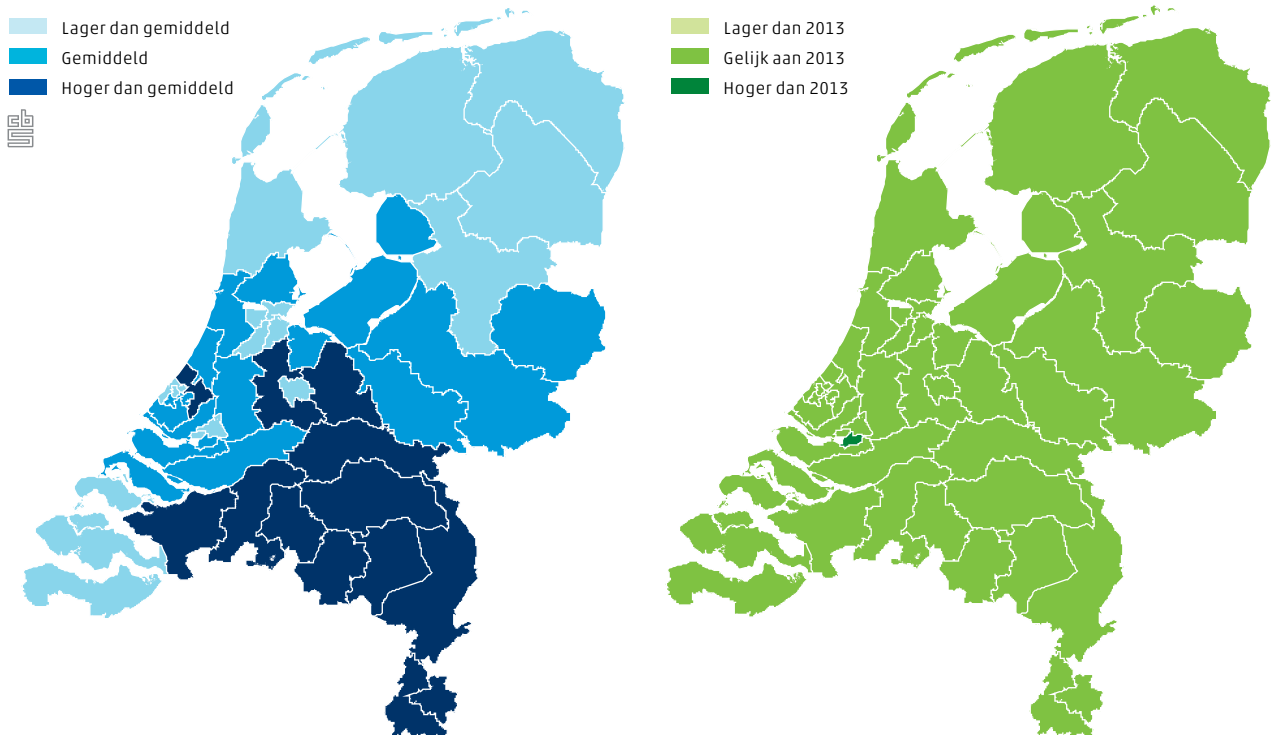

Vooral in de districten van de regionale eenheden Limburg, Oost-Brabant en Zeeland - West-Brabant worden relatief veel sociaal-preventieve gedragsmaatregelen genomen, maar ook enkele districten in de regionale eenheden Midden-Nederland,

Oost-Nederland en Den Haag scoren hoger dan landelijk gemiddeld. De minste sociaal-preventieve gedragsmaatregelen worden vooral getroffen in de districten van de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam en Noord-Nederland en in één of enkele districten van Oost-Nederland, Midden-Nederland, Noord-Holland, Den Haag en Zeeland – West-Brabant.

In de verschillende districten is het sociaal-preventief gedrag niet veranderd tussen 2013 en 2014, met uitzondering van Rotterdam Zuid. In dit district is het gemiddeld aantal genomen gedragsmaatregelen licht toegenomen. In Den Haag Zuid is het sociaal-preventief gedrag in vergelijking met 2012 licht afgenomen.

6.1.3 Sociaal-preventief gedrag - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Vrouwen nemen gemiddeld genomen meer maatregelen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen dan mannen. De seksuele geartheid speelt geen rol. Lager- en hoger opgeleiden nemen dit soort maatregelen iets minder vaak dan middelbaar opgeleiden. Het beeld is echter niet eenduidig voor de verschillende maatregelen. Middelbaar en hoger opgeleiden nemen vaker waardevolle spullen mee uit de auto dan lager opgeleiden. Lager opgeleiden laten echter vaker het licht 's avonds branden bij afwezigheid en laten vaker waardevolle spullen thuis dan middelbaar en hoger opgeleiden. Mensen in zeer sterk stedelijke gebieden laten ook minder vaak het licht branden bij afwezigheid en laten minder vaak waardevolle spullen thuis dan mensen in niet zeer sterk stedelijke gebieden. De grootste verschillen zijn naar herkomst en leeftijd. Autochtonen en westerse allochtonen (somscores respectievelijk 1,9 en 1,8) nemen vaker sociaal-preventieve maatregelen dan niet-westerse allochtonen (somscore 1,5). 65-plussers en 45-64-jarigen (beide de somscore 2,0) doen dit vaker dan 15-24-jarigen en 25-44-jarigen (somscores respectievelijk 1,5 en 1,6).

6.1.4 Sociaal-preventief gedrag - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Waardevolle spullen uit auto meenemen		's Avonds licht laten branden bij afwezigheid		Fiets in bewaakte fietsenstalling		Waardevolle spullen thuislaten		Somscore	
	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Totaal	69,9	0,4	42,3	0,4	35,3	0,4	33,5	0,4	1,8	0,0
Geslacht										
Man	69,0	0,6	39,5	0,6	33,1	0,6	30,1	0,5	1,7	0,0
Vrouw	70,7	0,5	45,2	0,6	37,5	0,5	36,9	0,5	1,9	0,0
Leeftijd										
15-24 jaar	63,7	1,2	34,2	1,2	32,3	1,2	22,7	1,0	1,5	0,0
25-44 jaar	72,6	0,7	31,3	0,7	30,6	0,7	26,8	0,7	1,6	0,0
45-64 jaar	74,7	0,6	49,2	0,6	39,7	0,6	38,9	0,6	2,0	0,0
65 jaar en ouder	62,2	0,8	54,1	0,8	37,4	0,7	43,0	0,8	2,0	0,0
Herkomst										
Autochtoon	72,0	0,4	44,4	0,4	35,5	0,4	34,1	0,4	1,9	0,0
Westerse allochtoon	67,4	1,2	37,3	1,3	36,3	1,3	34,4	1,2	1,8	0,0
Niet-westerse allochtoon	56,7	1,5	31,7	1,4	33,0	1,5	28,4	1,4	1,5	0,0
Opleiding										
Lager onderwijs	63,3	0,7	47,1	0,7	36,1	0,7	37,6	0,7	1,8	0,0
Middelbaar onderwijs	72,6	0,7	43,5	0,8	36,0	0,7	34,6	0,7	1,9	0,0
Hoger onderwijs	76,9	0,6	37,9	0,7	35,2	0,7	29,5	0,6	1,8	0,0
Seksuele geaardheid										
Homo	71,4	2,6	44,1	2,8	38,5	2,8	37,7	2,7	1,9	0,1
Lesbienne	74,0	3,2	47,8	3,6	42,0	3,6	41,6	3,6	2,1	0,1
Biseksuele man	64,1	3,9	41,5	3,9	39,5	3,9	38,5	3,8	1,8	0,1
Biseksuele vrouw	68,6	2,9	47,6	3,0	37,2	2,9	40,5	3,0	1,9	0,1
Hetero man	71,1	0,6	39,4	0,7	33,1	0,6	29,3	0,6	1,7	0,0
Hetero vrouw	75,0	0,6	45,1	0,7	38,6	0,6	37,0	0,6	2,0	0,0
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	64,4	0,8	30,9	0,8	34,7	0,8	30,0	0,8	1,6	0,0
Sterk stedelijk	72,3	0,8	41,6	0,8	41,2	0,8	34,7	0,8	1,9	0,0
Matig stedelijk	73,0	0,8	47,0	0,9	36,3	0,9	35,1	0,8	1,9	0,0
Weinig stedelijk	70,5	0,8	48,3	0,9	31,3	0,8	34,2	0,8	1,8	0,0
Niet stedelijk	66,9	1,2	46,1	1,3	27,2	1,1	33,1	1,2	1,7	0,0

13% heeft thuis
een alarminstallatie

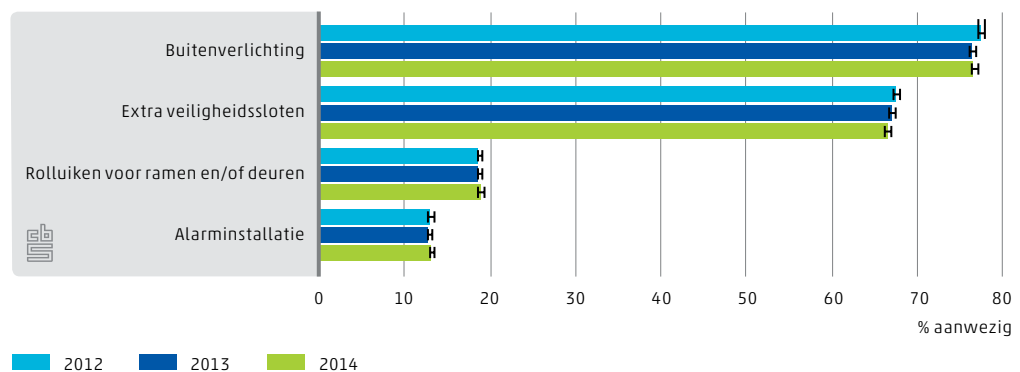

6.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd of een aantal technische voorzieningen aanwezig zijn om de woning te beveiligen.

Buitenverlichting en extra veiligheidssloten en/of grendels op de buitendeuren zijn het vaakst aangebracht. In 2014 geven 77 respectievelijk 67 procent van de Nederlanders aan dat deze preventieve voorzieningen in hun woning aanwezig zijn. Andere voorzieningen tegen inbraak komen aanzienlijk minder vaak voor: 19 procent heeft (rol)luiken voor ramen en deuren en 13 procent heeft een alarminstallatie. De aanwezigheid van de verschillende preventieve voorzieningen verschilt niet tussen 2013 en 2014. Ten opzichte van 2012 hebben iets minder mensen buitenverlichting en extra veiligheidssloten en/of grendels.

6.2.1 Preventieve voorzieningen in/rond woning

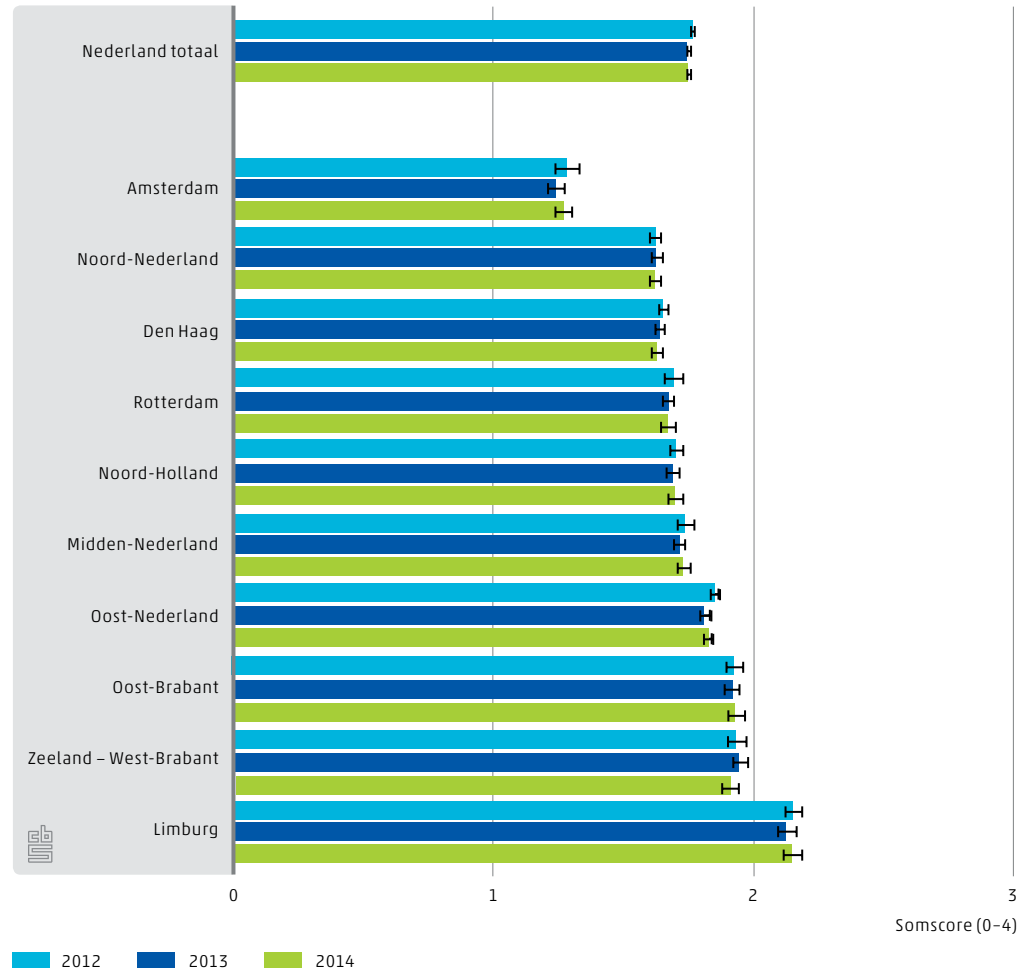

Net als bij het sociaal-preventief gedrag is ook voor de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning een somscore berekend. Deze geeft het gemiddelde aantal voorzieningen weer die bij de woning zijn aangebracht. Hoe hoger de score (van 0-4), des te meer preventieve voorzieningen er aanwezig zijn.

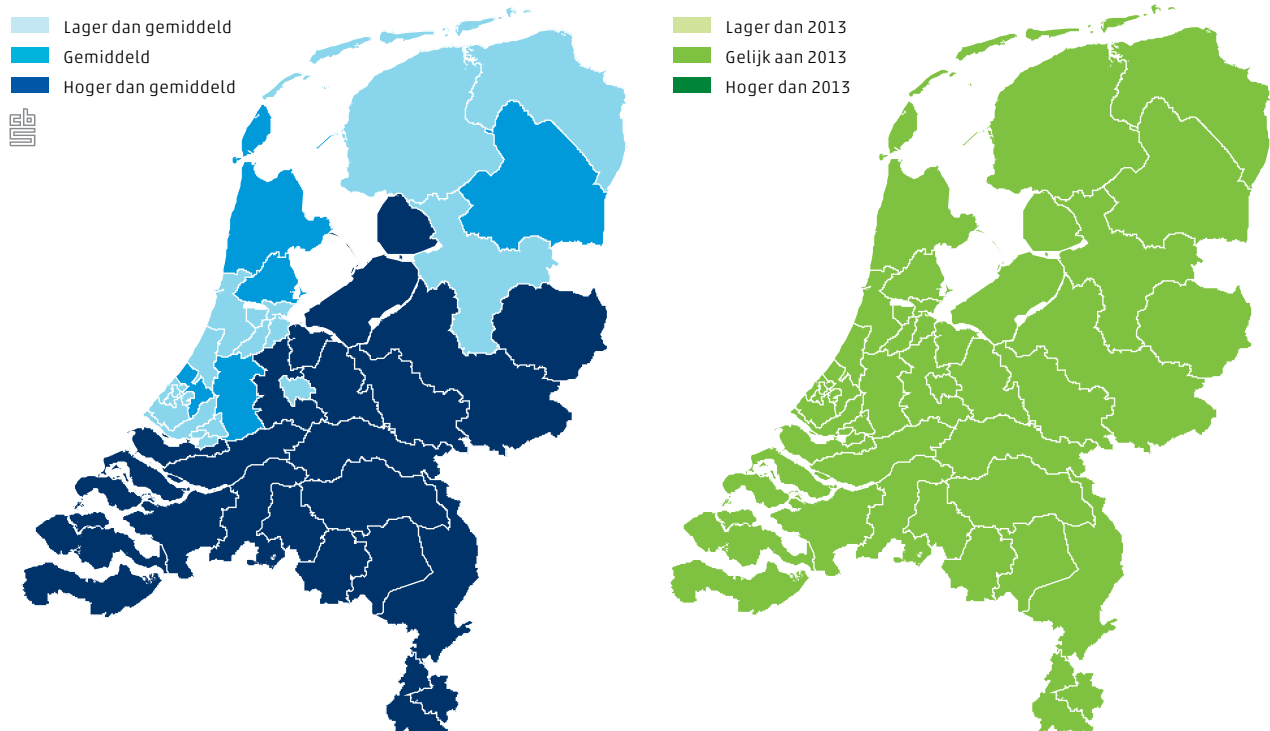
In 2014 bedroeg de somscore voor Nederland als geheel 1,8. Dit betekent dat bij de Nederlander gemiddeld 1,8 preventieve voorzieningen thuis aanwezig zijn. Dit is niet veranderd ten opzichte van 2012 en 2013. In de regionale eenheid Limburg is het gemiddelde aantal preventieve voorzieningen in/rond de woning het hoogst (somscore 2,2), en in de regionale eenheid Amsterdam is ze het laagst (somscore 1,3). Dit beeld verschilt niet ten opzichte van 2012 en 2013. Ook bij de overige regionale eenheden zijn geen verschillen ten opzichte van deze jaren.

Vooral in de districten in Limburg, Oost Brabant en Zeeland – West-Brabant, Oost-Nederland en Midden-Nederland ligt het gemiddelde aantal preventieve voorzieningen in/rond de woning hoger dan landelijk gemiddeld. Lager dan gemiddeld is het aantal preventieve voorzieningen met name in districten van de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag en Noord-Nederland en Rotterdam. De somscores variëren van 2,2 in Noord en Midden Limburg en Parkstad-Limburg tot 1,1 in Amsterdam West en Rotterdam Stad. Voor alle districten geldt dat er de laatste jaren geen veranderingen zijn in het gemiddelde aantal aanwezige preventieve voorzieningen.

6.2.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar regionale eenheid

6.2.3 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2014 t.o.v. 2013

Mannen nemen iets vaker preventieve maatregelen dan vrouwen. 45-64-jarigen treffen de meeste preventieve voorzieningen (somscore 1,9) en 15-24-jarigen treffen de minste voorzieningen (somscore 1,6). Niet-westerse allochtonen nemen minder preventieve voorzieningen dan westerse allochtonen en autochtonen. Verder worden in zeer sterk stedelijke gebieden minder preventieve voorzieningen getroffen dan in minder verstedelijkte gebieden. Hoger opgeleiden nemen minder preventieve maatregelen in en rond de woning dan middelbaar en lager opgeleiden.

6.2.4 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar achtergrondkenmerken, 2014

	Buitenverlichting		Extra veiligheidssloten		Rolluiken voor ramen en/of deuren		Alarminstallatie		Somscore	
	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Totaal	76,6	0,4	66,5	0,4	18,9	0,3	13,1	0,3	1,8	0,0
Geslacht										
Man	77,5	0,5	66,9	0,6	18,8	0,5	13,9	0,4	1,8	0,0
Vrouw	75,7	0,5	66,1	0,5	18,9	0,4	12,4	0,4	1,7	0,0
Leeftijd										
15-24 jaar	72,3	1,1	54,0	1,2	23,9	1,1	13,8	0,9	1,6	0,0
25-44 jaar	72,9	0,7	63,4	0,8	17,7	0,6	11,7	0,5	1,7	0,0
45-64 jaar	81,0	0,5	71,4	0,6	18,3	0,5	14,7	0,5	1,9	0,0
65 jaar en ouder	78,0	0,7	72,7	0,7	17,8	0,6	12,1	0,5	1,8	0,0
Herkomst										
Autochtoon	79,9	0,4	69,1	0,4	19,1	0,3	13,3	0,3	1,8	0,0
Westerse allochtoon	69,9	1,2	62,2	1,3	19,3	1,0	12,8	0,9	1,6	0,0
Niet-westerse allochtoon	58,5	1,5	51,4	1,5	16,5	1,2	12,2	1,0	1,4	0,0
Opleiding										
Lager onderwijs	78,3	0,6	67,6	0,7	21,5	0,6	11,7	0,5	1,8	0,0
Middelbaar onderwijs	80,1	0,6	68,4	0,7	20,9	0,6	14,5	0,5	1,8	0,0
Hoger onderwijs	74,5	0,6	66,1	0,7	14,7	0,5	13,7	0,5	1,7	0,0
Seksuele geaardheid										
Homo	74,9	2,5	67,2	2,7	19,4	2,3	15,1	2,1	1,8	0,1
Lesbienne	76,3	3,2	71,3	3,4	22,0	3,0	12,5	2,4	1,8	0,1
Biseksuele man	74,8	3,6	67,9	3,9	17,9	3,1	14,9	2,7	1,8	0,1
Biseksuele vrouw	76,8	2,5	66,2	3,0	18,4	2,5	11,3	1,9	1,7	0,1
Hetero man	79,5	0,6	68,2	0,6	18,6	0,5	14,0	0,5	1,8	0,0
Hetero vrouw	77,6	0,6	67,2	0,6	19,0	0,5	12,7	0,4	1,8	0,0
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	56,0	0,9	61,2	0,9	9,5	0,5	10,5	0,5	1,4	0,0
Sterk stedelijk	76,3	0,7	67,1	0,8	17,0	0,6	13,0	0,5	1,7	0,0
Matig stedelijk	82,6	0,7	70,2	0,8	22,8	0,7	15,0	0,6	1,9	0,0
Weinig stedelijk	86,8	0,6	68,1	0,8	25,6	0,8	14,1	0,6	1,9	0,0
Niet stedelijk	86,1	0,9	65,0	1,3	21,1	1,0	13,2	0,9	1,9	0,0

6.3 Samenhangen

Tussen sociaal-preventief gedrag en de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning bestaat een duidelijk positief verband ($R^2 = 0,78$). Het sterkst is de samenhang met de aanwezigheid van extra veiligheidssloten ($R^2 = 0,67$). De samenhang tussen sociaal-preventief gedrag en de andere preventieve voorzieningen buitenverlichting, rolluiken voor ramen en/of deuren en een alarminstallatie is met een R^2 variërend van 0,42 tot 0,67 minder sterk.

6.3.1 Samenhang van sociaal-preventief gedrag en aanwezigheid preventieve voorzieningen in en rond de woning, 2014

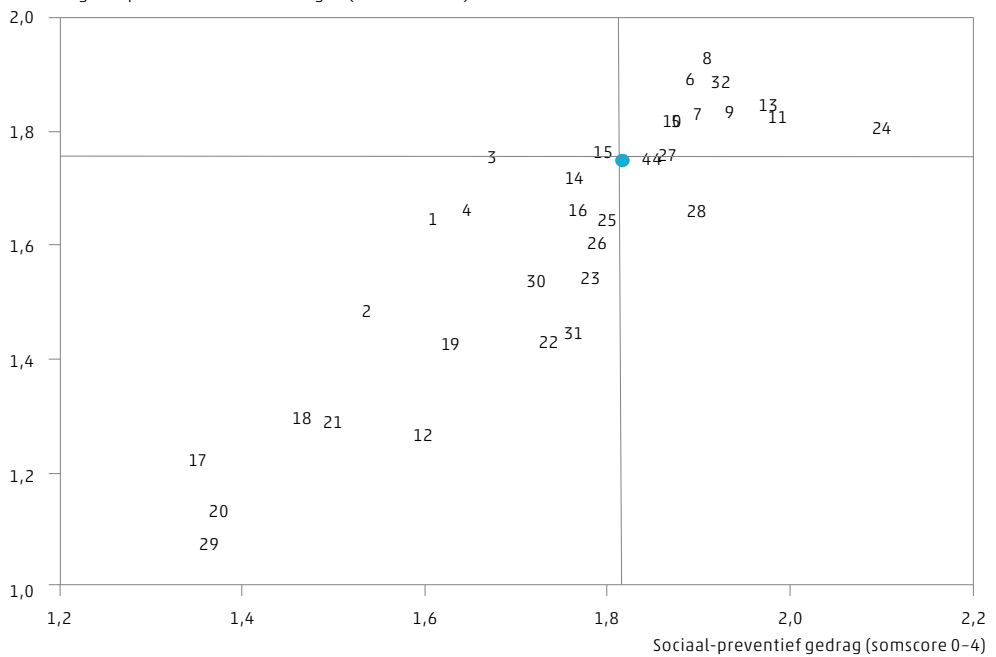
	Sociaal-preventief gedrag
Preventieve voorzieningen in/rond woning	R^2
Buitenverlichting	0,78
Extra veiligheidssloten	0,55
Rolluiken voor ramen en/of deuren	0,67
Alarminstallatie	0,42

De samenhang tussen sociaal-preventief gedrag en de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in en rond de woning is grafisch weergegeven. In districten waar veel mensen preventief gedrag vertonen, zoals thuis het licht laten branden, waardevolle spullen meenemen etc. geven ook relatief veel mensen aan dat ze thuis in de technische sfeer preventieve voorzieningen aanwezig zijn, zoals veiligheidssloten of een alarminstallatie. In de districten Rotterdam Stad, Amsterdam West en Amsterdam Noord zijn zowel het sociaal-preventief gedrag als de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning duidelijk lager dan landelijk gemiddeld.

6.3.2 Sociaal-preventief gedrag en aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond woning - naar district, 2014

Aanwezigheid preventieve voorzieningen (somscore 0-4)

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland - Delft
4	IJsselland	26	Leiden - Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn - Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

7.

Uitgelicht:

70 000+ gemeenten

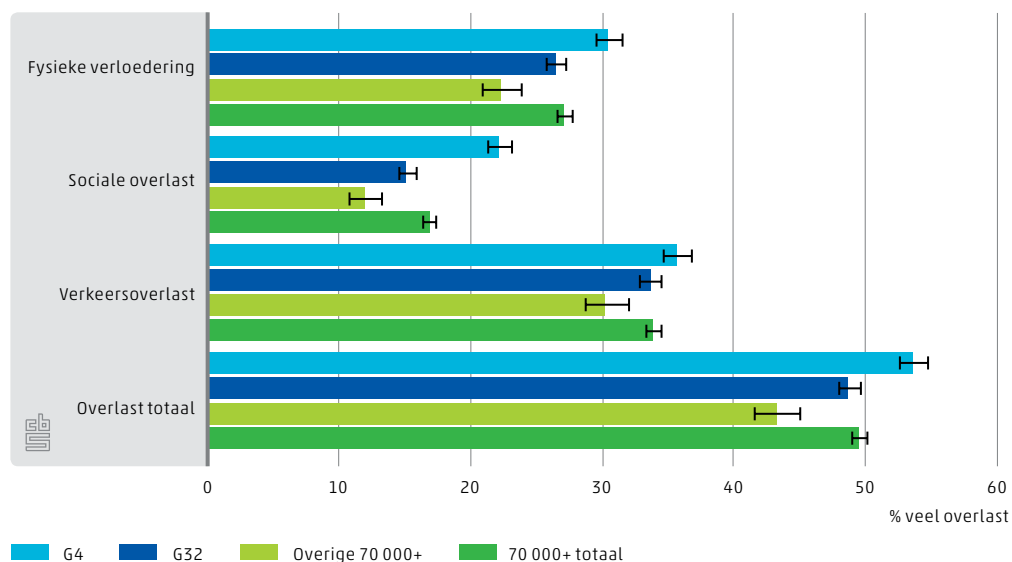
In de hoofdstukken 2 tot en met 6 zijn de uitkomsten gepresenteerd op landelijk en op het niveau van de politie eenheden en de districten. Het is ook mogelijk cijfers weer te geven op gemeentelijk niveau. In dit hoofdstuk staan de 50 grootste gemeenten met meer dan 70 000 inwoners centraal. Een deel van de eerder gepresenteerde uitkomsten wordt voor het jaar 2014 uitgesplitst naar deze 70 000+ gemeenten, of groepen daarbinnen zoals de G4, de G32 en overige 70 000+ gemeenten. Daarbij is een selectie gemaakt van thema's die vanuit gemeentelijke optiek relevant zijn. Het gaat in de paragrafen 7.1 tot en met 7.4 achtereenvolgens om leefbaarheid en overlast in buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap en politie en burgers. Achterliggend cijfermateriaal over de gemeentelijke uitkomsten is te vinden in de kerncijfertabellen in de bijlagen.

7.1 Leefbaarheid en overlast in buurt

In de 70 000+ gemeenten is duidelijk meer sprake van buurtoverlast dan landelijk gemiddeld. In deze gemeenten ervaart in 2014 bijna de helft van de inwoners (49 procent) veel buurtoverlast. Landelijk is dit 44 procent (zie figuur 2.2.4). Het gaat dan om één of meer vormen van fysieke verloedering, sociale overlast of verkeersoverlast. De ervaren buurtoverlast in de 70 000+ gemeenten is afgenomen van 51 procent in 2013 naar 49 procent in 2014.

Binnen de groep van 70 000+ gemeenten wordt de meeste buurtoverlast ervaren in de G4 (54 procent), gevolgd door de G32 (49 procent) en ten slotte de overige 70 000 gemeenten (43 procent). Dit is ten opzichte van 2013 niet veranderd.

7.1.1 Overlast in buurt – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2014

In Heerlen, Dordrecht, Sittard-Geleen, Maastricht, Rotterdam, 's-Gravenhage, Amsterdam en Tilburg ligt de ervaren buurtoverlast hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. Lager dan dit gemiddelde is de overlast in Súdwest Fryslân, Amstelveen, Oss, Zwolle, Westland, Leidschenveen-Voorburg, Groningen, Alphen aan den Rijn, Hengelo, Amersfoort, Delft, Apeldoorn en Nijmegen.

De ervaren buurtoverlast is in de verschillende 70 000+ gemeenten niet wezenlijk veranderd tussen 2013 en 2014, met uitzondering van Dordrecht waar de ervaren buurtoverlast is toegenomen.

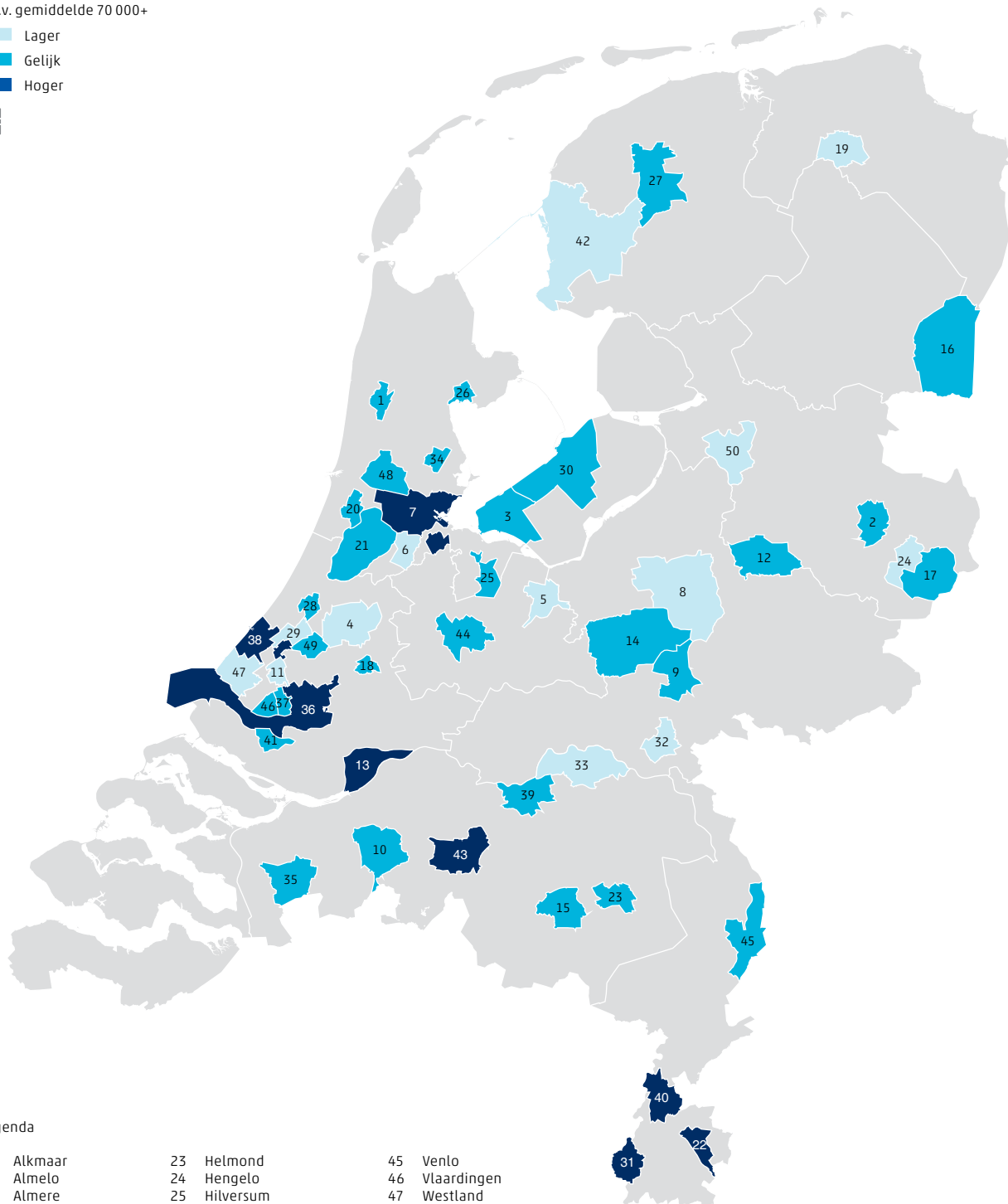
49% inwoners 70 000+ gemeenten ervaart veel overlast in buurt

7.1.2 Overlast totaal in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2014

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager
- Gelijk
- Hoger

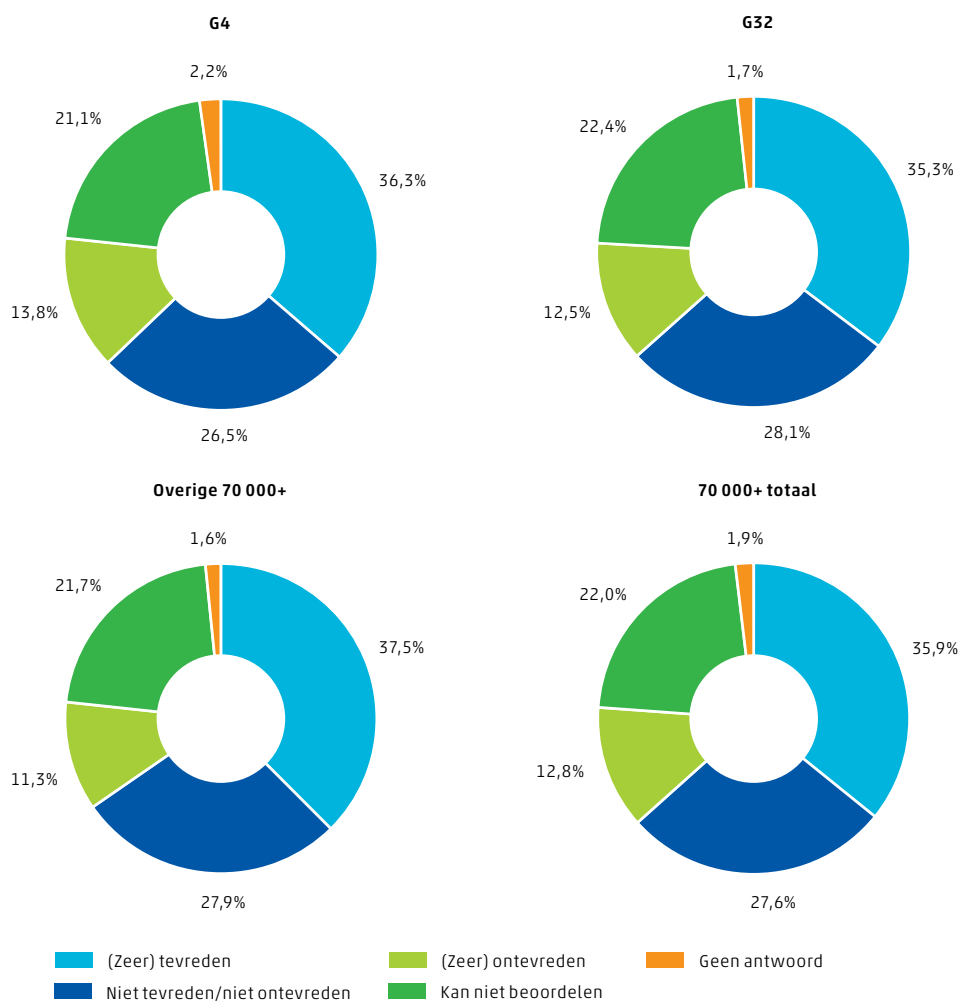
Legenda

1 Alkmaar	23 Helmond	45 Venlo
2 Almelo	24 Hengelo	46 Vlaardingen
3 Almere	25 Hilversum	47 Westland
4 Alphen aan den Rijn	26 Hoorn	48 Zaanstad
5 Amersfoort	27 Leeuwarden	49 Zoetermeer
6 Amstelveen	28 Leiden	50 Zwolle
7 Amsterdam	29 Leidschendam-Voorburg	
8 Apeldoorn	30 Lelystad	
9 Arnhem	31 Maastricht	
10 Breda	32 Nijmegen	
11 Delft	33 Oss	
12 Deventer	34 Purmerend	
13 Dordrecht	35 Roosendaal	
14 Ede	36 Rotterdam	
15 Eindhoven	37 Schiedam	
16 Emmen	38 's Gravenhage	
17 Enschede	39 's Hertogenbosch	
18 Gouda	40 Sittard-Geleen	
19 Groningen	41 Spijkenisse	
20 Haarlem	42 Súdwest Fryslân	
21 Haarlemmermeer	43 Tilburg	
22 Heerlen	44 Utrecht	

De tevredenheid over de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid ligt in de 70 000+ gemeenten iets lager dan landelijk gemiddeld. In de 70 000+ gemeenten is in 2014 36 procent hierover (zeer) tevreden tegenover 38 procent landelijk (zie figuur 2.3.1). Tussen de G4, G32 en overige 70 000+ gemeenten bestaan geen wezenlijke verschillen op dit punt.

Dit beeld verandert nagenoeg niet wanneer degenen zonder oordeel of zonder antwoord buiten beschouwing worden gelaten.

7.1.3 Oordeel totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2014

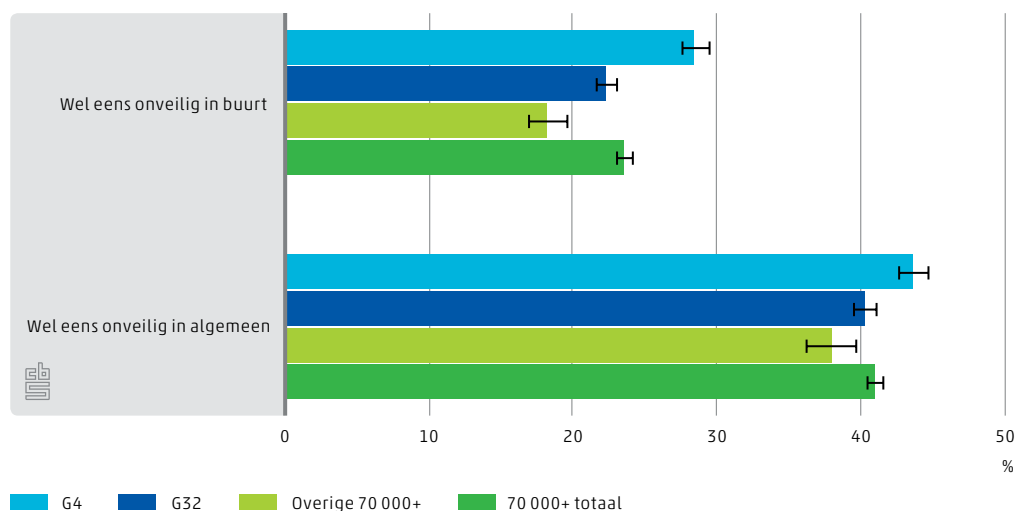
7.2 Veiligheidsbeleving

Bijna een kwart (24 procent) van de inwoners van de 70 000+ gemeenten voelt zich in 2014 wel eens onveilig in de buurt. Landelijk ervaart een kleiner deel (18 procent) buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (zie figuur 3.1.1). Binnen de 70 000+ gemeenten bestaan er ook verschillen. In de G4 voelt 28 procent zich wel eens onveilig in de buurt, in de G32 is dat 22 procent en in de overige 70 000+ gemeenten gaat het om 18 procent.

De veiligheidsbeleving in algemene zin laat een vergelijkbaar beeld zien. In de 70 000+ gemeenten voelt 41 procent zich in 2014 wel eens onveilig. Voor Nederland totaal is dit 36 procent (zie figuur 3.3.1). Daarbij worden, net als bij de buurtgerelateerde onveiligheid, de meeste algemene onveiligheidsgevoelens ervaren in de G4 (44 procent), gevolgd door de G32 (40 procent) en ten slotte de overige 70 000+ gemeenten (38 procent).

Zowel de buurtgerelateerde als de algemene veiligheidsbeleving is in de 70 000+ gemeenten tussen 2013 en 2014 niet veranderd.

7.2.1 Onveiligheidsgevoelens – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2014

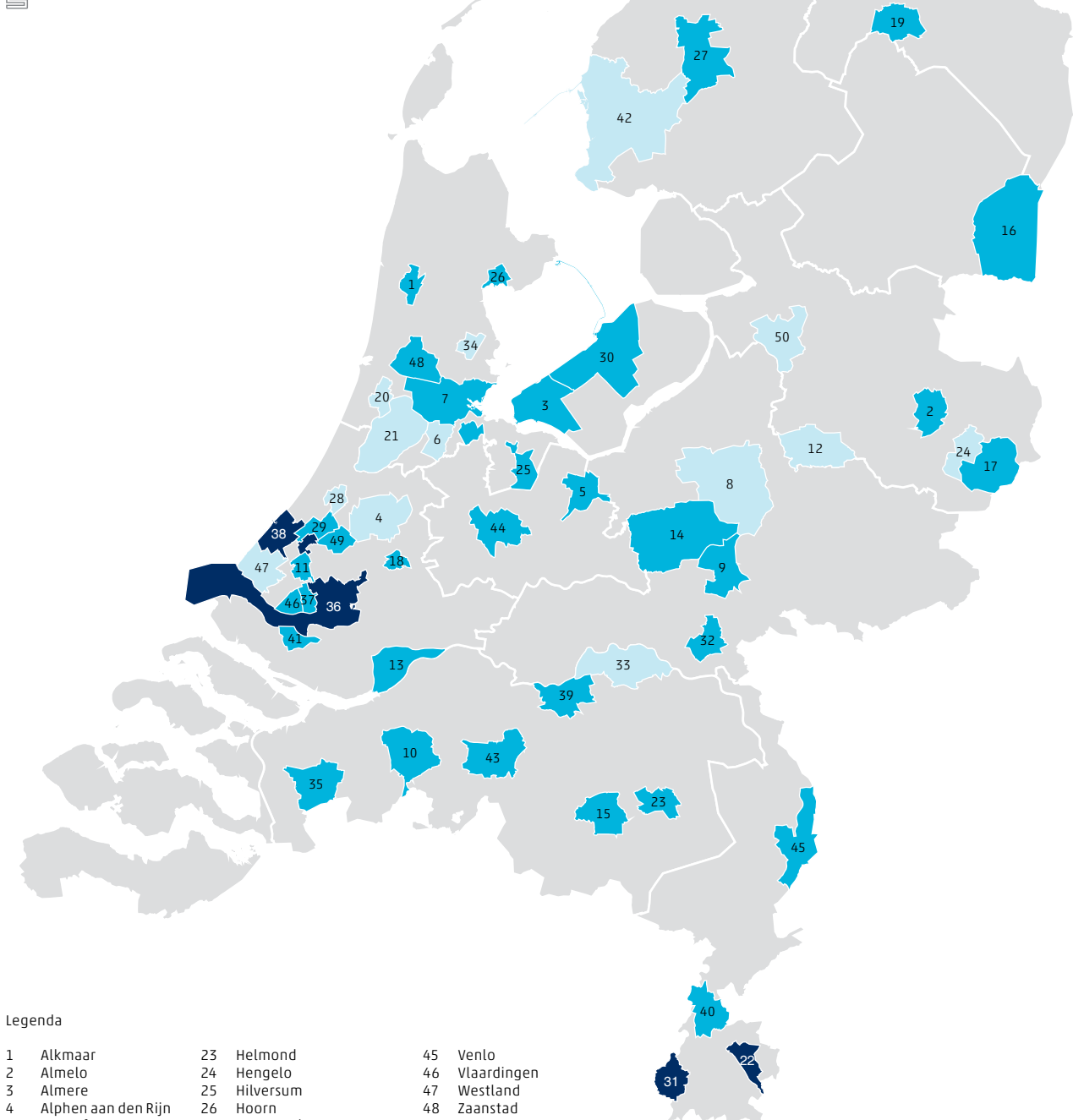

In Maastricht, Rotterdam, Heerlen en 's-Gravenhage liggen de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. In Súdwest Fryslân, Westland, Hengelo, Zwolle, Amstelveen, Oss, Haarlemmermeer, Purmerend, Deventer, Apeldoorn, Leiden, Alphen aan den Rijn en Haarlem liggen deze juist lager.

7.2.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2014

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

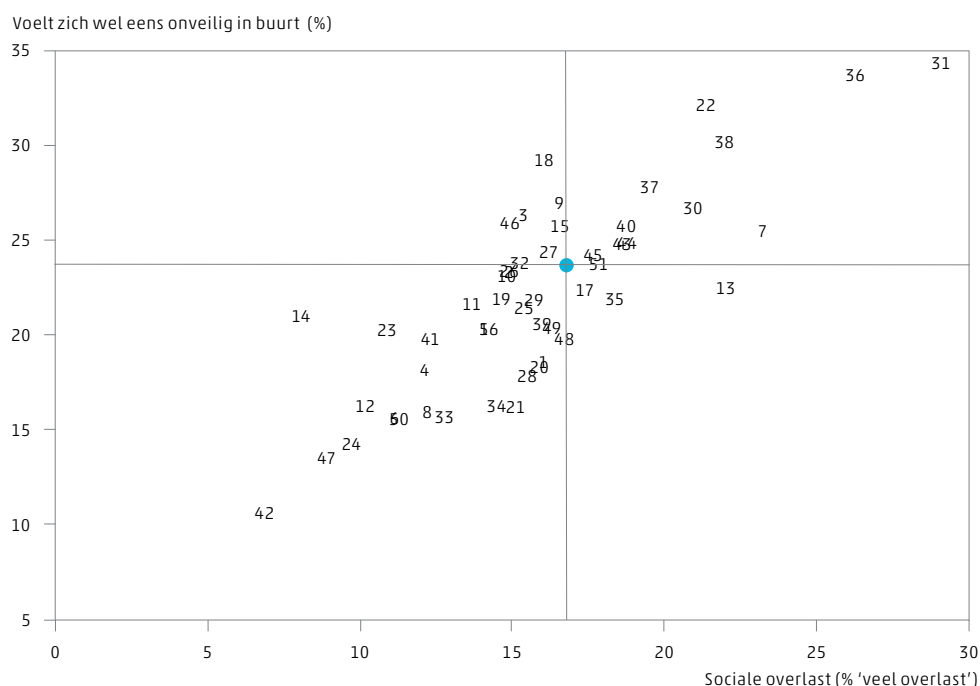
Legenda

1 Alkmaar	23 Helmond	45 Venlo
2 Almelo	24 Hengelo	46 Vlaardingen
3 Almere	25 Hilversum	47 Westland
4 Alphen aan den Rijn	26 Hoorn	48 Zaanstad
5 Amersfoort	27 Leeuwarden	49 Zoetermeer
6 Amstelveen	28 Leiden	50 Zwolle
7 Amsterdam	29 Leidschendam-Voorburg	
8 Apeldoorn	30 Lelystad	
9 Arnhem	31 Maastricht	
10 Breda	32 Nijmegen	
11 Delft	33 Oss	
12 Deventer	34 Purmerend	
13 Dordrecht	35 Roosendaal	
14 Ede	36 Rotterdam	
15 Eindhoven	37 Schiedam	
16 Emmen	38 's Gravenhage	
17 Enschede	39 's Hertogenbosch	
18 Gouda	40 Sittard-Geleen	
19 Groningen	41 Spijkenisse	
20 Haarlem	42 Súdwest Fryslân	
21 Haarlemmermeer	43 Tilburg	
22 Heerlen	44 Utrecht	

Tussen sociale overlast en ervaren onveiligheidsgevoelens in de buurt bestaat een sterk verband ($R^2 = 0,70$).¹⁾ Dat wil zeggen dat 70 000+ gemeenten waar men veel buurtoverlast heeft in de sociale sfeer, zoals rondhangende jongeren en overlast van buurtbewoners, ook vaak gemeenten zijn waar men de meeste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens ervaart, en omgekeerd. In de gemeente Súdwest Fryslân zijn zowel de sociale overlast als de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens duidelijk lager dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens en de sociale buurtoverlast liggen vooral in Maastricht en Rotterdam juist hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

7.2.3 Sociale overlast en onveiligheidsgevoelens in buurt, 70 000+ gemeenten, 2014

Legenda

1	Alkmaar	23	Helmond	45	Venlo
2	Almelo	24	Hengelo	46	Vlaardingen
3	Almere	25	Hilversum	47	Westland
4	Alphen aan den Rijn	26	Hoorn	48	Zaanstad
5	Amersfoort	27	Leeuwarden	49	Zoetermeer
6	Amstelveen	28	Leiden	50	Zwolle
7	Amsterdam	29	Leidschendam-Voorburg	51	70 000+ totaal
8	Apeldoorn	30	Lelystad		
9	Arnhem	31	Maastricht		
10	Breda	32	Nijmegen		
11	Delft	33	Oss		
12	Deventer	34	Purmerend		
13	Dordrecht	35	Roosendaal		
14	Ede	36	Rotterdam		
15	Eindhoven	37	Schiedam		
16	Emmen	38	's Gravenhage		
17	Enschede	39	's Hertogenbosch		
18	Gouda	40	Sittard-Geleen		
19	Groningen	41	Spijkenisse		
20	Haarlem	42	Súdwest Fryslân		
21	Haarlemmermeer	43	Tilburg		
22	Heerlen	44	Utrecht		

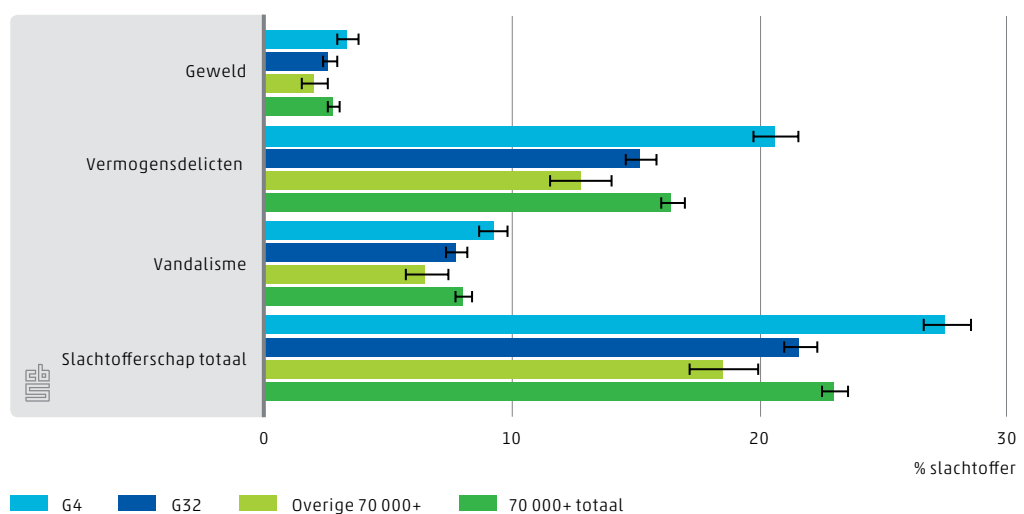

¹⁾ R^2 drukt de sterkte van het lineaire verband uit op niveau 70 000+ gemeenten. De waarde daarvan kan variëren tussen 0 (geen verband) en 1 (volledig positief of negatief verband).

7.3 Slachtofferschap criminaliteit

Het aandeel dat in 2014 slachtoffer is geweest van één of meerdere delicten is met 23 procent in de 70 000+ gemeenten groter dan landelijk gemiddeld (19 procent; zie figuur 4.4.1). Zowel geweldsdelicten, vermogensdelicten als vandalisme komen vaker voor in de 70 000+ gemeenten. Daarbij is het slachtofferschap duidelijk hoger in de G4 dan in de G32 en in de overige 70 000+ gemeenten. In totaal is in de G4 28 procent van de inwoners eenmaal of vaker slachtoffer geweest van een delict, in de G32 is dit 22 procent en in de overige 70 000+ gemeenten 19 procent. Tussen 2013 en 2014 is het slachtofferschap in de 70 000+ gemeenten, of in de groepen daarbinnen, niet veranderd. Dit geldt voor het totaal alsook voor de verschillende delictsoorten.

7.3.1 Slachtofferschap naar groepen 70 000+ gemeenten, 2014

In Amsterdam ligt het totale slachtofferschap met 31 procent duidelijk hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten (23 procent). Dit geldt ook voor Leeuwarden (28 procent), Groningen en Utrecht (27 procent). Lager dan dit gemiddelde is het aandeel slachtoffers in Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Westland, Apeldoorn, Súdwest Fryslân, Ede, Spijkenisse, Alphen aan den Rijn, Emmen, Almere en Venlo. In de gemeenten Almere en Zoetermeer is het aandeel slachtoffers afgenomen tussen 2013 en 2014. In de overige 70 000+ gemeenten is dit onveranderd gebleven.

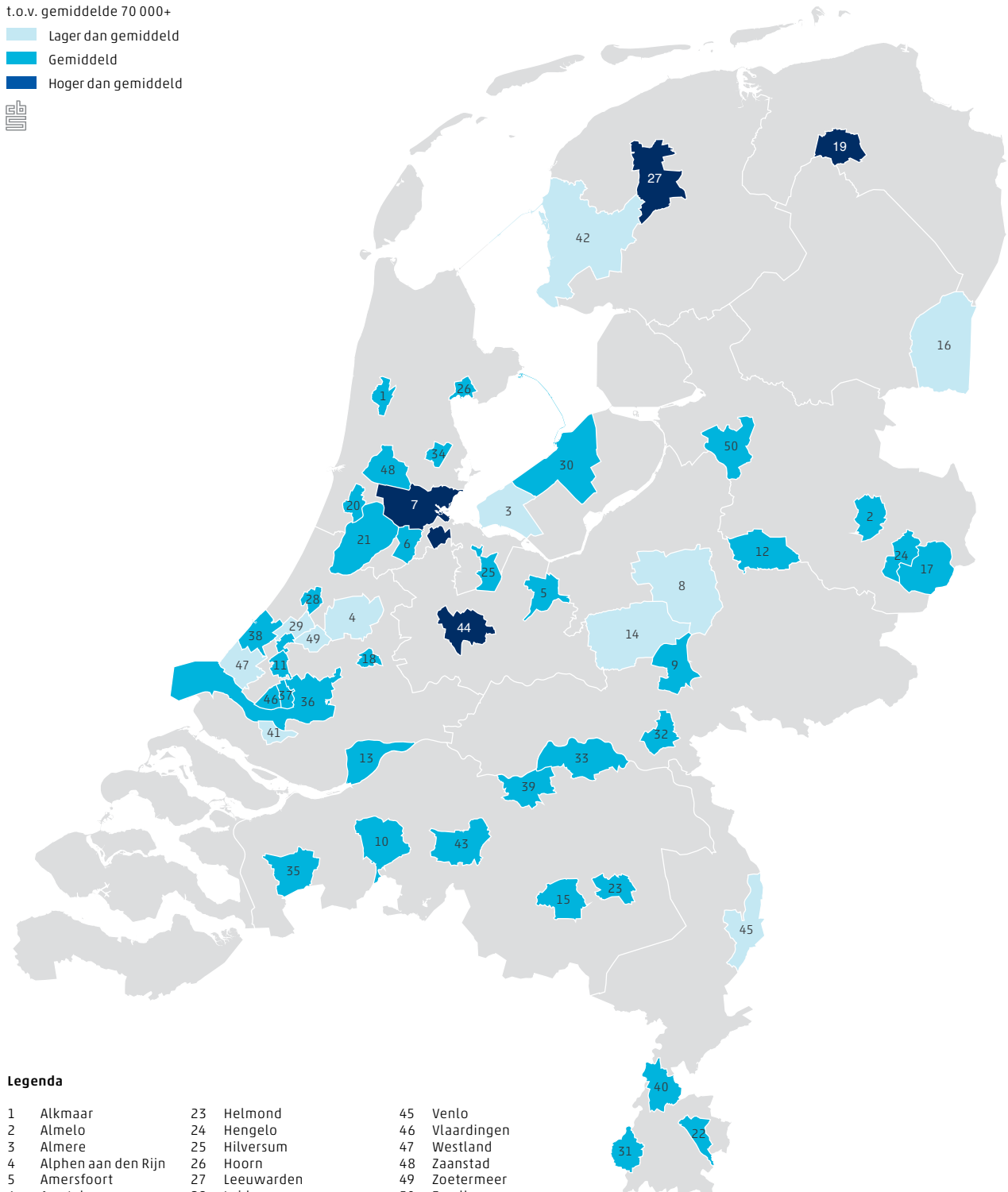
23% inwoners 70 000+ gemeenten
is slachtoffer van traditionele criminaliteit

7.3.2 Slachtofferschap totaal - naar 70 000+ gemeenten, 2014

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

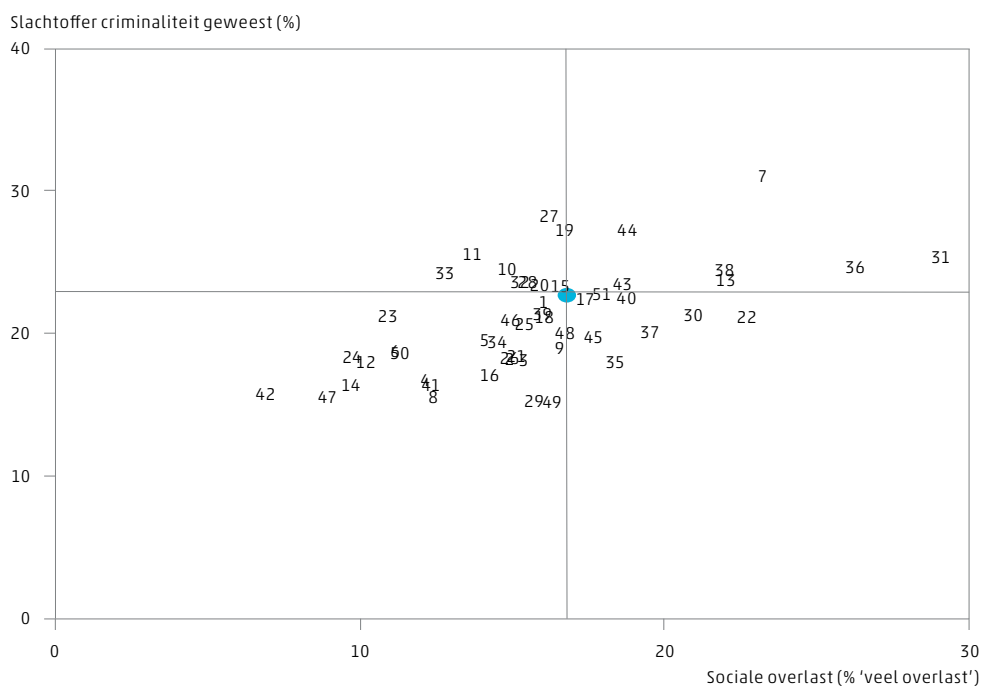

Legenda

1 Alkmaar	23 Helmond	45 Venlo
2 Almelo	24 Hengelo	46 Vlaardingen
3 Almere	25 Hilversum	47 Westland
4 Alphen aan den Rijn	26 Hoorn	48 Zaanstad
5 Amersfoort	27 Leeuwarden	49 Zoetermeer
6 Amstelveen	28 Leiden	50 Zwolle
7 Amsterdam	29 Leidschendam-Voorburg	
8 Apeldoorn	30 Lelystad	
9 Arnhem	31 Maastricht	
10 Breda	32 Nijmegen	
11 Delft	33 Oss	
12 Deventer	34 Purmerend	
13 Dordrecht	35 Roosendaal	
14 Ede	36 Rotterdam	
15 Eindhoven	37 Schiedam	
16 Emmen	38 's Gravenhage	
17 Enschede	39 's Hertogenbosch	
18 Gouda	40 Sittard-Geleen	
19 Groningen	41 Spijkenisse	
20 Haarlem	42 Súdwest Fryslân	
21 Haarlemmermeer	43 Tilburg	
22 Heerlen	44 Utrecht	

Er bestaat een zwak verband tussen de sociale overlast in de buurt en slachtofferschap totaal ($R^2 = 0,33$). In 70 000+ gemeenten waar men relatief veel sociale overlast in de buurt ervaart, is het aandeel slachtoffers van één of meerdere delicten niet altijd hoog, en omgekeerd. Zoals eerder beschreven, zijn zowel de sociale buurtoverlast als het totale slachtofferschap relatief laag in de gemeente Súdwest Fryslân. In Maastricht en Rotterdam is de sociale overlast in de buurt duidelijk hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten, maar wijkt het aandeel slachtoffers niet af. Amsterdam is een gemeente die hoog scoort op zowel sociale buurtoverlast als totaal slachtofferschap.

7.3.3 Sociale overlast in buurt en slachtofferschap, 70 000+ gemeenten, 2014

Legenda

1	Alkmaar	23	Helmond	45	Venlo
2	Almelo	24	Hengelo	46	Vlaardingen
3	Almere	25	Hilversum	47	Westland
4	Alphen aan den Rijn	26	Hoorn	48	Zaanstad
5	Amersfoort	27	Leeuwarden	49	Zoetermeer
6	Amstelveen	28	Leiden	50	Zwolle
7	Amsterdam	29	Leidschendam-Voorburg	51	70 000+ totaal
8	Apeldoorn	30	Lelystad		
9	Arnhem	31	Maastricht		
10	Breda	32	Nijmegen		
11	Delft	33	Oss		
12	Deventer	34	Purmerend		
13	Dordrecht	35	Roosendaal		
14	Ede	36	Rotterdam		
15	Eindhoven	37	Schiedam		
16	Emmen	38	's Gravenhage		
17	Enschede	39	's Hertogenbosch		
18	Gouda	40	Sittard-Geleen		
19	Groningen	41	Spijkensisse		
20	Haarlem	42	Súdwest Fryslân		
21	Haarlemmermeer	43	Tilburg		
22	Heerlen	44	Utrecht		

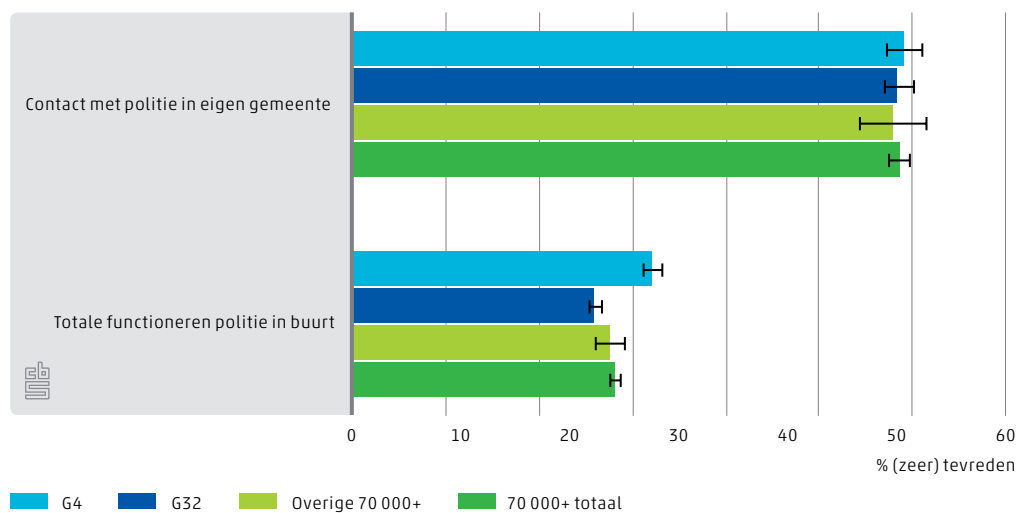
7.4 Burgers en politie

Aan burgers die in voorgaande 12 maanden contact met de politie hebben gehad in de eigen gemeente, is gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze waren over het optreden van de politie bij de laatste gelegenheid. Het aandeel dat hier in 2014 (zeer) tevreden over was, bedraagt in de 70 000+ gemeenten 59 procent. Dit aandeel wijkt niet af van het landelijke gemiddelde (zie figuur 5.1.5). Ook de G4, G32 en overige 70 000+ gemeenten verschillen hierin niet van elkaar.

Aan alle burgers is gevraagd naar de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt. Op dit punt zijn inwoners van de 70 000+ gemeenten meer tevreden dan landelijk gemiddeld. In de 70 000+ gemeenten geeft 28 procent (zeer) tevreden te zijn over het functioneren van de politie in de buurt tegen 26 procent landelijk (zie figuur 5.2.1). Vooral in de G4 is men hier met 32 procent positief over. In de G32 is dit 26 procent en in de overige 70 000+ gemeenten 28 procent.

De tevredenheid over het laatste politiecontact en over het totale functioneren van de politie in de buurt verschilt niet wezenlijk ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit geldt zowel voor de 70 000+ gemeenten totaal als voor de groepen daarbinnen.

7.4.1 Tevredenheid over politie - naar groepen 70 000+ gemeenten, 2014

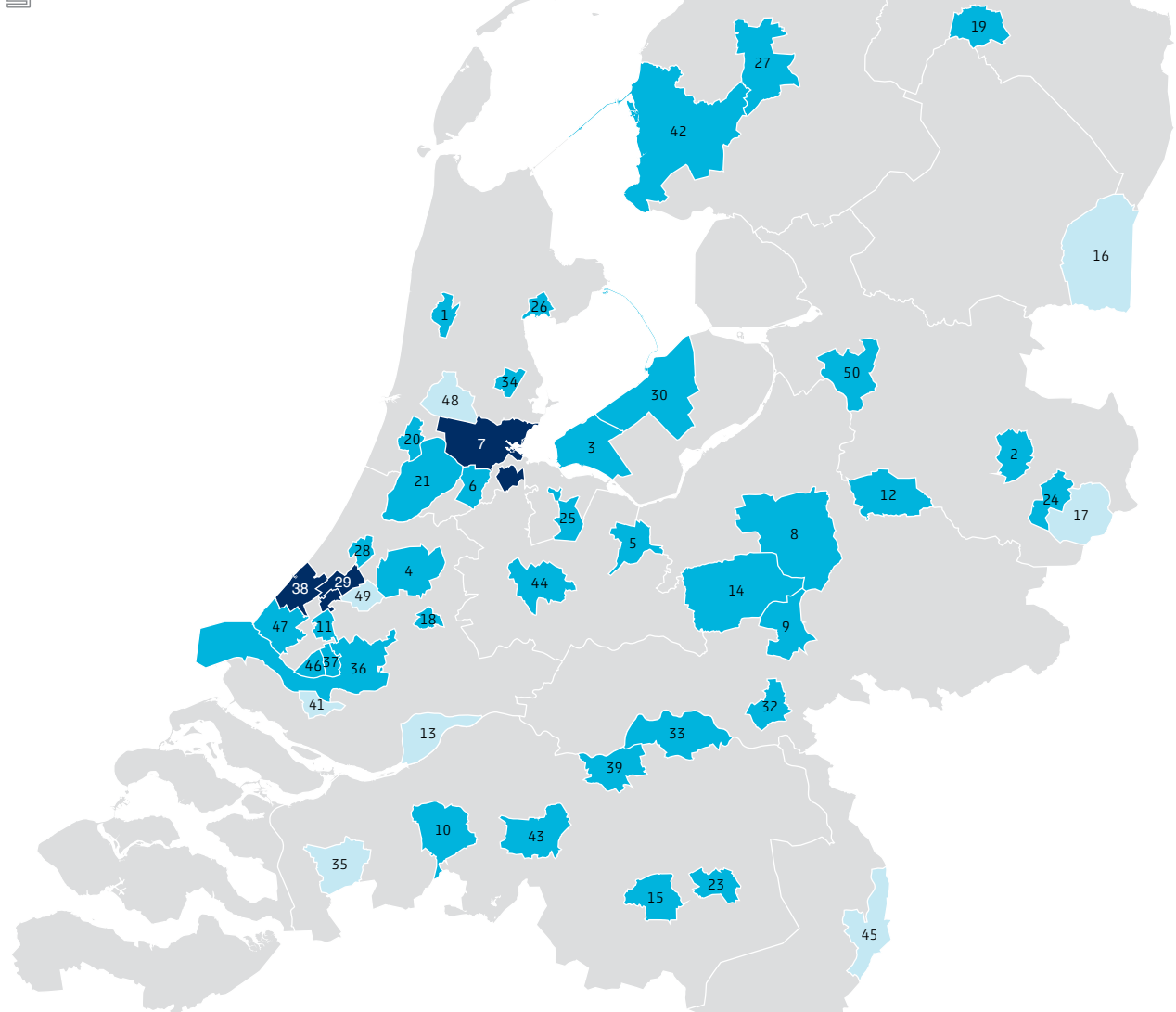

In 's-Gravenhage, Amsterdam en Leidschendam-Voorburg ligt het aandeel dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. Lager dan dit gemiddelde scoren Sittard-Geleen, Heerlen, Maastricht, Roosendaal, Dordrecht, Emmen, Spijkenisse, Enschede, Zoetermeer, Zaanstad en Venlo.

7.4.2 Totale functioneren politie in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2014

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

Legenda

1 Alkmaar	23 Helmond	45 Venlo
2 Almelo	24 Hengelo	46 Vlaardingen
3 Almere	25 Hilversum	47 Westland
4 Alphen aan den Rijn	26 Hoorn	48 Zaanstad
5 Amersfoort	27 Leeuwarden	49 Zoetermeer
6 Amstelveen	28 Leiden	50 Zwolle
7 Amsterdam	29 Leidschendam-Voorburg	
8 Apeldoorn	30 Lelystad	
9 Arnhem	31 Maastricht	
10 Breda	32 Nijmegen	
11 Delft	33 Oss	
12 Deventer	34 Purmerend	
13 Dordrecht	35 Roosendaal	
14 Ede	36 Rotterdam	
15 Eindhoven	37 Schiedam	
16 Emmen	38 's Gravenhage	
17 Enschede	39 's Hertogenbosch	
18 Gouda	40 Sittard-Geleen	
19 Groningen	41 Spijkenisse	
20 Haarlem	42 Súdwest Fryslân	
21 Haarlemmermeer	43 Tilburg	
22 Heerlen	44 Utrecht	

8.

Capita Selecta

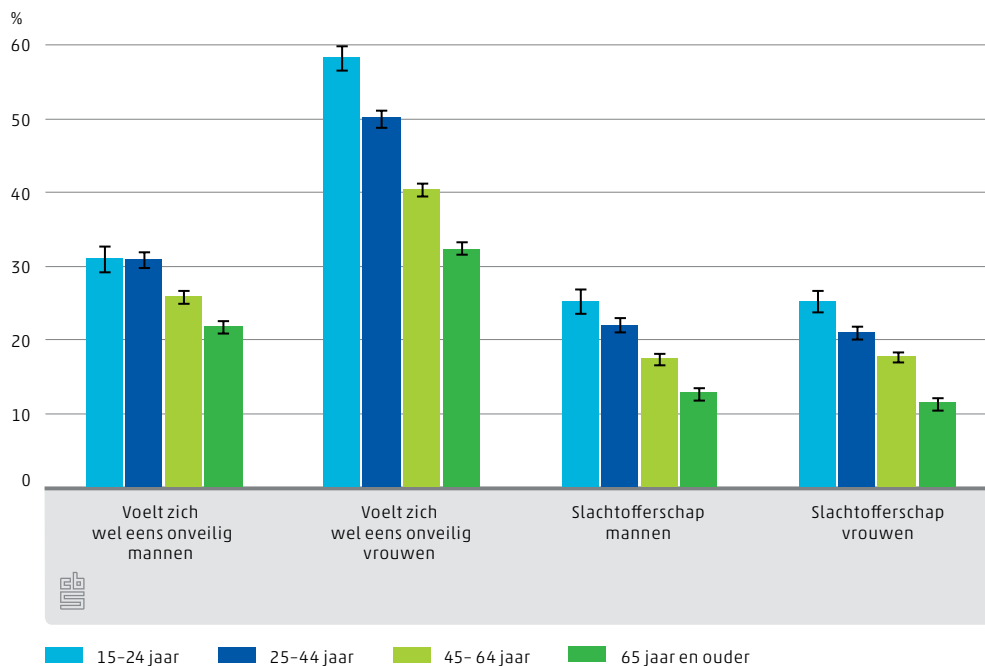
Dit afsluitende hoofdstuk bevat een selectie van analyses met betrekking tot twee kernthema's van de Veiligheidsmonitor: veiligheidsbeleving en slachtofferschap. In paragraaf 8.1 worden veiligheidsbeleving en slachtofferschap uitgesplitst naar de persoonskenmerken leeftijd en geslacht en naar seksuele geaardheid. Daarna wordt ingegaan op affectieve, cognitieve en gedragsmatige dimensies van veiligheidsbeleving (8.2). In paragraaf 8.3 staat de samenhang tussen veiligheidsbeleving en omgevingsfactoren centraal. In paragraaf 8.4 komt aan de orde in welke mate de veiligheidsbeleving verschilt naar slachtofferervaringen die men heeft opgedaan. Afgesloten wordt met een uitsplitsing van slachtofferschap van diverse delictsoorten naar enkelvoudig en herhaald slachtofferschap (8.5). Meer achtergrondcijfers zijn te vinden in bijlage III.

8.1 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap – naar persoonskenmerken

Onveiligheidsgevoelens zijn onder jongeren hoger dan onder ouderen en onder vrouwen hoger dan onder mannen. Zo voelen in 2014 bijna zes op de tien (58 procent) vrouwen in de leeftijd van 15–24 jaar zich wel eens onveilig. Dit is beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde van 36 procent en bijna het dubbele van het aandeel vrouwen van 65 jaar en ouder. Het aandeel jonge vrouwen dat zich onveilig voelt bedraagt ook bijna het dubbele van het aandeel jonge mannen. De onveiligheidsgevoelens van mannen nemen met de leeftijd veel minder sterk af dan van vrouwen. Ook het slachtofferschap van criminaliteit is hoger onder jongeren dan onder ouderen. Mannen en vrouwen van 15 tot 25 jaar zijn ruim twee keer zo vaak slachtoffer van criminaliteit als oudere mannen en vrouwen. Anders dan bij onveiligheidsgevoelens bestaat bij slachtofferschap geen wezenlijk verschil tussen jonge mannen en jonge vrouwen.

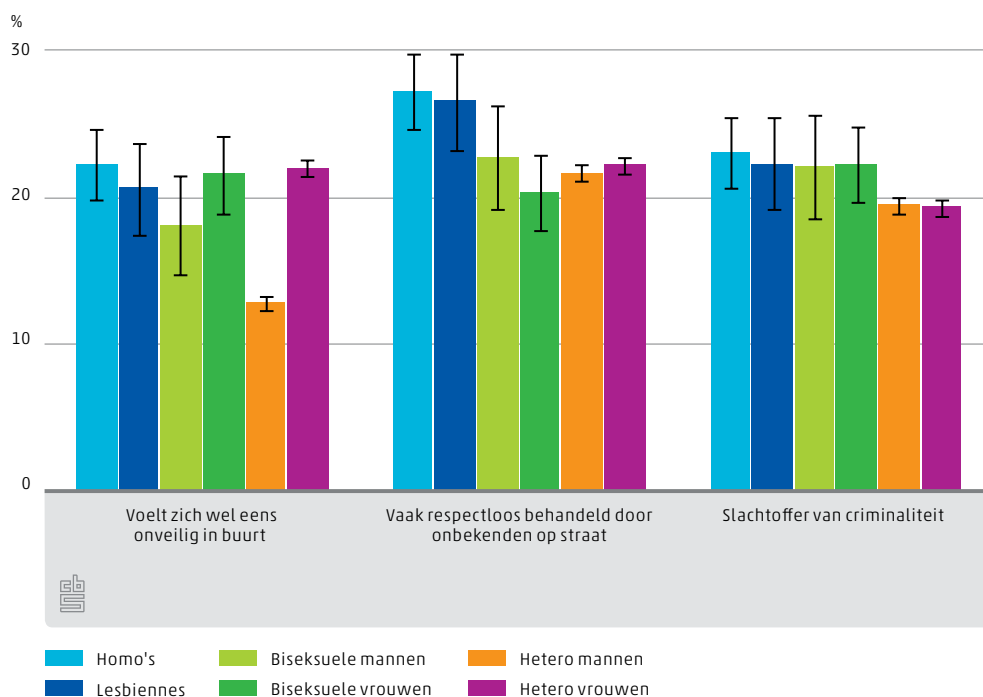
8.1.1 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar leeftijd en geslacht, 2014

Homoseksuelen voelen zich onveilig, worden meer respectloos behandeld, en zijn vaker slachtoffer van criminaliteit dan heteroseksuelen. In 2014 voelt 22 procent van de homoseksuele mannen zich wel eens onveilig in de eigen buurt, wordt 27 procent vaak respectloos behandeld door onbekenden op straat, en is 23 procent slachtoffer geweest van criminaliteit. Onder de heteroseksuele mannen zijn deze percentages beduidend lager, achtereenvolgens 13, 22 en 20 procent.

Bij vrouwen is een soortgelijk patroon alleen herkenbaar als het gaat om respectloze behandeling. Lesbiennes worden vaker respectloos behandeld dan heteroseksuele vrouwen (27 procent tegen 22 procent). De onveiligheidsgevoelens in de buurt en het slachtofferschap van criminaliteit verschillen niet wezenlijk tussen beide groepen. Tussen homo's en lesbiennes bestaan op de onderzochte items van veiligheidsbeleving en slachtofferschap geen wezenlijke verschillen. Biseksuelen wijken op de meeste punten niet af van hun heteroseksuele counterpart. Biseksuele mannen voelen zich wel vaker onveilig in de buurt dan heteroseksuele mannen.

8.1.2 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar seksuele geaardheid, 2014

8.2 Veiligheidsbeleving - naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies

De beleving van veiligheid door burgers kent verschillende dimensies. Een bekende driedeling is die in een affectieve/gevoelsdimensie, een cognitieve/verstandelijke dimensie en een gedragsdimensie.

In de Veiligheidsmonitor zijn deze dimensies geoperationaliseerd in een aantal vraagstellingen rondom veiligheidsbeleving. Aan de hand van een drietal van deze vraagstellingen die elk voor één van de genoemde dimensies staan, wordt in deze paragraaf weergegeven in welke mate de veiligheidsbeleving verschilt naar de persoonskenmerken geslacht, leeftijd en opleiding. Daarbij ligt het accent op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt.

De vraagstelling 'Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?' is gebruikt om de affectieve dimensie van veiligheidsbeleving te operationaliseren. In 2014 voelen bijna twee op de tien Nederlanders (18 procent) zich wel eens onveilig in de buurt. Vrouwen voelen zich duidelijk meer onveilig dan mannen. Jongeren van 15 tot 25 jaar voelen zich veel onveiliger dan de andere leeftijdsgroepen, en vooral ouderen. De onveiligheidsgevoelens in de buurt verschillen veel minder naar opleidingsniveau.

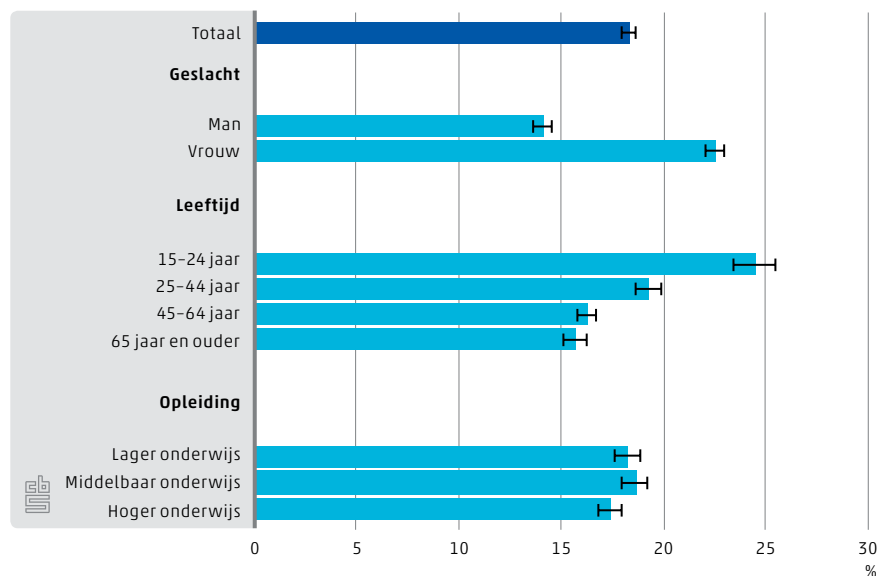
'Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?' is een vraag die in de VM is gesteld op de cognitieve dimensie van veiligheidsbeleving uit

te werken. Een op de tien heeft het idee dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de eigen buurt. Vrouwen denken iets meer dan mannen dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de eigen buurt, maar het verschil is veel minder groot dan bij de onveiligheidsgevoelens. Niet alleen 15-24-jarigen maar ook 25-44-jarigen taxeren de hoeveelheid criminaliteit beduidend hoger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. Hoger en middelbaar opgeleiden hebben meer het idee dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de eigen buurt dan lager opgeleiden.

Om de gedragsmatige dimensie van veiligheidsbeleving te operationaliseren is in de VM onder meer gekozen voor de vraag: 'Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?', waarbij men met 'vaak', 'soms', 'zelden of nooit' of 'geen antwoord' kon antwoorden. Ongeveer een op de veertig Nederlanders (2,4 procent) geeft in 2014 aan vaak dit soort vermijdingsgedrag uit veiligheidsoverwegingen te vertonen. Vrouwen doen dit ruim twee keer zo vaak als mannen, en 15-24-jarigen veel meer dan de andere leeftijdsgroepen. De verschillen naar opleidingsniveau zijn relatief groot: lager en middelbaar opgeleiden rijden of lopen vaker om om onveilige plekken te mijden dan hoger opgeleiden.

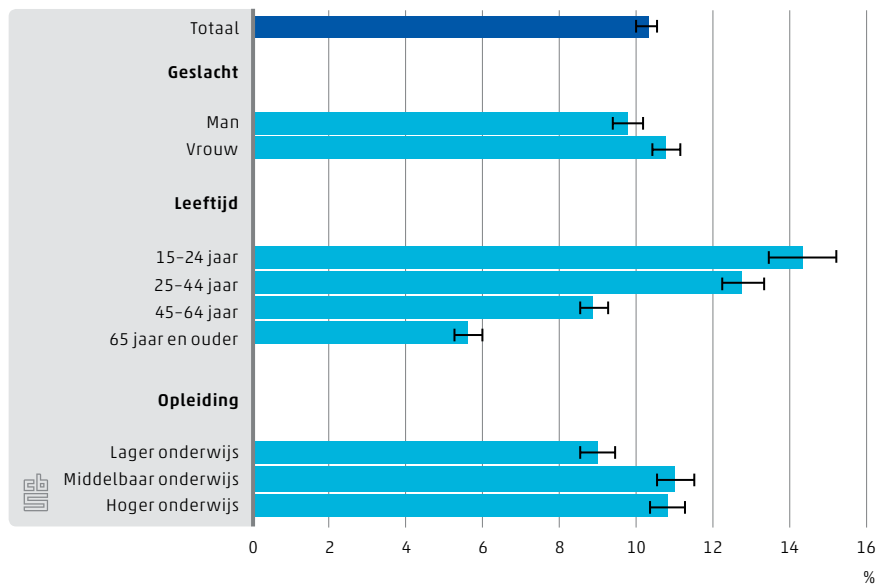
8.2.1 Veiligheidsbeleving naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies, 2014

Voelt zich wel eens onveilig in buurt (Affectief)

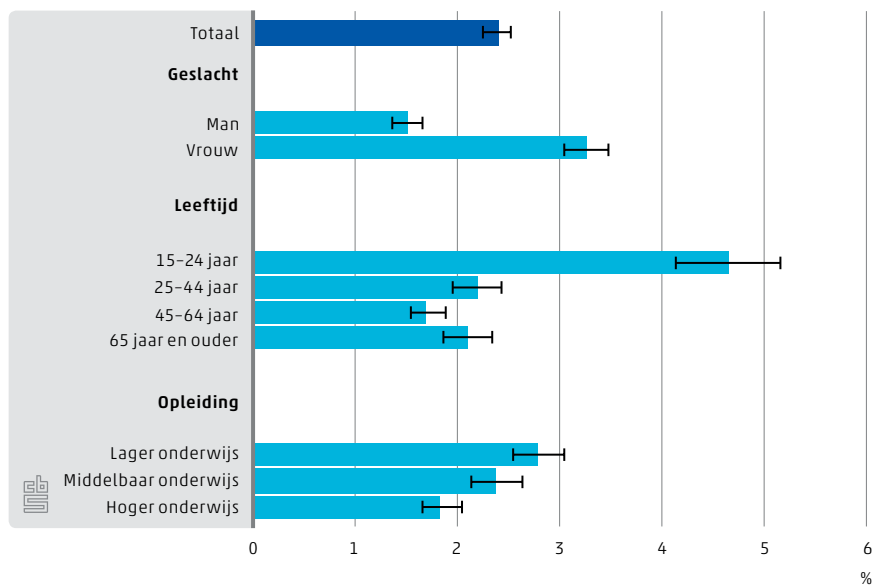

8.2.1 Veiligheidsbeleving naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies, 2014 (slot)

Heeft idee dat er veel criminaliteit plaatsvindt in buurt (Cognitief)

Loopt of rijdt om in eigen buurt om onveilige plekken te vermijden (Gedrag)

8.3 Veiligheidsbeleving - samenhang met omgevingsfactoren

De veiligheidsbeleving van de burger wordt niet alleen bepaald door intrinsieke (persoons-)kenmerken maar ook door extrinsieke (omgevings-)kenmerken. Bekend is dat vier 'soorten' omgevingen van invloed kunnen zijn: de fysieke, de sociale, de criminele en de institutionele omgeving.

In deze paragraaf staat de vraag centraal in welke mate de veiligheidsbeleving samenhangt met factoren in deze vier omgevingen. Net zoals in de vorige paragraaf staat de veiligheidsbeleving in de eigen buurt centraal. Voor een aantal indicatoren uit de VM die achtereenvolgens de fysieke, sociale, criminele en institutionele omgeving representeren is de samenhang met onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt berekend. Deze samenhang is weergegeven in het kwadraat van de correlatiecoëfficiënt R die de sterkte van deze samenhang in een cijfer tussen 0 en 1 uitdrukt. De waarden kunnen als volgt geïnterpreteerd worden: 0-0,04: geen verband; 0,04-0,16: zeer zwak verband; 0,16-0,36: zwak verband; 0,36-0,64: gematigd verband; 0,64-0,81: sterk verband; 0,81-1: zeer sterk verband.

Fysieke verloedering in de buurt, zoals rommel op straat, vernieling van straatmeubilair en dergelijke, en met name de overlastervaring daarvan, hangen met een R^2 van 0,79 veel sterker samen met onveiligheidsgevoelens in de buurt dan het oordeel over de fysieke voorzieningen zoals het onderhoud van de openbare ruimte en de aanwezigheid van voorzieningen voor kinderen en jongeren. Dit oordeel over fysieke voorzieningen heeft slechts een zeer zwak verband ($R^2 = 0,10$) met buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens.

Het oordeel over sociale cohesie in de buurt hangt zeer sterk samen met onveiligheidsgevoelens in de buurt ($R^2 = 0,83$).

Ook het vóórkomen en meer nog het ervaren van sociale overlast en specifiekere vormen daarbinnen zoals overlast van rondhangende jongeren, overlast door buurtbewoners, en drugsgebruik of drugshandel op straat hangen met R -kwadraten van 0,75 tot 0,9 sterk tot zeer sterk samen met onveiligheidsgevoelens in de buurt.

Het verband met factoren in de institutionele omgeving, zoals de tevredenheid over het functioneren van de gemeente inzake de aanpak van leefbaarheid en veiligheid ($R^2 = 0,28$) en de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt ($R^2 = 0,18$) en het oordeel over de beschikbaarheid van de politie in de buurt ($R^2 = 0,05$) is veel zwakker.

Tussen het ervaren van fysieke verloedering en de veiligheidsbeleving in de buurt bestaat een duidelijk positief verband. In de districten waar relatief veel mensen veel overlast van fysieke verloedering in de buurt ervaren zijn de onveiligheidsgevoelens in de buurt relatief hoog, en omgekeerd.

Vooraf in de districten Amsterdam West, Den Haag Centrum en Den Haag Zuid, Rotterdam Zuid en Rotterdam Stad, en Parkstad-Limburg zijn zowel ervaren overlast van fysieke verloedering als de onveiligheidsgevoelens in de buurt in 2014 duidelijk hoger dan landelijk gemiddeld. In met name Fryslân, IJsselland en Noord en Oost Gelderland zijn beide lager dan gemiddeld.

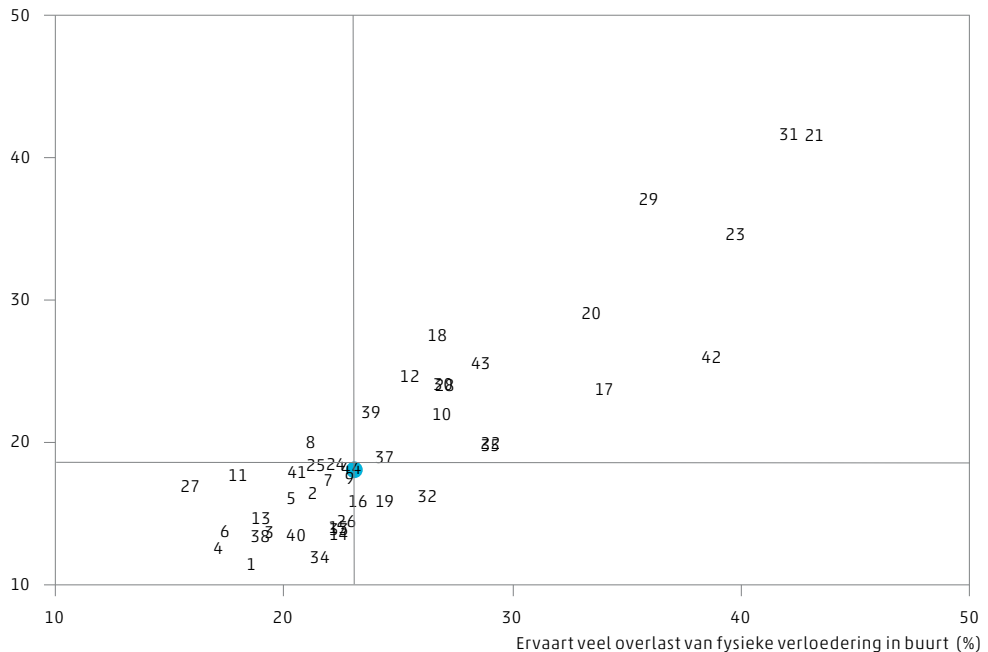
8.3.1 Veiligheidsbeleving en samenhang met omgevingskenmerken, 2014

Samenhang met veiligheidsbeleving in buurt (% voelt zich wel eens onveilig in buurt)

	R ²
Fysieke omgeving	
Oordeel over fysieke voorzieningen in buurt (schaalscore 0-10)	0,10
Fysieke verloedering in buurt (% komt weleens voor)	0,57
Fysieke verloedering in buurt (% ervaart veel overlast)	0,79
Sociale omgeving	
Oordeel over sociale cohesie in buurt (schaalscore 0-10)	0,83
Criminele omgeving	
Sociale overlast in buurt (% komt weleens voor)	0,75
Sociale overlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,89
Overlast rondhangende jongeren in buurt (% komt weleens voor)	0,76
Overlast rondhangende jongeren in buurt (% ervaart veel overlast)	0,88
Overlast door buurtbewoners (% komt weleens voor)	0,79
Overlast door buurtbewoners (% ervaart veel overlast)	0,82
Druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffee-shop (% komt weleens voor)	0,76
Druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffee-shop (% ervaart veel overlast)	0,78
Institutionele omgeving	
Tevredenheid over totale functioneren politie in buurt (% (zeer) tevreden)	0,18
Oordeel over beschikbaarheid politie in buurt (schaalscore 0-10)	0,05
Tevredenheid over totale functioneren gemeente op gebied van leefbaarheid en veiligheid (% (zeer) tevreden)	0,28

8.3.2 Fysieke omgeving: Fysieke verloedering en veiligheidsbeleving - naar district, 2014

Voelt zich wel eens onveilig in buurt (%)

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

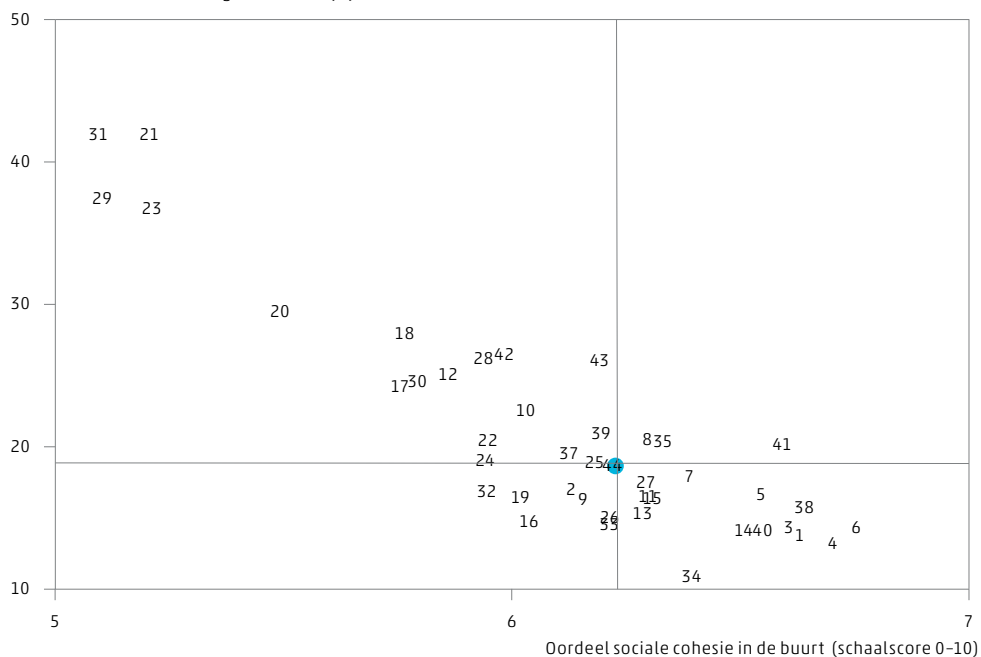

Tussen het oordeel over de sociale cohesie in de buurt en de veiligheidsbeleving in de buurt bestaat een negatief verband. Naarmate het oordeel over de sociale samenhang positiever is zijn de onveiligheidsgevoelens lager, en vice versa.

Vooral in de districten IJsselland en Noord en Oost Gelderland is het oordeel over de sociale cohesie in de buurt in 2014 positiever dan landelijk gemiddeld en zijn de onveiligheidsgevoelens in de buurt lager dan gemiddeld. In met name Den Haag Centrum en Den Haag Zuid, en Rotterdam Stad en Rotterdam Zuid is het oordeel over de sociale cohesie negatiever dan landelijk gemiddeld en zijn de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens hoger dan gemiddeld.

8.3.3 Sociale omgeving: Sociale cohesie en veiligheidsbeleving - naar district, 2014

Voelt zich wel eens onveilig in de buurt (%)

Legenda

1 Fryslân	23 Den Haag Zuid
2 Groningen	24 Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3 Drenthe	25 Westland – Delft
4 IJsselland	26 Leiden – Bollenstreek
5 Twente	27 Alphen aan den Rijn – Gouda
6 Noord en Oost Gelderland	28 Rijnmond Noord
7 Gelderland Midden	29 Rotterdam Stad
8 Gelderland Zuid	30 Rijnmond Oost
9 Gooi en Vechtstreek	31 Rotterdam Zuid
10 Flevoland	32 Rijnmond Zuid-West
11 Oost Utrecht	33 Zuid-Holland-Zuid
12 Utrecht Stad	34 Zeeland
13 West Utrecht	35 De Markiezaten
14 Noord Holland Noord	36 De Baronie
15 Zaanstreek Waterland	37 Hart van Brabant
16 Kennemerland	38 's Hertogenbosch
17 Amsterdam Noord	39 Eindhoven
18 Amsterdam Oost	40 Helmond
19 Amsterdam Zuid	41 Noord en Midden Limburg
20 Amsterdam West	42 Parkstad-Limburg
21 Den Haag Centrum	43 Zuid-West-Limburg
22 Den Haag West	44 Nederland Totaal

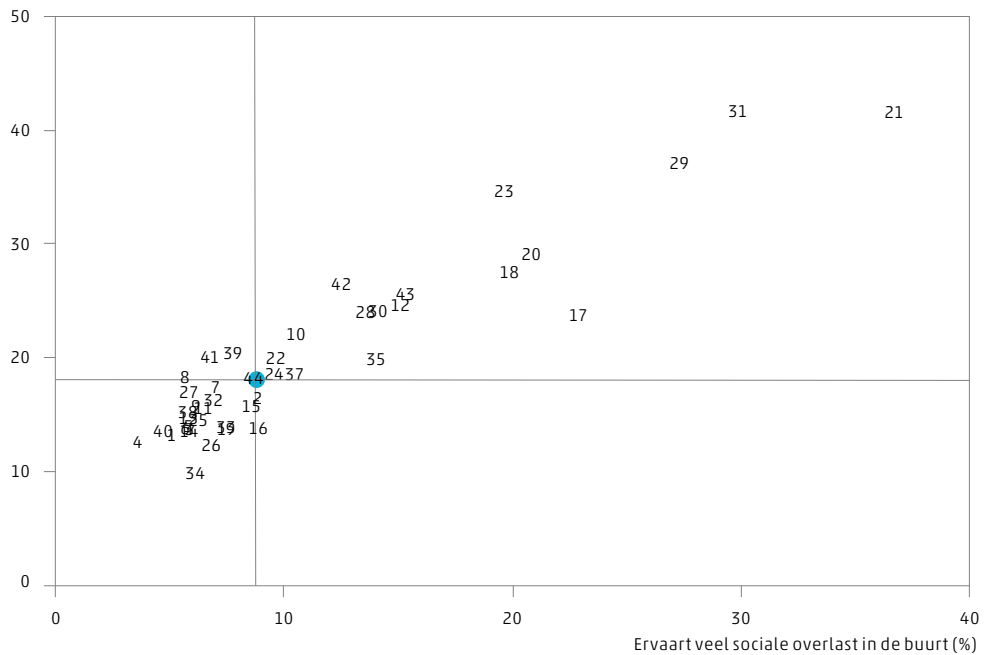
Tussen het ervaren van sociale overlast in de buurt en de veiligheidsbeleving in de buurt bestaat een positief verband. Naarmate meer mensen sociale overlast ervaren stijgen de onveiligheidsgevoelens, en vice versa.

Vooral in de districten Den Haag Centrum, Rotterdam Stad en Rotterdam Centrum is zowel het aandeel inwoners dat veel sociale overlast in de buurt ervaart als het aandeel dat zich onveilig voelt in de buurt in 2014 duidelijk hoger dan landelijk gemiddeld. In met name IJsselland en Zeeland zijn zowel het ervaren van sociale overlast als de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens lager dan gemiddeld.

8.3.4 Criminele omgeving: Sociale overlast en veiligheidsbeleving - naar district, 2014

Voelt zich wel eens onveilig in de buurt (%)

Legenda

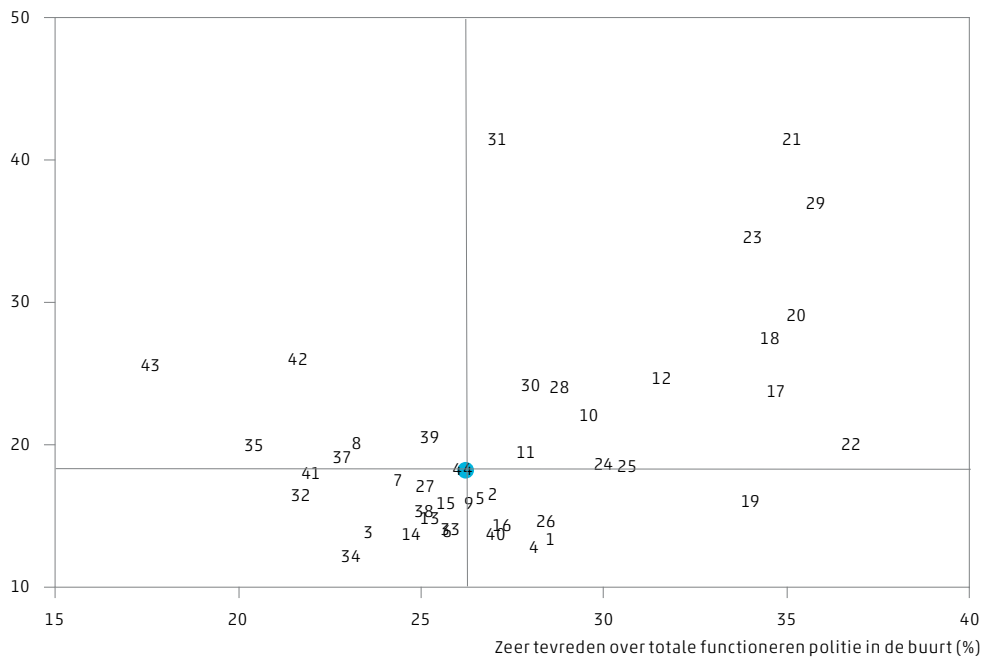
1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezen
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

Tussen de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt en de veiligheidsbeleving in de buurt bestaat geen duidelijk verband. Er zijn districten waar de tevredenheid over het functioneren van de politie hoger is dan gemiddeld en de onveiligheidsgevoelens lager dan gemiddeld, maar er zijn ook districten waar een positiever oordeel over de politie gepaard gaat met hogere onveiligheidsgevoelens dan gemiddeld. Hetzelfde speelt ook bij districten waar de tevredenheid over de politie lager is dan gemiddeld.

8.3.5 Institutionele omgeving: Tevredenheid functioneren politie en veiligheidsbeleving - naar district, 2014

Voelt zich wel eens onveilig in buurt (%)

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

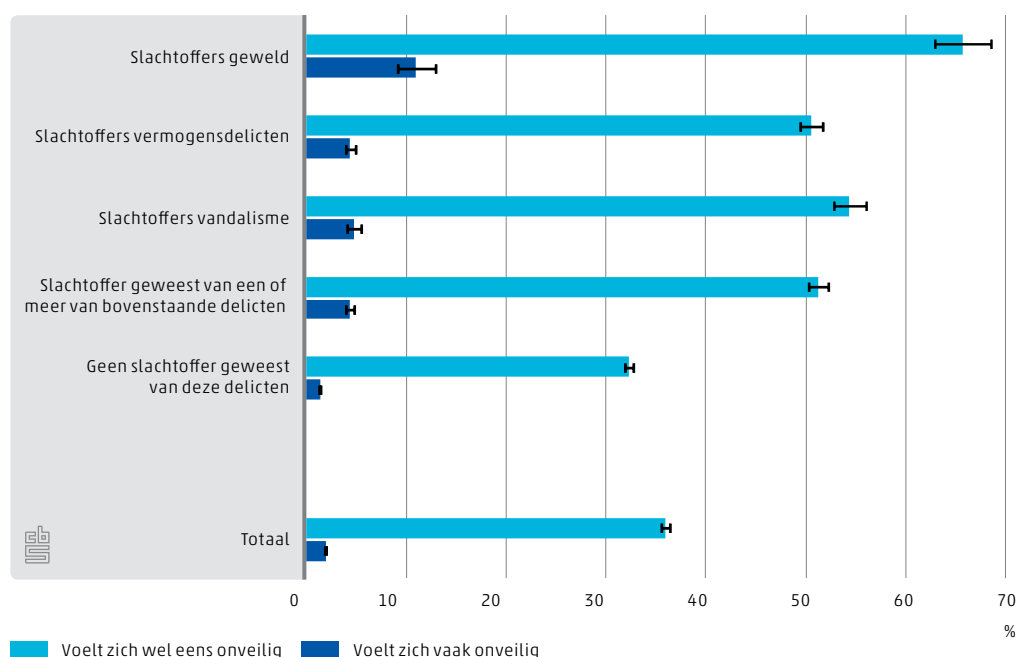

8.4 Veiligheidsbeleving - naar slachtofferervaring

In 2014 gaf 36 procent van alle Nederlanders aan zich wel eens onveilig te voelen; bijna 2 procent voelde zich vaak onveilig. Onder slachtoffers zijn de onveiligheidsgevoelens veel groter. Van de personen die in 2014 geconfronteerd werden met criminaliteit voelde meer dan 50 procent zich wel eens onveilig; ruim 4 procent voelde zich vaak onveilig. Het meest van invloed op de veiligheidsbeleving zijn geweldsdelicten zoals bedreiging, mishandeling of seksuele delicten. Van de slachtoffers van dit soort misdrijven voelde 66 procent zich wel eens onveilig en 11 procent voelde zich vaak onveilig. Onder slachtoffers van vermogensdelicten bedroegen deze aandelen achtereenvolgens 51 en 4 procent en onder de slachtoffers van vandalismedelicten 54 en 5 procent. Van degenen die in de afgelopen 12 maanden geen slachtoffer van een gewelds- vermogens- of vandalismedelict zijn geweest, voelde 32 procent zich wel eens onveilig; 1 procent voelde zich vaak onveilig.

Slachtoffers van criminaliteit, en vooral slachtoffers van geweld, voelen zich dus duidelijk onveiliger dan personen die geen recente slachtofferervaringen hebben opgedaan.

8.4.1 Veiligheidsbeleving naar slachtofferervaring, 2014

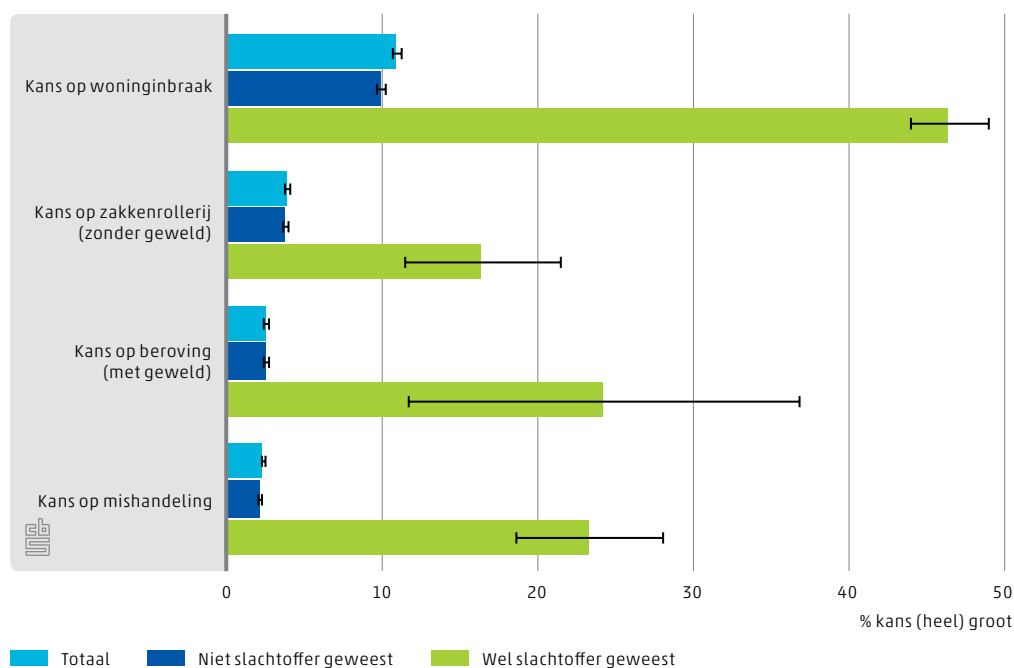

In 2014 achtte 11 procent van alle Nederlanders de kans (heel) groot om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van woninginbraak. Een kleiner aandeel schatte de kans (heel) groot in om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld (4 procent), beroving met geweld (3 procent) en mishandeling (2 procent).

De inschatting van de kans om slachtoffer te worden is sterk afhankelijk van de slachtofferervaring. Van de personen die in 2014 slachtoffer zijn geweest van een

woninginbraak of een poging daartoe, achtte maar liefst 46 procent de kans heel groot om in de komende 12 maanden weer slachtoffer te worden van een woninginbraak. Van degenen bij wie in 2014 niet is ingebroken achtte 10 procent de kans hierop (heel) groot. Ook bij de inschatting van de kans op zakkenrollerij, beroving en mishandeling bestaan duidelijke verschillen naar slachtofferervaring.

8.4.2 Inschatting kans op slachtofferschap naar slachtofferervaring, 2014

8.5 Slachtofferschap - enkelvoudig en herhaald

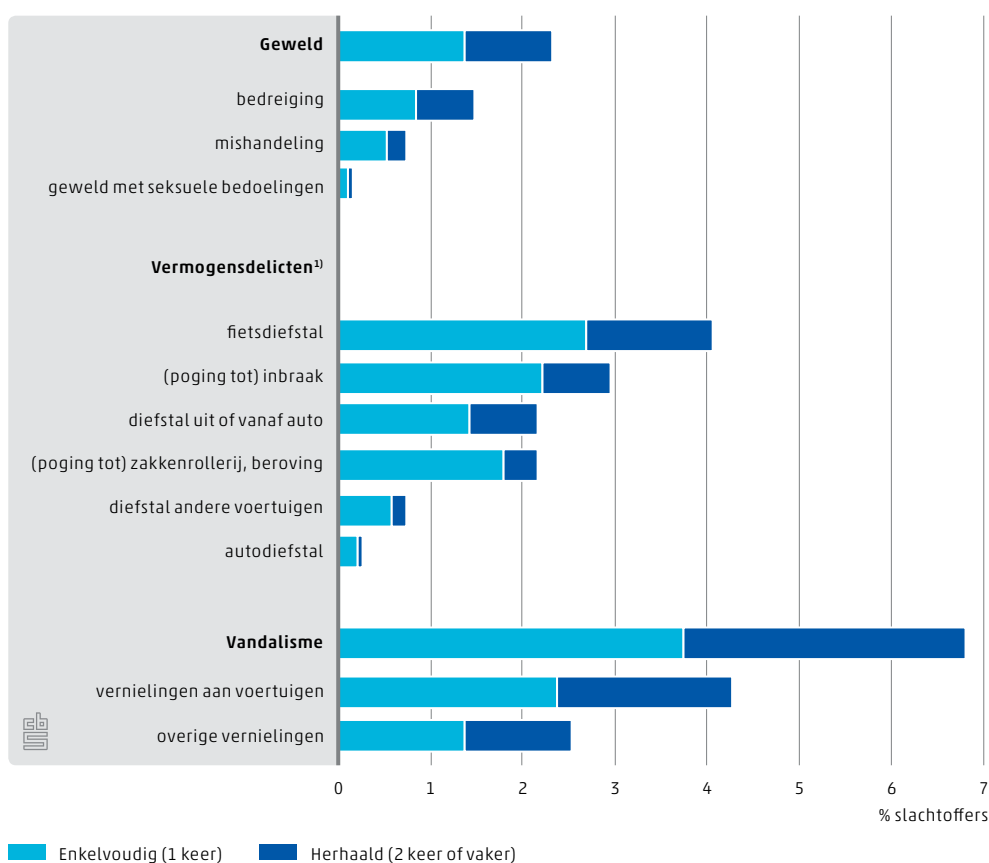
In hoofdstuk 4 over slachtofferschap en ondervonden delicten is het aandeel personen weergegeven dat in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geweest van één of meerdere delicten. In deze paragraaf worden deze uitkomsten verbijzonderd naar het aandeel personen dat één keer slachtoffer is geweest van een delict (enkelvoudig slachtofferschap) en het aandeel personen dat 2 keer of vaker slachtoffer is geweest van hetzelfde delict (herhaald slachtofferschap).

Van geweldsdelicten in totaliteit was in 2014 1,4 procent van de Nederlanders één keer slachtoffer; 0,9 procent was dit twee keer of vaker. Herhaald slachtofferschap komt bij bedreiging meer voor dan bij mishandeling en geweld met seksuele bedoelingen.

Bij de vermogensdelicten komt herhaald slachtofferschap het meest voor bij fietsdiefstal (enkelvoudig: 2,7 procent; herhaald 1,4 procent), gevolgd door (poging tot) inbraak en diefstal uit of vanaf de auto.

Vandalismedelicten kennen het hoogste aandeel herhaald slachtofferschap. Bij deze delictsoort is het aandeel herhaald slachtofferschap met 3,1 procent bijna even groot als het aandeel enkelvoudig slachtofferschap (3,7 procent). Vooral bij vernielingen aan voertuigen komt herhaald slachtofferschap relatief veel voor.

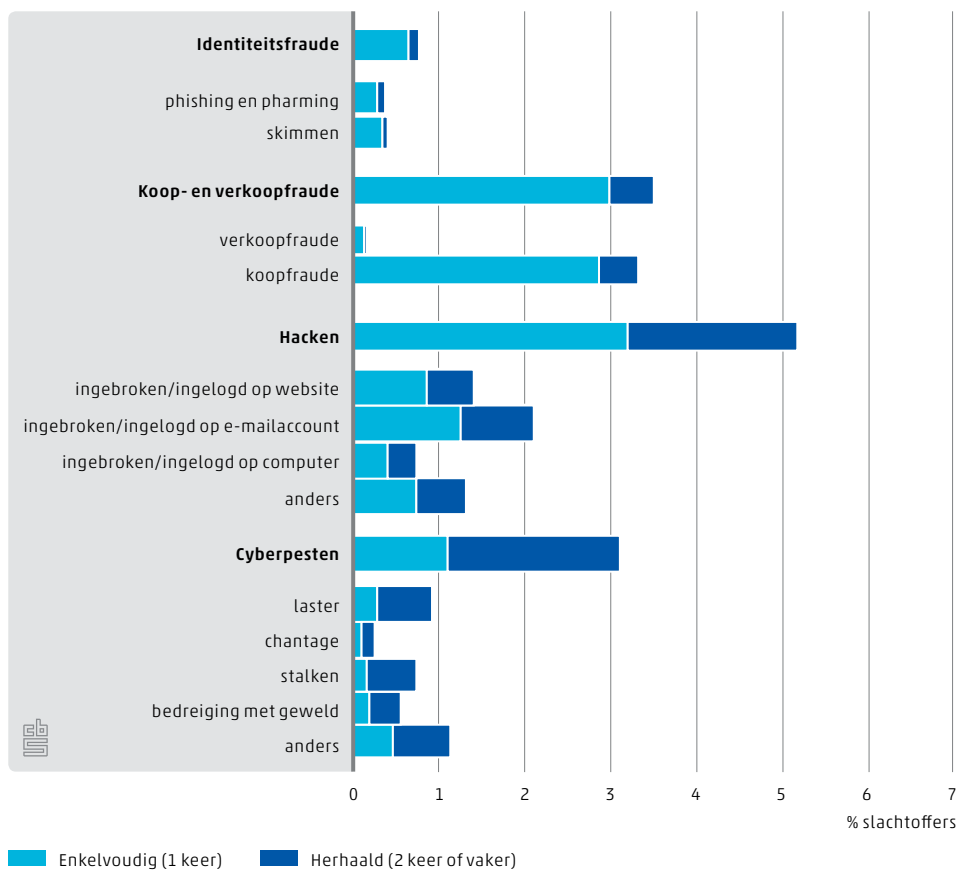
8.5.1 Enkelvoudig en herhaald slachtofferschap, 2014

¹⁾ Voor vermogensdelicten totaal zijn geen cijfers over enkelvoudig/herhaald slachtofferschap beschikbaar.

Bij cybercrime komt herhaald slachtofferschap bij hacken (enkelvoudig: 3,2 procent; herhaald: 2,0 procent) en cyberpesten (enkelvoudig: 1,1 procent; herhaald: 2,0 procent) veel meer voor dan bij koop- en verkoopfraude en identiteitsfraude. Bij cyberpesten in totaliteit en daarbinnen ook voor alle delictsoorten is het aandeel herhaald slachtofferschap zelfs groter dan het enkelvoudig slachtofferschap. Met name voor stalken (stelselmatig inbreuk plegen op iemands persoonlijke levenssfeer) geldt dat dit herhaalde karakter van het slachtofferschap in de aard van het delict besloten ligt.

8.5.2 Slachtofferschap identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten - enkelvoudig en herhaald, 2014

Bijlagen

I Tabellen Nederland totaal, regionale eenheden en districten (hoofdstukken 2 t/m 6)

1. **Toelichting**
2. **Leefbaarheid en overlast in buurt**
  - 2.1 Landelijk overzicht indicatoren leefbaarheid en overlast in buurt
  - 2.2 Rapportcijfer leefbaarheid in buurt
  - 2.3 Fysieke verloedering
  - 2.4 Sociale overlast
  - 2.5 Verkeersoverlast
  - 2.6 Overlast totaal
  - 2.7 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie – trends
3. **Veiligheidsbeleving**
  - 3.1 Landelijk overzicht indicatoren veiligheidsbeleving
  - 3.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt
  - 3.3 Rapportcijfer veiligheid in buurt
  - 3.4 Onveiligheidsgevoelens in algemeen
  - 3.5 Respectloos gedrag door onbekenden op straat
  - 3.6 Veiligheidsbeleving – trends
4. **Slachtofferschap en ondervonden delicten**
  - 4.1a Landelijk overzicht indicatoren slachtofferschap
  - 4.1b Landelijk overzicht indicatoren ondervonden delicten
  - 4.2 Gewelddelicten
  - 4.3 Vermogensdelicten
  - 4.4 Vandalismedelicten
  - 4.5 Slachtofferschap totaal
  - 4.6 Cybercrime totaal
  - 4.7a Landelijk overzicht van melding ondervonden delicten
  - 4.7b Melding van ondervonden delicten totaal
  - 4.7c Melding van ondervonden cybercrimedelicten totaal
  - 4.8a Landelijk overzicht van aangifte ondervonden delicten
  - 4.8b Aangifte van ondervonden delicten totaal
  - 4.8c Aangifte van ondervonden cybercrimedelicten totaal
  - 4.9 Slachtofferschap, ondervonden delicten, melding en aangifte – trends
5. **Burgers en politie**
  - 5.1 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie
  - 5.2 Contact met politie in eigen gemeente
  - 5.3 Tevredenheid contact met politie
  - 5.4 Tevredenheid functioneren politie in buurt
  - 5.5 Tevredenheid functioneren politie in algemeen
  - 5.6 Tevredenheid contacten en tevredenheid functioneren politie in buurt – trends

- 6. **Preventie**
- 6.1 Landelijk overzicht indicatoren preventie
- 6.2 Sociaal-preventief gedrag
- 6.3 Preventieve voorzieningen in/rond woning

1. Toelichting

Deze bijlage bevat kerncijfertabellen waarin de belangrijkste onderzoeksresultaten behorende bij de hoofdstukken 2 t/m 6 zijn opgenomen.

Elke thematische set van tabellen begint met een landelijk overzicht van indicatoren met uitkomsten voor Nederland totaal voor de jaren 2012, 2013 en 2014. Daarna volgt telkens een aantal tabellen, waarin een selectie van de uitkomsten is uitgesplitst naar de 10 regionale eenheden en 43 districten, eveneens voor de jaren 2012, 2013 en 2014.

In alle tabellen zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '-' weergegeven of de uitkomsten van 2012, 2013 en 2014 significant hoger of lager zijn dan het landelijke gemiddelde in die jaren, en of de uitkomsten van 2014 significant hoger of lager zijn dan die van respectievelijk 2012 en 2013.

Meer cijfers zijn beschikbaar in de overeenkomstige StatLine-tabellen.

2. Leefbaarheid en overlast in buurt

2.1 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Leefbaarheid buurt	% (helemaal) mee eens							
<i>Fysieke voorzieningen in buurt</i>								
In de buurt zijn wegen, paden en pleinen goed onderhouden	69,7	0,4	68,1	0,4	69,0	0,4		+
In de buurt zijn perken, plantsoenen en paden goed onderhouden	68,4	0,4	67,1	0,4	68,0	0,4		+
In de buurt is het buiten goed verlicht	77,5	0,4	77,9	0,3	77,6	0,3		
In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen	61,2	0,4	61,0	0,4	62,4	0,4	+	+
In de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren	24,2	0,4	24,5	0,3	25,3	0,4	+	+
	schaalscore (0-10)							
Fysieke voorzieningen	6,3	0,0	6,2	0,0	6,3	0,0		+
	% (helemaal) mee eens							
<i>Sociale cohesie in buurt</i>								
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	24,3	0,4	24,5	0,3	24,7	0,4		
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	69,0	0,4	68,3	0,4	69,7	0,4		+
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen	42,9	0,4	42,7	0,4	42,8	0,4		
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen	60,4	0,5	59,8	0,4	60,2	0,4		
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	37,0	0,4	37,1	0,4	37,2	0,4		
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt	68,8	0,4	67,4	0,4	68,0	0,4		

2.1 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt (vervolg)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
schaalscore (0-10)								
Sociale cohesie	6,2	0,0	6,2	0,0	6,2	0,0		
%								
Oordeel ontwikkeling leefbaarheid buurt								
Vindt dat de eigen buurt in het afgelopen jaar:								
is vooruitgegaan	11,2	0,3	9,4	0,2	10,0	0,3	-	+
is achteruitgegaan	14,5	0,3	14,6	0,3	13,7	0,3	-	-
is gelijk gebleven	69,8	0,4	71,8	0,3	72,2	0,4	+	
rapportcijfer								
Beoordeling leefbaarheid buurt								
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	+	+
% komt wel eens voor								
Overlast in buurt								
<i>Fysieke verloedering</i>								
Rommel op straat	55,8	0,4	55,3	0,4	54,1	0,4	-	-
Straatmeubilair dat vernield is	33,5	0,4	31,4	0,4	30,4	0,4	-	-
Bekladde muren of gebouwen	28,3	0,4	26,7	0,3	25,9	0,4	-	-
Hondenpoep	70,3	0,4	69,7	0,4	68,5	0,4	-	-
% ervaart veel overlast								
Rommel op straat	6,8	0,3	6,6	0,2	6,1	0,2	-	-
Straatmeubilair dat vernield is	3,3	0,2	2,9	0,1	2,7	0,1	-	-
Bekladde muren of gebouwen	2,2	0,2	2,0	0,1	1,8	0,1	-	-
Hondenpoep	19,6	0,4	19,9	0,3	18,6	0,3	-	-
% komt wel eens voor								
<i>Sociale overlast</i>								
Dronken mensen op straat	27,2	0,4	26,9	0,3	26,6	0,4		
Druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	24,1	0,4	24,0	0,3	24,4	0,4		
Overlast door buurtbewoners	27,6	0,4	28,6	0,3	28,8	0,4	+	
Mensen die op straat worden lastiggevallen	14,8	0,3	14,5	0,3	14,4	0,3		
Ronhangende jongeren	41,6	0,5	39,5	0,4	38,9	0,4	-	
% ervaart veel overlast								
Dronken mensen op straat	3,1	0,2	3,1	0,1	2,7	0,1	-	-
Druggebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	3,7	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2		-
Overlast door buurtbewoners	5,1	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2		
Mensen die op straat worden lastiggevallen	1,7	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	-	
Ronhangende jongeren	6,7	0,3	6,2	0,2	5,6	0,2	-	-
% komt wel eens voor								
<i>Verkeersoverlast</i>								
Te hard rijden	70,9	0,4	71,6	0,3	70,5	0,4		-
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	51,0	0,5	49,8	0,4	48,5	0,4	-	-
Agressief gedrag in het verkeer	30,8	0,4	31,1	0,3	29,8	0,4	-	-
% ervaart veel overlast								
Te hard rijden	21,8	0,4	22,1	0,3	21,1	0,3	-	-
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	17,7	0,4	16,9	0,3	16,0	0,3	-	-
Agressief gedrag in het verkeer	6,3	0,2	6,3	0,2	5,8	0,2	-	-

2.1 Landelijk overzicht van indicatoren leefbaarheid en overlast in de buurt (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Oordeel functioneren gemeente	%							
<i>Tevredenheid totale functioneren gemeente betreffende aanpak leefbaarheid en veiligheid</i>								
(Zeer) tevreden	38,6	0,4	37,1	0,4	37,7	0,4	-	
Niet tevreden/niet ontevreden	27,5	0,4	27,7	0,3	27,1	0,4		
(Zeer) ontevreden	11,4	0,3	12,3	0,2	11,8	0,3		
Kan niet beoordelen/geen antwoord	22,4	0,4	22,8	0,3	22,8	0,3		
	% (helemaal) mee eens							
De gemeente: heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid en veiligheid in buurt.	48,5	0,5	46,6	0,4	47,1	0,5	-	
informeert de buurt over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.	41,8	0,5	41,0	0,4	40,6	0,5	-	
betreft de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.	34,9	0,5	34,3	0,4	34,3	0,4		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

2.2 Leefbaarheid in de buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	¹⁾	2013	Marge	¹⁾	2014	Marge	¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
										2012 ²⁾	2013 ³⁾
	rapportcijfer										
Nederland	7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0		+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	7,5	0,0	+	7,4	0,0	+	7,4	0,0			
Fryslân (District)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+		
Groningen (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,3	0,1			
Drenthe (D)	7,5	0,0	+	7,4	0,0	+	7,5	0,1	+		
Oost-Nederland (RE)	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+		
IJsselland (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+		
Twente (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,4	0,1			
Noord en Oost Gelderland (D)	7,6	0,0	+	7,6	0,1	+	7,5	0,0	+		
Gelderland Midden (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,0		7,5	0,0	+		
Gelderland Zuid (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,5	0,1			
Midden-Nederland (RE)	7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0			
Gooi en Vechtstreek (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+		
Flevoland (D)	7,2	0,1	-	7,2	0,1	-	7,3	0,1	-		
Oost Utrecht (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,5	0,1	+		
Utrecht Stad (D)	7,2	0,2	-	7,3	0,1		7,3	0,1			
West Utrecht (D)	7,5	0,1		7,5	0,1	+	7,4	0,1			
Noord-Holland (RE)	7,4	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+		
Noord Holland Noord (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,0	+	7,6	0,1	+		
Zaanstreek Waterland (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,4	0,1			
Kennemerland (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1			
Amsterdam (RE)	7,2	0,1	-	7,2	0,1	-	7,3	0,0	-		
Amsterdam Noord (D)	7,2	0,2		7,3	0,1		7,3	0,1			
Amsterdam Oost (D)	7,2	0,1		7,1	0,1	-	7,2	0,1	-		
Amsterdam Zuid (D)	7,6	0,1	+	7,6	0,1	+	7,7	0,1	+		
Amsterdam West (D)	6,9	0,2	-	6,9	0,1	-	7,0	0,1	-		

2.2 Leefbaarheid in de buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	rapportcijfer						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Den Haag (RE)	7,3	0,0 -	7,3	0,0 -	7,3	0,0 -	+	+
Den Haag Centrum (D)	6,4	0,1 -	6,4	0,1 -	6,5	0,1 -		
Den Haag West (D)	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,6	0,1 +		
Den Haag Zuid (D)	6,5	0,1 -	6,5	0,1 -	6,6	0,1 -		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	7,4	0,1	7,4	0,0	7,4	0,1		
Westland - Delft (D)	7,4	0,1	7,4	0,1	7,5	0,1		
Leiden - Bollenstreek (D)	7,4	0,1	7,5	0,0 +	7,6	0,1 +		+
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	7,4	0,1	7,4	0,0	7,4	0,1		
Rotterdam (RE)	7,1	0,1 -	7,1	0,0 -	7,2	0,0 -		
Rijnmond Noord (D)	7,2	0,1 -	7,2	0,1 -	7,2	0,1 -		
Rotterdam Stad (D)	6,7	0,3 -	6,8	0,1 -	6,9	0,1 -		
Rijnmond Oost (D)	7,1	0,1 -	7,1	0,1 -	7,1	0,1 -		
Rotterdam Zuid (D)	6,3	0,2 -	6,5	0,1 -	6,3	0,2 -		
Rijnmond Zuid-West (D)	7,3	0,1	7,3	0,0 -	7,4	0,1		+
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,4	0,0	7,4	0,1	7,4	0,1		
Zeeland - West-Brabant (RE)	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0		
Zeeland (D)	7,4	0,1	7,5	0,0 +	7,5	0,1 +		
De Markiezaten (D)	7,4	0,1	7,3	0,1	7,3	0,1 -		
De Baronie (D)	7,4	0,1	7,4	0,1	7,4	0,1		
Hart van Brabant (D)	7,3	0,1	7,3	0,1 -	7,4	0,1		
Oost-Brabant (RE)	7,5	0,0 +	7,4	0,0 +	7,5	0,0 +		
's Hertogenbosch (D)	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,6	0,1 +		
Eindhoven (D)	7,4	0,1	7,3	0,1	7,4	0,1		
Helmond (D)	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +		
Limburg (RE)	7,4	0,0	7,3	0,0 -	7,4	0,0		
Noord en Midden Limburg (D)	7,5	0,1 +	7,4	0,1 +	7,5	0,1 +		
Parkstad-Limburg (D)	7,1	0,1 -	7,0	0,1 -	7,1	0,1 -		
Zuid-West-Limburg (D)	7,3	0,1	7,3	0,1	7,3	0,1 -		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

2.3 Fysieke verloedering - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	% ervaart veel overlast ⁴⁾						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	24,5	0,4	24,4	0,3	22,9	0,3	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	20,5	1,0 -	19,8	0,9 -	18,9	1,0 -		
Fryslân (District)	21,4	1,8 -	19,0	1,7 -	18,5	1,7 -		
Groningen (D)	20,7	1,6 -	20,3	1,6 -	20,0	1,7 -		
Drenthe (D)	18,9	1,5 -	20,3	1,0 -	18,1	2,0 -		
Oost-Nederland (RE)	20,5	0,8 -	20,6	0,8 -	19,1	0,7 -		-
IJsselland (D)	21,6	1,7 -	20,2	1,9 -	17,1	1,9 -	-	
Twente (D)	20,0	1,7 -	21,5	1,7 -	19,1	1,8 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	17,5	1,5 -	17,8	1,5 -	16,2	1,3 -		
Gelderland Midden (D)	22,4	1,8	23,2	1,6	21,9	1,6		
Gelderland Zuid (D)	22,1	1,7 -	21,0	1,9 -	21,8	2,0		

2.3 Fysieke verloedering - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% ervaart veel overlast⁴⁾							
Midden-Nederland (RE)	24,9	1,4	24,3	1,0	21,8	1,1	-	-
Gooi en Vechtstreek (D)	25,9	1,9	25,8	2,7	22,8	3,1		
Flevoland (D)	28,1	2,1 +	27,9	1,8 +	25,4	2,2		
Oost Utrecht (D)	24,0	2,7	22,2	2,0	19,4	1,9 -	-	
Utrecht Stad (D)	25,4	4,5	23,9	2,7	24,0	2,7		
West Utrecht (D)	22,0	3,3	22,8	2,5	19,0	2,3 -		
Noord-Holland (RE)	24,4	1,1	24,1	1,1	22,5	1,2		
Noord Holland Noord (D)	22,5	1,7	21,1	1,5 -	20,9	1,8		
Zaanstreek Waterland (D)	24,8	2,0	26,0	2,0	22,3	2,5		
Kennemerland (D)	26,6	2,1	26,8	2,2	24,6	2,1		
Amsterdam (RE)	29,0	2,3 +	28,0	1,5 +	27,8	1,5 +		
Amsterdam Noord (D)	33,5	5,7 +	34,1	3,4 +	32,5	3,3 +		
Amsterdam Oost (D)	22,3	4,3	26,3	2,6	25,2	2,6		
Amsterdam Zuid (D)	24,1	3,5	22,8	2,6	23,0	2,6		
Amsterdam West (D)	37,0	5,2 +	30,9	3,2 +	31,9	3,0 +		
Den Haag (RE)	27,4	0,9 +	27,5	0,8 +	24,7	0,9 +	-	-
Den Haag Centrum (D)	45,5	2,1 +	46,0	3,2 +	41,6	2,7 +		
Den Haag West (D)	32,3	2,0 +	32,4	2,9 +	27,5	2,7 +	-	
Den Haag Zuid (D)	40,7	1,9 +	39,4	2,5 +	39,6	2,5 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	23,6	2,0	24,4	1,5	22,2	2,6		
Westland - Delft (D)	23,6	1,8	24,3	3,0	21,3	2,7		
Leiden - Bollenstreek (D)	22,8	2,3	23,9	1,3	22,7	1,9		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	23,2	2,7	21,9	1,7 -	17,3	2,1 -	-	-
Rotterdam (RE)	29,1	1,6 +	27,9	1,0 +	27,3	1,2 +		
Rijnmond Noord (D)	29,1	4,0 +	27,9	2,0 +	26,9	3,0 +		
Rotterdam Stad (D)	40,5	10,7 +	33,7	3,8 +	34,4	3,9 +		
Rijnmond Oost (D)	25,1	4,1	27,2	3,1	25,5	2,9		
Rotterdam Zuid (D)	47,3	6,8 +	38,9	3,9 +	40,5	3,9 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	26,7	3,3	26,1	1,6	24,8	2,5		
Zuid-Holland-Zuid (D)	23,6	1,3	23,8	1,8	23,8	2,3		
Zeeland - West-Brabant (RE)	24,8	1,6	26,3	1,2 +	24,1	1,2		
Zeeland (D)	22,2	2,0	22,1	1,5 -	20,1	2,4 -		
De Markiezaten (D)	26,2	3,6	29,7	2,8 +	28,9	2,9 +		
De Baronie (D)	21,6	3,0	25,4	2,4	23,9	2,3		
Hart van Brabant (D)	29,6	3,8 +	28,6	2,5 +	24,3	2,5		
Oost-Brabant (RE)	21,4	1,2 -	22,0	1,1 -	20,7	1,2 -		
's Hertogenbosch (D)	19,8	1,6 -	20,9	1,7 -	18,9	1,7 -		
Eindhoven (D)	24,5	2,7	24,4	2,5	23,7	2,4		
Helmond (D)	20,9	2,5 -	21,2	1,6 -	20,5	2,3		
Limburg (RE)	28,7	1,4 +	28,5	1,4 +	28,2	1,4 +		
Noord en Midden Limburg (D)	22,2	1,7 -	23,7	1,8	22,0	1,7		
Parkstad-Limburg (D)	39,9	3,4 +	37,3	3,3 +	38,5	3,4 +		
Zuid-West-Limburg (D)	30,1	2,7 +	29,0	2,6 +	29,9	2,7 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Eén of meer vormen van fysieke verloedering (4 items).

2.4 Sociale overlast - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	12,9	0,3	12,7	0,3	12,0	0,3	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	9,4	0,7 -	9,4	0,7 -	9,1	0,8 -		
Fryslân (District)	8,3	1,3 -	7,5	1,2 -	7,8	1,2 -		
Groningen (D)	11,1	1,3 -	12,3	1,5	11,7	1,4		
Drenthe (D)	8,6	1,1 -	8,4	0,8 -	7,7	1,4 -		
Oost-Nederland (RE)	9,4	0,6 -	10,0	0,6 -	9,2	0,6 -		
IJsselland (D)	8,6	1,2 -	7,9	1,4 -	7,0	1,3 -		
Twente (D)	8,6	1,2 -	10,8	1,3 -	9,8	1,4 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	8,8	1,2 -	8,7	1,2 -	8,6	1,1 -		
Gelderland Midden (D)	10,7	1,3 -	11,0	1,2 -	9,8	1,2 -		
Gelderland Zuid (D)	10,3	1,3 -	11,5	1,6	10,7	1,5		
Midden-Nederland (RE)	13,4	1,2	12,7	0,7	11,8	0,8		
Gooi en Vechtstreek (D)	13,8	1,5	11,9	2,1	11,1	2,4		
Flevoland (D)	13,2	1,7	13,5	1,4	13,0	1,8		
Oost Utrecht (D)	11,7	2,1	11,6	1,7	8,9	1,4 -		
Utrecht Stad (D)	19,8	4,3 +	16,0	2,4 +	17,7	2,5 +		
West Utrecht (D)	10,3	2,5	10,8	1,9	10,1	1,8		
Noord-Holland (RE)	12,4	0,9	12,2	0,9	11,3	0,9		
Noord Holland Noord (D)	10,2	1,3 -	9,9	1,1 -	9,4	1,3 -		
Zaanstreek Waterland (D)	14,1	1,7	12,7	1,6	12,9	2,1		
Kennemerland (D)	14,1	1,7	14,6	1,8	12,6	1,7		
Amsterdam (RE)	20,9	2,1 +	21,0	1,4 +	20,1	1,3 +		
Amsterdam Noord (D)	28,5	5,6 +	25,6	3,2 +	25,6	3,1 +		
Amsterdam Oost (D)	17,7	4,0 +	23,4	2,6 +	22,7	2,7 +		
Amsterdam Zuid (D)	14,1	3,1	11,2	2,0	11,5	2,1		
Amsterdam West (D)	25,6	4,7 +	25,9	3,2 +	22,9	2,8 +		
Den Haag (RE)	14,2	0,7 +	14,2	0,7 +	13,2	0,7 +		
Den Haag Centrum (D)	42,3	2,1 +	40,4	3,1 +	37,5	2,6 +	-	
Den Haag West (D)	11,8	1,5	12,8	2,2	11,0	2,0		
Den Haag Zuid (D)	25,9	1,7 +	24,2	2,3 +	22,9	2,2 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	10,9	1,5 -	11,4	1,1	12,9	2,2		
Westland - Delft (D)	11,5	1,3	10,6	2,3	8,8	2,0 -		
Leiden - Bollenstreek (D)	10,8	1,7 -	11,4	1,0 -	9,3	1,4 -		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	10,2	2,0 -	10,3	1,4 -	10,4	1,8		
Rotterdam (RE)	18,0	1,5 +	16,0	0,8 +	16,3	1,0 +		
Rijnmond Noord (D)	15,3	3,2	14,9	1,6 +	15,3	2,5 +		
Rotterdam Stad (D)	47,1	10,7 +	31,4	3,9 +	30,6	3,8 +	-	
Rijnmond Oost (D)	16,7	3,5	16,5	2,7 +	16,6	2,6 +		
Rotterdam Zuid (D)	30,7	6,4 +	30,8	3,8 +	32,3	3,8 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	13,7	2,6	11,4	1,1	10,3	2,0		
Zuid-Holland-Zuid (D)	12,1	1,0	10,4	1,3 -	11,7	1,8		
Zeeland - West-Brabant (RE)	12,1	1,2	12,0	0,9	12,1	1,0		
Zeeland (D)	9,6	1,5 -	8,8	1,0 -	9,0	1,8 -		
De Markiezaten (D)	13,3	2,8	13,8	2,1	14,9	2,3 +		
De Baronie (D)	10,7	2,3	11,7	1,9	11,8	1,8		
Hart van Brabant (D)	14,9	3,0	14,0	1,9	13,0	1,9		

2.4 Sociale overlast - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% ervaart veel overlast⁴⁾							
Oost-Brabant (RE)	10,4	1,0 -	10,2	0,9 -	9,2	0,9 -		
's Hertogenbosch (D)	10,2	1,3 -	9,0	1,2 -	8,8	1,3 -		
Eindhoven (D)	12,4	2,1	12,8	2,1	11,1	1,9		
Helmond (D)	8,5	1,8 -	9,2	1,1 -	7,6	1,6 -		
Limburg (RE)	15,3	1,2 +	15,6	1,1 +	13,5	1,1 +		
Noord en Midden Limburg (D)	12,0	1,4	11,8	1,4	9,1	1,1 -	-	-
Parkstad-Limburg (D)	17,8	2,6 +	17,7	2,6 +	16,9	2,8 +		
Zuid-West-Limburg (D)	18,3	2,4 +	19,3	2,4 +	17,4	2,3 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Eén of meer vormen van sociale overlast (5 items).

2.5 Verkeersoverlast - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% ervaart veel overlast⁴⁾							
Nederland	32,3	0,4	32,0	0,4	30,7	0,4	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	27,4	1,1 -	27,2	1,0 -	26,8	1,2 -		
Fryslân (District)	26,8	1,9 -	25,8	1,9 -	27,4	1,9 -		
Groningen (D)	28,2	1,8 -	27,8	1,8 -	26,8	1,9 -		
Drenthe (D)	27,1	1,7 -	28,4	1,1 -	25,9	2,3 -		
Oost-Nederland (RE)	28,7	0,8 -	29,6	0,9 -	28,1	0,9 -		
IJsselland (D)	29,1	1,9 -	26,6	2,1 -	25,1	2,1 -		
Twente (D)	27,5	1,8 -	30,5	1,9	29,6	2,1		
Noord en Oost Gelderland (D)	27,7	1,8 -	28,4	1,8 -	26,9	1,5 -		
Gelderland Midden (D)	29,4	1,9 -	32,6	1,7	28,5	1,8 -		-
Gelderland Zuid (D)	30,3	1,9	29,5	2,1	30,3	2,2		
Midden-Nederland (RE)	33,6	1,5	32,0	1,1	30,5	1,2	-	
Gooi en Vechtstreek (D)	35,9	2,1 +	31,9	2,8	32,5	3,4		
Flevoland (D)	31,1	2,2	31,2	1,9	29,1	2,3		
Oost Utrecht (D)	32,7	3,0	30,9	2,2	28,2	2,2		
Utrecht Stad (D)	39,5	5,1 +	35,2	3,0	34,9	3,0 +		
West Utrecht (D)	30,7	3,6	31,6	2,8	30,0	2,7		
Noord-Holland (RE)	32,9	1,2	32,6	1,2	32,1	1,3		
Noord Holland Noord (D)	30,3	1,9	30,1	1,6	28,3	2,0		
Zaanstreek Waterland (D)	34,8	2,2	35,8	2,2 +	34,7	2,9 +		
Kennemerland (D)	34,9	2,3	33,8	2,3	35,1	2,3 +		
Amsterdam (RE)	32,3	2,4	32,3	1,6	30,7	1,5		
Amsterdam Noord (D)	35,4	5,7	35,8	3,4 +	34,6	3,3 +		
Amsterdam Oost (D)	25,1	4,3 -	30,2	2,7	26,8	2,8 -		
Amsterdam Zuid (D)	29,1	3,7	27,1	2,8 -	27,2	2,7 -		
Amsterdam West (D)	39,8	5,2 +	37,1	3,4 +	35,1	3,1 +		

2.5 Verkeersoverlast - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% ervaart veel overlast⁴⁾								
Den Haag (RE)	33,2	1,0	32,7	0,9	31,0	1,0	-	
Den Haag Centrum (D)	47,8	2,2 +	43,9	3,2 +	44,8	2,7 +		
Den Haag West (D)	34,8	2,1	34,3	2,9	29,7	2,7	-	
Den Haag Zuid (D)	44,8	1,9 +	40,4	2,5 +	40,4	2,6 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	29,3	2,1 -	30,3	1,6	30,5	2,9		
Westland - Delft (D)	30,7	1,9	30,4	3,2	26,2	2,9 -		
Leiden - Bollenstreek (D)	26,4	2,4 -	30,0	1,4 -	26,8	2,0 -		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	34,2	3,0	31,2	1,8	31,2	2,5		
Rotterdam (RE)	37,5	1,7 +	35,8	1,0 +	35,6	1,3 +		
Rijnmond Noord (D)	38,2	4,3 +	35,8	2,2 +	36,0	3,2 +		
Rotterdam Stad (D)	42,2	10,7	40,6	4,0 +	40,9	4,1 +		
Rijnmond Oost (D)	30,4	4,3	34,1	3,2	34,7	3,2 +		
Rotterdam Zuid (D)	52,2	6,8 +	46,0	4,0 +	45,3	3,9 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	37,0	3,6 +	34,3	1,7 +	33,2	2,8		
Zuid-Holland-Zuid (D)	35,0	1,4 +	32,7	1,9	32,9	2,5		
Zeeland - West-Brabant (RE)	34,9	1,7 +	35,8	1,3 +	32,3	1,3		-
Zeeland (D)	29,9	2,2	31,2	1,6	26,5	2,6 -		-
De Markiezaten (D)	35,6	4,0	38,3	3,0 +	36,6	3,0 +		
De Baronie (D)	35,9	3,5	34,5	2,6	34,0	2,6 +		
Hart van Brabant (D)	37,8	3,9 +	39,3	2,7 +	32,6	2,7		-
Oost-Brabant (RE)	30,3	1,4 -	29,2	1,2 -	28,7	1,4 -		
's Hertogenbosch (D)	32,1	1,9	28,8	1,8 -	29,3	2,0		
Eindhoven (D)	31,5	2,8	30,9	2,7	30,1	2,6		
Helmond (D)	25,9	2,7 -	28,0	1,7 -	26,2	2,6 -		
Limburg (RE)	36,7	1,5 +	36,4	1,5 +	34,5	1,5 +		
Noord en Midden Limburg (D)	31,0	1,9	30,4	1,9	28,3	1,9 -		
Parkstad-Limburg (D)	46,2	3,4 +	45,5	3,5 +	42,6	3,5 +		
Zuid-West-Limburg (D)	38,1	2,9 +	38,7	2,9 +	37,6	2,8 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Eén of meer vormen van verkeersoverlast (3 items).

2.6 Overlast totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% ervaart veel overlast⁴⁾								
Nederland	46,1	0,5	45,9	0,4	44,0	0,4	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	39,8	1,2 -	39,6	1,1 -	38,1	1,3 -		
Fryslân (District)	39,3	2,1 -	37,6	2,1 -	38,0	2,1 -		
Groningen (D)	42,1	2,0 -	41,3	2,0 -	40,2	2,1 -		
Drenthe (D)	37,7	1,9 -	40,2	1,2 -	35,8	2,5 -		-
Oost-Nederland (RE)	40,3	0,9 -	41,7	0,9 -	39,6	0,9 -		-
IJsselland (D)	41,0	2,0 -	39,7	2,3 -	34,8	2,4 -	-	-
Twente (D)	39,4	2,0 -	41,9	2,0 -	40,7	2,2 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	37,8	1,9 -	39,0	1,9 -	37,3	1,7 -		
Gelderland Midden (D)	42,1	2,1 -	45,1	1,8	42,0	2,0		
Gelderland Zuid (D)	42,3	2,1 -	42,9	2,4 -	43,3	2,3		

2.6 Overlast totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% ervaart veel overlast⁴⁾							
Midden-Nederland (RE)	47,7	1,6	46,0	1,2	43,8	1,3	-	
Gooi en Vechtstreek (D)	49,4	2,1 +	46,8	3,1	46,2	3,6		
Flevoland (D)	47,9	2,3	48,1	2,1	44,9	2,5		
Oost Utrecht (D)	46,8	3,1	44,3	2,4	39,6	2,3 -	-	-
Utrecht Stad (D)	51,5	5,1	48,4	3,2	48,6	3,1 +		
West Utrecht (D)	44,2	4,0	43,7	2,9	43,0	2,9		
Noord-Holland (RE)	46,9	1,3	45,9	1,2	44,3	1,4		
Noord Holland Noord (D)	44,0	2,1	42,3	1,7 -	40,2	2,2 -		
Zaanstreek Waterland (D)	47,5	2,3	49,4	2,3 +	46,6	3,1		
Kennemerland (D)	50,1	2,4 +	48,3	2,4	47,8	2,4 +		
Amsterdam (RE)	51,0	2,5 +	51,5	1,7 +	50,0	1,6 +		
Amsterdam Noord (D)	56,9	5,9 +	60,2	3,4 +	56,7	3,5 +		
Amsterdam Oost (D)	43,1	5,0	50,1	2,9 +	46,6	3,0		
Amsterdam Zuid (D)	46,9	4,0	42,9	3,1	42,8	3,1		
Amsterdam West (D)	58,3	5,3 +	55,9	3,5 +	55,7	3,2 +		
Den Haag (RE)	48,9	1,1 +	48,4	0,9 +	45,7	1,1 +	-	-
Den Haag Centrum (D)	69,6	2,0 +	67,7	3,1 +	66,3	2,6 +		
Den Haag West (D)	51,8	2,2 +	50,8	3,1 +	45,4	3,0	-	
Den Haag Zuid (D)	64,3	1,8 +	60,1	2,6 +	62,0	2,5 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	44,6	2,3	44,9	1,8	43,5	3,0		
Westland - Delft (D)	44,7	2,1	44,0	3,4	41,0	3,3		
Leiden - Bollenstreek (D)	41,5	2,7 -	45,0	1,5	41,3	2,2 -		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	47,4	3,2	44,9	2,0	41,8	2,7		
Rotterdam (RE)	52,4	1,7 +	50,8	1,1 +	49,9	1,3 +		
Rijnmond Noord (D)	52,7	4,4 +	50,1	2,3 +	48,7	3,3 +		
Rotterdam Stad (D)	68,5	9,6 +	60,6	4,0 +	60,8	4,1 +		
Rijnmond Oost (D)	47,3	4,8	50,6	3,4 +	49,6	3,4 +		
Rotterdam Zuid (D)	67,2	6,4 +	63,9	3,9 +	63,2	3,8 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	50,8	3,7 +	47,7	1,8	46,1	3,0		
Zuid-Holland-Zuid (D)	47,1	1,5	46,1	2,1	45,9	2,7		
Zeeland - West-Brabant (RE)	47,6	1,8	48,9	1,3 +	46,0	1,4 +		-
Zeeland (D)	42,4	2,4 -	42,9	1,7 -	39,1	2,9 -		
De Markiezaten (D)	47,5	4,2	52,3	3,0 +	52,7	3,1 +		
De Baronie (D)	47,1	3,6	47,7	2,8	47,3	2,7 +		
Hart van Brabant (D)	52,7	4,1 +	53,0	2,8 +	45,7	2,9	-	-
Oost-Brabant (RE)	43,0	1,5 -	42,0	1,3 -	40,7	1,5 -		
's Hertogenbosch (D)	43,0	2,0 -	40,5	2,0 -	39,5	2,2 -		
Eindhoven (D)	46,3	3,0	45,5	2,9	44,3	2,8		
Helmond (D)	39,2	2,9 -	40,7	1,9 -	38,7	2,8 -		
Limburg (RE)	51,1	1,5 +	50,9	1,5 +	49,3	1,5 +		
Noord en Midden Limburg (D)	43,9	2,1	43,2	2,0 -	41,1	2,0 -		
Parkstad-Limburg (D)	62,3	3,3 +	60,9	3,4 +	59,9	3,4 +		
Zuid-West-Limburg (D)	53,2	3,0 +	54,8	2,9 +	53,4	2,9 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Eén of meer vormen van overlast totaal (13 items).

2.7 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie - trends

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	index 2005/2008=100									
Fysieke voorzieningen in buurt				100	100,6	101,2	102,8	101,5	101,1	102,0
Sociale cohesie in buurt	100	99,5	99,9	100,5	100,8	101,1	101,6	101,5	101,2	101,4
	schaalscore (0=laag; 10=hoog)									
Fysieke voorzieningen in buurt				6,2	6,2	6,2	6,3	6,3	6,2	6,3
Sociale cohesie in buurt	6,1	6,1	6,1	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2

¹⁾ De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksofzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie paragraaf III van de Onderzoeksverantwoording.

3. Veiligheidsbeleving

3.1 Landelijk overzicht indicatoren van veiligheidsbeleving

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Veiligheidsbeleving in de buurt								
<i>Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt</i>								
voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	18,0	0,4	18,8	0,3	18,2	0,3		
voelt zich vaak onveilig in eigen buurt	1,7	0,1	1,8	0,1	1,8	0,1		
% 'komt vaak voor'								
Komt het wel eens voor dat u:								
's Avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt	8,1	0,3	8,7	0,2	9,0	0,2	+	
in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden	2,6	0,2	2,6	0,1	2,5	0,1		
zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt	3,7	0,2	3,6	0,1	3,5	0,2		
zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent	2,6	0,2	2,6	0,1	2,4	0,1		
bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit	3,4	0,2	3,7	0,2	3,3	0,2		-
%								
Beoordeling voorkomen criminaliteit in de buurt								
veel	9,8	0,3	10,7	0,2	10,2	0,3		-
weinig	65,3	0,4	65,0	0,4	65,8	0,4		+
geen	17,5	0,3	16,7	0,3	17,0	0,3		
Beoordeling ontwikkeling criminaliteit in de buurt								
toegenomen	13,9	0,3	15,5	0,3	13,9	0,3		-
afgenomen	3,9	0,2	3,6	0,1	4,4	0,2	+	+
gelijk gebleven	50,9	0,5	50,1	0,4	50,9	0,4		+
rapportcijfer								
Rapportcijfer over veiligheid in de buurt	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	+	+
% wel eens ('vaak'/'soms')								
Veiligheidsbeleving in de woonplaats								
<i>Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen woonplaats:</i>								
Voelt zich wel eens ('vaak'/'soms') onveilig								
rondom uitgaansgelegenheden	25,4	0,4	24,7	0,3	23,3	0,4	-	-
op plekken waar groepen jongeren rondhangen	44,4	0,5	43,1	0,4	41,1	0,4	-	-
in het centrum van woonplaats	18,9	0,4	18,0	0,3	17,0	0,3	-	-
in winkelgebied/winkelcentrum	14,7	0,3	14,2	0,3	13,1	0,3	-	-
in het openbaar vervoer	19,4	0,4	18,6	0,3	17,4	0,3	-	-
bij het treinstation	19,6	0,4	19,1	0,3	17,8	0,3	-	-
in eigen huis	8,9	0,3	9,2	0,2	9,1	0,2		
%								
Veiligheidsbeleving in het algemeen								
<i>Onveiligheidsgevoelens in het algemeen</i>								
voelt zich wel eens onveilig	36,6	0,4	36,7	0,4	35,9	0,4		-
voelt zich vaak onveilig	1,8	0,1	1,9	0,1	1,8	0,1		
% (heel) groot								
Kans op slachtofferschap van								
zakkenrollerij (zonder geweld)	3,9	0,2	5,1	0,2	3,9	0,2		-
beroving op straat (met geweld)	2,7	0,2	2,9	0,1	2,5	0,1		-
inbraak in uw woning	10,2	0,3	12,1	0,3	11,0	0,3	+	-
mishandeling	2,4	0,2	2,5	0,1	2,3	0,1		

3.1 Landelijk overzicht indicatoren van veiligheidsbeleving (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
	% wel eens ('vaak'/'soms')							2012 ¹⁾
Respectloos gedrag door onbekenden op straat	22,4	0,4	22,1	0,3	21,0	0,3	-	-
door onbekenden in openbaar vervoer	15,4	0,3	15,0	0,3	14,2	0,3	-	-
door personeel van winkels of bedrijven	17,3	0,4	17,0	0,3	15,7	0,3	-	-
door personeel van overheidsinstanties	13,6	0,3	13,6	0,3	12,7	0,3	-	-
door bekenden (partner, familie, vrienden)	6,7	0,2	6,7	0,2	6,6	0,2		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

3.2 Onveiligheidsgevoelens in de buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	¹⁾ 2013	Marge	¹⁾ 2014	Marge	¹⁾ Verschil 2014 t.o.v.	2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% wel eens								
Nederland	18,0	0,4	18,8	0,3	18,2	0,3			
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	13,4	0,8	-	14,6	0,8	-	14,5	0,9	-
Fryslân (District)	11,4	1,5	-	12,3	1,5	-	13,3	1,5	-
Groningen (D)	15,6	1,5	-	17,7	1,6	-	16,5	1,6	-
Drenthe (D)	13,2	1,3	-	13,8	0,9	-	13,8	1,8	-
Oost-Nederland (RE)	15,0	0,7	-	16,4	0,7	-	15,7	0,7	-
IJsselland (D)	13,2	1,4	-	14,5	1,8	-	12,7	1,7	-
Twente (D)	14,5	1,5	-	17,2	1,6	-	16,2	1,7	-
Noord en Oost Gelderland (D)	13,2	1,4	-	14,2	1,4	-	13,9	1,2	-
Gelderland Midden (D)	16,6	1,6	-	18,5	1,5	-	17,5	1,6	-
Gelderland Zuid (D)	17,8	1,6	-	17,8	1,8	-	18,3	1,9	-
Midden-Nederland (RE)	18,6	1,3	-	19,1	1,0	-	19,0	1,0	-
Gooi en Vechtstreek (D)	18,0	1,7	-	17,7	2,3	-	15,8	2,6	-
Flevoland (D)	19,3	1,9	-	22,4	1,6	+	22,1	2,1	+
Oost Utrecht (D)	16,8	2,4	-	17,7	1,9	-	17,8	1,9	-
Utrecht Stad (D)	23,6	4,3	+	23,8	2,7	+	24,7	2,7	+
West Utrecht (D)	16,7	3,1	-	14,3	2,1	-	14,8	2,1	-
Noord-Holland (RE)	15,9	1,0	-	16,1	0,9	-	15,0	1,0	-
Noord Holland Noord (D)	15,1	1,5	-	15,5	1,3	-	13,6	1,5	-
Zaanstreek Waterland (D)	15,9	1,7	-	16,4	1,7	-	15,9	2,3	-
Kennemerland (D)	16,9	1,8	-	16,7	1,9	-	16,0	1,8	-
Amsterdam (RE)	25,2	2,2	+	26,6	1,5	+	24,0	1,4	+
Amsterdam Noord (D)	27,1	5,4	+	28,0	3,3	+	23,8	3,0	+
Amsterdam Oost (D)	26,4	4,4	+	30,7	2,8	+	27,5	2,7	+
Amsterdam Zuid (D)	17,9	3,2	-	15,6	2,3	-	15,9	2,2	-
Amsterdam West (D)	30,5	4,8	+	33,4	3,4	+	29,1	3,0	+
Den Haag (RE)	20,9	0,8	+	21,4	0,8	+	20,3	0,9	+
Den Haag Centrum (D)	43,8	2,1	+	46,1	3,2	+	41,5	2,6	+
Den Haag West (D)	20,2	1,8	+	19,4	2,5	-	20,0	2,5	-
Den Haag Zuid (D)	37,0	1,8	+	33,8	2,4	+	34,6	2,5	+
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	19,4	1,9	-	19,7	1,4	-	18,6	2,5	-
Westland - Delft (D)	19,4	1,6	-	18,8	2,7	-	16,7	2,5	-
Leiden - Bollenstreek (D)	13,7	1,9	-	17,2	1,2	-	14,6	1,6	-
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	16,3	2,4	-	16,8	1,6	-	17,0	2,1	-

3.2 Onveiligheidsgevoelens in de buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% wel eens								
Rotterdam (RE)	21,8	1,5 +	21,8	0,9 +	22,4	1,1 +		
Rijnmond Noord (D)	22,8	3,7 +	22,5	1,8 +	24,1	2,8 +		
Rotterdam Stad (D)	39,9	10,5 +	34,9	3,9 +	37,1	4,0 +		
Rijnmond Oost (D)	21,6	4,1	25,0	3,1 +	24,1	3,0 +		
Rotterdam Zuid (D)	36,7	6,5 +	37,3	3,9 +	41,6	3,9 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	16,7	2,7	17,9	1,5	16,4	2,3		
Zuid-Holland-Zuid (D)	15,2	1,1 -	13,2	1,5 -	14,0	1,9 -		
Zeeland - West-Brabant (RE)	17,7	1,4	19,8	1,1	17,9	1,1		
Zeeland (D)	14,8	1,7 -	14,4	1,3 -	12,1	1,9 -		
De Markiezaten (D)	16,9	3,1	20,7	2,5	19,9	2,6		
De Baronie (D)	16,6	2,7	20,9	2,3	18,8	2,2		
Hart van Brabant (D)	22,1	3,5 +	22,8	2,4 +	20,8	2,4		
Oost-Brabant (RE)	16,4	1,1 -	16,8	1,1 -	16,3	1,1 -		
's Hertogenbosch (D)	15,2	1,5 -	14,7	1,5 -	15,2	1,6 -		
Eindhoven (D)	20,1	2,5	21,1	2,5	20,5	2,3		
Helmond (D)	14,5	2,2 -	15,7	1,5 -	13,6	2,0 -		
Limburg (RE)	21,3	1,3 +	20,5	1,3 +	21,8	1,3 +		
Noord en Midden Limburg (D)	16,3	1,6	18,1	1,6	18,0	1,6		
Parkstad-Limburg (D)	23,9	3,0 +	25,1	3,0 +	24,3	3,2 +		
Zuid-West-Limburg (D)	26,6	2,7 +	20,8	2,4	25,6	2,7 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

3.3 Veiligheid in de buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
rapportcijfer								
Nederland	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +		
Fryslân (District)	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +		
Groningen (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		
Drenthe (D)	7,5	0,0 +	7,3	0,0 +	7,4	0,1 +		
Oost-Nederland (RE)	7,3	0,0 +	7,3	0,0 +	7,4	0,0 +		+
IJsselland (D)	7,4	0,1 +	7,4	0,1 +	7,5	0,1 +		
Twente (D)	7,4	0,1 +	7,2	0,1 +	7,3	0,1 +		+
Noord en Oost Gelderland (D)	7,5	0,1 +	7,4	0,1 +	7,4	0,0 +		
Gelderland Midden (D)	7,3	0,1 +	7,1	0,0	7,3	0,1 +		+
Gelderland Zuid (D)	7,2	0,1	7,1	0,1	7,3	0,1 +		+
Midden-Nederland (RE)	7,1	0,0	7,1	0,0	7,1	0,0		
Gooi en Vechtstreek (D)	7,2	0,1	7,2	0,1	7,3	0,1 +		
Flevoland (D)	7,0	0,1 -	6,9	0,1 -	7,0	0,1 -		
Oost Utrecht (D)	7,2	0,1	7,1	0,1	7,3	0,1 +		
Utrecht Stad (D)	6,8	0,2 -	6,8	0,1 -	6,9	0,1 -		
West Utrecht (D)	7,2	0,1	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		

3.3 Veiligheid in de buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	rapportcijfer						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Noord-Holland (RE)	7,2	0,0 +	7,2	0,0 +	7,3	0,0 +		
Noord Holland Noord (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,0 +	7,4	0,1 +		
Zaanstreek Waterland (D)	7,2	0,1 +	7,2	0,1 +	7,2	0,1		
Kennemerland (D)	7,2	0,1	7,1	0,1	7,2	0,1		
Amsterdam (RE)	6,8	0,1 -	6,8	0,1 -	6,9	0,0 -		
Amsterdam Noord (D)	6,9	0,2 -	6,7	0,1 -	6,8	0,1 -		
Amsterdam Oost (D)	6,8	0,1 -	6,6	0,1 -	6,7	0,1 -		
Amsterdam Zuid (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,4	0,1 +		
Amsterdam West (D)	6,4	0,2 -	6,4	0,1 -	6,5	0,1 -		
Den Haag (RE)	7,0	0,0 -	7,0	0,0 -	7,1	0,0 -	+	+
Den Haag Centrum (D)	5,8	0,1 -	5,8	0,1 -	6,0	0,1 -		
Den Haag West (D)	7,1	0,1	7,2	0,1	7,2	0,1		
Den Haag Zuid (D)	6,2	0,1 -	6,2	0,1 -	6,3	0,1 -		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	7,0	0,1 -	7,0	0,0 -	7,1	0,1 -		
Westland - Delft (D)	7,1	0,1	7,1	0,0	7,3	0,1	+	
Leiden - Bollenstreek (D)	7,4	0,1 +	7,2	0,0 +	7,4	0,1 +		+
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	7,1	0,1	7,2	0,1	7,2	0,1		
Rotterdam (RE)	6,9	0,1 -	6,9	0,0 -	6,9	0,0 -		
Rijnmond Noord (D)	6,9	0,1 -	6,9	0,1 -	6,8	0,1 -		
Rotterdam Stad (D)	6,0	0,4 -	6,2	0,1 -	6,3	0,1 -		
Rijnmond Oost (D)	6,8	0,1 -	6,8	0,1 -	6,9	0,1 -		
Rotterdam Zuid (D)	5,9	0,2 -	6,0	0,1 -	5,8	0,2 -		
Rijnmond Zuid-West (D)	7,0	0,1 -	7,0	0,0 -	7,2	0,1		+
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,2	0,0 +	7,3	0,1 +	7,2	0,1		
Zeeland - West-Brabant (RE)	7,1	0,0	7,1	0,0	7,1	0,0		
Zeeland (D)	7,3	0,1 +	7,4	0,0 +	7,5	0,1 +	+	+
De Markiezaten (D)	7,1	0,1	7,0	0,1 -	7,0	0,1 -		
De Baronie (D)	7,1	0,1	7,0	0,1 -	7,0	0,1 -		
Hart van Brabant (D)	6,9	0,1 -	6,9	0,1 -	7,0	0,1 -		
Oost-Brabant (RE)	7,2	0,0 +	7,2	0,0 +	7,3	0,0 +		+
's Hertogenbosch (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,4	0,1 +		
Eindhoven (D)	7,0	0,1 -	7,0	0,1 -	7,1	0,1 -		
Helmond (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,0 +	7,4	0,1 +		
Limburg (RE)	7,0	0,0 -	7,0	0,0 -	7,0	0,0 -		
Noord en Midden Limburg (D)	7,2	0,1 +	7,2	0,1	7,3	0,1 +		
Parkstad-Limburg (D)	6,8	0,1 -	6,7	0,1 -	6,8	0,1 -		
Zuid-West-Limburg (D)	6,9	0,1 -	6,9	0,1 -	6,8	0,1 -		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

3.4 Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% wel eens								
Nederland	36,6	0,4	36,7	0,4	35,9	0,4		-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	29,7	1,1 -	30,6	1,0 -	30,6	1,2 -		
Fryslân (District)	27,2	1,9 -	28,1	1,9 -	30,5	2,0 -		
Groningen (D)	33,1	1,9 -	34,9	2,0	32,2	2,0 -		
Drenthe (D)	28,9	1,8 -	28,8	1,2 -	28,9	2,3 -		
Oost-Nederland (RE)	33,9	0,9 -	34,4	0,9 -	33,6	0,9 -		
IJsselland (D)	30,1	1,9 -	32,9	2,2 -	30,0	2,3 -		
Twente (D)	30,7	1,9 -	33,6	2,0 -	34,0	2,1		
Noord en Oost Gelderland (D)	32,6	1,9 -	31,6	1,8 -	31,5	1,6 -		
Gelderland Midden (D)	38,1	2,1	37,1	1,8	35,1	1,9		
Gelderland Zuid (D)	38,1	2,1	37,5	2,3	37,7	2,3		
Midden-Nederland (RE)	39,8	1,6 +	40,2	1,2 +	38,6	1,2 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	40,5	2,1 +	38,3	3,0	37,9	3,5		
Flevoland (D)	40,2	2,3 +	41,6	2,0 +	38,6	2,4		
Oost Utrecht (D)	35,7	3,0	38,2	2,3	36,3	2,3		
Utrecht Stad (D)	47,2	5,1 +	45,6	3,2 +	46,2	3,1 +		
West Utrecht (D)	38,8	3,9	38,3	2,9	35,7	2,8		
Noord-Holland (RE)	34,8	1,3 -	33,5	1,2 -	33,6	1,4 -		
Noord Holland Noord (D)	32,9	2,0 -	32,5	1,7 -	31,4	2,1 -		
Zaanstreek Waterland (D)	33,9	2,2 -	33,7	2,2 -	33,6	2,9		
Kennemerland (D)	37,6	2,3	34,6	2,3	36,2	2,3		
Amsterdam (RE)	42,0	2,5 +	43,3	1,7 +	39,3	1,6 +		-
Amsterdam Noord (D)	38,7	5,8	43,5	3,5 +	41,7	3,5 +		
Amsterdam Oost (D)	42,3	5,0 +	45,9	2,9 +	41,1	3,0 +		
Amsterdam Zuid (D)	39,5	4,0	37,7	3,1	34,8	3,0		
Amsterdam West (D)	46,6	5,3 +	46,7	3,5 +	40,7	3,1 +		
Den Haag (RE)	40,2	1,0 +	40,1	0,9 +	39,2	1,1 +		
Den Haag Centrum (D)	54,9	2,1 +	53,8	3,2 +	51,2	2,7 +		
Den Haag West (D)	43,8	2,2 +	40,3	3,1 +	40,2	3,0 +		
Den Haag Zuid (D)	49,1	1,9 +	49,2	2,6 +	47,5	2,6 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	40,8	2,2 +	39,5	1,8 +	40,3	3,0 +		
Westland - Delft (D)	37,1	2,0	39,9	3,3	37,2	3,2		
Leiden - Bollenstreek (D)	34,5	2,6	36,9	1,5	34,3	2,2		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	37,3	3,1	35,3	1,9	36,8	2,6		
Rotterdam (RE)	39,3	1,7 +	38,1	1,1	38,3	1,3 +		
Rijnmond Noord (D)	42,2	4,3 +	38,8	2,2	39,5	3,2		
Rotterdam Stad (D)	56,9	10,7 +	48,1	4,1 +	50,9	4,1 +		
Rijnmond Oost (D)	39,3	4,7	41,3	3,4 +	40,8	3,3 +		
Rotterdam Zuid (D)	48,1	6,8 +	45,6	4,0 +	50,0	3,9 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	35,6	3,6	35,0	1,7	32,3	2,8 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	32,9	1,4 -	32,7	2,0 -	33,2	2,5		
Zeeland - West-Brabant (RE)	36,6	1,8	37,0	1,3	36,0	1,4		
Zeeland (D)	32,5	2,3 -	31,5	1,6 -	27,9	2,7 -		
De Markiezaten (D)	36,1	4,1	37,5	2,9	36,4	3,0		
De Baronie (D)	37,0	3,5	37,0	2,7	39,6	2,6 +		
Hart van Brabant (D)	40,1	4,0	41,5	2,7 +	39,1	2,8 +		

3.4 Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% wel eens								
Oost-Brabant (RE)	35,2	1,4	35,3	1,3	34,3	1,4		
's Hertogenbosch (D)	34,9	1,9	33,5	1,9 -	33,5	2,1		
Eindhoven (D)	36,3	2,9	38,8	2,9	37,8	2,7		
Helmond (D)	34,6	2,9	34,7	1,9	31,7	2,7 -		
Limburg (RE)	39,5	1,5 +	39,4	1,5 +	38,7	1,5 +		
Noord en Midden Limburg (D)	36,9	2,0	37,5	2,0	35,9	2,0		
Parkstad-Limburg (D)	38,8	3,4	42,2	3,5 +	39,1	3,5		
Zuid-West-Limburg (D)	43,5	3,0 +	40,2	2,9 +	42,4	2,9 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

3.5 Respectloos gedrag door onbekenden op straat - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% komt wel eens voor								
Nederland	22,4	0,4	22,1	0,3	21,0	0,3	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	18,3	1,0 -	17,1	0,9 -	16,8	1,0 -		
Fryslân (District)	17,6	1,7 -	15,6	1,6 -	15,0	1,6 -		
Groningen (D)	21,1	1,7	19,5	1,7 -	20,4	1,8		
Drenthe (D)	16,0	1,5 -	16,0	1,0 -	14,7	1,8 -		
Oost-Nederland (RE)	19,6	0,8 -	19,1	0,8 -	18,4	0,8 -		
IJsselland (D)	19,3	1,7 -	19,1	1,9 -	15,5	1,9 -	-	
Twente (D)	19,4	1,7 -	18,8	1,6 -	19,5	1,8		
Noord en Oost Gelderland (D)	17,7	1,6 -	16,8	1,5 -	16,8	1,4 -		
Gelderland Midden (D)	20,7	1,8	21,5	1,6	19,4	1,6		
Gelderland Zuid (D)	21,3	1,8	20,2	1,9	20,7	1,9		
Midden-Nederland (RE)	24,7	1,4 +	25,1	1,1 +	24,3	1,1 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	25,8	1,9 +	23,4	2,7	20,3	2,9	-	
Flevoland (D)	24,5	2,1	24,5	1,7 +	25,2	2,2 +		
Oost Utrecht (D)	22,2	2,7	22,0	2,1	22,4	2,0		
Utrecht Stad (D)	33,5	4,8 +	36,2	3,1 +	34,7	3,0 +		
West Utrecht (D)	20,3	3,3	21,7	2,5	19,3	2,4		
Noord-Holland (RE)	21,8	1,1	22,4	1,1	19,7	1,2		-
Noord Holland Noord (D)	20,2	1,7 -	20,3	1,5	18,6	1,8 -		
Zaanstreek Waterland (D)	22,7	2,0	22,8	2,0	19,6	2,5		
Kennemerland (D)	23,2	2,0	24,6	2,2 +	21,2	2,0		
Amsterdam (RE)	33,7	2,4 +	34,3	1,6 +	31,8	1,5 +		
Amsterdam Noord (D)	39,8	5,8 +	41,4	3,5 +	38,5	3,4 +		
Amsterdam Oost (D)	30,2	4,5 +	31,0	2,7 +	30,4	2,8 +		
Amsterdam Zuid (D)	28,2	3,7 +	27,3	2,8 +	26,5	2,8 +		
Amsterdam West (D)	38,5	5,1 +	39,5	3,5 +	34,2	3,0 +		

3.5 Respectloos gedrag door onbekenden op straat - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% komt wel eens voor								
Den Haag (RE)	25,7	0,9 +	25,3	0,8 +	24,1	1,0 +		
Den Haag Centrum (D)	38,6	2,1 +	39,3	3,2 +	36,9	2,6 +		
Den Haag West (D)	29,2	2,0 +	27,4	2,9 +	27,7	2,8 +		
Den Haag Zuid (D)	32,7	1,8 +	29,1	2,4 +	29,2	2,3 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	22,6	1,9	22,9	1,5	22,2	2,6		
Westland - Delft (D)	25,1	1,8 +	24,2	3,0	21,5	2,9		
Leiden - Bollenstreek (D)	21,7	2,2	23,6	1,3	21,5	1,9		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	23,8	2,8	23,0	1,8	22,3	2,3		
Rotterdam (RE)	26,2	1,6 +	24,4	1,0 +	24,4	1,2 +		
Rijnmond Noord (D)	27,6	4,0 +	25,9	2,1 +	24,1	2,8		
Rotterdam Stad (D)	50,0	10,7 +	35,2	3,9 +	36,9	4,0 +		
Rijnmond Oost (D)	23,6	4,0	27,2	3,1 +	29,2	3,1 +		
Rotterdam Zuid (D)	34,6	6,4 +	28,1	3,5 +	34,3	3,8 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	20,7	3,0	20,9	1,5	17,4	2,3 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	22,3	1,3	20,7	1,8	20,4	2,2		
Zeeland - West-Brabant (RE)	21,2	1,6	20,0	1,1 -	18,9	1,2 -		
Zeeland (D)	17,6	1,9 -	16,7	1,3 -	16,4	2,2 -		
De Markiezaten (D)	22,4	3,7	20,6	2,5	18,0	2,4 -		
De Baronie (D)	20,5	3,0	19,2	2,3 -	19,9	2,2		
Hart van Brabant (D)	24,2	3,7	23,4	2,4	21,0	2,4		
Oost-Brabant (RE)	17,9	1,2 -	18,8	1,1 -	16,8	1,1 -		
's Hertogenbosch (D)	16,9	1,6 -	18,2	1,7 -	17,4	1,7 -		
Eindhoven (D)	22,1	2,6	21,5	2,6	19,7	2,3		
Helmond (D)	14,9	2,2 -	16,8	1,4 -	12,4	1,9 -		-
Limburg (RE)	19,3	1,3 -	19,6	1,3 -	18,9	1,3 -		
Noord en Midden Limburg (D)	17,3	1,6 -	17,3	1,6 -	16,3	1,6 -		
Parkstad-Limburg (D)	19,0	2,8 -	23,7	3,1	21,8	3,3		
Zuid-West-Limburg (D)	22,5	2,6	20,1	2,5	20,4	2,5		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

3.6 Veiligheidsbeleving - trends

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
index 2005/2008=100										
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				100	110,3	107,2	111,6	107,5	112,0	108,6
Voelt zich wel eens onveilig	100	87,8	80,8	78,1	79,2	80,8	77,5	75,8	76,0	74,3
Wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat				100	103,2	100,1	91,1	90,1	88,8	84,5
Schat kans op woninginbraak (heel) groot in				100	110,2	105,2	129,8	121,9	144,5	130,6
%										
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				16,8	18,5	18,0	18,7	18,0	18,8	18,2
Voelt zich wel eens onveilig	48,3	42,4	39,1	37,8	38,3	39,1	37,5	36,6	36,7	35,9
Wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat				24,9	25,6	24,9	22,6	22,4	22,1	21,0
Schat kans op woninginbraak (heel) groot in				8,4	9,3	8,8	10,9	10,2	12,1	11,0

¹⁾ De cijfers voor 2005-2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008-2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksoptzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005-2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie paragraaf III van de Onderzoeksverantwoording.

4. Slachtofferschap en ondervonden delicten

4.1a Landelijk overzicht indicatoren van slachtofferschap

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
% slachtoffers								
Persoonlijk slachtofferschap								
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	19,8	0,4	19,8	0,3	18,9	0,3	-	-
gewelddelicten totaal	2,6	0,2	2,4	0,1	2,3	0,1	-	-
bedreiging	1,6	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1		
mishandeling	0,9	0,1	0,8	0,1	0,9	0,1		
seksuele delicten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
vermogensdelicten totaal	13,2	0,3	13,7	0,3	13,0	0,3		-
(poging tot) inbraak	2,9	0,2	3,1	0,1	2,9	0,1		
poging tot inbraak	1,7	0,1	1,8	0,1	2,2	0,1	+	+
inbraak	1,2	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1		
fietsdiefstal	3,7	0,2	3,8	0,2	4,1	0,2	+	
autodiefstal (18+)	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	2,6	0,2	2,5	0,0	2,2	0,1	-	-
diefstal andere voertuigen (18+)	0,7	0,1	0,8	0,1	0,7	0,1		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,3	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1		
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1		
zakkenrollerij	1,6	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1		
poging tot beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
overige diefstal	3,8	0,2	3,9	0,2	3,7	0,2		
vandalismedelicten totaal	7,7	0,3	7,1	0,2	6,8	0,2	-	
vernielingen aan voertuigen (18+)	4,9	0,2	4,4	0,2	4,3	0,2	-	
overige vernielingen	2,8	0,2	2,7	0,1	2,5	0,1		
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	12,1	0,3	12,6	0,3	11,2	0,3	-	-
identiteitsfraude	1,5	0,1	1,3	0,1	0,8	0,1	-	-
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	-	-
phishing en pharming	0,4	0,1	0,4	0,0	0,4	0,0		
koop- en verkoopfraude	2,9	0,2	3,3	0,1	3,5	0,2	+	
koop	2,7	0,2	3,1	0,1	3,3	0,2	+	
verkoop	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0		
hacken	6,0	0,2	6,2	0,2	5,2	0,2	-	-
computer	1,0	0,1	1,0	0,1	0,7	0,1	-	-
emailaccount	2,7	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1	-	-
website	1,4	0,1	1,7	0,1	1,4	0,1		-
anders	2,2	0,1	1,6	0,1	1,3	0,1	-	-
cyberpesten	3,1	0,2	3,3	0,1	3,1	0,2		
laster	1,0	0,1	1,1	0,1	0,9	0,1		
chantage	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0		
stalken	0,7	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1		
bedreiging	0,6	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1		
anders	1,1	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.1b Landelijk overzicht indicatoren van ondervonden delicten

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verskil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
ondervonden delicten per 100 inwoners								
Persoonlijk slachtofferschap								
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	35,8	0,9	35,9	0,8	33,7	0,8	-	-
gewelddelicten totaal	3,9	0,3	3,7	0,2	3,4	0,2		
bedreiging	2,4	0,2	2,4	0,2	2,3	0,2		
mishandeling	1,3	0,2	1,0	0,1	0,9	0,1	-	
seksuele delicten	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1		
vermogensdelicten totaal	20,2	0,7	21,2	0,6	20,0	0,6		-
(poging tot) inbraak	3,9	0,3	4,1	0,2	3,9	0,2		
poging tot inbraak	2,4	0,2	2,5	0,2	2,4	0,2		
inbraak	1,5	0,2	1,6	0,1	1,5	0,1		
fietsdiefstal	5,0	0,3	5,5	0,3	5,6	0,3	+	
autodiefstal (18+)	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	3,6	0,2	3,4	0,2	3,0	0,2	-	-
diefstal andere voertuigen (18+)	0,8	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,1	0,2	2,3	0,1	2,1	0,1		
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,6	0,1	0,5	0,1		
zakkenrollerij	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1		
poging tot beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
overige diefstal	4,5	0,3	4,7	0,2	4,3	0,2		
vandalismedelicten totaal	11,7	0,4	11,1	0,4	10,3	0,4	-	-
vernielingen aan voertuigen (18+)	7,5	0,4	6,9	0,3	6,5	0,3	-	
overige vernielingen	4,1	0,3	4,1	0,2	3,8	0,2		
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	19,7	0,6	20,8	0,5	18,8	0,5		-
identiteitsfraude	1,6	0,1	1,3	0,1	0,7	0,1	-	-
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	-	-
phishing en pharming	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	-	-
koop- en verkoopfraude	3,4	0,2	3,9	0,2	4,1	0,2	+	
koop	3,2	0,2	3,9	0,2	3,9	0,2	+	
verkoop	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0		
hacken	8,8	0,4	9,3	0,3	7,9	0,3	-	-
computer	1,5	0,2	1,5	0,1	1,2	0,1		-
emailaccount	3,9	0,3	3,5	0,2	3,2	0,2	-	
website	2,2	0,2	2,5	0,2	2,1	0,2		-
anders	3,3	0,2	2,7	0,2	2,1	0,2	-	-
cyberpesten	5,9	0,4	6,3	0,3	6,0	0,3		
laster	1,8	0,2	2,0	0,2	1,8	0,2		
chantage	1,6	0,2	1,5	0,2	1,6	0,2		
stalken	0,5	0,1	0,3	0,1	0,4	0,1		
bedreiging	1,0	0,2	1,1	0,1	1,0	0,1		
anders	2,2	0,2	2,3	0,2	2,2	0,2		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.2 Slachtofferschap van geweldsdelicten - naar eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	% slachtoffers						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	2,6	0,2	2,4	0,1	2,3	0,1	-	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	2,2	0,4	2,4	0,4	2,3	0,4		
Fryslân (District)	1,4	0,5 -	2,4	0,7	1,9	0,7		
Groningen (D)	3,0	0,8	2,6	0,7	2,7	0,7		
Drenthe (D)	2,2	0,6	2,1	0,4	2,2	0,8		
Oost-Nederland (RE)	2,2	0,3	2,4	0,3	1,9	0,3		
IJsselland (D)	2,3	0,7	1,8	0,7	1,9	0,7		
Twente (D)	2,1	0,6	2,0	0,6	2,3	0,8		
Noord en Oost Gelderland (D)	1,8	0,6 -	2,4	0,6	1,3	0,4 -		-
Gelderland Midden (D)	2,5	0,7	2,7	0,7	1,8	0,5		
Gelderland Zuid (D)	2,3	0,7	3,0	0,8	2,8	0,8		
Midden-Nederland (RE)	2,6	0,6	2,4	0,4	2,2	0,4		
Gooi en Vechtstreek (D)	2,7	0,8	2,5	1,0	1,9	1,1		
Flevoland (D)	2,6	0,9	3,2	0,8	2,2	0,8		
Oost Utrecht (D)	2,3	0,9	2,0	0,8	1,8	0,7		
Utrecht Stad (D)	2,9	1,9	2,9	1,0	3,8	1,3 +		
West Utrecht (D)	2,9	1,5	1,5	0,7 -	1,7	0,8		
Noord-Holland (RE)	2,7	0,5	2,3	0,4	2,4	0,5		
Noord Holland Noord (D)	2,5	0,7	2,4	0,6	2,3	0,8		
Zaanstreek Waterland (D)	3,1	0,9	2,4	0,7	2,7	1,1		
Kennemerland (D)	2,7	0,8	2,1	0,7	2,3	0,7		
Amsterdam (RE)	3,4	1,0	2,9	0,6	3,2	0,6 +		
Amsterdam Noord (D)	4,0	2,3	3,9	1,3 +	4,7	1,6 +		
Amsterdam Oost (D)	3,3	2,0	3,4	1,2	2,8	1,0		
Amsterdam Zuid (D)	1,8	1,3	1,5	0,8 -	2,6	1,1		
Amsterdam West (D)	4,8	2,4	3,3	1,4	3,1	1,1		
Den Haag (RE)	2,7	0,4	2,3	0,3	2,1	0,3		
Den Haag Centrum (D)	3,9	0,9 +	3,5	1,1	2,5	0,7		
Den Haag West (D)	2,3	0,7	2,2	1,0	2,3	1,0		
Den Haag Zuid (D)	4,0	0,8 +	2,7	0,8	2,8	0,8		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	2,3	0,7	2,8	0,6	1,8	0,9		
Westland - Delft (D)	2,3	0,7	2,4	1,1	1,7	0,9		
Leiden - Bollenstreek (D)	2,0	0,8	2,0	0,5	2,0	0,7		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	3,4	1,2	1,8	0,6	2,1	0,8		
Rotterdam (RE)	3,1	0,7	2,4	0,4	3,0	0,5 +		
Rijnmond Noord (D)	1,7	1,1	2,6	0,8	2,4	1,1		
Rotterdam Stad (D)	8,5	6,2	3,0	1,4	3,6	1,6		
Rijnmond Oost (D)	2,0	1,4	2,6	1,2	3,9	1,5		
Rotterdam Zuid (D)	7,0	3,5 +	3,8	1,5	3,9	1,5		
Rijnmond Zuid-West (D)	2,4	1,2	1,9	0,4	2,6	1,0		
Zuid-Holland-Zuid (D)	2,4	0,5	2,0	0,6	2,6	1,0		
Zeeland - West-Brabant (RE)	2,7	0,7	2,3	0,4	2,0	0,4		
Zeeland (D)	2,2	0,8	2,0	0,6	1,8	0,8		
De Markiezaten (D)	2,9	1,6	1,7	0,8	1,4	0,7		
De Baronie (D)	2,2	1,1	2,6	0,9	2,6	0,9		
Hart van Brabant (D)	3,7	1,6	2,7	1,0	2,1	0,9		

4.2 Slachtofferschap van geweldsdelicten - naar eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Oost-Brabant (RE)	2,4	0,5	2,7	0,5	1,9	0,5		
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,6	2,5	0,7	2,2	0,7		
Eindhoven (D)	2,7	1,0	2,7	1,1	1,7	0,8		
Helmond (D)	2,7	1,1	3,0	0,7	1,8	0,9		
Limburg (RE)	2,5	0,5	2,2	0,5	2,4	0,5		
Noord en Midden Limburg (D)	1,7	0,5 -	2,2	0,6	1,6	0,5		
Parkstad-Limburg (D)	2,3	1,1	2,7	1,3	3,4	1,4		
Zuid-West-Limburg (D)	4,0	1,3	1,9	0,8	2,9	1,0		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.3 Slachtofferschap van vermogensdelicten - naar eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Nederland	13,2	0,3	13,7	0,3	13,0	0,3		-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	10,7	0,8 -	11,4	0,8 -	11,1	0,8 -		
Fryslân (District)	9,0	1,3 -	10,9	1,4 -	10,9	1,4 -		
Groningen (D)	13,0	1,5	13,2	1,5	12,6	1,5		
Drenthe (D)	10,0	1,2 -	9,9	0,8 -	9,7	1,6 -		
Oost-Nederland (RE)	11,8	0,6 -	11,9	0,6 -	10,7	0,6 -		
IJsselland (D)	9,8	1,3 -	10,4	1,5 -	10,1	1,6 -		
Twente (D)	12,6	1,4	12,6	1,4	10,1	1,4 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	9,6	1,2 -	9,4	1,2 -	9,3	1,0 -		
Gelderland Midden (D)	12,3	1,4	12,5	1,3	12,0	1,3		
Gelderland Zuid (D)	15,1	1,5 +	15,6	1,8	12,3	1,5		
Midden-Nederland (RE)	13,8	1,1	14,9	0,9 +	13,6	0,9		
Gooi en Vechtstreek (D)	15,1	1,6	15,2	2,3	15,6	2,7		
Flevoland (D)	12,3	1,6	14,6	1,4	12,2	1,7		
Oost Utrecht (D)	12,1	2,0	12,9	1,7	11,4	1,6		
Utrecht Stad (D)	19,3	4,3 +	21,1	2,7 +	19,9	2,5 +		
West Utrecht (D)	12,0	2,6	12,6	2,0	11,3	1,9		
Noord-Holland (RE)	12,2	0,9	13,7	0,9	12,8	1,0		
Noord Holland Noord (D)	11,2	1,3 -	13,1	1,2	11,5	1,5		
Zaanstreek Waterland (D)	13,3	1,6	12,7	1,5	12,2	2,1		
Kennemerland (D)	12,9	1,6	15,2	1,8	14,7	1,7		
Amsterdam (RE)	20,1	2,1 +	22,5	1,4 +	21,8	1,4 +		
Amsterdam Noord (D)	21,1	5,0 +	25,7	3,0 +	24,0	3,0 +		
Amsterdam Oost (D)	16,5	3,6	21,0	2,5 +	19,6	2,5 +		
Amsterdam Zuid (D)	17,9	3,2 +	19,6	2,5 +	19,4	2,6 +		
Amsterdam West (D)	25,0	4,7 +	24,8	3,2 +	24,7	2,8 +		

4.3 Slachtofferschap van vermogensdelicten - naar eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Den Haag (RE)	14,8	0,7 +	14,6	0,7	13,4	0,8		
Den Haag Centrum (D)	24,5	1,9 +	24,8	2,8 +	22,3	2,2 +		
Den Haag West (D)	17,0	1,7 +	13,4	2,2	15,8	2,3 +		
Den Haag Zuid (D)	20,3	1,6 +	17,8	2,0 +	18,7	2,1 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	13,6	1,6	13,4	1,2	10,9	2,0		
Westland - Delft (D)	15,1	1,5 +	15,1	2,5	13,1	2,3		
Leiden - Bollenstreek (D)	13,5	1,9	14,0	1,1	12,1	1,5		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	10,3	1,9 -	11,8	1,4 -	10,3	1,7 -		
Rotterdam (RE)	13,6	1,3	13,4	0,8	13,7	0,9		
Rijnmond Noord (D)	13,9	3,1	13,7	1,7	14,4	2,4		
Rotterdam Stad (D)	31,4	10,0 +	21,6	3,4 +	23,9	3,6 +		
Rijnmond Oost (D)	16,1	3,6	16,5	2,7	16,3	2,6 +		
Rotterdam Zuid (D)	14,2	4,6	17,5	3,2 +	18,7	3,1 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	11,0	2,5	11,0	1,1 -	9,4	1,8 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	9,8	0,9 -	9,6	1,2 -	10,5	1,7 -		
Zeeland - West-Brabant (RE)	11,9	1,3	13,5	1,0	13,0	1,0		
Zeeland (D)	7,7	1,3 -	9,2	1,0 -	9,9	1,7 -		
De Markiezaten (D)	11,4	2,8	12,4	2,1	13,0	2,1		
De Baronie (D)	14,1	2,6	13,9	2,0	13,8	1,9		
Hart van Brabant (D)	13,8	2,9	17,8	2,2 +	14,7	2,0		
Oost-Brabant (RE)	13,3	1,1	12,7	1,0	13,3	1,0		
's Hertogenbosch (D)	11,8	1,3	12,0	1,4 -	12,8	1,5		
Eindhoven (D)	15,2	2,2	15,4	2,2	14,2	2,0		
Helmond (D)	14,0	2,2	11,1	1,2 -	13,2	2,0		
Limburg (RE)	13,6	1,1	13,1	1,1	11,8	1,0		
Noord en Midden Limburg (D)	11,4	1,4 -	11,9	1,3 -	9,2	1,1 -		-
Parkstad-Limburg (D)	12,8	2,4	13,7	2,5	12,2	2,5		
Zuid-West-Limburg (D)	17,2	2,4 +	14,5	2,1	15,2	2,2		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.4 Slachtofferschap van vandalismedelicten - naar eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Nederland	7,7	0,3	7,1	0,2	6,8	0,2		-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	6,6	0,6 -	5,5	0,5 -	6,0	0,6 -		
Fryslân (District)	6,0	1,0 -	5,6	1,0 -	5,6	1,0 -		
Groningen (D)	7,5	1,1	5,8	1,0 -	6,9	1,1		
Drenthe (D)	6,1	1,0 -	5,2	0,6 -	5,4	1,2 -		
Oost-Nederland (RE)	7,1	0,5	6,1	0,5 -	5,7	0,4 -		-
IJsselland (D)	7,1	1,1	6,2	1,1	5,2	1,1 -		
Twente (D)	7,3	1,1	6,1	1,0	5,4	1,0 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	5,9	1,0 -	5,0	0,9 -	5,6	0,8 -		
Gelderland Midden (D)	7,9	1,2	7,0	1,0	5,7	0,9		-
Gelderland Zuid (D)	7,8	1,2	6,5	1,2	6,4	1,2		

4.4 Slachtofferschap van vandalismedelicten - naar eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Midden-Nederland (RE)	7,8	0,9	7,6	0,6	6,5	0,6		
Gooi en Vechtstreek (D)	8,4	1,2	7,1	1,7	6,2	1,8		
Flevoland (D)	8,7	1,3	6,9	1,0	6,1	1,1	-	
Oost Utrecht (D)	6,3	1,5	7,9	1,3	4,9	1,0	-	-
Utrecht Stad (D)	10,3	3,2	10,6	1,9 +	8,5	1,7		
West Utrecht (D)	6,2	2,0	5,6	1,4	7,6	1,6		
Noord-Holland (RE)	7,9	0,7	8,1	0,7 +	6,8	0,7		
Noord Holland Noord (D)	6,6	1,1	7,5	1,0	6,4	1,1		
Zaanstreek Waterland (D)	8,1	1,2	8,5	1,3	6,5	1,5		
Kennemerland (D)	9,3	1,4	8,7	1,4	7,5	1,3		
Amsterdam (RE)	10,1	1,5 +	9,7	1,0 +	9,5	0,9 +		
Amsterdam Noord (D)	13,2	4,0 +	12,9	2,4 +	10,7	2,1 +		
Amsterdam Oost (D)	9,1	2,7	8,1	1,6	10,2	1,9 +		
Amsterdam Zuid (D)	9,2	2,4	9,1	1,8	8,4	1,7		
Amsterdam West (D)	9,8	3,1	9,7	2,0 +	9,4	1,9 +		
Den Haag (RE)	8,2	0,6	8,0	0,5 +	7,2	0,6		
Den Haag Centrum (D)	11,2	1,3 +	10,9	1,9 +	9,4	1,5 +		
Den Haag West (D)	8,6	1,2	8,0	1,6	8,7	1,7		
Den Haag Zuid (D)	11,2	1,2 +	10,0	1,6 +	9,3	1,5 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	7,2	1,2	7,7	0,9	5,4	1,4		
Westland - Delft (D)	6,9	1,1	7,4	1,8	7,3	1,8		
Leiden - Bollenstreek (D)	8,2	1,5	7,5	0,8	7,4	1,2		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	7,2	1,8	7,4	1,2	5,8	1,3		
Rotterdam (RE)	8,4	1,0	7,5	0,6	8,2	0,7 +		
Rijnmond Noord (D)	8,0	2,3	7,6	1,1	9,5	1,9 +		
Rotterdam Stad (D)	9,2	6,0	10,4	2,4 +	10,9	2,5 +		
Rijnmond Oost (D)	9,3	2,7	8,6	2,0	7,4	1,9		
Rotterdam Zuid (D)	12,5	4,4 +	6,6	1,8	9,5	2,2 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	6,7	1,8	7,3	0,9	6,3	1,4		
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,5	0,8	6,7	1,0	8,3	1,5		
Zeeland - West-Brabant (RE)	7,8	1,0	7,4	0,7	6,8	0,7		
Zeeland (D)	6,8	1,2	6,0	0,8 -	6,8	1,5		
De Markiezaten (D)	7,9	2,3	6,9	1,6	6,5	1,5		
De Baronie (D)	8,3	0,0 +	7,8	1,5	7,9	1,5		
Hart van Brabant (D)	8,3	2,2	8,4	1,5	5,9	1,3		
Oost-Brabant (RE)	6,7	0,8	6,2	0,7 -	6,3	0,7		
's Hertogenbosch (D)	6,7	1,0	6,2	1,0	5,5	1,0 -		
Eindhoven (D)	7,6	1,6	6,4	1,4	7,4	1,5		
Helmond (D)	5,4	1,4 -	5,8	0,8 -	6,5	1,5		
Limburg (RE)	7,3	0,8	6,8	0,8	7,1	0,9		
Noord en Midden Limburg (D)	6,2	1,0 -	6,1	1,0	5,6	0,9 -		
Parkstad-Limburg (D)	9,2	2,0	9,5	2,1 +	8,9	2,2		
Zuid-West-Limburg (D)	7,5	1,5	5,8	1,4	8,1	1,7		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.5 Totaal slachtofferschap - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Nederland	19,8	0,4	19,8	0,3	18,9	0,3	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	16,5	0,9 -	16,6	0,9 -	16,5	1,0 -		
Fryslân (District)	14,4	1,6 -	16,1	1,6 -	15,9	1,6 -		
Groningen (D)	19,3	1,7	18,3	1,7	18,7	1,7		
Drenthe (D)	15,9	1,5 -	15,1	0,9 -	14,8	1,9 -		
Oost-Nederland (RE)	18,1	0,7 -	17,5	0,7 -	16,0	0,7 -	-	-
IJsselland (D)	16,8	1,6 -	16,0	1,8 -	15,3	1,8 -		
Twente (D)	18,9	1,7	17,5	1,6 -	15,7	1,7 -		
Noord en Oost Gelderland (D)	14,9	1,5 -	14,2	1,4 -	14,3	1,3 -		
Gelderland Midden (D)	19,1	1,7	19,3	1,5	16,8	1,5 -		
Gelderland Zuid (D)	21,7	1,8	21,4	2,0	18,6	1,8		
Midden-Nederland (RE)	20,9	1,3	21,2	1,0 +	19,5	1,0		
Gooi en Vechtstreek (D)	22,9	1,8 +	21,5	2,6	20,6	3,0		
Flevoland (D)	19,8	1,9	20,9	1,6	17,6	1,9		
Oost Utrecht (D)	18,4	2,4	19,4	1,9	16,0	1,8 -		
Utrecht Stad (D)	27,2	4,7 +	28,7	2,9 +	27,4	2,8 +		
West Utrecht (D)	18,6	3,1	17,1	2,2 -	18,8	2,4		
Noord-Holland (RE)	19,4	1,1	20,2	1,0	18,9	1,2		
Noord Holland Noord (D)	17,8	1,6 -	19,7	1,4	17,2	1,7		
Zaanstreek Waterland (D)	20,5	1,9	19,9	1,9	18,7	2,5		
Kennemerland (D)	20,8	2,0	21,1	2,0	21,1	2,0		
Amsterdam (RE)	27,9	2,3 +	29,8	1,5 +	29,0	1,5 +		
Amsterdam Noord (D)	30,5	5,5 +	34,1	3,3 +	31,9	3,3 +		
Amsterdam Oost (D)	23,9	4,2	27,0	2,7 +	26,9	2,7 +		
Amsterdam Zuid (D)	25,7	3,6 +	26,7	2,8 +	26,4	2,8 +		
Amsterdam West (D)	32,1	5,0 +	32,5	3,4 +	31,6	3,0 +		
Den Haag (RE)	21,4	0,8 +	21,1	0,8 +	19,3	0,9	-	-
Den Haag Centrum (D)	31,3	2,0 +	32,2	3,0 +	28,1	2,4 +		
Den Haag West (D)	23,7	1,9 +	20,5	2,5	22,7	2,6 +		
Den Haag Zuid (D)	28,3	1,7 +	25,3	2,3 +	25,1	2,3 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	19,2	1,8	20,0	1,5	15,3	2,2 -		-
Westland - Delft (D)	20,4	1,7	21,4	2,9	19,2	2,7		
Leiden - Bollenstreek (D)	20,2	2,2	20,1	1,2	18,5	1,8		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	17,5	2,5	17,9	1,6	15,9	2,0 -		
Rotterdam (RE)	20,9	1,5	19,7	0,9	20,5	1,1 +		
Rijnmond Noord (D)	20,0	3,5	19,9	1,9	21,3	2,8		
Rotterdam Stad (D)	38,4	10,5 +	28,7	3,7 +	31,0	3,8 +		
Rijnmond Oost (D)	24,1	4,1	22,7	3,0	22,6	2,9 +		
Rotterdam Zuid (D)	24,8	5,8	23,5	3,5	24,3	3,4 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	17,4	2,9	17,2	1,3 -	15,8	2,2 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	16,9	1,1 -	16,0	1,5 -	18,5	2,1		
Zeeland - West-Brabant (RE)	18,9	1,5	19,3	1,1	18,7	1,1		
Zeeland (D)	13,8	1,7 -	14,8	1,3 -	16,3	2,1 -		
De Markiezaten (D)	18,9	3,4	17,2	2,3	18,0	2,4		
De Baronie (D)	20,6	3,0	20,0	2,3	21,0	2,3		
Hart van Brabant (D)	21,9	3,4	24,3	2,4 +	18,8	2,2		-

4.5 Totaal slachtofferschap - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Oost-Brabant (RE)	19,0	1,2	18,4	1,1	18,7	1,2		
's Hertogenbosch (D)	17,2	1,6 -	17,5	1,6 -	17,5	1,7		
Eindhoven (D)	22,1	2,6	21,2	2,5	20,5	2,3		
Helmond (D)	18,9	2,5	17,0	1,4 -	18,8	2,4		
Limburg (RE)	19,7	1,3	19,2	1,2	18,0	1,2		
Noord en Midden Limburg (D)	16,8	1,6 -	17,5	1,6 -	14,1	1,4 -		-
Parkstad-Limburg (D)	20,1	2,8	22,1	3,0	19,6	3,0		
Zuid-West-Limburg (D)	23,5	2,6 +	19,5	2,4	22,2	2,5 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.6 Totaal slachtofferschap van cybercrime delicten - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Nederland	12,1	0,3	12,6	0,3	11,2	0,3	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	11,2	0,8	12,1	0,8	11,1	0,8		
Fryslân (District)	9,7	1,3 -	12,5	1,5	11,1	1,4		
Groningen (D)	12,9	1,4	11,9	1,4	11,8	1,4		
Drenthe (D)	11,2	1,3	11,9	0,9	10,2	1,6		
Oost-Nederland (RE)	12,1	0,6	12,5	0,6	10,7	0,6	-	-
IJsselland (D)	13,2	1,5	11,1	1,5	9,5	1,5	-	
Twente (D)	12,2	1,4	12,2	1,4	10,9	1,4		
Noord en Oost Gelderland (D)	11,3	1,3	12,3	1,3	11,2	1,2		
Gelderland Midden (D)	12,1	1,4	12,9	1,3	10,4	1,2		
Gelderland Zuid (D)	12,1	1,5	13,8	1,7	11,1	1,5		
Midden-Nederland (RE)	12,6	1,1	13,9	0,9 +	10,9	0,8		-
Gooi en Vechtstreek (D)	14,6	1,6 +	13,4	2,2	11,1	2,3		
Flevoland (D)	12,9	1,6	13,5	1,4	12,1	1,6		
Oost Utrecht (D)	12,3	2,2	14,2	1,8	9,9	1,5		-
Utrecht Stad (D)	11,7	3,4	14,3	2,3	11,4	2,0		
West Utrecht (D)	12,3	2,7	14,0	2,2	10,7	1,9		
Noord-Holland (RE)	12,7	0,9	12,9	0,9	11,5	1,0		
Noord Holland Noord (D)	11,6	1,4	13,4	1,3	11,5	1,5		
Zaanstreek Waterland (D)	12,3	1,5	13,3	1,7	11,2	2,0		
Kennemerland (D)	14,4	1,7 +	12,1	1,6	11,7	1,6		
Amsterdam (RE)	13,2	1,7	13,3	1,1	13,4	1,1		
Amsterdam Noord (D)	15,6	4,3	12,7	2,4	13,1	2,3		
Amsterdam Oost (D)	8,8	2,8 -	13,3	2,0	12,7	2,1		
Amsterdam Zuid (D)	13,1	2,8	16,4	2,5 +	13,5	2,2		
Amsterdam West (D)	15,7	3,9	10,7	2,1	13,9	2,3 +		

4.6 Totaal slachtofferschap van cybercrime delicten - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% slachtoffers								
Den Haag (RE)	12,6	0,7	12,9	0,6	11,5	0,7		
Den Haag Centrum (D)	13,1	1,5	13,8	2,2	12,8	1,9		
Den Haag West (D)	12,1	1,5	13,2	2,1	11,7	2,0		
Den Haag Zuid (D)	14,0	1,4 +	13,5	1,9	12,1	1,8		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	13,0	1,6	12,4	1,2	12,3	2,2		
Westland - Delft (D)	11,8	1,4	12,7	2,4	9,6	2,0		
Leiden - Bollenstreek (D)	12,5	1,9	12,9	1,0	11,6	1,5		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	12,6	2,2	12,5	1,4	11,4	1,7		
Rotterdam (RE)	11,7	1,2	12,1	0,7	11,2	0,9		
Rijnmond Noord (D)	12,3	3,0	12,4	1,5	10,9	2,2		
Rotterdam Stad (D)	15,6	7,8	13,3	2,7	12,0	2,6		
Rijnmond Oost (D)	12,0	3,0	12,7	2,3	10,6	2,1		
Rotterdam Zuid (D)	15,6	5,2	12,0	2,7	12,3	2,7		
Rijnmond Zuid-West (D)	8,5	2,2 -	12,2	1,1	11,0	2,0		
Zuid-Holland-Zuid (D)	11,3	1,0	11,3	1,3	11,4	1,7		
Zeeland - West-Brabant (RE)	12,1	1,2	12,9	0,9	11,2	1,0		
Zeeland (D)	12,6	1,7	11,7	1,1	10,8	1,9		
De Markiezaten (D)	10,5	2,5	14,6	2,2	10,7	2,1		
De Baronie (D)	13,5	2,5	13,1	2,0	11,7	1,8		
Hart van Brabant (D)	11,6	2,7	12,5	1,9	11,3	1,9		
Oost-Brabant (RE)	10,9	0,9	12,1	0,9	10,8	1,0		
's Hertogenbosch (D)	11,2	1,3	12,5	1,4	10,8	1,4		
Eindhoven (D)	12,2	2,0	11,3	1,9	10,0	1,8		
Helmond (D)	9,0	1,8 -	12,4	1,3	11,8	2,0		
Limburg (RE)	11,4	1,0	11,5	1,0	10,7	1,0		
Noord en Midden Limburg (D)	11,9	1,4	11,6	1,4	9,8	1,3		
Parkstad-Limburg (D)	12,3	2,4	11,0	2,3	9,3	2,1		
Zuid-West-Limburg (D)	10,0	1,9	11,6	2,0	12,9	2,1		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

4.7a Landelijk overzicht melding van ondervonden delicten

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
in % van ondervonden delicten								
Persoonlijk slachtofferschap								
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0		
gewelddelicten totaal	44,6	3,6	45,1	3,0	44,4	3,4		
bedreiging	39,0	4,3	39,9	3,7	40,9	4,1		
mishandeling	56,6	6,4	56,3	5,4	55,0	6,3		
seksuele delicten	46,8	19,7	47,6	13,9	27,7	12,1		
vermogensdelicten totaal	46,2	1,5	45,1	1,2	45,0	1,3		
(poging tot) inbraak	67,2	3,4	67,9	2,5	67,3	2,8		
fietsdiefstal	38,0	2,9	36,5	2,3	37,1	2,3		
autodiefstal (18+)	58,3	12,8	60,9	10,4	63,1	10,1		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	55,1	3,5	51,9	2,8	51,3	3,2		
diefstal andere voertuigen (18+)	40,4	7,1	41,3	5,4	38,2	5,8		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	51,8	4,1	49,6	3,0	48,4	3,6		
overige diefstal	27,8	2,4	28,6	2,1	29,5	2,3		
vandalismedelicten totaal	23,0	1,6	21,6	1,4	21,9	1,5		
vernielingen aan voertuigen (18+)	20,1	1,9	19,6	1,7	19,7	1,8		
overige vernielingen	28,1	3,0	25,1	2,4	25,6	2,7		
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	12,7	1,0	13,3	0,8	12,7	0,9		
identiteitsfraude	90,1	2,6	89,0	2,6	87,6	4,1		
koop- en verkoopfraude	40,4	2,8	44,4	2,2	40,9	2,4		
hacken	22,1	1,8	19,8	1,3	18,8	1,5		
cyberpesten	23,4	2,7	21,7	2,1	23,1	2,4		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.7b Melding van ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ²⁾
in % van ondervonden delicten								
Nederland	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	34,4	3,1	34,2	2,9	35,6	3,5		
Fryslân (District)	34,1	6,1	30,2	5,0	36,5	5,7		
Groningen (D)	32,7	4,8	35,5	5,5	32,0	5,0		
Drenthe (D)	37,4	5,5	38,0	3,5	40,4	8,0		
Oost-Nederland (RE)	37,4	2,3	39,1	2,6	40,1	2,6		
IJsselland (D)	33,9	5,0	41,3	6,4	39,4	7,2		
Twente (D)	34,6	5,0	30,9	4,8	38,9	6,2		
Noord en Oost Gelderland (D)	39,1	5,4	39,9	5,8	41,8	5,1		
Gelderland Midden (D)	38,6	5,4	37,4	4,8	38,3	5,1		
Gelderland Zuid (D)	39,4	4,8	46,2	6,1	41,5	6,0		
Midden-Nederland (RE)	38,8	4,0	40,5	2,9	36,8	3,2		
Gooi en Vechtstreek (D)	40,1	4,7	35,6	6,6	33,0	10,5		
Flevoland (D)	39,9	5,8	40,7	4,9	40,8	6,3		
Oost Utrecht (D)	39,1	7,5	38,3	6,5	39,7	6,8		
Utrecht Stad (D)	37,9	12,0	42,0	6,5	35,3	6,1		
West Utrecht (D)	36,8	10,1	45,8	7,3	33,6	6,8		

4.7b Melding van ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	in % van ondervonden delicten						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Noord-Holland (RE)	37,2	3,2	36,4	3,0	36,3	3,4		
Noord Holland Noord (D)	39,4	5,4	36,9	4,1	37,4	5,4		
Zaanstreek Waterland (D)	37,3	5,6	37,1	5,7	34,3	7,0		
Kennemerland (D)	34,8	5,3	35,4	5,5	36,3	5,6		
Amsterdam (RE)	32,9	4,4	33,8	3,1	30,6	2,9	-	
Amsterdam Noord (D)	27,8	8,1	28,9	5,2	30,0	5,6	-	
Amsterdam Oost (D)	32,4	8,2	34,5	6,0	32,3	6,1		
Amsterdam Zuid (D)	28,4	7,2	30,5	5,7	29,7	6,1	-	
Amsterdam West (D)	40,1	9,2	39,3	6,7	30,3	5,6	-	
Den Haag (RE)	40,9	2,4	37,1	2,1	38,4	2,7		
Den Haag Centrum (D)	38,1	3,8	41,1	5,9	41,2	5,9		
Den Haag West (D)	35,5	4,1	34,1	7,0	36,1	7,2		
Den Haag Zuid (D)	40,7	4,0	33,6	5,1	39,5	5,2		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	44,3	5,5	46,7	4,4	50,9	9,4	+	
Westland - Delft (D)	35,4	4,5	36,1	7,3	34,1	8,8		
Leiden - Bollenstreek (D)	42,1	5,9	34,6	3,4	34,2	5,7		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	46,2	9,0	35,4	5,2	37,8	7,2		
Rotterdam (RE)	40,5	4,4	35,3	2,7	38,9	3,3		
Rijnmond Noord (D)	37,9	10,5	34,2	5,1	43,2	7,1		
Rotterdam Stad (D)	.	.	30,0	6,5	29,3	7,1	-	
Rijnmond Oost (D)	37,9	9,6	34,7	8,0	39,9	8,2		
Rotterdam Zuid (D)	49,6	14,5	39,4	8,9	40,5	8,5		
Rijnmond Zuid-West (D)	40,9	9,5	36,4	4,1	42,0	8,1		
Zuid-Holland-Zuid (D)	35,9	3,7	35,8	5,6	36,1	7,4		
Zeeland - West-Brabant (RE)	37,7	4,8	39,4	3,4	39,8	3,6		
Zeeland (D)	29,9	7,1	41,6	5,3	36,8	7,6		
De Markiezaten (D)	30,5	11,8	38,4	7,6	41,1	7,7		
De Baronie (D)	38,1	8,2	36,8	6,6	39,2	7,0		
Hart van Brabant (D)	46,3	9,7	41,1	6,3	41,6	6,6		
Oost-Brabant (RE)	42,4	3,9	44,4	3,9	40,6	4,1		
's Hertogenbosch (D)	38,6	5,3	43,4	6,7	42,2	7,0		
Eindhoven (D)	44,0	7,3	43,6	6,9	33,1	6,2		
Helmond (D)	47,1	8,1	47,5	4,5	47,7	8,3	+	
Limburg (RE)	43,1	3,6	38,8	3,7	42,4	3,8		
Noord en Midden Limburg (D)	40,5	5,4	44,9	5,0	40,5	5,4		
Parkstad-Limburg (D)	43,1	7,8	30,3	6,7	39,3	8,0		
Zuid-West-Limburg (D)	45,3	6,1	38,4	7,4	46,0	6,5	+	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

4.7c Melding van ondervonden cybercrime delicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ³⁾	2013	Marge ³⁾	2014	Marge ³⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	in % van ondervonden delicten						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	12,7	1,0	13,3	0,8	12,7	0,9		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	13,5	2,8	16,0	2,6	13,8	3,1		
Fryslân (District)	14,0	5,2	15,2	3,3	9,1	4,0		
Groningen (D)	14,8	4,8	18,1	5,9	15,9	5,4		
Drenthe (D)	11,2	4,3	15,2	3,3	17,6	7,3		
Oost-Nederland (RE)	12,8	2,1	12,9	2,0	13,3	2,1		
IJsselland (D)	11,8	4,0	9,4	4,1	14,8	6,7		
Twente (D)	13,9	4,9	13,7	4,1	11,6	4,5		
Noord en Oost Gelderland (D)	13,2	4,6	13,8	4,9	11,8	3,6		
Gelderland Midden (D)	14,2	5,1	12,8	6,8	13,9	4,1		
Gelderland Zuid (D)	10,4	4,1	14,0	5,3	16,0	5,6		
Midden-Nederland (RE)	11,0	2,8	12,5	2,7	13,4	2,8		
Gooi en Vechtstreek (D)	9,8	3,7	15,8	4,4	18,2	9,5		
Flevoland (D)	13,7	5,0	8,8	9,3	12,4	5,0		
Oost Utrecht (D)	7,2	4,5	17,0	4,5	12,5	6,0		
Utrecht Stad (D)	15,1	11,6	9,1	3,3	12,7	6,2		
West Utrecht (D)	11,9	7,6	12,5	3,1	13,0	5,9		
Noord-Holland (RE)	10,6	2,7	10,4	2,1	13,7	3,3		
Noord Holland Noord (D)	11,4	4,5	9,4	4,0	16,1	5,9		
Zaanstreek Waterland (D)	7,9	3,3	8,6	9,8	10,1	5,7		
Kennemerland (D)	11,3	4,7	15,1	9,1	13,0	4,5		
Amsterdam (RE)	14,0	5,4	12,4	3,7	11,1	2,8		
Amsterdam Noord (D)	11,0	9,1	17,1	4,5	10,4	5,5		
Amsterdam Oost (D)	-	.	7,9	6,5	8,9	4,6		
Amsterdam Zuid (D)	16,6	8,7	11,2	5,4	10,9	5,8		
Amsterdam West (D)	11,9	10,2	11,0	2,9	13,3	5,9		
Den Haag (RE)	9,8	2,1	12,6	2,2	11,8	2,3		
Den Haag Centrum (D)	12,7	4,3	4,8	5,8	19,4	7,0		+
Den Haag West (D)	8,5	4,0	12,6	4,4	10,8	6,7		
Den Haag Zuid (D)	11,5	3,6	15,1	8,7	18,9	6,4		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	10,4	3,8	13,0	3,3	11,1	6,0		
Westland - Delft (D)	11,8	4,4	13,8	5,9	8,5	5,8		
Leiden - Bollenstreek (D)	6,8	3,6	14,0	7,5	12,9	5,2		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	9,8	7,5	20,3	7,2	8,3	4,9		
Rotterdam (RE)	16,2	4,7	14,0	2,4	11,6	2,9		
Rijnmond Noord (D)	5,4	5,1	11,6	6,8	14,7	8,8		
Rotterdam Stad (D)	-	.	12,6	7,2	9,1	6,4		
Rijnmond Oost (D)	16,2	11,0	10,0	3,1	9,4	6,2		
Rotterdam Zuid (D)	-	.	13,9	4,0	12,9	7,3		
Rijnmond Zuid-West (D)	24,6	13,7	13,0	3,7	8,5	5,6		
Zuid-Holland-Zuid (D)	12,0	3,4	12,0	5,0	12,6	5,6		
Zeeland - West-Brabant (RE)	12,7	3,9	12,8	2,7	12,7	3,1		
Zeeland (D)	13,5	5,3	10,8	6,4	15,1	6,9		
De Markiezaten (D)	9,8	8,2	14,5	5,4	12,5	6,6		
De Baronie (D)	15,8	8,9	13,3	5,5	11,0	5,3		
Hart van Brabant (D)	10,3	6,9	15,8	6,5	12,9	5,9		

4.7c Melding van ondervonden cybercrime delicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	in % van ondervonden delicten						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Oost-Brabant (RE)	11,6	3,3	14,9	3,2	11,1	3,1		
's Hertogenbosch (D)	12,2	4,8	15,7	3,6	10,1	4,0		
Eindhoven (D)	10,8	5,6	12,7	4,8	8,8	5,1		
Helmond (D)	11,2	8,0	15,5	7,5	14,9	7,4		
Limburg (RE)	16,0	4,2	14,8	3,6	14,0	3,8		
Noord en Midden Limburg (D)	14,4	4,6	10,9	7,5	13,3	4,5		
Parkstad-Limburg (D)	20,3	9,4	16,8	7,5 +	16,3	9,1		
Zuid-West-Limburg (D)	14,9	9,5	4,8	6,7 -	13,3	7,1		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

4.8a Landelijk overzicht van aangifte van ondervonden delicten

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
	in % van ondervonden delicten						2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Persoonlijk slachtofferschap								
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9		
gewelddelicten totaal	25,5	3,3	21,8	2,5	22,9	2,8		
bedreiging	18,6	3,5	15,3	2,8	16,6	3,1		
mishandeling	38,9	6,6	36,3	5,2	37,8	6,0		
seksuele delicten	37,2	19,2	18,3	9,0	18,8	10,7		
vermogensdelicten totaal	36,9	1,4	36,3	1,1	36,3	1,3		
(poging tot) inbraak	51,0	3,5	52,0	2,6	50,6	2,9		
fietsdiefstal	32,5	2,8	30,7	2,2	32,0	2,2		
autodiefstal (18+)	47,5	12,3	49,7	9,7	49,9	10,4		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	45,1	3,5	43,7	2,7	43,2	3,1		
diefstal andere voertuigen (18+)	32,7	6,5	35,1	5,3	32,0	5,6		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	43,0	4,0	40,2	2,9	39,9	3,5		
overige diefstal	20,7	2,1	21,9	1,8	22,8	2,1		
vandalismedelicten totaal	15,4	1,3	14,7	1,1	15,4	1,3		
vernielingen aan voertuigen (18+)	16,0	1,7	14,7	1,4	15,4	1,6		
overige vernielingen	14,3	2,1	14,5	1,9	15,4	2,2		
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7		
identiteitsfraude	12,5	0,7	13,0	0,6	11,6	0,7	-	
koop- en verkoopfraude	20,5	2,3	22,6	1,9	20,1	1,9		
hacken	2,4	0,7	1,8	0,4	1,8	0,5		
cyberpesten	5,0	1,4	5,3	1,2	5,4	1,2		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan 2013.

4.8b Aangifte van ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	25,4	3,0	23,6	2,4 -	26,3	3,1		
Fryslân (District)	28,6	5,9	22,0	4,2 -	28,2	5,2		
Groningen (D)	22,8	4,6 -	23,4	4,4	21,1	4,0 -		
Drenthe (D)	25,9	4,8	26,5	3,1	32,6	7,2		
Oost-Nederland (RE)	28,3	2,1	28,2	2,3	28,6	2,3		
IJsselland (D)	23,3	4,3	27,5	5,5	27,4	6,4		
Twente (D)	26,0	4,9	22,9	4,3 -	28,4	5,6		
Noord en Oost Gelderland (D)	31,0	5,0	26,3	4,9	30,0	4,8		
Gelderland Midden (D)	30,1	4,8	28,6	4,6	26,7	4,5		
Gelderland Zuid (D)	29,4	4,3	35,2	5,9 +	30,2	5,0		
Midden-Nederland (RE)	28,9	3,5	31,0	2,8	27,6	2,9		
Gooi en Vechtstreek (D)	31,8	4,4	26,6	5,7	27,7	9,6		
Flevoland (D)	27,4	5,0	30,2	4,2	28,9	5,9		
Oost Utrecht (D)	30,2	7,2	30,7	6,2	25,9	5,8		
Utrecht Stad (D)	27,8	9,8	32,8	6,3	28,2	5,5		
West Utrecht (D)	28,1	8,7	33,4	6,7	27,9	6,3		
Noord-Holland (RE)	27,8	2,9	27,3	2,8	27,2	3,2		
Noord Holland Noord (D)	29,1	5,0	29,2	4,1	27,6	5,1		
Zaanstreek Waterland (D)	28,7	5,0	27,6	5,1	24,6	6,0		
Kennemerland (D)	26,0	4,9	25,2	5,2	28,2	5,2		
Amsterdam (RE)	22,2	3,7 -	24,8	2,8	24,2	2,7 -		
Amsterdam Noord (D)	19,0	6,4 -	21,9	4,4 -	20,9	4,8 -		
Amsterdam Oost (D)	22,8	7,0	27,0	5,4	26,3	6,1		
Amsterdam Zuid (D)	21,5	6,2	21,8	5,1 -	25,7	5,6		
Amsterdam West (D)	24,7	8,2	27,4	6,1	23,6	5,0		
Den Haag (RE)	30,8	2,2	28,6	1,9	28,7	2,4		
Den Haag Centrum (D)	26,4	3,3	28,3	5,1	28,0	4,5		
Den Haag West (D)	27,7	3,8	26,4	6,3	28,7	6,3		
Den Haag Zuid (D)	32,5	4,0	27,8	4,9	28,5	5,2		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	31,6	5,0	36,2	4,2 +	41,4	7,7 +		
Westland - Delft (D)	27,8	4,2	29,5	7,2	27,1	8,6		
Leiden - Bollenstreek (D)	33,3	5,8	25,7	3,0	24,4	5,3		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	32,8	7,9	27,7	4,9	27,0	6,7		
Rotterdam (RE)	29,9	4,1	25,8	2,5	29,0	3,1		
Rijnmond Noord (D)	30,2	9,8	27,2	4,6	32,1	7,2		
Rotterdam Stad (D)	-	.	21,5	6,0	20,9	6,2 -		
Rijnmond Oost (D)	26,5	8,6	23,6	7,7	29,8	7,9		
Rotterdam Zuid (D)	40,0	15,6	27,3	7,5	28,8	7,0		
Rijnmond Zuid-West (D)	33,1	9,1	29,3	3,8	34,0	7,9		
Zuid-Holland-Zuid (D)	26,0	3,3	25,2	4,9	26,9	7,2		
Zeeland - West-Brabant (RE)	29,2	4,6	30,4	3,1	32,3	3,5		
Zeeland (D)	22,6	6,6	30,7	4,8	28,7	7,0		
De Markiezaten (D)	23,2	10,3	31,5	7,4	36,5	7,6		
De Baronie (D)	28,6	7,7	28,0	5,7	32,5	6,7		
Hart van Brabant (D)	37,3	9,7	31,7	6,0	31,7	6,1		

4.8b Aangifte van ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
in % van ondervonden delicten								
Oost-Brabant (RE)	31,0	3,5	32,6	3,5 +	31,5	3,7		
's Hertogenbosch (D)	27,1	4,7	31,0	5,7	33,0	6,3		
Eindhoven (D)	31,3	6,6	32,0	6,3	24,6	5,4		
Helmond (D)	37,6	7,6 +	36,6	4,5 +	38,0	7,6 +		
Limburg (RE)	33,4	3,5 +	29,5	3,5	32,7	3,4		
Noord en Midden Limburg (D)	31,8	5,1	32,4	4,9	28,6	4,5		
Parkstad-Limburg (D)	30,9	7,0	23,7	6,1	29,6	7,1		
Zuid-West-Limburg (D)	36,2	6,1 +	30,6	7,1	38,2	6,1 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

4.8c Aangifte van ondervonden cybercrime delicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
in % van ondervonden delicten								
Nederland	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	8,6	2,2	8,6	1,9	8,1	2,3		
Fryslân (District)	8,3	3,6	7,3	2,3	5,1	2,8		
Groningen (D)	9,5	4,0	9,2	5,1	9,6	4,0		
Drenthe (D)	7,7	3,8	9,6	2,7	10,1	5,5		
Oost-Nederland (RE)	6,3	1,4	7,7	1,6	6,8	1,4		
IJsselland (D)	5,9	2,7	5,8	3,0	8,4	4,6		
Twente (D)	6,8	3,4	8,1	2,6	5,4	2,8		
Noord en Oost Gelderland (D)	5,3	2,8	6,3	4,2	6,1	2,2		
Gelderland Midden (D)	7,6	3,3	9,3	5,9	6,6	2,8		
Gelderland Zuid (D)	5,8	2,7	10,0	4,9	8,5	3,8		
Midden-Nederland (RE)	6,7	2,4	7,6	2,3	7,7	2,1		
Gooi en Vechtstreek (D)	4,3	2,1 -	10,6	2,4 +	13,8	9,0		
Flevoland (D)	6,1	3,1	3,5	8,8	5,7	2,9		
Oost Utrecht (D)	6,0	4,3	11,9	3,2 +	5,1	3,1		-
Utrecht Stad (D)	13,0	11,3	5,0	2,7	7,6	4,2		
West Utrecht (D)	5,9	5,2	8,8	2,2	9,5	5,1		
Noord-Holland (RE)	5,7	1,9	6,8	1,6	8,6	2,4		
Noord Holland Noord (D)	5,8	2,8	4,9	3,1	9,4	4,1		
Zaanstreek Waterland (D)	4,2	2,4	5,4	8,6	5,7	3,8		
Kennemerland (D)	6,4	3,7	10,7	5,0	9,6	3,9		
Amsterdam (RE)	6,6	3,7	6,7	2,6	7,0	2,2		
Amsterdam Noord (D)	-	.	7,0	3,5	9,3	5,2		
Amsterdam Oost (D)	-	.	4,8	4,1	5,6	3,7		
Amsterdam Zuid (D)	7,2	5,2	5,4	4,2	5,4	4,1		
Amsterdam West (D)	-	.	6,4	2,1	8,1	4,4		

4.8c Aangifte van ondervonden cybercrime delicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
in % van ondervonden delicten								
Den Haag (RE)	5,8	1,3	6,0	1,3	7,0	1,7		
Den Haag Centrum (D)	6,4	2,9	2,5	4,0 -	8,6	4,0		
Den Haag West (D)	6,2	3,5	6,5	2,7	6,3	5,8		
Den Haag Zuid (D)	6,5	2,5	6,5	4,0	14,1	5,9 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	7,3	3,2	6,9	2,7	5,7	3,6		
Westland - Delft (D)	5,5	3,0	-	.	4,4	3,9 .		
Leiden - Bollenstreek (D)	5,0	3,1	4,5	3,3	7,8	4,2		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	5,2	3,4	9,6	6,2	5,1	3,5		
Rotterdam (RE)	9,7	3,3	6,7	1,3	7,6	2,4		
Rijnmond Noord (D)	-	.	6,9	3,8	8,4	7,3		
Rotterdam Stad (D)	-	.	5,1	2,6	6,8	5,8		
Rijnmond Oost (D)	9,0	8,3	2,7	2,2 -	7,3	5,8		
Rotterdam Zuid (D)	-	.	7,8	2,5	5,8	5,1		
Rijnmond Zuid-West (D)	12,9	8,4	6,5	3,0	6,5	4,8		
Zuid-Holland-Zuid (D)	8,3	3,0	7,3	3,2	8,9	4,8		
Zeeland - West-Brabant (RE)	8,6	3,1	6,8	1,9	7,2	2,3		
Zeeland (D)	10,9	4,9	5,3	4,8	9,6	5,2		
De Markiezaten (D)	9,2	8,1	8,0	3,4	4,1	3,4		
De Baronie (D)	5,8	5,3	6,2	3,6	4,6	2,9		
Hart van Brabant (D)	9,6	6,8	7,4	5,1	10,3	5,6		
Oost-Brabant (RE)	6,6	2,6	7,9	2,2	6,9	2,3		
's Hertogenbosch (D)	7,4	4,0	10,3	2,2 +	8,0	3,7		
Eindhoven (D)	6,6	4,4	6,5	3,4	3,3	2,5 -		
Helmond (D)	-	.	6,5	2,2	8,9	5,4		
Limburg (RE)	7,5	2,7	8,9	3,0	6,5	2,3		
Noord en Midden Limburg (D)	8,5	3,6	8,6	3,4	7,8	3,4		
Parkstad-Limburg (D)	11,3	7,6	-	.	-	. .		
Zuid-West-Limburg (D)	2,4	2,2 -	11,7	6,7	5,4	3,4		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

4.9 Slachtofferschap, ondervonden delicten, melding en aangifte - trends

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
index 2005=100										
Slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal	100	94,6	89,7	77,6	79,8	75,6	74,0	72,2	71,8	68,7
Gewelddelicten	100	88,2	91,4	79,8	84,1	82,3	77,5	78,9	73,2	69,7
Vermogensdelicten	100	95,3	85,7	69,9	70,5	66,4	68,4	67,9	70,6	66,9
Vandalismedelicten	100	92,5	89,8	80,0	83,7	74,4	72,1	68,9	64,1	61,2
%										
Slachtofferschap totaal	27,5	26,0	24,7	21,3	21,9	20,8	20,4	19,8	19,8	18,9
Gewelddelicten	3,3	2,9	3,0	2,6	2,8	2,7	2,6	2,6	2,4	2,3
Vermogensdelicten	19,4	18,5	16,7	13,6	13,7	12,9	13,3	13,2	13,7	13,0
Vandalismedelicten	11,1	10,3	10,0	8,9	9,3	8,3	8,0	7,7	7,1	6,8
index 2005=100										
Ondervonden delicten										
Ondervonden delicten totaal	100	90,4	85,5	69,4	73,3	65,6	66,3	64,4	64,6	60,6
Gewelddelicten	100	83,8	88,1	73,1	75,1	71,1	70,1	71,3	67,3	62,1
Vermogensdelicten	100	94,0	81,7	62,0	64,6	58,6	61,4	60,0	62,7	59,2
Vandalismedelicten	100	90,3	87,2	73,3	79,1	68,4	67,7	64,1	60,8	56,5
aantal per 100 inwoners										
Ondervonden delicten totaal	55,6	50,3	47,5	38,6	40,7	36,5	36,8	35,8	35,9	33,7
Gewelddelicten	5,5	4,6	4,8	4,0	4,1	3,9	3,8	3,9	3,7	3,4
Vermogensdelicten	33,8	31,7	27,6	20,9	21,8	19,8	20,7	20,2	21,2	20,0
Vandalismedelicten	18,2	16,5	15,9	13,4	14,4	12,5	12,3	11,7	11,1	10,3
index 2005=100										
Melding en aangifte										
Melding	100	102,8	101,4	96,2	96,2	95,5	94,8	89,0	87,7	87,6
Aangifte	100	101,3	105,5	91,6	93,0	87,1	91,5	82,8	81,3	82,6
%										
Melding	43,2	44,4	43,8	41,5	41,6	41,3	40,9	38,4	37,9	37,9
Aangifte	34,6	35,1	36,5	31,7	32,2	30,1	31,7	28,7	28,1	28,6

¹⁾ De cijfers voor 2005-2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008-2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoekszopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005-2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie paragraaf III van de Onderzoeksverantwoording.

5. Burgers en politie

5.1 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
% contact gehad								
Contact politie en tevredenheid hierover laatste contact								
Afgelopen 12 maanden contact gehad met de politie in de eigen gemeente	27,7	0,4	27,2	0,3	26,1	0,4	-	-
% van contact								
Reden van het politiecontact								
handhaving	17,3	0,7	16,4	0,6	16,6	0,6		
melding/aangifte	38,2	0,9	37,9	0,7	38,4	0,8		
andere contacten	44,5	0,9	45,6	0,7	45,0	0,8		
Wijze van contact								
persoonlijk	65,7	0,9	64,1	0,8	63,6	0,9	-	
telefonisch	23,5	0,8	24,6	0,7	24,7	0,8		
sociale media	1,1	0,2	1,2	0,2	0,8	0,2		-
internet/website	5,3	0,5	5,3	0,4	6,1	0,4		+
andere wijze	4,2	0,4	4,7	0,3	4,7	0,4		
% (zeer) tevreden								
Tevredenheid over het laatste politiecontact	58,6	0,9	57,9	0,7	59,3	0,8		
Tevredenheid over								
handhaving	43,2	2,2	40,8	1,8	41,7	2,1		
melding/aangifte	58,6	1,5	58,1	1,2	61,2	1,3		+
andere contacten	64,5	1,3	63,9	1,1	64,2	1,2		
% genoemd								
Reden van ontevredenheid contact politie								
politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet	20,8	1,3	19,6	1,1	18,5	1,2		
politie gaf onvoldoende informatie	14,6	1,2	13,9	1,0	13,5	1,1		
politie was onverschillig	28,2	1,4	29,1	1,2	28,0	1,3		
problemen niet opgelost	40,7	1,6	41,5	1,3	41,4	1,5		
andere redenen	27,2	1,4	26,4	1,2	26,1	1,3		
% (zeer) tevreden								
Functioneren politie in de buurt								
Tevredenheid over totale functioneren van de politie in de buurt	25,3	0,4	25,3	0,3	26,1	0,4	+	+
% (helemaal) eens								
Oordeel over functioneren politie in de buurt								
de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming	39,0	0,6	38,6	0,5	41,0	0,6	+	+
de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt	20,2	0,5	21,7	0,4	22,4	0,5	+	
de politie reageert op de problemen hier in de buurt	37,0	0,6	38,1	0,5	40,4	0,6	+	+
de politie doet in deze buurt haar best	36,7	0,6	37,0	0,5	39,2	0,6	+	+
de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan	19,7	0,5	20,1	0,4	21,7	0,5	+	+
de politie bekeurt hier te weinig	27,7	0,6	28,1	0,5	27,1	0,5		-
de politie neemt je serieus	42,8	0,6	42,8	0,5	44,8	0,6	+	+
schaalscore (0-10)								
Oordeel over functioneren van de politie in de buurt	5,2	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	+	+
% (helemaal) eens								
Oordeel over beschikbaarheid politie in de buurt								
je ziet de politie in de buurt te weinig	51,7	0,6	49,8	0,5	49,1	0,6	-	
de politie komt hier te weinig uit de auto	44,4	0,6	43,7	0,5	42,6	0,6	-	-
de politie is hier te weinig aanspreekbaar	37,2	0,6	36,0	0,5	35,4	0,5	-	
de politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken	31,2	0,6	30,3	0,5	29,1	0,5	-	-
de politie komt niet snel als je ze roept	20,4	0,5	19,9	0,4	18,1	0,4	-	-

5.1 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Beschikbaarheid van de politie	schaalscore (0-10)							
	4,3	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	+	+
Oordeel over politie algemeen	% (zeer) tevreden							
Tevredenheid over totale functioneren politie in het algemeen	28,9	0,4	28,4	0,3	29,9	0,4	+	+
	% (helemaal) eens							
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen								
de politie weet hoe ze boeven moet vangen	34,6	0,6	33,0	0,5	24,3	0,4	-	-
de politie wil contact hebben met burgers	35,0	0,5	34,5	0,5	35,5	0,5		+
de politie houdt rekening met de wensen van de samenleving	29,3	0,5	28,9	0,4	30,6	0,5	+	+
de politie werkt goed samen met de bewoners	26,2	0,5	26,6	0,4	28,2	0,5	+	+
als het er echt om gaat dan is de politie er voor je	48,2	0,6	48,3	0,5	50,7	0,5	+	+
de politie is benaderbaar	43,6	0,6	44,0	0,5	45,5	0,5	+	+
de politie informeert de burgers	26,4	0,5	27,4	0,4	28,6	0,5	+	+
de politie bestrijdt succesvol de criminaliteit	18,0	0,5	17,6	0,4	19,7	0,4	+	+
als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen	50,0	0,6	49,9	0,5	52,3	0,5	+	+
	schaalscore (0-10)							
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen								
vertrouwen in de politie	6,1	0,0	6,1	0,0	6,3	0,0	+	+
politie als crimefighter	5,0	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	+	+
interactie politie-burgers	5,1	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	+	+
communicatie politie-burgers	5,3	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0	+	+

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

5.2 Contact met politie in gemeente - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	27,7	0,4	27,2	0,3	26,1	0,4	-	-
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	25,0	1,1 -	24,9	1,0 -	24,0	1,1 -		
Fryslân (District)	23,7	1,9 -	25,5	1,9	23,1	1,8 -		
Groningen (D)	27,6	1,9	25,9	1,9	27,1	2,0		
Drenthe (D)	23,4	1,7 -	22,8	1,1 -	21,6	2,1 -		
Oost-Nederland (RE)	25,7	0,8 -	25,9	0,8 -	24,4	0,8 -		
IJsselland (D)	28,1	1,9	25,8	2,1	26,2	2,2		
Twente (D)	23,8	1,8 -	26,0	1,8	23,8	1,9		
Noord en Oost Gelderland (D)	23,4	1,7 -	23,6	1,7 -	23,1	1,5 -		
Gelderland Midden (D)	26,5	1,9	26,0	1,6	24,0	1,7 -		
Gelderland Zuid (D)	28,3	1,9	29,3	2,2	25,8	2,1		
Midden-Nederland (RE)	29,4	1,5	29,3	1,1 +	28,6	1,1 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	32,0	2,0 +	30,7	2,9 +	29,6	3,3		
Flevoland (D)	30,8	2,2 +	31,9	2,0 +	31,0	2,3 +		
Oost Utrecht (D)	27,5	2,8	27,7	2,2	26,7	2,1		
Utrecht Stad (D)	33,1	4,9 +	31,8	2,9 +	32,6	2,9 +		
West Utrecht (D)	26,0	3,5	25,7	2,6	24,5	2,6		

5.2 Contact met politie in gemeente - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% contact								
Noord-Holland (RE)	27,0	1,2	26,7	1,1	26,3	1,3		
Noord Holland Noord (D)	25,1	1,8 -	25,9	1,6	26,2	2,0		
Zaanstreek Waterland (D)	27,8	2,1	26,6	2,1	24,0	2,7		
Kennemerland (D)	28,8	2,2	27,7	2,2	27,7	2,1		
Amsterdam (RE)	34,7	2,4 +	32,4	1,5 +	31,9	1,5 +		
Amsterdam Noord (D)	40,0	5,8 +	37,0	3,4 +	35,0	3,3 +		
Amsterdam Oost (D)	30,5	4,6	32,2	2,7 +	31,0	2,8 +		
Amsterdam Zuid (D)	33,0	3,8 +	32,3	3,0 +	32,2	2,9 +		
Amsterdam West (D)	36,7	5,1 +	29,8	3,2	30,3	2,9 +		
Den Haag (RE)	31,5	1,0 +	29,8	0,9 +	28,1	1,0 +	-	
Den Haag Centrum (D)	37,0	2,1 +	34,2	3,1 +	32,4	2,6 +	-	
Den Haag West (D)	37,1	2,1 +	33,8	2,9 +	35,1	2,9 +		
Den Haag Zuid (D)	36,5	1,8 +	31,5	2,4 +	33,1	2,5 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	30,6	2,1 +	31,4	1,7 +	27,6	2,7		
Westland - Delft (D)	28,9	1,9	31,2	3,2 +	26,6	3,0		
Leiden - Bollenstreek (D)	28,6	2,5	28,0	1,4	25,3	2,0		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	29,9	3,0	25,5	1,7	24,9	2,4		
Rotterdam (RE)	27,8	1,6	27,6	1,0	25,9	1,2		
Rijnmond Noord (D)	29,0	4,0	29,0	2,2	25,4	2,9		
Rotterdam Stad (D)	31,3	9,7	33,2	3,8 +	32,9	3,8 +		
Rijnmond Oost (D)	27,2	4,2	27,1	3,1	25,8	2,9		
Rotterdam Zuid (D)	33,3	6,4	30,1	3,7	28,0	3,5		
Rijnmond Zuid-West (D)	26,5	3,3	25,8	1,5	25,1	2,7		
Zuid-Holland-Zuid (D)	25,5	1,3 -	26,0	1,9	24,6	2,3		
Zeeland - West-Brabant (RE)	26,5	1,7	25,9	1,2	25,2	1,3		
Zeeland (D)	24,8	2,1 -	23,3	1,5 -	24,5	2,6		
De Markiezaten (D)	22,5	3,5 -	23,7	2,6 -	23,5	2,6		
De Baronie (D)	27,1	3,3	24,9	2,5	25,2	2,4		
Hart van Brabant (D)	30,3	3,9	31,0	2,7 +	27,1	2,6		
Oost-Brabant (RE)	26,1	1,3	25,7	1,2	25,2	1,3		
's Hertogenbosch (D)	24,7	1,8 -	25,0	1,8	24,5	1,9		
Eindhoven (D)	28,2	2,7	27,7	2,7	27,2	2,5		
Helmond (D)	26,4	2,7	24,5	1,7 -	24,2	2,5		
Limburg (RE)	26,4	1,4	25,2	1,4 -	24,0	1,4 -		
Noord en Midden Limburg (D)	23,2	1,8 -	23,2	1,7 -	21,9	1,7 -		
Parkstad-Limburg (D)	28,2	3,1	26,6	3,1	25,6	3,2		
Zuid-West-Limburg (D)	29,6	2,8	27,1	2,6	26,0	2,6		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

5.3 Tevredenheid met laatste politiecontact in gemeente - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
	% (zeer) tevreden						2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	58,6	0,9	57,9	0,7	59,3	0,8		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	61,7	2,4	60,1	2,3	61,2	2,7		
Fryslân (District)	65,0	4,4 +	59,8	4,4	63,3	4,5		
Groningen (D)	60,4	4,0	59,7	4,2	59,0	4,2		
Drenthe (D)	59,0	4,2	61,2	2,7	61,4	5,5		
Oost-Nederland (RE)	60,8	1,8	58,5	1,9	61,2	1,9		
IJsselland (D)	60,8	4,0	61,4	4,6	62,5	4,8		
Twente (D)	60,4	4,2	54,7	4,2	59,9	4,6		
Noord en Oost Gelderland (D)	60,7	4,2	60,9	4,1	63,0	3,6		
Gelderland Midden (D)	61,9	4,0	60,4	3,6	61,9	4,0		
Gelderland Zuid (D)	60,1	4,0	55,3	4,5	58,4	4,7		
Midden-Nederland (RE)	59,5	2,9	60,7	2,2	59,2	2,4		
Gooi en Vechtstreek (D)	54,5	3,8	57,3	5,6	59,4	6,7		
Flevoland (D)	57,6	4,3	56,7	3,7	58,2	4,5		
Oost Utrecht (D)	65,5	5,7 +	65,6	4,6 +	58,1	4,7		
Utrecht Stad (D)	56,2	9,0	59,9	5,3	62,2	5,3		
West Utrecht (D)	59,8	7,9	61,6	5,8	58,8	6,1		
Noord-Holland (RE)	57,4	2,6	58,8	2,5	58,6	2,9		
Noord Holland Noord (D)	55,0	4,2	60,7	3,7	58,5	4,5		
Zaanstreek Waterland (D)	58,2	4,4	53,5	4,5	55,8	6,4		
Kennemerland (D)	59,5	4,4	59,8	4,7	60,3	4,5		
Amsterdam (RE)	57,2	4,3	58,6	2,9	61,6	2,8		
Amsterdam Noord (D)	51,8	9,5	60,7	5,6	65,2	5,6		
Amsterdam Oost (D)	56,5	9,0	56,7	5,2	58,7	5,3		
Amsterdam Zuid (D)	61,2	7,1	61,4	5,5	61,3	5,5		
Amsterdam West (D)	57,9	8,6	55,8	6,2	62,0	5,4		
Den Haag (RE)	59,7	1,9	56,8	1,7	58,1	2,1		
Den Haag Centrum (D)	56,8	3,5	51,3	5,6 -	48,2	4,8 -	-	
Den Haag West (D)	60,7	3,6	58,7	5,3	58,5	5,1		
Den Haag Zuid (D)	56,7	3,1	56,8	4,7	58,0	4,5		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	61,8	4,1	55,9	3,3	58,5	5,9		
Westland - Delft (D)	60,6	3,9	57,4	6,3	59,2	6,7		
Leiden - Bollenstreek (D)	63,4	5,0	57,4	2,9	62,5	4,5		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	55,9	6,0	57,0	4,0	55,5	5,5		
Rotterdam (RE)	54,8	3,4	55,9	2,2	56,7	2,7		
Rijnmond Noord (D)	54,7	8,1	59,0	4,5	51,2	6,6 -		
Rotterdam Stad (D)	-	.	53,0	6,8	62,4	6,8		
Rijnmond Oost (D)	56,8	9,0	52,9	6,9	59,8	6,5		
Rotterdam Zuid (D)	51,2	11,8	48,0	7,2	48,6	7,4		
Rijnmond Zuid-West (D)	55,5	7,4	59,7	3,2	55,0	6,4		
Zuid-Holland-Zuid (D)	58,2	2,9	57,1	4,2	61,5	5,3		
Zeeland - West-Brabant (RE)	55,1	3,7	54,8	2,7	54,9	2,9 -		
Zeeland (D)	60,6	4,9	60,1	3,7	58,9	6,1		
De Markiezaten (D)	53,8	8,7	47,0	6,3 -	47,2	6,4 -		
De Baronie (D)	54,7	7,2	55,3	5,7	54,7	5,5		
Hart van Brabant (D)	52,0	7,7	55,4	5,3	57,0	5,6		

5.3 Tevredenheid met laatste politiecontact in gemeente - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% (zeer) tevreden							
Oost-Brabant (RE)	59,3	2,9	59,6	2,8	60,6	3,0		
's Hertogenbosch (D)	59,9	4,1	60,0	4,2	60,9	4,5		
Eindhoven (D)	57,5	5,6	58,2	5,7	57,1	5,5		
Helmond (D)	60,4	5,9	60,5	3,8	64,6	5,8		
Limburg (RE)	57,1	3,2	53,1	3,1 -	60,9	3,2		+
Noord en Midden Limburg (D)	58,5	4,4	58,8	4,3	59,8	4,5		
Parkstad-Limburg (D)	58,0	6,6	46,8	6,9 -	56,1	7,3		
Zuid-West-Limburg (D)	54,9	5,8	50,5	5,7 -	65,3	5,6		+

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

5.4 Tevredenheid functioneren politie in de buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% (zeer) tevreden							
Nederland	25,3	0,4	25,3	0,3	26,1	0,4	+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	26,2	1,1	26,2	1,0	25,8	1,1		
Fryslân (District)	26,9	2,0	28,1	1,9 +	27,7	1,9		
Groningen (D)	28,1	1,9 +	26,9	1,9	26,2	1,9		
Drenthe (D)	22,9	1,7 -	22,9	1,1 -	22,8	2,2 -		
Oost-Nederland (RE)	24,2	0,8	24,2	0,8	25,4	0,8		
IJsselland (D)	28,1	1,9 +	25,4	2,1	28,0	2,3		
Twente (D)	25,7	1,8	25,0	1,8	25,8	2,0		
Noord en Oost Gelderland (D)	21,2	1,6 -	23,1	1,7 -	24,9	1,5	+	
Gelderland Midden (D)	24,6	1,9	24,5	1,6	25,0	1,8		
Gelderland Zuid (D)	23,1	1,8 -	23,4	2,0	23,7	2,0 -		
Midden-Nederland (RE)	25,8	1,4	25,9	1,1	27,9	1,1 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	23,4	1,8	24,9	2,6	27,0	3,2		
Flevoland (D)	26,7	2,1	24,8	1,9	28,6	2,2		
Oost Utrecht (D)	24,7	2,7	26,4	2,1	27,8	2,2		
Utrecht Stad (D)	29,0	4,7	28,0	2,9	30,6	2,9 +		
West Utrecht (D)	25,1	3,5	25,0	2,6	25,2	2,6		
Noord-Holland (RE)	24,7	1,2	24,5	1,1	25,6	1,3		
Noord Holland Noord (D)	22,7	1,8 -	24,8	1,6	24,7	2,0		
Zaanstreek Waterland (D)	22,9	2,0 -	22,1	2,0 -	24,8	2,6		
Kennemerland (D)	28,3	2,2 +	25,6	2,1	27,2	2,1		
Amsterdam (RE)	31,8	2,4 +	31,0	1,5 +	33,6	1,5 +		
Amsterdam Noord (D)	32,1	5,6 +	30,7	3,2 +	33,7	3,2 +		
Amsterdam Oost (D)	33,9	4,8 +	33,1	2,8 +	33,5	2,9 +		
Amsterdam Zuid (D)	33,1	3,8 +	29,6	2,9 +	33,0	3,0 +		
Amsterdam West (D)	28,6	4,9	30,7	3,3 +	34,3	3,1 +		

5.4 Tevredenheid functioneren politie in de buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% (zeer) tevreden								
Den Haag (RE)	28,3	0,9 +	28,6	0,8 +	29,6	1,0 +		
Den Haag Centrum (D)	35,3	2,0 +	36,0	3,1 +	34,1	2,6 +		
Den Haag West (D)	33,0	2,1 +	30,5	2,9 +	35,7	2,9 +		
Den Haag Zuid (D)	30,9	1,7 +	34,2	2,5 +	33,1	2,4 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	28,4	2,0 +	29,8	1,7 +	29,0	2,7		
Westland - Delft (D)	28,5	1,9 +	28,9	3,1 +	30,6	3,1 +		
Leiden - Bollenstreek (D)	28,9	2,5 +	27,1	1,4 +	28,4	2,1		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	21,9	2,6 -	23,4	1,8	24,2	2,3		
Rotterdam (RE)	25,6	1,6	26,2	1,0	25,9	1,2		
Rijnmond Noord (D)	28,8	4,0	26,2	2,1	27,8	3,0		
Rotterdam Stad (D)	35,8	10,2	35,9	3,9 +	34,8	3,9 +		
Rijnmond Oost (D)	24,8	4,3	28,0	3,1	27,1	3,0		
Rotterdam Zuid (D)	22,6	5,9	27,4	3,7	26,2	3,4		
Rijnmond Zuid-West (D)	23,6	3,1	21,5	1,4 -	20,8	2,5 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	24,6	1,3	26,0	1,9	25,8	2,3		
Zeeland - West-Brabant (RE)	22,4	1,5 -	21,1	1,1 -	21,7	1,2 -		
Zeeland (D)	24,9	2,1	23,7	1,5	23,9	2,5		
De Markiezaten (D)	20,2	3,3 -	18,8	2,4 -	19,6	2,5 -		
De Baronie (D)	21,2	3,0 -	19,7	2,3 -	20,3	2,2 -		
Hart van Brabant (D)	23,1	3,6	21,9	2,3 -	22,8	2,4 -		
Oost-Brabant (RE)	25,3	1,3	25,5	1,2	25,3	1,3		
's Hertogenbosch (D)	23,6	1,7	26,6	1,8	25,0	1,9		
Eindhoven (D)	25,9	2,7	22,9	2,5	24,3	2,5		
Helmond (D)	27,5	2,7	26,4	1,8	27,0	2,6		
Limburg (RE)	19,8	1,2 -	20,9	1,3 -	20,8	1,3 -		
Noord en Midden Limburg (D)	20,8	1,7 -	23,2	1,8 -	22,0	1,7 -		
Parkstad-Limburg (D)	19,3	2,7 -	19,4	2,7 -	21,6	3,0 -		
Zuid-West-Limburg (D)	18,9	2,3 -	18,9	2,3 -	18,5	2,3 -		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

5.5 Tevredenheid functioneren politie in het algemeen - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
% (zeer) tevreden								
Nederland	28,9	0,4	28,4	0,3	29,9	0,4	+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	30,7	1,1 +	29,2	1,1	30,2	1,2		
Fryslân (District)	32,8	2,1 +	29,8	2,0	31,2	2,0		
Groningen (D)	31,7	1,9 +	31,0	2,0 +	32,0	2,0		
Drenthe (D)	26,7	1,7 -	26,3	1,1 -	26,5	2,3 -		
Oost-Nederland (RE)	29,0	0,9	27,2	0,8 -	29,4	0,9		+
IJsselland (D)	31,2	1,9	27,8	2,1	30,9	2,3		
Twente (D)	30,7	1,9	28,2	1,9	29,6	2,0		
Noord en Oost Gelderland (D)	27,3	1,8	26,4	1,7	28,6	1,6		
Gelderland Midden (D)	28,4	1,9	27,7	1,7	29,6	1,8		
Gelderland Zuid (D)	28,1	1,9	26,0	2,1 -	28,6	2,1		

5.5 Tevredenheid functioneren politie in het algemeen - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	% (zeer) tevreden							
Midden-Nederland (RE)	30,4	1,5	30,3	1,1 +	32,4	1,2 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	25,9	1,9 -	28,0	2,8	29,3	3,3		
Flevoland (D)	29,8	2,2	30,7	2,0	31,3	2,3		
Oost Utrecht (D)	30,1	2,9	30,3	2,2	32,9	2,3 +		
Utrecht Stad (D)	36,9	5,0 +	34,7	3,0 +	36,8	3,0 +		
West Utrecht (D)	28,7	3,6	27,2	2,7	30,7	2,7		
Noord-Holland (RE)	28,1	1,2	28,2	1,1	29,2	1,3		
Noord Holland Noord (D)	25,5	1,8 -	28,2	1,6	28,1	2,0		
Zaanstreek Waterland (D)	28,1	2,1	24,5	2,0 -	27,4	2,7		
Kennemerland (D)	31,5	2,2	30,4	2,3	31,8	2,2		
Amsterdam (RE)	34,0	2,4 +	33,6	1,6 +	36,5	1,6 +		
Amsterdam Noord (D)	34,0	5,6	33,0	3,2 +	36,0	3,4 +		
Amsterdam Oost (D)	36,3	4,8 +	34,6	2,8 +	37,1	2,9 +		
Amsterdam Zuid (D)	35,1	3,9 +	32,8	3,0 +	35,2	3,0 +		
Amsterdam West (D)	30,8	4,9	34,0	3,4 +	37,6	3,2 +		
Den Haag (RE)	31,9	1,0 +	32,8	0,9 +	33,1	1,0 +		
Den Haag Centrum (D)	37,6	2,1 +	35,1	3,1 +	33,9	2,6 +		
Den Haag West (D)	36,2	2,1 +	38,1	3,0 +	38,5	3,0 +		
Den Haag Zuid (D)	32,5	1,8 +	35,2	2,5 +	35,2	2,5 +		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	31,7	2,1 +	32,4	1,7 +	34,2	2,9 +		
Westland - Delft (D)	31,2	1,9 +	35,4	3,3 +	32,1	3,2		
Leiden - Bollenstreek (D)	36,5	2,6 +	31,3	1,4 +	34,0	2,2 +		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	23,7	2,7 -	28,0	1,9	27,7	2,4		
Rotterdam (RE)	27,4	1,5	28,3	1,0	29,6	1,2		
Rijnmond Noord (D)	29,8	4,0	28,2	2,2	29,8	3,1		
Rotterdam Stad (D)	33,5	10,1	35,6	3,9 +	36,7	3,9 +		
Rijnmond Oost (D)	27,8	4,3	30,7	3,2	30,1	3,1		
Rotterdam Zuid (D)	20,2	5,5 -	28,7	3,7	30,8	3,6		+
Rijnmond Zuid-West (D)	26,1	3,2	24,3	1,5 -	25,8	2,7 -		
Zuid-Holland-Zuid (D)	28,2	1,4	28,3	1,9	30,1	2,5		
Zeeland - West-Brabant (RE)	25,8	1,6 -	24,4	1,2 -	25,4	1,3 -		
Zeeland (D)	28,9	2,2	26,8	1,5	26,9	2,6		
De Markiezaten (D)	19,9	3,3 -	20,3	2,5 -	21,5	2,6 -		
De Baronie (D)	23,6	3,1 -	23,3	2,4 -	25,1	2,4 -		
Hart van Brabant (D)	29,7	3,9	26,4	2,5	27,4	2,6		
Oost-Brabant (RE)	28,1	1,3	28,2	1,2	29,3	1,4		
's Hertogenbosch (D)	26,9	1,8	28,6	1,9	29,1	2,0		
Eindhoven (D)	30,2	2,8	26,2	2,7	28,8	2,6		
Helmond (D)	28,0	2,7	29,6	1,9	30,5	2,7		
Limburg (RE)	22,2	1,3 -	22,4	1,3 -	23,3	1,3 -		
Noord en Midden Limburg (D)	24,8	1,8 -	23,6	1,8 -	25,0	1,8 -		
Parkstad-Limburg (D)	20,1	2,8 -	21,5	3,0 -	20,9	2,9 -		
Zuid-West-Limburg (D)	19,9	2,4 -	21,4	2,4 -	22,7	2,5 -		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

5.6 Tevredenheid contacten politie en tevredenheid functioneren politie in buurt - trends

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	index 2005=100									
Tevredenheid contact politie in gemeente	100	105,0	108,7	104,5	102,9	100,1	106,7	109,5	108,3	110,9
Tevredenheid totale functioneren politie in buurt	100	99,3	103,2	102,7	97,0	97,2	101,7	103,1	103,2	106,3
	% (zeer) tevreden									
Tevredenheid contact politie in gemeente	53,5	56,2	58,1	55,9	55,0	53,6	57,1	58,6	57,9	59,3
Tevredenheid totale functioneren politie in buurt	24,5	24,3	25,3	25,2	23,8	23,9	25,0	25,3	25,3	26,1

¹⁾ De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie paragraaf III van de Onderzoeksverantwoording.

6. Preventie

6.1 Landelijk overzicht indicatoren van preventie

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ¹⁾	2013 ²⁾
% vaak								
Sociaal-preventief gedrag								
's Avonds licht laten branden bij afwezigheid	41,1	0,4	41,4	0,4	42,3	0,4	+	+
Fiets in bewaakte fietsenstalling	34,7	0,4	35,1	0,4	35,3	0,4		
Waardevolle spullen meenemen uit auto	70,1	0,4	69,9	0,4	69,9	0,4		
Waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen	33,4	0,4	34,4	0,4	33,5	0,4		-
somscore³⁾								
Somscore van totaal sociaal-preventief gedrag	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		
% aanwezig³⁾								
Aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond woning								
Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	67,5	0,4	66,8	0,4	66,5	0,4	-	
(Rol)luiken voor ramen/deuren	18,7	0,3	18,7	0,3	18,9	0,3		
Buitenverlichting	77,3	0,4	76,4	0,3	76,6	0,3	-	
Alarminstallatie in huis	13,0	0,3	12,8	0,2	13,1	0,3		
somscore³⁾								
Somscore van totaal preventieve voorzieningen in/rond woning	1,8	0,0	1,7	0,0	1,8	0,0		

¹⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

³⁾ Maximaal 4 sociaal-preventieve gedragsmaatregelen dan wel voorzieningen in/rond woning.

6.2 Sociaal preventief gedrag - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
somscore³⁾								
Nederland	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Fryslân (District)	1,5	0,1 -	1,5	0,1 -	1,6	0,1 -		
Groningen (D)	1,5	0,0 -	1,5	0,0 -	1,5	0,1 -		
Drenthe (D)	1,6	0,0 -	1,7	0,0 -	1,6	0,1 -		
Oost-Nederland (RE)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		
IJsselland (D)	1,6	0,1 -	1,7	0,1 -	1,6	0,1 -		
Twente (D)	1,8	0,1	1,9	0,1 +	1,8	0,1		
Noord en Oost Gelderland (D)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,9	0,0		
Gelderland Midden (D)	1,9	0,1 +	1,9	0,0 +	1,9	0,0		
Gelderland Zuid (D)	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +		
Midden-Nederland (RE)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,9	0,0 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +	1,9	0,1		
Flevoland (D)	1,7	0,1	1,8	0,1	1,8	0,1		
Oost Utrecht (D)	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +		
Utrecht Stad (D)	1,5	0,1 -	1,6	0,1 -	1,6	0,1 -		
West Utrecht (D)	1,9	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
Noord-Holland (RE)	1,7	0,0 -	1,8	0,0 -	1,8	0,0 -		
Noord Holland Noord (D)	1,7	0,1	1,8	0,0	1,7	0,1 -		
Zaanstreek Waterland (D)	1,7	0,1 -	1,7	0,1	1,8	0,1		
Kennemerland (D)	1,8	0,1	1,7	0,1	1,8	0,1		

6.2 Sociaal preventief gedrag - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012 Marge ¹⁾		2013 Marge ¹⁾		2014 Marge ¹⁾		Verschil 2014 t.o.v.	
	2012 ²⁾	2013 ³⁾	2012 ²⁾	2013 ³⁾	2012 ²⁾	2013 ³⁾	2012 ²⁾	2013 ³⁾
somscore³⁾								
Amsterdam (RE)	1,4	0,1 -	1,4	0,0 -	1,4	0,0 -		
Amsterdam Noord (D)	1,4	0,1 -	1,4	0,1 -	1,3	0,1 -		
Amsterdam Oost (D)	1,3	0,1 -	1,4	0,1 -	1,4	0,1 -		
Amsterdam Zuid (D)	1,6	0,1 -	1,5	0,1 -	1,6	0,1 -		
Amsterdam West (D)	1,4	0,1 -	1,4	0,1 -	1,3	0,1 -		
Den Haag (RE)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		
Den Haag Centrum (D)	1,5	0,1 -	1,5	0,1 -	1,5	0,1 -		
Den Haag West (D)	1,7	0,1 -	1,7	0,1 -	1,7	0,1 -		
Den Haag Zuid (D)	1,8	0,0	1,7	0,1 -	1,7	0,1		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,0 +	2,1	0,1 +		
Westland - Delft (D)	1,9	0,1 +	1,8	0,1	1,8	0,1		
Leiden - Bollenstreek (D)	1,7	0,1	1,8	0,0	1,8	0,1		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	1,8	0,1	1,9	0,0 +	1,8	0,1		
Rotterdam (RE)	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -	1,8	0,0		
Rijnmond Noord (D)	1,8	0,1	1,8	0,1	1,9	0,1		
Rotterdam Stad (D)	1,4	0,3	1,4	0,1 -	1,3	0,1 -		
Rijnmond Oost (D)	1,6	0,1 -	1,7	0,1 -	1,7	0,1 -		
Rotterdam Zuid (D)	1,7	0,2	1,5	0,1	1,7	0,1		
Rijnmond Zuid-West (D)	1,8	0,1	1,8	0,0	1,9	0,1		+
Zuid-Holland-Zuid (D)	1,9	0,0 +	1,8	0,1	1,8	0,1		
Zeeland - West-Brabant (RE)	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +		
Zeeland (D)	1,6	0,1 -	1,6	0,0 -	1,6	0,1 -		
De Markiezaten (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
De Baronie (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
Hart van Brabant (D)	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +		
Oost-Brabant (RE)	2,0	0,0 +	2,1	0,0 +	2,0	0,0 +		
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
Eindhoven (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
Helmond (D)	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +		
Limburg (RE)	2,1	0,0 +	2,1	0,0 +	2,1	0,0 +		
Noord en Midden Limburg (D)	2,1	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		
Parkstad-Limburg (D)	2,0	0,1 +	2,1	0,1 +	2,0	0,1 +		
Zuid-West-Limburg (D)	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +	2,2	0,1 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Maximaal 4 sociaal-preventieve gedragsmaatregelen.

6.3 Preventieve voorzieningen in/rond de woning - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
Nederland	1,8	0,0	1,7	0,0	1,8	0,0		
somscore⁴⁾								
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Fryslân (District)	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Groningen (D)	1,5	0,0 -	1,5	0,0 -	1,5	0,0 -		
Drenthe (D)	1,7	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		
Oost-Nederland (RE)	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +		
IJsselland (D)	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -		
Twente (D)	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +		
Noord en Oost Gelderland (D)	1,9	0,0 +	1,8	0,0 +	1,9	0,0 +		
Gelderland Midden (D)	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +	1,8	0,0 +		
Gelderland Zuid (D)	1,9	0,0 +	1,9	0,1 +	1,9	0,0 +		
Midden-Nederland (RE)	1,7	0,0	1,7	0,0 -	1,7	0,0		
Gooi en Vechtstreek (D)	1,9	0,0 +	1,8	0,1	1,8	0,1 +		
Flevoland (D)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0 +		
Oost Utrecht (D)	1,8	0,1 +	1,8	0,0	1,8	0,0 +		
Utrecht Stad (D)	1,3	0,1 -	1,3	0,1 -	1,3	0,1 -		
West Utrecht (D)	1,9	0,1 +	1,8	0,1 +	1,8	0,1 +		
Noord-Holland (RE)	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -		
Noord Holland Noord (D)	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0		
Zaanstreek Waterland (D)	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,1		
Kennemerland (D)	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Amsterdam (RE)	1,3	0,0 -	1,2	0,0 -	1,3	0,0 -		
Amsterdam Noord (D)	1,3	0,1 -	1,2	0,1 -	1,2	0,1 -		
Amsterdam Oost (D)	1,2	0,1 -	1,3	0,1 -	1,3	0,1 -		
Amsterdam Zuid (D)	1,4	0,1 -	1,3	0,1 -	1,4	0,1 -		
Amsterdam West (D)	1,2	0,1 -	1,1	0,1 -	1,1	0,1 -		
Den Haag (RE)	1,7	0,0 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Den Haag Centrum (D)	1,3	0,0 -	1,3	0,1 -	1,3	0,1 -		
Den Haag West (D)	1,5	0,0 -	1,5	0,1 -	1,4	0,1 -		
Den Haag Zuid (D)	1,6	0,0 -	1,5	0,1 -	1,5	0,1 -		
Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	1,8	0,0	1,8	0,0 +	1,8	0,1		
Westland - Delft (D)	1,7	0,0 -	1,7	0,1	1,6	0,1 -		
Leiden - Bollenstreek (D)	1,6	0,1 -	1,6	0,0 -	1,6	0,0 -		
Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	1,8	0,1	1,8	0,0	1,8	0,1		
Rotterdam (RE)	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -	1,7	0,0 -		
Rijnmond Noord (D)	1,7	0,1 -	1,7	0,0 -	1,7	0,1 -		
Rotterdam Stad (D)	1,4	0,3	1,2	0,1 -	1,1	0,1 -		
Rijnmond Oost (D)	1,5	0,1 -	1,6	0,1 -	1,5	0,1 -		
Rotterdam Zuid (D)	1,4	0,1 -	1,4	0,1	1,4	0,1		
Rijnmond Zuid-West (D)	1,9	0,1 +	1,9	0,0 +	1,9	0,1 +		
Zuid-Holland-Zuid (D)	1,9	0,0 +	1,8	0,0 +	1,8	0,1 +		
Zeeland - West-Brabant (RE)	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +		
Zeeland (D)	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +	1,9	0,1 +		
De Markiezaten (D)	2,1	0,1 +	2,1	0,1 +	2,0	0,1 +		
De Baronie (D)	2,0	0,1 +	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +		
Hart van Brabant (D)	1,8	0,1	1,9	0,1 +	1,9	0,1 +		
Oost-Brabant (RE)	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +		
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,0 +	1,9	0,0 +	1,9	0,0 +		
Eindhoven (D)	1,8	0,1	1,8	0,1 +	1,9	0,1 +		
Helmond (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,0 +	2,0	0,1 +		

6.3 Preventieve voorzieningen in/rond de woning - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge ¹⁾	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Verschil 2014 t.o.v.	
							2012 ²⁾	2013 ³⁾
	somscore⁴⁾							
Limburg (RE)	2,2	0,0 +	2,1	0,0 +	2,2	0,0 +		
Noord en Midden Limburg (D)	2,2	0,0 +	2,2	0,0 +	2,2	0,0 +		
Parkstad-Limburg (D)	2,2	0,1 +	2,2	0,1 +	2,2	0,1 +		
Zuid-West-Limburg (D)	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +	2,0	0,1 +		

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het landelijke gemiddelde.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2012.

³⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

⁴⁾ Maximaal 4 preventieve voorzieningen in/rond woning.

II Tabellen 70 000+ gemeenten (hoofdstuk 7)

7. Uitgelicht: 70 000+ gemeenten

Toelichting

- 7.1 Fysieke verloedering in buurt
- 7.2 Sociale overlast in buurt
- 7.3 Verkeersoverlast in buurt
- 7.4 Overlast totaal in buurt
- 7.5 Tevredenheid functioneren gemeente
- 7.6 Onveiligheidsgevoelens in buurt
- 7.7 Onveiligheidsgevoelens in algemeen
- 7.8 Slachtofferschap geweldsdelicten
- 7.9 Slachtofferschap vermogensdelicten
- 7.10 Slachtofferschap vandalismedelicten
- 7.11 Slachtofferschap totaal
- 7.12 Tevredenheid over contact met politie in gemeente
- 7.13 Tevredenheid over functioneren politie in buurt

Toelichting

Deze bijlage bevat kerncijfertabellen waarin de belangrijkste onderzoeksresultaten behorende bij hoofdstuk 7 zijn opgenomen.

Elke tabel bevat uitkomsten voor de jaren 2013 en 2014 voor de 70 000+ gemeenten totaal en daarbinnen de G4, de G32 en de overige 70 000+ gemeenten, alsmede de vijftig afzonderlijke 70 000+ gemeenten.

In alle tabellen zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '-' weergegeven of de uitkomsten van 2013 en 2014 significant hoger of lager zijn dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten in die jaren, en of de uitkomsten van 2014 significant hoger of lager zijn dan die van 2013.

7.1 Fysieke verloedering - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
70 000+ gemeenten totaal	28,6	0,5	27,1	0,5	-
G4	31,2	1,0 +	30,4	1,0 +	
G32	28,0	0,7	26,4	0,7	-
Overige 70 000+	25,1	1,4 -	22,2	1,5 -	
Alkmaar	23,8	5,4	25,2	5,2	
Almelo	28,1	5,6	24,3	5,2	
Almere	34,5	1,2 +	32,0	3,6 +	
Alphen aan den Rijn	22,7	5,6	16,2	4,4 -	
Amersfoort	26,2	4,5	23,2	3,9	
Amstelveen	17,0	5,0 -	18,1	5,1 -	
Amsterdam	29,4	1,7	29,2	1,6	
Apeldoorn	19,8	3,6 -	18,9	3,7 -	
Arnhem	30,4	3,9	31,7	4,1 +	
Breda	26,1	3,8	25,6	3,7	
Delft	30,6	5,6	21,7	4,4 -	
Deventer	28,3	5,4	29,6	5,5	
Dordrecht	27,7	5,1	34,0	5,1 +	
Ede	22,8	4,7 -	23,4	4,7	
Eindhoven	29,0	3,7	27,9	3,4	
Emmen	24,5	1,8 -	24,0	5,0	
Enschede	29,5	4,1	24,2	4,0	
Gouda	27,8	5,5	23,5	5,7	
Groningen	19,9	3,1 -	20,3	3,0 -	
Haarlem	29,8	4,4	31,7	4,3	
Haarlemmermeer	24,8	4,4	19,7	3,7 -	
Heerlen	40,0	6,0 +	43,8	6,6 +	
Helmond	26,4	2,5	23,2	4,7	
Hengelo	23,6	1,9 -	22,3	5,2	
Hilversum	30,0	4,9	25,6	5,3	
Hoorn	27,7	5,9	24,6	5,3	
Leeuwarden	33,2	5,7	27,0	4,6	
Leiden	28,2	2,4	30,6	3,6	
Leidschendam-Voorburg	21,4	2,6 -	19,0	4,9 -	
Lelystad	23,9	5,3	23,2	5,6	
Maastricht	31,3	4,7	31,4	4,6	
Nijmegen	22,0	3,5 -	23,0	3,5 -	
Oss	21,4	5,6 -	16,3	4,5 -	
Purmerend	29,4	5,8	25,8	5,3	
Roosendaal	31,2	5,7	29,7	5,7	
Rotterdam	32,0	2,2 +	31,6	2,1 +	
Schiedam	36,7	2,9 +	31,5	5,6	
's Gravenhage	37,8	1,7 +	35,0	1,6 +	
's Hertogenbosch	27,4	4,4	20,7	3,8 -	
Sittard-Geleen	33,9	5,3	33,1	5,7	
Spijkenisse	31,8	2,9	30,8	5,9	
Súdwest Fryslân	17,9	4,3 -	16,2	4,7 -	
Tilburg	32,0	3,8	29,9	3,7	
Utrecht	23,9	2,7 -	24,0	2,7	
Venlo	32,7	5,2	30,6	1,8 +	
Vlaardingen	30,1	3,3	27,3	5,7	
Westland	22,8	4,8 -	21,4	4,7 -	
Zaanstad	30,1	2,0	25,0	4,0	
Zoetermeer	30,0	1,9	27,3	4,6	
Zwolle	23,4	4,2 -	19,1	4,2 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

³⁾ Eén of meer vormen van fysieke verloedering (4 items).

7.2 Sociale overlast - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013		2014		Verschil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
	Marge ¹⁾		Marge ¹⁾		
70 000+ gemeenten totaal	17,1	0,5	16,8	0,5	
G4	21,8	0,9 +	22,1	0,9 +	
G32	15,7	0,6 -	15,1	0,6 -	
Overige 70 000+	12,7	1,1 -	12,0	1,2 -	
Alkmaar	12,4	4,0 -	15,1	4,5	
Almelo	18,3	5,0	14,0	4,3	
Almere	16,2	0,9 -	14,5	2,7	
Alphen aan den Rijn	8,4	3,9 -	11,3	4,0 -	
Amersfoort	13,1	3,5 -	13,2	3,4	
Amstelveen	9,7	3,9 -	10,3	4,3 -	
Amsterdam	22,7	1,6 +	22,3	1,5 +	
Apeldoorn	12,9	3,1 -	11,5	3,2 -	
Arnhem	18,0	3,3	15,7	3,3	
Breda	14,1	3,1	13,8	3,0	
Delft	13,2	4,2	12,6	3,6 -	
Deventer	10,6	4,0 -	9,1	3,5 -	
Dordrecht	12,5	3,6 -	20,9	4,6	+
Ede	8,6	3,2 -	8,6	3,4 -	
Eindhoven	17,4	3,3	15,5	2,9	
Emmen	11,2	1,4 -	13,2	4,2	
Enschede	17,1	3,5	16,3	3,4	
Gouda	18,9	5,1	15,0	4,8	
Groningen	16,7	3,1	15,7	2,6	
Haarlem	14,6	3,6	14,8	3,4	
Haarlemmermeer	15,2	3,8	14,1	3,4	
Heerlen	21,5	5,0	21,6	5,6	
Helmond	14,8	2,2	9,8	3,3 -	
Hengelo	11,5	1,4 -	8,7	3,5 -	
Hilversum	17,5	4,4	14,3	4,3	
Hoorn	16,6	4,7	13,8	4,4	
Leeuwarden	12,2	4,0	15,1	3,9	
Leiden	15,2	2,0	14,4	2,8	
Leidschendam-Voorburg	8,4	1,7 -	14,6	4,5	
Lelystad	14,8	4,7	19,9	5,3	
Maastricht	29,4	4,7 +	28,0	4,7 +	
Nijmegen	14,2	3,0 -	14,2	2,9	
Oss	9,8	4,0 -	11,7	3,9 -	
Purmerend	11,7	4,4 -	13,4	4,3	
Roosendaal	18,5	4,5	17,3	5,0	
Rotterdam	22,7	2,0 +	25,2	2,0 +	
Schiedam	23,9	2,6 +	18,4	4,9	
's Gravenhage	22,8	1,4 +	20,9	1,3 +	
's Hertogenbosch	13,8	3,4 -	14,9	3,5	
Sittard-Geleen	19,9	4,6	17,7	4,9	
Spijkenisse	15,8	2,4	11,3	4,2 -	
Súdwest Fryslân	5,9	2,7 -	5,8	3,2 -	
Tilburg	18,6	3,2	17,5	3,0	
Utrecht	16,0	2,4	17,7	2,5	
Venlo	19,5	4,4	16,6	1,5	
Vlaardingen	18,0	2,9	13,9	4,3	
Westland	12,5	4,0	7,9	3,4 -	
Zaanstad	16,0	1,6	15,6	3,4	
Zoetermeer	15,4	1,5 -	15,2	3,8	
Zwolle	11,0	3,3 -	10,2	3,3 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

³⁾ Eén of meer vormen van sociale overlast (5 items).

7.3 Verkeersoverlast - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
	% ervaart veel overlast ³⁾				
70 000+ gemeenten totaal	34,9	0,6	33,8	0,6	
G4	36,2	1,1	35,6	1,0	+
G32	34,8	0,8	33,6	0,8	
Overige 70 000+	32,2	1,5	30,2	1,6	-
Alkmaar	33,8	6,1	33,6	5,7	
Almelo	38,8	6,1	31,1	5,6	
Almere	32,2	1,2	32,4	3,6	
Alphen aan den Rijn	28,5	5,6	31,0	5,5	
Amersfoort	30,4	4,5	30,9	4,4	
Amstelveen	25,3	5,6	21,9	5,3	-
Amsterdam	33,3	1,7	31,9	1,7	
Apeldoorn	33,2	4,3	32,9	4,3	
Arnhem	39,8	4,1	33,4	4,1	
Breda	37,2	4,2	35,7	4,1	
Delft	28,1	5,5	25,3	4,8	-
Deventer	33,6	5,7	29,9	5,5	
Dordrecht	32,2	5,2	41,3	5,2	+
Ede	34,4	5,2	28,5	5,0	
Eindhoven	33,4	3,9	31,7	3,6	
Emmen	35,1	2,0	36,4	5,5	
Enschede	38,7	4,3	39,6	4,5	+
Gouda	36,7	5,9	39,3	6,4	
Groningen	26,7	3,5	24,4	3,1	-
Haarlem	35,4	4,5	33,8	4,3	
Haarlemmermeer	33,3	4,7	35,3	4,5	
Heerlen	49,7	6,1	46,4	6,6	+
Helmond	36,1	2,8	36,8	5,5	
Hengelo	32,7	2,1	30,1	5,8	
Hilversum	35,4	5,1	35,2	5,8	
Hoorn	31,7	6,0	33,1	5,8	
Leeuwarden	33,3	5,6	32,6	4,8	
Leiden	29,6	2,5	25,1	3,3	-
Leidschendam-Voorburg	27,6	2,9	31,7	5,7	
Lelystad	31,3	5,8	28,6	5,9	
Maastricht	41,2	5,1	36,0	4,8	
Nijmegen	27,6	3,8	28,4	3,7	-
Oss	32,4	6,1	26,6	5,4	-
Purmerend	36,9	6,0	32,0	5,8	
Roosendaal	41,6	6,0	33,5	5,8	
Rotterdam	38,7	2,3	40,0	2,2	+
Schiedam	44,1	3,0	38,8	6,0	
's Gravenhage	38,6	1,7	36,9	1,6	+
's Hertogenbosch	30,1	4,3	37,3	4,6	
Sittard-Geleen	42,4	5,6	43,3	6,0	+
Spijkenisse	38,1	3,0	31,0	5,9	
Súdwest Fryslân	22,5	4,5	26,7	5,7	-
Tilburg	43,5	4,1	37,8	3,9	
Utrecht	35,2	3,0	34,9	3,0	
Venlo	39,1	5,3	34,1	1,9	
Vlaardingen	34,8	3,4	37,1	6,0	
Westland	32,5	5,2	25,8	5,1	-
Zaanstad	39,1	2,1	39,6	4,5	+
Zoetermeer	35,0	1,9	33,9	5,0	
Zwolle	25,7	4,3	25,8	4,6	-

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

³⁾ Eén of meer vormen van verkeersoverlast (3 items).

7.4 Overlast totaal - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013		2014		Verschil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
	Marge ¹⁾		Marge ¹⁾		
70 000+ gemeenten totaal	51,0	0,6	49,4	0,6	-
G4	54,3	1,1 +	53,6	1,1 +	
G32	50,3	0,8	48,7	0,8	-
Overige 70 000+	46,0	1,6 -	43,3	1,8 -	
Alkmaar	46,2	6,5	47,4	5,9	
Almelo	50,9	6,2	44,2	6,0	
Almere	53,7	1,3 +	52,7	3,9	
Alphen aan den Rijn	43,1	6,4 -	41,5	5,7 -	
Amersfoort	47,2	5,0	42,9	4,6 -	
Amstelveen	37,2	6,2 -	35,8	6,3 -	
Amsterdam	53,5	1,8 +	52,0	1,8 +	
Apeldoorn	42,7	4,5 -	43,2	4,6 -	
Arnhem	54,8	4,2	52,6	4,4	
Breda	48,9	4,4	50,9	4,2	
Delft	46,9	6,0	43,1	5,4 -	
Deventer	49,5	6,1	44,5	5,9	
Dordrecht	48,0	5,5	59,4	5,1 +	+
Ede	45,3	5,5	43,7	5,5	
Eindhoven	50,4	4,2	48,9	3,8	
Emmen	47,8	2,1 -	44,4	5,6	
Enschede	53,7	4,5	52,2	4,6	
Gouda	53,8	6,2	49,4	6,6	
Groningen	41,9	3,9 -	40,6	3,6 -	
Haarlem	52,1	4,7	50,0	4,5	
Haarlemmermeer	46,1	4,9	46,0	4,7	
Heerlen	63,4	5,9 +	65,4	6,1 +	
Helmond	50,7	2,8	48,9	5,8	
Hengelo	45,0	2,2 -	42,0	6,2 -	
Hilversum	52,1	5,4	50,9	6,1	
Hoorn	46,8	6,4	44,6	6,1	
Leeuwarden	54,5	6,0	48,6	5,1	
Leiden	49,0	2,7	46,5	3,8	
Leidschendam-Voorburg	40,9	3,2 -	39,1	5,9 -	
Lelystad	44,2	6,2 -	42,7	6,4	
Maastricht	58,5	5,1 +	56,7	5,1 +	
Nijmegen	43,9	4,2 -	43,9	4,1 -	
Oss	42,6	6,4 -	37,3	5,9 -	
Purmerend	51,6	6,2	44,7	6,1	
Roosendaal	54,5	6,0	54,6	6,1	
Rotterdam	55,8	2,4 +	56,6	2,3 +	
Schiedam	60,1	2,9 +	52,4	6,1	
's Gravenhage	57,8	1,7 +	56,0	1,7 +	
's Hertogenbosch	46,0	4,8	48,1	4,7	
Sittard-Geleen	61,2	5,5 +	57,1	6,0 +	
Spijkenisse	54,1	3,1	50,7	6,3	
Súdwest Fryslân	34,6	5,3 -	35,0	6,0 -	
Tilburg	58,3	4,1 +	54,2	4,0 +	
Utrecht	48,4	3,2	48,6	3,1	
Venlo	54,3	5,4	50,5	1,9	
Vlaardingen	51,4	3,5	49,8	6,1	
Westland	45,0	5,6	38,9	5,7 -	
Zaanstad	54,4	2,1 +	51,7	4,5	
Zoetermeer	52,3	2,0	50,7	5,2	
Zwolle	42,1	4,9 -	38,1	5,1 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

³⁾ Eén of meer vormen van overlast totaal (13 items).

7.5 Tevredenheid over totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	(Ze)er tevreden		Niet tevreden, niet ontevreden		(Ze)er ontevreden		Kan dit niet beoordelen	
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾	
	%							
70 000+ gemeenten totaal	35,9	0,6	27,6	0,6	12,7	0,4	23,8	0,5
G4	36,2	1,0	26,5	0,9	13,8	0,8	23,4	0,9
G32	35,3	0,8	28,1	0,7	12,5	0,5	24,2	0,7
Overige 70 000+	37,5	1,7	27,9	1,6	11,3	1,1	23,3	1,5
Alkmaar	39,4	5,7	27,1	5,3	12,8	3,8	20,8	4,6
Almelo	29,1	5,6 -	29,7	5,5	17,0	4,9	24,1	4,9
Almere	30,0	3,6 -	33,7	3,6 +	13,5	2,3	22,8	3,4
Alphen aan den Rijn	31,5	5,3	33,3	5,4	13,0	4,0	22,3	4,7
Amersfoort	36,4	4,5	28,3	4,2	9,5	2,6 -	25,8	4,1
Amstelveen	47,7	6,4 +	24,3	5,6	6,0	2,7 -	22,1	5,3
Amsterdam	40,6	1,8 +	24,8	1,5 -	11,5	1,1	23,2	1,5
Apeldoorn	37,1	4,5	30,0	4,2	7,9	2,5 -	25,0	3,9
Arnhem	38,1	4,4	23,9	3,6	14,3	3,2	23,6	3,8
Breda	36,7	4,1	27,5	3,7	13,4	3,0	22,4	3,5
Delft	33,8	5,3	27,1	4,8	13,8	3,6	25,2	4,7
Deventer	36,5	5,8	30,0	5,3	12,4	3,9	21,2	4,7
Dordrecht	29,7	4,7 -	32,3	4,9	11,5	3,5	26,5	4,8
Ede	33,5	5,2	27,0	4,9	12,0	3,5	27,5	4,8
Eindhoven	35,5	3,7	29,9	3,5	10,9	2,3	23,7	3,2
Emmen	19,9	4,3 -	29,7	5,1	21,2	4,8 +	29,2	4,9
Enschede	31,0	4,3	29,4	4,2	11,9	2,8	27,7	4,0
Gouda	27,6	6,2 -	33,9	6,1	16,6	4,7	21,9	5,3
Groningen	44,7	3,7 +	23,3	3,2 -	9,1	2,1 -	22,9	3,1
Haarlem	35,6	4,3	26,2	3,9	14,1	3,3	24,1	3,9
Haarlemmermeer	42,0	4,7 +	27,0	4,0	9,9	2,7	21,2	3,9
Heerlen	32,5	6,3	29,9	6,2	16,2	4,8	21,5	5,1
Helmond	39,0	5,7	28,0	5,3	9,3	3,1	23,7	4,7
Hengelo	32,0	5,9	27,9	5,5	10,9	3,8	29,3	5,7
Hilversum	36,2	5,9	28,5	5,4	12,7	4,2	22,6	5,1
Hoorn	32,8	5,7	30,1	5,5	10,9	4,0	26,3	5,3
Leeuwarden	38,4	4,9	29,1	4,6	11,2	3,2	21,3	4,0
Leiden	40,3	3,8 +	25,8	3,4	8,8	2,3 -	25,0	3,3
Leidschendam-Voorburg	44,4	6,0 +	20,4	4,8 -	9,0	3,5	26,2	5,4
Lelystad	25,6	5,5 -	32,6	6,1	18,9	5,1 +	22,9	5,2
Maastricht	27,4	4,6 -	29,0	4,5	19,0	4,1 +	24,5	4,4
Nijmegen	43,7	4,1 +	24,7	3,5	7,9	2,1 -	23,7	3,4
Oss	47,0	6,1 +	25,2	5,2	8,1	3,2 -	19,6	4,9
Purmerend	42,8	6,1 +	25,1	5,3	12,1	4,1	20,1	4,7
Roosendaal	24,4	2,1 -	30,6	2,0 +	18,9	1,8 +	26,1	2,0
Rotterdam	29,8	2,1 -	27,7	2,0	17,4	1,8 +	25,1	2,0
Schiedam	25,5	5,4 -	27,8	5,4	19,3	4,7 +	27,4	5,4
's Gravenhage	36,0	1,6	26,9	1,5	14,0	1,1	23,1	1,4
's Hertogenbosch	43,8	4,7 +	25,6	4,1	7,7	2,6 -	22,9	3,9
Sittard-Geleen	26,3	5,3 -	28,0	5,6	19,0	4,7 +	26,7	5,3
Spijkenisse	31,1	5,8	28,5	5,7	14,5	4,6	25,8	5,7
Súdwest Fryslân	41,6	6,1	23,0	5,3	7,1	3,1 -	28,4	5,5
Tilburg	36,1	3,9	28,0	3,6	12,0	2,6	23,9	3,5
Utrecht	38,0	3,0	28,1	2,8	12,8	2,2	21,1	2,6
Venlo	29,0	1,8 -	29,1	1,8	16,0	1,4 +	25,9	1,7
Vlaardingen	26,7	5,4 -	33,5	5,8	15,0	4,2	24,8	5,2
Westland	41,2	5,9	30,8	5,4	9,6	3,2	18,4	4,6 -
Zaanstad	25,8	4,1 -	35,8	4,4 +	14,2	3,0	24,3	3,9
Zoetermeer	37,6	5,0	26,8	4,5	10,7	3,2	24,9	4,5
Zwolle	52,9	5,3 +	16,5	3,8 -	9,6	3,3	20,9	4,2

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

7.6a Onveiligheidsgevoelens in de buurt - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
	% wel eens				
70 000+ gemeenten totaal	24,1	0,5	23,5	0,5	
G4	28,8	1,0 +	28,5	1,0 +	
G32	22,9	0,7 -	22,2	0,7 -	
Overige 70 000+	18,2	1,2 -	18,2	1,4 -	
Alkmaar	18,9	4,9	18,4	4,6	
Almelo	20,0	5,4	23,1	5,2	
Almere	29,4	1,2 +	26,1	3,4	
Alphen aan den Rijn	14,1	4,8	18,0	4,5 -	
Amersfoort	17,4	3,9 -	20,2	3,9	
Amstelveen	13,1	4,4	15,5	4,8 -	
Amsterdam	28,5	1,7 +	25,3	1,5	
Apeldoorn	20,9	3,8	16,7	3,6 -	
Arnhem	25,4	3,8	26,8	4,0	
Breda	25,2	3,9	23,0	3,6	
Delft	21,7	5,0	21,5	4,4	
Deventer	19,7	5,1	16,2	4,5 -	
Dordrecht	18,4	4,4 -	22,3	4,6	
Ede	22,1	4,6	19,7	4,5	
Eindhoven	27,4	3,8	25,6	3,3	
Emmen	18,0	1,7 -	20,2	4,5	
Enschede	23,9	3,9	22,2	3,8	
Gouda	33,9	5,8	29,0	6,0	
Groningen	26,6	3,6	21,5	3,0	
Haarlem	14,7	3,4 -	18,2	3,6 -	
Haarlemmermeer	19,1	4,0 -	16,1	3,6 -	
Heerlen	29,3	5,6	30,8	6,2 +	
Helmond	20,1	2,3 -	20,1	4,7	
Hengelo	18,0	1,7 -	14,1	4,6 -	
Hilversum	21,5	4,4	21,3	4,9	
Hoorn	24,7	5,7	23,2	5,3	
Leeuwarden	19,1	4,8	24,2	4,6	
Leiden	23,0	2,3	17,7	3,0 -	-
Leidschendam-Voorburg	19,8	2,5 -	21,7	5,2	
Lelystad	20,9	5,3	26,5	6,0	
Maastricht	27,5	4,6	34,1	4,9 +	
Nijmegen	21,7	3,5	23,6	3,5	
Oss	12,8	4,4	15,5	4,4 -	
Purmerend	13,7	4,4 -	16,1	4,5 -	
Roosendaal	28,1	5,4	21,7	5,2	
Rotterdam	30,7	2,2 +	33,4	2,2 +	
Schiedam	29,2	2,8 +	27,6	5,6	
's Gravenhage	30,3	1,5 +	30,0	1,5 +	
's Hertogenbosch	18,4	3,7 -	20,4	3,9	
Sittard-Geleen	22,8	4,8	25,6	5,5	
Spijkenisse	23,2	2,6	19,7	5,2	
Súdwest Fryslân	9,9	3,4	10,5	3,8 -	
Tilburg	28,3	3,8	24,6	3,5	
Utrecht	23,8	2,7	24,7	2,7	
Venlo	22,9	4,6	24,0	1,7	
Vlaardingen	28,7	3,3 +	25,7	5,3	
Westland	13,3	3,9	13,4	4,2 -	
Zaanstad	20,2	1,7 -	19,6	3,7	
Zoetermeer	23,1	1,7	20,2	4,2	
Zwolle	20,3	4,1	15,4	3,8 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.6b Onveiligheidsgevoelens in de buurt - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
70 000+ gemeenten totaal	2,7	0,2	2,7	0,2	
G4	3,7	0,4 +	4,0	0,4 +	
G32	2,5	0,3	2,3	0,3	
Overige 70 000+	1,5	0,4 -	1,8	0,5 -	
Alkmaar	2,2	2,2	2,6	2,0	
Almelo	3,7	2,9	.	.	
Almere	3,8	0,5 +	3,6	1,5	
Alphen aan den Rijn	-	.	2,4	2,2	
Amersfoort	0,9	0,9 -	1,1	0,9 -	
Amstelveen	-	.	.	.	
Amsterdam	3,6	0,8	3,1	0,7	
Apeldoorn	2,5	1,6	1,4	1,1	
Arnhem	2,6	1,5	2,6	1,5	
Breda	3,7	1,9	1,9	1,2	
Delft	2,3	1,8	1,5	1,3	
Deventer	-	.	.	.	
Dordrecht	2,4	2,1	4,2	2,4	
Ede	2,6	1,7	1,6	1,3	
Eindhoven	1,9	1,0	2,4	1,3	
Emmen	2,2	0,7	.	.	
Enschede	2,3	1,5	2,8	1,6	
Gouda	-	.	5,3	3,2	
Groningen	2,0	1,0	2,1	1,0	
Haarlem	1,5	1,2	2,3	1,4	
Haarlemmermeer	1,5	1,2	1,2	1,1 -	
Heerlen	3,3	2,3	3,8	2,7	
Helmond	2,2	0,9	2,0	1,5	
Hengelo	1,6	0,6 -	.	.	
Hilversum	-	.	.	.	
Hoorn	-	.	2,7	2,5	
Leeuwarden	2,4	1,9	.	.	
Leiden	2,1	0,8	2,1	1,1	
Leidschendam-Voorburg	1,8	0,9	2,3	1,9	
Lelystad	3,4	2,6	2,3	2,0	
Maastricht	3,4	1,9	6,1	2,6 +	
Nijmegen	1,9	1,2	1,8	1,1	
Oss	-	.	.	.	
Purmerend	2,5	2,1	.	.	
Roosendaal	1,8	1,6	2,7	2,0	
Rotterdam	4,1	0,9 +	5,3	1,0 +	
Schiedam	4,5	1,3 +	4,5	2,8	
's Gravenhage	4,3	0,6 +	4,5	0,6 +	
's Hertogenbosch	3,3	1,7	1,9	1,4	
Sittard-Geleen	2,2	1,9	4,2	2,6	
Spijkenisse	1,6	0,7 -	.	.	
Súdwest Fryslân	-	.	.	.	
Tilburg	3,5	1,5	1,8	1,0	
Utrecht	2,5	1,1	2,7	1,1	
Venlo	2,7	1,7	3,1	0,7	
Vlaardingen	3,1	1,2	3,8	2,4	
Westland	-	.	.	.	
Zaanstad	2,1	0,7	1,1	0,9 -	
Zoetermeer	2,4	0,6	2,4	1,5	
Zwolle	2,0	1,4	1,2	1,2 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.7a Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
	% wel eens				
70 000+ gemeenten totaal	41,7	0,6	40,9	0,6	
G4	44,8	1,1 +	43,5	1,1 +	
G32	41,4	0,8	40,2	0,8	
Overige 70 000+	36,4	1,5 -	37,9	1,7 -	
Alkmaar	38,7	6,4	36,8	5,6	
Almelo	37,2	6,1	33,6	5,8 -	
Almere	46,1	1,3 +	43,3	3,8	
Alphen aan den Rijn	31,7	6,1 -	38,2	5,7	
Amersfoort	39,8	4,9	39,0	4,5	
Amstelveen	34,4	6,1 -	35,8	6,2	
Amsterdam	44,3	1,8 +	39,9	1,7	-
Apeldoorn	39,1	4,4	33,5	4,4 -	
Arnhem	42,7	4,2	40,1	4,4	
Breda	40,6	4,3	43,4	4,2	
Delft	45,9	6,0	40,9	5,3	
Deventer	43,5	6,0	31,9	5,5 -	-
Dordrecht	36,2	5,3	39,4	5,2	
Ede	39,2	5,4	36,3	5,3	
Eindhoven	42,4	4,1	43,9	3,8	
Emmen	30,4	2,0 -	34,2	5,3 -	
Enschede	42,1	4,4	41,9	4,5	
Gouda	48,9	6,2 +	47,0	6,5	
Groningen	45,5	4,0	39,9	3,6	
Haarlem	35,4	4,5 -	39,9	4,5	
Haarlemmermeer	33,9	4,7 -	35,7	4,5 -	
Heerlen	46,0	6,1	45,7	6,6	
Helmond	37,4	2,8 -	34,0	5,4 -	
Hengelo	33,7	2,2 -	37,5	6,1	
Hilversum	40,7	5,3	45,5	6,1	
Hoorn	40,1	6,3	42,9	6,0	
Leeuwarden	39,2	5,9	40,8	5,0	
Leiden	43,5	2,7	39,5	3,8	
Leidschendam-Voorburg	38,8	3,2	46,2	6,0	
Lelystad	41,4	6,1	41,9	6,4	
Maastricht	45,4	5,2	47,7	5,1 +	
Nijmegen	42,8	4,2	45,6	4,1	
Oss	36,3	6,2	33,4	5,7 -	
Purmerend	30,9	5,7 -	35,4	5,9	
Roosendaal	48,8	6,1 +	41,2	6,0	
Rotterdam	43,6	2,4	45,7	2,3 +	
Schiedam	45,1	3,0	43,0	6,0	
's Gravenhage	46,5	1,7 +	45,2	1,7 +	
's Hertogenbosch	37,8	4,6	38,6	4,6	
Sittard-Geleen	45,8	5,7	44,6	6,1	
Spijkenisse	40,0	3,1	36,3	6,1	
Súdwest Fryslân	22,4	4,6 -	27,3	5,5 -	
Tilburg	48,9	4,2 +	43,3	4,0	
Utrecht	45,6	3,2 +	46,2	3,1 +	
Venlo	42,5	5,3	40,0	1,9	
Vlaardingen	41,9	3,5	42,5	6,0	
Westland	32,6	5,3 -	33,2	5,6 -	
Zaanstad	38,0	2,0 -	37,2	4,4	
Zoetermeer	43,3	2,0	40,5	5,0	
Zwolle	39,7	4,8	37,5	5,1	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.7b Onveiligheidsgevoelens algemeen - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
70 000+ gemeenten totaal	2,6	0,2	2,7	0,2	
G4	3,7	0,4 +	3,7	0,4 +	
G32	2,3	0,2	2,2	0,3	
Overige 70 000+	1,5	0,4 -	2,2	0,6	
Alkmaar	2,7	2,3	2,5	2,0	
Almelo	2,9	2,5	.	.	
Almere	3,8	0,5 +	3,1	1,5	
Alphen aan den Rijn	-	.	.	.	
Amersfoort	1,9	1,4	0,9	0,9 -	
Amstelveen	-	.	.	.	
Amsterdam	3,6	0,8 +	2,8	0,6	
Apeldoorn	1,8	1,3	1,4	1,0 -	
Arnhem	2,2	1,4	2,3	1,6	
Breda	2,6	1,5	1,7	1,1	
Delft	2,2	1,7	1,3	1,1 -	
Deventer	-	.	.	.	
Dordrecht	1,8	1,4	3,3	2,2	
Ede	2,7	1,9	.	.	
Eindhoven	2,2	1,4	3,1	1,4	
Emmen	1,9	0,6	.	.	
Enschede	2,0	1,4	2,9	1,5	
Gouda	1,6	1,5	3,8	2,5	
Groningen	2,0	1,1	1,3	0,8 -	
Haarlem	1,1	0,9 -	2,0	1,3	
Haarlemmermeer	1,1	0,9 -	2,7	1,8	
Heerlen	2,0	1,5	4,0	2,6	
Helmond	2,4	1,0	2,1	1,6	
Hengelo	1,5	0,6 -	.	.	
Hilversum	1,2	1,1 -	1,5	1,2	
Hoorn	2,8	2,4	.	.	
Leeuwarden	2,6	2,3	1,7	1,3	
Leiden	1,9	0,8	1,2	0,9 -	
Leidschendam-Voorburg	1,9	0,9	4,0	2,5	
Lelystad	3,2	2,2	1,4	1,3	
Maastricht	2,0	1,3	4,1	1,9	
Nijmegen	2,5	1,3	1,3	0,9 -	
Oss	-	.	3,2	2,2	
Purmerend	2,4	2,0	.	.	
Roosendaal	2,7	1,9	4,2	2,9	
Rotterdam	3,7	0,8 +	4,7	1,0 +	
Schiedam	4,0	1,2	4,6	2,5	
's Gravenhage	4,3	0,6 +	4,2	0,6 +	
's Hertogenbosch	2,9	1,7	2,5	1,5	
Sittard-Geleen	3,6	2,2	3,8	2,4	
Spijkenisse	2,1	0,9	2,6	2,0	
Súdwest Fryslân	-	.	2,5	2,3	
Tilburg	3,2	1,6	2,6	1,3	
Utrecht	2,8	1,2	3,4	1,3	
Venlo	3,8	2,2	2,4	0,6	
Vlaardingen	2,7	1,2	4,1	2,4	
Westland	-	.	1,8	1,6	
Zaanstad	2,4	0,7	1,4	1,1	
Zoetermeer	2,7	0,7	2,7	1,7	
Zwolle	1,4	1,2	2,6	1,8	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.8 Slachtoffers van één of meer geweldsdelicten - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
% slachtoffers					
70 000+ gemeenten totaal	2,9	0,2	2,8	0,2	
G4	3,0	0,4	3,4	0,4	
G32	3,1	0,3	2,6	0,3	
Overige 70 000+	2,2	0,5	2,0	0,5	-
Alkmaar	3,3	2,1	3,3	2,3	
Almelo	2,7	2,2	2,0	1,8	
Almere	3,1	0,5	2,2	1,1	
Alphen aan den Rijn	.	.	2,6	2,0	
Amersfoort	3,4	1,9	2,5	1,5	
Amstelveen	.	.	1,7	1,6	
Amsterdam	3,3	0,7	3,5	0,7	
Apeldoorn	2,8	1,5	-	.	
Arnhem	3,3	1,7	2,2	1,3	
Breda	2,6	1,5	3,1	1,5	
Delft	3,2	2,2	2,4	1,6	
Deventer	2,5	2,0	1,9	1,4	
Dordrecht	2,0	1,6	4,7	2,4	
Ede	4,1	2,3	-	.	
Eindhoven	3,0	1,6	1,8	1,0	
Emmen	2,5	0,7	3,4	2,2	
Enschede	3,4	1,8	3,5	1,8	
Gouda	2,9	2,0	-	.	
Groningen	4,1	1,7	3,2	1,3	
Haarlem	2,2	1,7	2,3	1,4	
Haarlemmermeer	1,2	0,9	2,7	1,6	
Heerlen	3,6	2,5	3,0	2,0	
Helmond	3,6	1,1	2,6	2,0	
Hengelo	2,4	0,7	-	.	
Hilversum	2,8	1,9	1,4	1,2	
Hoorn	1,9	1,7	1,4	1,2	
Leeuwarden	4,6	2,9	2,6	1,8	
Leiden	2,2	0,8	2,9	1,4	
Leidschendam-Voorburg	1,8	0,9	-	.	
Lelystad	4,7	2,9	3,6	2,5	
Maastricht	3,0	1,9	3,3	1,9	
Nijmegen	3,7	1,7	3,4	1,6	
Oss	3,6	2,8	3,2	2,3	
Purmerend	2,5	1,9	2,5	1,9	
Roosendaal	.	.	2,2	1,9	
Rotterdam	2,9	0,8	3,6	0,9	
Schiedam	3,6	1,3	-	.	
's Gravenhage	2,6	0,6	2,5	0,5	
's Hertogenbosch	3,6	1,9	2,9	1,6	
Sittard-Geleen	2,4	1,9	3,6	2,5	
Spijkenisse	3,3	1,2	1,9	1,8	
Súdwest Fryslân	2,1	1,7	2,3	2,2	
Tilburg	3,7	1,7	2,9	1,4	
Utrecht	2,9	1,0	3,8	1,3	
Venlo	3,6	2,3	2,4	0,7	
Vlaardingen	2,7	1,2	2,4	1,7	
Westland	2,2	1,8	-	.	
Zaanstad	2,8	0,7	3,3	1,8	
Zoetermeer	3,3	0,8	2,2	1,5	
Zwolle	1,5	1,3	2,7	1,7	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.9 Slachtoffers van één of meer vermogensdelicten - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
	% slachtoffers				
70 000+ gemeenten totaal	17,1	0,5	16,4	0,5	
G4	20,5	0,9 +	20,6	0,9 +	
G32	16,1	0,6	15,1	0,6 -	
Overige 70 000+	13,5	1,1 -	12,7	1,2 -	
Alkmaar	15,9	4,9	14,9	4,5	
Almelo	16,5	5,1	14,5	4,5	
Almere	16,9	0,9	13,9	2,8	
Alphen aan den Rijn	13,6	4,5	10,3	3,5 -	
Amersfoort	13,5	3,5	14,2	3,5	
Amstelveen	13,5	4,4	14,7	4,9	
Amsterdam	24,2	1,6 +	23,7	1,5 +	
Apeldoorn	11,7	2,9 -	9,5	2,7 -	
Arnhem	16,1	3,2	13,0	3,1	
Breda	17,1	3,4	16,8	3,3	
Delft	16,4	4,8	17,5	4,2	
Deventer	13,1	4,2	13,6	4,3	
Dordrecht	10,6	3,4 -	13,7	3,8	
Ede	11,9	3,6 -	13,2	3,8	
Eindhoven	18,6	3,4	17,0	2,9	
Emmen	10,3	1,4 -	10,3	3,4 -	
Enschede	18,4	3,6	15,2	3,4	
Gouda	15,5	4,4	15,0	4,9	
Groningen	18,9	3,2	20,7	3,1 +	
Haarlem	19,4	4,0	17,5	3,6	
Haarlemmermeer	14,8	3,6	12,2	3,2 -	
Heerlen	17,2	5,0	11,5	4,2 -	
Helmond	14,3	2,0 -	15,0	4,3	
Hengelo	14,3	1,6 -	13,8	4,7	
Hilversum	15,5	3,9	14,1	4,3	
Hoorn	15,7	4,7	12,6	4,2	
Leeuwarden	20,4	5,2	21,4	4,4 +	
Leiden	17,2	2,1	16,8	3,0	
Leidschendam-Voorburg	13,0	2,3 -	12,1	4,2	
Lelystad	14,4	4,7	14,0	4,7	
Maastricht	17,1	4,0	19,6	4,1	
Nijmegen	21,3	3,5 +	16,7	3,0	
Oss	14,8	4,7	17,2	4,8	
Purmerend	12,5	4,0 -	13,4	4,5	
Roosendaal	14,0	4,2	13,5	4,1	
Rotterdam	17,7	1,9	18,8	1,8 +	
Schiedam	15,0	2,2	13,7	4,4	
's Gravenhage	17,4	1,3	18,2	1,3	
's Hertogenbosch	12,3	3,2 -	15,4	3,4	
Sittard-Geleen	16,2	4,2	14,0	4,3	
Spijkenisse	11,8	2,1 -	10,4	3,7 -	
Súdwest Fryslân	10,0	3,4 -	9,2	3,8 -	
Tilburg	20,4	3,5	18,8	3,2	
Utrecht	21,1	2,7 +	19,9	2,5 +	
Venlo	15,8	4,0	13,7	1,4 -	
Vlaardingen	12,7	2,5 -	14,8	4,4	
Westland	14,2	4,0	11,2	3,9 -	
Zaanstad	13,8	1,5 -	13,1	3,1	
Zoetermeer	14,3	1,4 -	11,3	3,3 -	
Zwolle	14,7	3,5	12,9	3,6	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.10 Slachtoffers van één of meer vandalismedelicten - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
	% slachtoffers				
70 000+ gemeenten totaal	8,5	0,3	8,0	0,3	
G4	9,5	0,6 +	9,2	0,6 +	
G32	8,1	0,4	7,7	0,5	
Overige 70 000+	7,5	0,9	6,5	0,9 -	
Alkmaar	8,3	3,8	9,5	3,4	
Almelo	9,0	3,6	5,0	2,7	
Almere	8,1	0,7	5,7	1,7 -	
Alphen aan den Rijn	5,8	3,0	6,3	2,7	
Amersfoort	8,8	2,7	5,8	2,2	
Amstelveen	8,5	3,9	6,5	3,2	
Amsterdam	10,2	1,1 +	10,1	1,1 +	
Apeldoorn	5,9	2,2 -	7,6	2,6	
Arnhem	8,8	2,3	7,6	2,3	
Breda	8,5	2,5	9,2	2,6	
Delft	7,5	3,2	10,9	3,5	
Deventer	8,3	3,1	6,7	3,1	
Dordrecht	8,3	3,0	10,3	3,1	
Ede	5,9	2,5	4,9	2,3 -	
Eindhoven	7,8	2,1	8,2	2,1	
Emmen	5,4	1,0 -	7,0	2,9	
Enschede	7,5	2,4	6,4	2,3	
Gouda	14,0	4,6 +	9,8	3,9	
Groningen	7,1	2,1	9,6	2,2	
Haarlem	11,0	3,0	8,4	2,6	
Haarlemmermeer	7,0	2,4	6,1	2,2	
Heerlen	11,4	3,9	13,2	4,8	
Helmond	7,1	1,5	7,0	2,8	
Hengelo	6,9	1,1 -	4,9	2,7 -	
Hilversum	6,0	2,5	7,9	3,3	
Hoorn	11,3	4,2	6,9	3,1	
Leeuwarden	9,5	3,5	9,4	3,1	
Leiden	8,5	1,5	8,9	2,2	
Leidschendam-Voorburg	7,2	1,7	5,4	2,8	
Lelystad	6,5	3,0	7,0	3,2	
Maastricht	7,0	2,7	7,8	2,9	
Nijmegen	8,4	2,4	8,1	2,3	
Oss	6,0	3,2	8,6	3,5	
Purmerend	10,5	4,0	4,8	2,4 -	
Roosendaal	8,7	3,4	5,9	2,8	
Rotterdam	8,2	1,3	8,6	1,2	
Schiedam	9,3	1,8	12,0	4,1	
's Gravenhage	9,4	1,0	9,0	1,0	
's Hertogenbosch	7,7	2,7	6,0	2,3	
Sittard-Geleen	7,4	2,9	9,9	3,9	
Spijkenisse	7,9	1,7	6,1	3,2	
Súdwest Fryslân	4,9	2,4 -	5,5	2,8	
Tilburg	9,3	2,2	6,9	2,1	
Utrecht	10,6	1,9	8,5	1,7	
Venlo	9,7	3,5	7,2	1,1	
Vlaardingen	7,7	1,9	9,8	3,7	
Westland	6,8	3,0	5,1	2,4 -	
Zaanstad	7,8	1,1	7,9	2,4	
Zoetermeer	8,7	1,2	5,5	2,4	
Zwolle	6,7	2,4	4,9	2,5 -	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.11 Totaal slachtofferschap - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
% slachtoffers					
70 000+ gemeenten totaal	23,8	0,5	23,0	0,5	
G4	27,6	1,0 +	27,5	1,0 +	
G32	22,8	0,7	21,6	0,7 -	
Overige 70 000+	19,5	1,3 -	18,5	1,4 -	
Alkmaar	23,0	5,7	22,5	5,0	
Almelo	23,6	5,6	18,5	4,9	
Almere	24,0	1,1	18,4	3,0 -	-
Alphen aan den Rijn	17,6	5,0 -	17,0	4,3 -	
Amersfoort	21,1	4,0	19,8	3,9	
Amstelveen	19,8	5,2	19,0	5,3	
Amsterdam	31,9	1,7 +	31,2	1,7 +	
Apeldoorn	16,4	3,4 -	15,8	3,5 -	
Arnhem	24,5	3,7	19,3	3,5	
Breda	23,3	3,8	24,7	3,8	
Delft	23,9	5,3	25,8	4,9	
Deventer	20,4	4,9	18,3	4,7	
Dordrecht	17,8	4,2 -	24,0	4,6	
Ede	18,2	4,3 -	16,6	4,1 -	
Eindhoven	25,0	3,7	23,6	3,3	
Emmen	15,6	1,6 -	17,4	4,3 -	
Enschede	23,5	3,9	22,6	4,0	
Gouda	26,6	5,5	21,4	5,5	
Groningen	25,3	3,6	27,5	3,4 +	
Haarlem	26,0	4,3	23,6	3,9	
Haarlemmermeer	20,1	4,0	18,7	3,8	
Heerlen	26,2	5,6	21,4	5,6	
Helmond	20,9	2,3 -	21,5	4,8	
Hengelo	20,3	1,9 -	18,6	5,1	
Hilversum	20,5	4,3	20,9	5,0	
Hoorn	24,2	5,5	18,5	4,9	
Leeuwarden	27,4	5,6	28,4	4,8 +	
Leiden	23,3	2,3	23,8	3,3	
Leidschendam-Voorburg	19,1	2,6 -	15,5	4,6 -	
Lelystad	20,9	5,3	21,6	5,5	
Maastricht	24,2	4,5	25,6	4,5	
Nijmegen	28,7	3,9 +	23,8	3,5	
Oss	20,7	5,3	24,4	5,4	
Purmerend	20,2	5,0	19,7	5,1	
Roosendaal	19,3	4,7	18,3	4,6	
Rotterdam	23,9	2,0	24,9	2,0	
Schiedam	23,2	2,6	20,4	5,0	
's Gravenhage	24,7	1,5	24,7	1,5	
's Hertogenbosch	19,2	3,9 -	21,6	3,9	
Sittard-Geleen	21,5	4,7	22,7	5,3	
Spijkenisse	19,2	2,5 -	16,7	4,7 -	
Súdwest Fryslân	14,3	4,0 -	16,0	4,8 -	
Tilburg	27,6	3,8	23,7	3,4	
Utrecht	28,7	2,9 +	27,4	2,8 +	
Venlo	23,3	4,7	20,0	1,6 -	
Vlaardingen	19,8	2,9 -	21,2	5,1	
Westland	19,8	4,6	15,8	4,5 -	
Zaanstad	20,7	1,7 -	20,3	3,7	
Zoetermeer	21,7	1,7	15,5	3,8 -	-
Zwolle	20,0	4,0	18,9	4,3	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.12a Tevredenheid over contact politie in eigen gemeente - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014 t.o.v. 2013 ²⁾
	% (zeer) tevreden				
70 000+ gemeenten totaal	56,5	1,1	58,5	1,1	
G4	56,6	1,9	59,0	1,8	
G32	56,3	1,5	58,4	1,6	
Overige 70 000+	56,9	3,0	57,8	3,5	
Alkmaar	66,9	11,5	59,2	10,5	
Almelo	53,1	11,8	60,2	13,6	
Almere	54,8	2,2	56,6	6,4	
Alphen aan den Rijn	54,2	13,1	51,1	12,3	
Amersfoort	63,8	9,6	65,3	8,3	
Amstelveen	59,3	11,2	66,9	11,1	
Amsterdam	58,2	3,1	61,0	3,0	
Apeldoorn	57,2	9,4	53,2	9,6	
Arnhem	55,1	7,8	63,6	8,3	
Breda	54,2	8,1	57,2	8,2	
Delft	55,2	10,2	57,3	10,0	
Deventer	61,7	11,1	60,2	11,9	
Dordrecht	60,5	10,4	54,3	9,9	
Ede	66,0	10,8	61,0	11,6	
Eindhoven	56,1	7,8	54,1	7,1	
Emmen	61,0	4,5	55,4	12,0	
Enschede	47,2	8,3	54,8	8,8	
Gouda	59,7	11,6	56,8	11,7	
Groningen	62,9	7,0	56,5	6,4	
Haarlem	63,5	8,5	61,2	9,1	
Haarlemmermeer	61,0	9,6	63,6	9,1	
Heerlen	49,2	12,3	39,4	11,9	-
Helmond	60,4	5,2	62,4	10,4	
Hengelo	57,2	4,4	57,1	13,0	
Hilversum	49,4	9,5	61,5	10,5	
Hoorn	57,4	12,3	57,5	11,9	
Leeuwarden	52,2	11,1	70,0	8,8	+
Leiden	55,7	4,8	59,8	7,5	
Leidschendam-Voorburg	60,2	5,9	55,9	11,8	
Lelystad	58,4	11,6	57,3	12,6	
Maastricht	51,1	9,2	67,6	8,2	
Nijmegen	50,3	7,6	60,5	7,5	
Oss	61,4	12,2	69,2	11,6	
Purmerend	51,1	11,8	59,6	12,9	
Roosendaal	50,6	11,7	45,6	11,9	
Rotterdam	52,6	4,4	56,4	4,2	
Schiedam	52,2	5,8	48,2	12,1	
's Gravenhage	56,5	3,1	56,4	2,9	
's Hertogenbosch	49,9	9,2	59,8	8,4	
Sittard-Geleen	53,0	11,0	58,1	11,5	
Spijkenisse	57,1	5,9	53,5	12,8	
Súdwest Fryslân	65,8	11,8	67,7	12,8	
Tilburg	58,1	7,0	60,5	7,3	
Utrecht	59,9	5,3	62,2	5,3	
Venlo	52,4	9,8	57,0	3,9	
Vlaardingen	57,2	6,6	46,8	12,1	
Westland	60,3	10,9	56,8	12,3	
Zaanstad	52,7	3,9	52,7	9,3	
Zoetermeer	53,0	3,8	59,2	10,1	
Zwolle	52,8	9,7	57,0	9,9	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.12b Ontevredenheid over contact politie in eigen gemeente - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	2013	Marge ¹⁾	2014	Marge ¹⁾	Vershil 2014
	t.o.v. 2013 ²⁾				
	% (zeer) ontevreden				
70 000+ gemeenten totaal	19,3	0,9	18,4	0,9	
G4	18,8	1,6	18,2	1,5	
G32	19,4	1,2	18,6	1,3	
Overige 70 000+	20,1	2,5	17,8	2,8	
Alkmaar	12,2	7,4	23,2	9,0	
Almelo	19,9	9,1	18,0	11,0	
Almere	21,6	1,8	16,7	4,8	
Alphen aan den Rijn	27,2	12,2	21,9	10,3	
Amersfoort	17,2	7,7	15,8	6,3	
Amstelveen	19,6	8,7	17,2	8,7	
Amsterdam	18,2	2,6	16,7	2,3	
Apeldoorn	19,8	7,8	22,8	8,2	
Arnhem	23,4	6,9	14,3	6,0	
Breda	22,8	6,8	24,9	7,1	
Delft	19,7	8,3	16,7	7,5	
Deventer	18,6	9,1	23,4	10,9	
Dordrecht	18,7	8,6	25,9	9,0	
Ede	17,7	8,8	15,5	8,9	
Eindhoven	23,3	6,5	17,6	5,7	
Emmen	20,6	3,9	24,2	10,2	
Enschede	24,6	7,2	13,5	5,9	
Gouda	20,7	9,9	17,6	8,9	
Groningen	14,3	5,1	17,6	5,2	
Haarlem	14,9	6,1	18,4	7,4	
Haarlemmermeer	18,3	7,7	12,3	6,6	
Heerlen	21,2	9,4	28,7	12,8	
Helmond	16,6	4,0	16,5	8,3	
Hengelo	21,4	3,8	21,2	11,0	
Hilversum	25,3	8,4	9,8	6,4	-
Hoorn	15,9	9,9	15,5	9,1	
Leeuwarden	28,3	10,0	12,2	6,4	
Leiden	14,9	3,6	19,2	6,5	
Leidschendam-Voorburg	16,3	4,4	20,8	10,3	
Lelystad	20,0	9,3	21,6	10,7	
Maastricht	16,7	6,6	12,4	5,6	
Nijmegen	20,6	6,3	19,6	6,2	
Oss	20,3	9,8	9,1	6,8	-
Purmerend	24,5	10,8	17,3	9,6	
Roosendaal	24,0	9,9	29,7	11,5	
Rotterdam	19,3	3,7	20,5	3,6	
Schiedam	24,6	5,2	25,6	10,6	
's Gravenhage	21,0	2,6	19,9	2,4	
's Hertogenbosch	14,5	6,1	17,4	6,4	
Sittard-Geleen	21,4	9,5	18,9	9,6	
Spijkenisse	20,9	4,8	22,6	11,0	
Súdwest Fryslân	13,9	8,3	14,4	9,9	
Tilburg	16,9	4,9	16,8	5,4	
Utrecht	15,5	4,0	15,6	4,0	
Venlo	17,6	7,3	17,1	3,0	
Vlaardingen	14,9	4,5	25,2	12,2	
Westland	17,4	8,6	13,3	8,6	
Zaanstad	22,0	3,3	20,9	7,8	
Zoetermeer	21,1	3,3	20,2	8,5	
Zwolle	19,0	7,5	21,6	8,6	

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

²⁾ In 2014 significant hoger (+) of lager (-) dan in 2013.

7.13 Tevredenheid over totale functioneren politie in eigen buurt - naar gemeenten met 70 000+ inwoners

	(Zeer) tevreden		Niet tevreden, niet ontevreden		(Zeer) ontevreden		Kan dit niet beoordelen	
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾	
	%							
70 000+ gemeenten totaal	28,0	0,6	20,1	0,5	8,8	0,4	43,2	0,6
G4	32,0	1,0 +	20,2	0,9	9,6	0,7	38,1	1,0 -
G32	25,9	0,7 -	20,0	0,7	8,5	0,5	45,6	0,8 +
Overige 70 000+	27,6	1,6	20,3	1,4	8,0	1,0	44,2	1,8
Alkmaar	27,4	5,2	19,3	4,8	7,0	3,0	46,3	5,8
Almelo	32,3	5,8	18,0	4,7	8,4	3,5	41,2	5,9
Almere	25,0	3,3	21,4	3,1	9,1	2,2	44,5	3,9
Alphen aan den Rijn	26,0	5,0	19,6	4,6	9,6	3,7	44,8	5,7
Amersfoort	30,9	4,4	17,9	3,6	6,6	2,5	44,6	4,6
Amstelveen	32,3	6,1	22,6	5,4	5,3	2,9 -	39,8	6,2
Amsterdam	34,3	1,7 +	20,1	1,4	8,2	1,0	37,3	1,7 -
Apeldoorn	24,5	4,0	17,7	3,5	8,2	2,7	49,6	4,6 +
Arnhem	27,8	4,1	18,5	3,5	6,8	2,2	46,9	4,4
Breda	24,6	3,7	20,5	3,4	10,1	2,7	44,8	4,2
Delft	29,6	5,1	20,8	4,4	5,8	2,5 -	43,7	5,4
Deventer	28,5	5,6	15,5	4,2	6,7	3,0	49,3	5,9
Dordrecht	20,4	4,2 -	24,6	4,7	15,0	4,0 +	40,0	5,1
Ede	22,7	4,7	21,7	4,6	10,9	3,5	44,6	5,4
Eindhoven	26,0	3,4	20,1	3,1	8,7	2,2	45,3	3,8
Emmen	21,0	4,6 -	15,3	4,2 -	11,6	3,9	52,1	5,6 +
Enschede	21,7	3,9 -	23,4	4,0	8,8	2,5	46,2	4,5
Gouda	30,2	6,1	17,5	4,9	11,4	4,2	41,0	6,4
Groningen	30,7	3,4	18,0	2,9	5,6	1,8 -	45,7	3,7
Haarlem	26,7	4,1	19,2	3,7	6,4	2,1	47,7	4,5
Haarlemmermeer	28,9	4,3	20,2	3,7	9,6	2,9	41,3	4,6
Heerlen	18,1	5,3 -	21,3	5,3	13,2	4,5	47,4	6,6
Helmond	29,8	5,3	23,3	5,1	4,7	2,3 -	42,1	5,6
Hengelo	30,8	5,9	16,9	4,5	6,1	3,0	46,2	6,2
Hilversum	27,5	5,5	23,8	5,2	5,1	2,6 -	43,6	6,0
Hoorn	24,6	5,2	18,7	4,6	10,8	4,2	45,9	6,0
Leeuwarden	29,4	4,7	17,7	4,0	8,4	3,0	44,5	5,0
Leiden	29,9	3,5	18,0	3,0	6,4	2,0 -	45,6	3,8
Leidschendam-Voorburg	34,3	5,7 +	16,7	4,6	4,7	2,7 -	44,3	6,0
Lelystad	32,0	6,1	18,2	5,1	12,2	4,5	37,6	6,0
Maastricht	19,7	4,1 -	22,7	4,3	12,2	3,3	45,4	5,1
Nijmegen	24,4	3,6	16,8	3,1	5,1	1,7 -	53,7	4,1 +
Oss	24,0	5,2	24,2	5,1	7,1	3,1	44,8	6,1
Purmerend	30,5	5,6	22,4	5,0	7,9	3,6	39,1	5,9
Roosendaal	19,8	4,8 -	22,9	5,2	12,8	4,3	44,5	6,0
Rotterdam	27,8	2,0	21,0	1,9	12,2	1,6 +	39,0	2,2 -
Schiedam	27,3	5,5	19,4	4,8	12,5	4,1	40,8	5,9
's Gravenhage	34,4	1,6 +	19,7	1,3	9,9	1,0	36,0	1,6 -
's Hertogenbosch	27,9	4,2	22,8	4,1	5,9	2,2 -	43,3	4,6
Sittard-Geleen	16,7	4,6 -	22,8	5,3	13,1	4,2	47,3	6,0
Spijkensisse	21,2	5,2 -	22,5	5,3	10,1	3,9	46,2	6,3
Súdwest Fryslân	29,7	5,6	12,8	4,2 -	6,0	3,1	51,4	6,2 +
Tilburg	25,6	3,5	21,6	3,4	8,2	2,2	44,7	4,0
Utrecht	30,6	2,9	19,7	2,5	7,9	1,8	41,8	3,1
Venlo	25,5	1,7 -	18,9	1,6	8,5	1,1	47,1	1,9 +
Vlaardingen	31,2	5,8	18,9	4,8	11,3	4,1	38,7	5,8
Westland	29,4	5,4	18,1	4,5	6,3	3,2	46,2	5,9
Zaanstad	22,8	3,8 -	23,0	3,8	10,8	3,0	43,3	4,5
Zoetermeer	22,0	4,4 -	22,5	4,4	7,3	3,0	48,2	5,2
Zwolle	26,6	4,7	19,3	4,2	6,9	2,7	47,2	5,3

¹⁾ Significant hoger (+) of lager (-) dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

III Tabellen Capita Selecta (hoofdstuk 8)

8. Capita Selecta

Toelichting

- 8.1 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar leeftijd en geslacht
- 8.2 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar seksuele geaardheid
- 8.3 Veiligheidsbeleving naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies
- 8.4 Onveiligheidsgevoelens naar slachtofferervaring
- 8.5 Inschatting kans op slachtofferschap naar slachtofferervaring
- 8.6 Slachtofferschap gewelds- vermogens- en vandalismedelicten – enkelvoudig en herhaald
- 8.7 Slachtofferschap identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cybercrime – enkelvoudig en herhaald

Toelichting

Deze bijlage bevat maatwerktabellen waarin de cijfers behorende bij de figuren en tabellen van hoofdstuk 8 (Capita Selecta) zijn opgenomen. Het achterliggende cijfermateriaal behorende bij paragraaf 8.3 (Veiligheidsbeleving in samenhang met omgevingsfactoren) zijn hier niet opgenomen omdat deze voor het grootste deel reeds in bijlage I en voor het resterende deel via StatLine beschikbaar zijn.

8.1 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar leeftijd en geslacht, 2014

	Voelt zich wel eens onveilig	Marge	Slachtoffer criminaliteit	Marge
Totaal				
Leeftijd en geslacht				
15-24-jarige mannen	31,0	1,7	25,3	1,6
15-24-jarige vrouwen	58,3	1,6	25,3	1,5
25-44-jarige mannen	31,0	1,1	22,0	1,0
25-44-jarige vrouwen	50,1	1,1	21,1	0,9
45-64-jarige mannen	25,9	0,8	17,5	0,7
45-64-jarige vrouwen	40,4	0,9	17,8	0,7
Mannen van 65 jaar en ouder	21,8	0,9	12,9	0,7
Vrouwen van 65 jaar en ouder	32,4	1,0	11,5	0,7

8.2 Veiligheidsbeleving en slachtofferschap naar seksuele geaardheid, 2014

	Voelt zich wel eens onveilig in buurt	Marge	Vaak respectloos behandeld door onbekenden op straat	Marge	Slachtoffer criminaliteit	Marge
Totaal	18,2	0,3	21,0	0,3	18,9	0,3
Seksuele geaardheid						
Homo	22,3	2,4	27,2	2,6	23,0	2,4
Lesbienne	20,6	3,1	26,5	3,3	22,3	3,1
Biseksuele man	18,1	3,3	22,7	3,5	22,1	3,5
Biseksuele vrouw	21,6	2,6	20,3	2,6	22,2	2,6
Hetero man	12,8	0,5	21,7	0,6	19,5	0,6
Hetero vrouw	22,0	0,6	22,3	0,6	19,3	0,5

8.3 Veiligheidsbeleving naar affectieve, cognitieve en gedragsdimensies, 2014

	Affectieve dimensie		Cognitieve dimensie		Gedragsmatige dimensie	
	voelt zich wel eens onveilig in buurt	marge	heeft het idee dat er veel criminaliteit plaatsvindt in buurt	marge	loopt of rijdt vaak om in buurt om onveilige plekken te mijden	marge
Totaal	18,2	0,3	10,2	0,3	2,4	0,1
Geslacht						
Man	14,0	0,4	9,8	0,4	1,5	0,2
Vrouw	22,4	0,5	10,7	0,4	3,3	0,2
Leeftijd						
15-24 jaar	24,4	1,1	14,3	0,9	4,6	0,5
25-44 jaar	19,1	0,6	12,7	0,5	2,2	0,2
45-64 jaar	16,2	0,5	8,9	0,4	1,7	0,2
65 jaar en ouder	15,6	0,6	5,6	0,4	2,1	0,2
Opleiding						
Lager onderwijs	18,2	0,6	9,0	0,4	2,8	0,3
Middelbaar onderwijs	18,5	0,6	11,0	0,5	2,4	0,2
Hoger onderwijs	17,3	0,6	10,8	0,5	1,8	0,2

8.4 Onveiligheidsgevoelens - naar slachtofferervaring, 2014

	Voelt zich wel eens onveilig	Marge	Voelt zich vaak onveilig	Marge
Slachtoffer één of meer geweldsdelicten in afgelopen 12 maanden	65,7	2,8	10,9	1,9
Slachtoffer één of meer vermogensdelicten in afgelopen 12 maanden	50,5	1,2	4,3	0,5
Slachtoffer één of meer vandalismedelicten in afgelopen 12 maanden	54,4	1,6	4,7	0,7
Slachtoffer geweest van een of meer van bovenstaande delicten in afgelopen 12 maanden	51,2	1,0	4,3	0,4
Geen slachtoffer geweest van een of meer van bovenstaande delicten in afgelopen 12 maanden	32,3	0,4	1,3	0,1
Totaal	35,9	0,4	1,8	0,1

8.5 Inschatting kans op slachtofferschap - naar slachtofferervaring, 2014

	Totaal		Geen slachtoffer geweest ¹⁾		Wel slachtoffer geweest	
	%	marge	%	marge	%	marge
Schat kans heel hoog in om in komende 12 maanden slachtoffer te worden van:						
inbraak in woning	11,0	0,3	9,9	0,3	46,4	2,5
zakkenrollerij (zonder geweld)	3,9	0,2	3,8	0,2	16,4	5,0
beroving op straat (met geweld)	2,5	0,2	2,5	0,1	24,2	12,5
mishandeling	2,3	0,1	2,2	0,1	23,4	4,7

¹⁾ Het gaat om slachtofferschap in afgelopen 12 maanden van betreffende delict (achtereenvolgens woninginbraak, zakkenrollerij, beroving, mishandeling).

8.6 Slachtofferschap gewelds- vermogens- en vandalismedelicten - enkelvoudig en herhaald, 2014

	Enkelvoudig		Herhaald (2 keer of vaker)	
	%	marge	%	marge
Gewelddelicten totaal	1,4	0,1	0,9	0,1
Bedreiging	0,8	0,1	0,6	0,1
Mishandeling	0,5	0,1	0,2	0,0
seksuele delicten	0,1	0,0	0,0	0,0
Vermogensdelicten totaal¹⁾				
(Poging tot) inbraak	2,2	0,1	0,7	0,1
Fietsdiefstal	2,7	0,1	1,4	0,1
Autodiefstal (18+)	0,2	0,0	0,0	0,0
Diefstal uit en vanaf de auto (18+)	1,4	0,1	0,7	0,1
Diefstal andere voertuigen (18+)	0,5	0,1	0,2	0,0
(Poging tot) zakkenrollerij, beroving	1,8	0,1	0,4	0,1
Vandalismedelicten totaal	3,7	0,2	3,1	0,1
Vernielingen aan voertuigen (18+)	2,4	0,1	1,9	0,1
Overige vernielingen	1,3	0,1	1,2	0,1

¹⁾ Voor vermogensdelicten totaal zijn geen cijfers over enkelvoudig/herhaald slachtofferschap verkrijgbaar.

8.7 Slachtofferschap identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten - enkelvoudig en herhaald, 2014

	Enkelvoudig		Herhaald (2 keer of vaker)	
	%	marge	%	marge
Identiteitsfraude totaal	0,6	0,1	0,1	0,0
Skimmen	0,3	0,1	0,0	0,0
Phishing en pharming	0,3	0,0	0,1	0,0
Koop- en verkoopfraude totaal	3,0	0,1	0,5	0,1
Koopfraude	2,9	0,1	0,5	0,1
Verkoopfraude	0,1	0,0	0,0	0,0
Hacken totaal	3,2	0,2	2,0	0,1
Ingebroken/ingelogd op computer	0,4	0,0	0,3	0,0
Ingebroken/ingelogd op e-mailaccount	1,2	0,1	0,8	0,1
Ingebroken/ingelogd op website of profielsite	0,9	0,1	0,5	0,1
Anders	0,7	0,1	0,6	0,1
Pesten via internet totaal	1,1	0,1	2,0	0,1
Bedreiging met geweld	0,2	0,0	0,4	0,1
Stalken	0,2	0,0	0,6	0,1
Chantage	0,1	0,0	0,2	0,0
Laster	0,3	0,0	0,6	0,1
Anders	0,4	0,1	0,7	0,1

IV Cartogrammen regionale eenheden, districten en 70 000+ gemeenten

Deze bijlage bevat een drietal cartogrammen waarin de ligging is weergegeven van achtereenvolgens de 10 regionale eenheden, 43 districten en de vijftig 70 000+ gemeenten. De in de cartogrammen opgenomen nummers verwijzen naar de nummering en naam van de betreffende gebieden in de legenda.

IV.1 Cartogram regionale eenheden

Legenda

- 1 Noord-Nederland
- 2 Oost-Nederland
- 3 Midden-Nederland
- 4 Noord-West-Holland
- 5 Amsterdam
- 6 Den Haag
- 7 Rotterdam
- 8 Zeeland - West-Brabant
- 9 Oost-Brabant
- 10 Limburg

IV.2 Cartogram districten

Legenda

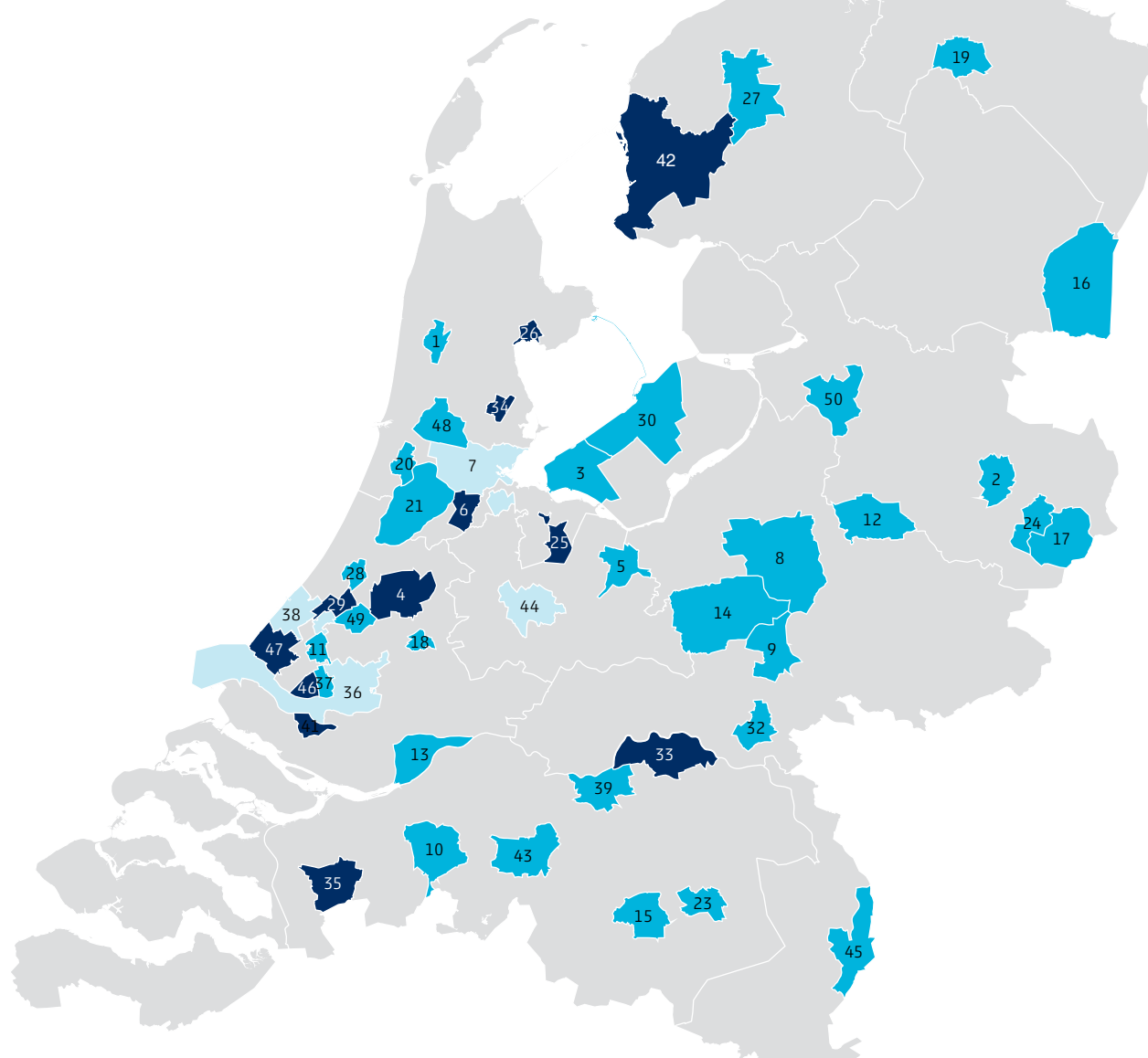
1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West		

IV.3 Cartogram 70 000+ gemeenten

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- G4
- G32
- Overige 70 000+

Legenda

1 Alkmaar	23 Helmond	45 Venlo
2 Almelo	24 Hengelo	46 Vlaardingen
3 Almere	25 Hilversum	47 Westland
4 Alphen aan den Rijn	26 Hoorn	48 Zaanstad
5 Amersfoort	27 Leeuwarden	49 Zoetermeer
6 Amstelveen	28 Leiden	50 Zwolle
7 Amsterdam	29 Leidschendam-Voorburg	
8 Apeldoorn	30 Lelystad	
9 Arnhem	31 Maastricht	
10 Breda	32 Nijmegen	
11 Delft	33 Oss	
12 Deventer	34 Purmerend	
13 Dordrecht	35 Roosendaal	
14 Ede	36 Rotterdam	
15 Eindhoven	37 Schiedam	
16 Emmen	38 's Gravenhage	
17 Enschede	39 's Hertogenbosch	
18 Gouda	40 Sittard-Geleen	
19 Groningen	41 Spijkenisse	
20 Haarlem	42 Súdwest Fryslân	
21 Haarlemmermeer	43 Tilburg	
22 Heerlen	44 Utrecht	

V Deelnemende gemeenten Veiligheidsmonitor 2014

Deze bijlage bevat een lijst met de 27 gemeenten die in 2014 aan de Veiligheidsmonitor hebben deelgenomen, dat wil zeggen in aanvulling op de reguliere landelijk dekkende steekproef voor de eigen gemeente extra enquêtes hebben laten uitvoeren (zogenoeten 'oversampling'). Alfabetisch geordend gaat het om de volgende gemeenten:

Aalsmeer
Amsterdam
Amstelveen
Bloemendaal
Den Haag
Diemen
Dronten
Duiven
Elberg
Epe
Harderwijk
Heemstede
Helmond
Leiden
Montferland
Noord-oostpolder
Nunspeet
Oegstgeest
Ouder-Amstel
Putten
Pijnacker-Nootdorp
Rijnwaarden
Uithoorn
Urk
Venlo
Westervoort
Zevenaar

Onderzoeks- verantwoording

I Inleiding

In het najaar van 2014 is voor de zevende achtereenvolgende keer de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Opdrachtgevers voor de uitvoering hiervan zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de opdrachtgevers is de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. In deze Raad zijn behalve vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G32, VNG, Politie, WODC en Platform31 opgenomen.

In opdracht van de Raad voor de Veiligheidsmonitor zijn voor het jaar 2012 en volgende verbeteringen doorgevoerd in het onderzoeksdesign van de Veiligheidsmonitor en is ook de vragenlijst grondig herzien. Er is dus sprake van een methodebreuk. Door deze methodebreuk zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2012, 2013 en 2014 niet zonder meer vergelijkbaar met de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) zoals uitgevoerd in de jaren 2008–2011. Op landelijk niveau is de omvang van de breuk voor een beperkt aantal variabelen vastgesteld (zie ook de alinea methodebreuken aan het eind van deze onderzoeksdocumentatie) en zijn hiervan trendcijfers in de rapportage opgenomen. Inmiddels is ook voor een aantal kernvariabelen op het niveau van de oude politieregio's de omvang van de methodebreuk vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om eerdere VMR en IVM uitkomsten op regionaal/lokaal niveau om te rekenen naar de VM. In deze bijlage wordt hier nadere informatie over gegeven.

Voor de uitvoering van de Veiligheidsmonitor (VM) zijn sinds 2012 geen wijzigingen doorgevoerd aan vragenlijst en onderzoeksdesign. Wel is in 2013 het steekproefontwerp aangepast. Deze aanpassing was nodig door de nieuwe indeling van de Nationale Politie per 1 januari 2013. Deze indeling omvat 10 regionale eenheden, 43 districten en 167 basisteams. Om uitspraken te kunnen doen over de nieuwe politie indelingen is hiermee bij de stratificatie van de steekproef rekening gehouden. In de stratificatie is daarnaast rekening gehouden met gemeenten met meer dan 70 000 inwoners. De aanpassing van het steekproefontwerp sinds 2013 heeft echter geen gevolgen voor de vergelijkbaarheid van de uitkomsten van dit meetinstrument tussen 2012 en 2014.

II Doel

In de afgelopen decennia zijn periodiek veiligheidsonderzoeken en/of slachtofferschaps-enquêtes in Nederland uitgevoerd. Het eerste slachtofferonderzoek vond plaats in 1973, dus ruim veertig jaar geleden. Deze traditie van het verzamelen van gegevens over veiligheid komt voort uit het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend. In diverse Veiligheidsprogramma's van recentere kabinetten komt dit belang met nog meer nadruk naar voren. Dit voornemen vraagt om een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals Rijk, Provincies en Gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie, rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties. Voor de invulling van het veiligheidsbeleid en inzicht in de effectiviteit ervan is het cruciaal te kunnen beschikken over één gezaghebbend, landelijk meetinstrument. De Veiligheidsmonitor is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot dit meetinstrument dat jaarlijks voorziet in de behoefte van landelijke en lokale overheden en de politie- en justitie-organisaties aan informatie

over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid. Het onderzoek is gericht op alle in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder en wordt om een viertal belangrijke redenen uitgevoerd:

- In de eerste plaats levert de VM gegevens die niet op andere wijze kunnen worden verkregen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het niveau van feitelijk slachtofferschap: omdat niet alle gevallen van slachtofferschap bij de politie worden aangegeven, blijft een deel van het feitelijke slachtofferschap buiten beeld. Gezien de omvang van de steekproef valt aan de hand van de VM een bruikbare schatting te maken van het niveau van slachtofferschap en de daarbij ondervonden delicten.
- In de tweede plaats verschaft de VM informatie waarmee vergelijkingen, zowel in de tijd als tussen verschillende gebieden, mogelijk zijn. Het onderzoek is immers gestandaardiseerd.
- In de derde plaats leveren de resultaten van de VM bruikbare en vergelijkbare informatie voor de verschillende bestuurlijke niveaus waarop veiligheidsbeleid wordt gemaakt.
- In de vierde plaats verschaft de VM gegevens die gebruikt worden om ontwikkelingen te 'monitoren' aan de hand van specifieke indicatoren, zoals die in het kader van de prestatieafspraken door het ministerie van Veiligheid en Justitie worden gemaakt met de regionale politie eenheden.

In de volgende paragraaf wordt de opzet en de uitvoering van de Veiligheidsmonitor 2014 op beknopte wijze besproken. Hierbij komen aan de orde:

- Organisatie;
- Vragenlijst;
- Veldwerk;
- Steekproef en lokale deelname;
- Respons;
- Verwerking;
- Weging;
- Uitkomsten;
- Betrouwbaarheid.

In een nog later op te stellen proces- en onderzoeksdocumentatie zal de uitvoering van de Veiligheidsmonitor 2014 meer in detail worden beschreven. Dit document zal beschikbaar worden gesteld via de website van het CBS onder het thema Veiligheid en Recht.

III Opzet en uitvoering

Organisatie

De Veiligheidsmonitor wordt in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid (VenJ) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uitgevoerd. Het onderzoek is zodanig ingericht dat ook regionale of lokale overheden of organisaties kunnen

deelnemen waardoor uitkomsten vergeleken kunnen worden over meerdere beleidsniveaus.

Voor de uitoefening van het toezicht is door de opdrachtgevers de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld. In deze Raad zijn naast vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G32, VNG, Politie, WODC en Platform31 opgenomen. Naast de Raad voor de Veiligheidsmonitor is er een adviesgroep voor de Raad gevormd voor ondersteuning en advisering bij de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. Aangezien de Veiligheidsmonitor niet alleen landelijk maar ook op lokaal niveau als meetinstrument wordt gebruikt is door de opdrachtgevers bureau Veiligheidsmonitor opgericht. Dit bureau is gevestigd bij Platform31 in Den Haag en faciliteert en coördineert de lokale deelname aan de Veiligheidsmonitor.

Vragenlijst

Voor het uitvoeren van de Veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerde vragenlijst ontwikkeld waarmee zowel op landelijk niveau als regionaal/lokaal niveau gegevens over de veiligheid in Nederland verzameld kunnen worden. Vanaf 2012 zijn ook vragen opgenomen voor het meten van cybercrimedelicten. De vragenlijst is in zijn geheel verplicht voor zowel de landelijke als lokale metingen waardoor een forse stap gezet is in het 'vergelijkbaar' meten van zowel de subjectieve als objectieve veiligheid en de relatie van burgers met politie en gemeenten. Voor lokale deelnemers aan de Veiligheidsmonitor is aan het eind van de vragenlijst enige vrije ruimte beschikbaar voor eigen vragen. De vragenlijst is verder modulair opgebouwd en bevat de volgende vraagblokken:

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving overlast in de buurt
3. Veiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap (inclusief cybercrime) en aangiftegedrag
5. Tevredenheid laatste politiecontact
6. Oordeel functioneren politie in de buurt
7. Oordeel functioneren politie algemeen
8. Oordeel functioneren gemeente
9. Preventie
10. Onveilige plekken
11. Respectloos gedrag
12. Achtergrondkenmerken.

Veldwerk

De uitvoering van het veldwerk vindt behalve door het CBS, dat verantwoordelijk is voor een deel van de landelijke veldwerk, plaats door een externe partij, namelijk onderzoeksbureau I&O Research. I&O Research verricht eveneens een deel van het landelijke veldwerk en het complete lokale veldwerk. Het veldwerk van zowel CBS als I&O Research startte vanaf 8 augustus en eindigde op 30 november. Bij de uitvoering van het veldwerk is door zowel het CBS als I&O Research gebruik gemaakt van twee waarnemingsmethoden, namelijk internet en papier. In eerste instantie ontvangen alle steekproefpersonen een aanschrijfbrief – voorzien van inloggegevens – met het verzoek om via internet (Computer Assisted Web Interviewing; vaak afgekort als cawi)

deel te nemen aan het onderzoek. Drie weken na de verzending van de aanschrijfbrief worden non-respondenten gerappelleerd. In deze rappelbrief worden opnieuw de inloggegevens opgenomen en daarnaast een schriftelijke vragenlijst (Paper And Pencil Interviewing; vaak afgekort als papi) toegevoegd. Drie weken na de eerste rappelbrief wordt een tweede rappelbrief verstuurd met opnieuw een schriftelijke vragenlijst en inloggegevens. Anderhalve week na de tweede aanschrijfbrief worden de steekproefpersonen die nog niet hebben gereageerd nogmaals telefonisch benaderd en gevraagd om de vragenlijst alsnog via internet of papier in te vullen. Dit kan alleen bij de personen waarvan een telefoonnummer beschikbaar is. Hiervoor worden geen aanschrijfbrieven meer verstuurd.

Steekproef voor de landelijke en lokale deelname

Algemeen

De doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 15 jaar of ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, wordt niet geënquêteerd. Het idee achter het steekproefontwerp van de Veiligheidsmonitor 2014 komt overeen met dat van 2013. Hierbij speelt de indeling naar politie eenheden een belangrijke rol. Sinds 1 januari 2013 is Nederland ingedeeld in 10 regionale eenheden. Elke regionale eenheid bestaat uit meerdere politiedistricten, hiervan zijn er in totaal 43 en elk politiedistrict bestaat uit meerdere basisteams. In totaal zijn er in Nederland 167 basisteams. Een basisteam kan uit één of meerdere gemeenten bestaan, maar het komt ook voor dat een basisteam alleen één of meerdere wijken en/of buurten van een gemeente bevat.

Landelijke steekproef

Voor de Veiligheidsmonitor is een gestratificeerde steekproef van personen getrokken uit een steekproefkader van personen dat is afgeleid uit de Basisregistratie Personen (BRP). Hierbij is gestratificeerd naar de 167 basisteams. Tien basisteams zijn bovendien in twee substrata verdeeld, om de gemeenten met tenminste 70 000 inwoners op 1 januari 2014¹⁾ binnen deze basisteams te kunnen onderscheiden. Dit is nodig om aan randvoorwaarde 3 (zoals in de volgende alinea beschreven) te voldoen. Het betreft de basisteams die de gemeenten Almelo, Hengelo, Hoorn, Purmerend, Gouda, Spijkenisse, Vlaardingen, Lelystad, Roosendaal en Súdwest-Fryslân bevatten. Het totaal aantal strata komt dus op 177.

De steekproef voor de Veiligheidsmonitor moet 65 000 responsen opleveren. Deze moeten zodanig over Nederland zijn verdeeld dat er aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. Het verwacht aantal respondenten in ieder basisteam is minstens 300,
2. Het verwacht aantal respondenten in ieder politiedistrict is minstens 750,
3. Het verwacht aantal respondenten in iedere gemeente met minstens 70 000 inwoners is minstens 300,
4. Gegeven voorwaarden 1, 2 en 3 wordt de steekproef zodanig over Nederland verdeeld dat de landelijke cijfers zo nauwkeurig mogelijk zijn.

¹⁾ Gebaseerd op cijfers van Statline.

Om aan deze vier voorwaarden te kunnen voldoen wordt de respons zoveel mogelijk evenredig over Nederland verdeeld. Hiermee wordt aan voorwaarde 4 voldaan, maar niet noodzakelijk aan voorwaarden 1 tot en met 3. Om ook aan deze voorwaarden te voldoen, wordt er een deel van de respons apart ingezet in de basisteams, politiedistricten en gemeenten met tenminste 70 000 inwoners die met een evenredige verdeling in verwachting niet genoeg respondenten zouden krijgen. De rest wordt evenredig verdeeld. Op deze manier ontstaat een gewenste verdeling van de 65 000 responsen naar basisteam, die aan de bovenstaande voorwaarden voldoet. Om nu tot de uit te zetten steekproef per basisteam te komen, moet de gewenste respons per basisteam worden gedeeld door de responskans. Deze responskans wordt geschat op basis van de responsgegevens uit de Veiligheidsmonitor 2013. Hierbij is rekening gehouden met de wijzigingen in de basisteams die in de loop van 2013 hebben plaatsgevonden. Dit leidt uiteindelijk tot een te benaderen steekproef van 171 690 personen.

De waarneming van de landelijke steekproef wordt voor een deel door het CBS gedaan (het zogeheten CBS-deel) en voor een deel door onderzoeksbureau I&O Research (de vaste ophoging van landelijke steekproef, ook wel vaste oversampling genoemd). Hierbij is ervoor gezorgd dat de te benaderen steekproefomvang van de vaste oversampling gelijk is aan die in 2012 en 2013: 96 463 personen. Het CBS-deel bestaat dus uit de overige 75 227 personen. Om tot een te benaderen steekproef van in totaal 171 690 personen te komen, moet een grotere steekproef worden getrokken. Er vallen namelijk records uit tijdens de bewerking van de getrokken steekproef. Dit komt voor een groot deel doordat er geen twee personen op hetzelfde adres worden benaderd. Verder worden personen verwijderd waarvoor de adresinformatie onvolledig of onbekend is, waarvoor het adres behoort tot de adressen van de institutionele bevolking of waarvoor het adres het afgelopen jaar reeds in een CBS-steekproef is voorgekomen. Deze personen worden uit de getrokken steekproef verwijderd en vervolgens wordt er in ieder stratum aselekt uitgedund totdat de gewenste te benaderen steekproefomvang is verkregen.

Lokale steekproef

In 2014 is in totaal door 27 gemeenten een aanvraag gedaan voor een lokale steekproef. Het betreft de gemeenten Aalsmeer, Amsterdam, Amstelveen, Bloemendaal, Den Haag, Diemen, Dronten, Duiven, Elburg, Epe, Harderwijk, Heemstede, Helmond, Leiden, Montferland, Noordoostpolder, Nunspeet, Oegstgeest, Ouder-Amstel, Putten, Pijnacker-Nootdorp, Rijnwaarden, Uithoorn, Urk, Venlo, Westervoort en Zevenaar.

Alle gemeenten uit bovenstaande aanvragen kunnen verder worden onderverdeeld in primaire eenheden. Deze primaire eenheden zijn gebaseerd op wijken, buurten of postcodes. Doorgaans betreft dit een gebied waarover de gemeente uitspraken wil doen over de veiligheid. Niet alle gemeenten zijn verder onderverdeeld: sommige gemeenten vormen op zichzelf een primaire eenheid. Bovendien is ervoor gezorgd dat alle primaire eenheden in hun geheel binnen één basisteam liggen. Binnen iedere primaire eenheid is een enkelvoudig aselekt steekproef getrokken van personen van 15 jaar of ouder. De trekkingskansen waarmee de personen zijn getrokken zijn voor verschillende primaire eenheden zeer verschillend. Binnen een primaire eenheid zijn de trekkingskansen voor alle personen van 15 jaar of ouder gelijk.

De omvang van de te benaderen steekproef wordt voor alle primaire eenheden bepaald door de gewenste respons en het verwachte responspercentage. De responspercentages variëren voor verschillende primaire eenheden van 13% tot 57%. De steekproef fracties

van de te benaderen steekproef voor de verschillende primaire eenheden variëren van minder dan een procent tot ongeveer 20%.

Om op een uit te zetten steekproef van een bepaalde omvang uit te komen, moet er een grotere steekproef worden getrokken om te compenseren voor uitval tijdens de bewerking. De grootste uitval wordt veroorzaakt door de eis dat een persoon op een adres waar al eerder iemand voor de Veiligheidsmonitor is getrokken wordt uitgesloten. Deze uitval wordt groter naarmate de steekproef fracties toenemen. Verder worden evenals bij de landelijke steekproef personen verwijderd waarvoor de adresinformatie onvolledig of onbekend is, waarvoor het adres behoort tot de adressen van de institutionele bevolking of waarvoor het adres het afgelopen jaar eerder in een CBS-onderzoek is voorgekomen. De gewenste steekproefaantallen konden in alle primaire eenheden worden geleverd.

Respons

Landelijk werden voor de VM 2014 ruim 67 000 personen ondervraagd door zowel het CBS (29 747) als door I&O Research (37 556 duizend). I&O Research verzorgde daarnaast ook de lokale waarneming van 27 gemeenten, die in 2014 met extra waarnemingen aan het onderzoek meededen. Hiervoor werden in totaal 19 079 personen ondervraagd. Het totaal aantal respondenten in de Veiligheidsmonitor 2014 bedroeg hiermee 86 382.

De totale respons van de Veiligheidsmonitor bedroeg 38,8%. Staat 1 geeft een overzicht van de responspercentages per regionale eenheid en district en hierbinnen de verdeling van de waarneemmethoden internet en papier. De hoogste respons werd met 46,7% gerealiseerd in de regionale eenheid Limburg. De laagste respons werd behaald in de regionale eenheid Amsterdam (29,4%). Van alle ondervraagde personen vulde 47,9% een vragenlijst in via internet. 52,1% deed dit middels het invullen van een schriftelijke vragenlijst.

Staat 1 Respons en methode van dataverzameling naar regionale eenheid en district, VM 2014

Nr	Naam Regionale eenheid of district	Aantal respondenten				% respons				Respons naar mode	
		CBS	I&O-research	I&O-research	Totaal	CBS	I&O-research	I&O-research	Totaal	CAWI	PAPI
		landelijk	landelijk	lokaal		landelijk	landelijk	lokaal			
	Nederland	abs				%				% (respons totaal = 100)	
		29 747	37 556	19 079	86 382	39,5	38,9	37,5	38,8	47,9	52,1
1	Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	2 905	3 712	0	6 617	42,6	42,6		42,6	45,3	54,7
1A	Fryslân (District)	1 045	1 399	0	2 444	39,8	40,4		40,2	48,1	51,9
1B	Groningen (D)	1 112	1 357	0	2 469	45,1	44,6		44,8	42,8	57,2
1C	Drenthe (D)	748	956	0	1 704	43,1	43,5		43,3	45,1	54,9
2	Oost-Nederland (RE)	5 068	6 533	7 744	19 345	44,3	43,5	44,6	44,1	47,5	52,5
2A	IJsselland (D)	768	1 047	0	1 815	45,7	46,5		46,1	48,1	51,9
2B	Twente (D)	967	1 321	0	2 288	41,8	42,6		42,3	44,0	56,0
2C	Noord en Oost Gelderland (D)	1 265	1 616	6 317	9 198	45,8	44,8	44,6	44,8	47,0	53,0
2D	Gelderland Midden (D)	1 194	1 448	1 427	4 069	43,9	41,9	44,9	43,5	49,5	50,5
2E	Gelderland Zuid (D)	874	1 101	0	1 975	44,4	42,0		43,1	49,3	50,7
3	Midden-Nederland (RE)	3 104	3 906	2 269	9 279	40,0	39,9	41,6	40,3	50,5	49,5
3A	Gooi en Vechtstreek (D)	404	492	0	896	43,9	41,4		42,5	49,7	50,3
3B	Flevoland (D)	688	870	2 269	3 827	35,0	35,2	41,6	38,7	48,8	51,2
3C	Oost Utrecht (D)	863	1 103	0	1 966	44,0	44,1		44,1	50,4	49,6
3D	Utrecht Stad (D)	574	727	0	1 301	35,8	36,7		36,3	55,5	44,5
3E	West Utrecht (D)	575	714	0	1 289	44,0	43,0		43,4	51,5	48,5

Staat 1 Respons en methode van dataverzameling naar regionale eenheid en district, VM 2014 (slot)

Nr	Naam Regionale eenheid of district	Aantal respondenten				% respons				Respons naar mode	
		CBS	I&O-research	I&O-research	Totaal	CBS	I&O-research	I&O-research	Totaal	CAWI	PAPI
		landelijk	landelijk	lokaal		landelijk	landelijk	lokaal			
		abs				%				% (respons totaal = 100)	
4	Noord-Holland (RE)	2487	3125	992	6604	42,1	41,4	46,0	42,3	47,2	52,8
4A	Noord Holland Noord (D)	1065	1317	0	2382	45,1	43,2		44,0	45,8	54,2
4B	Zaanstreek Waterland (D)	545	679	0	1224	39,9	39,5		39,7	44,9	55,1
4C	Kennemerland (D)	877	1129	992	2998	40,3	40,7	46,0	42,2	49,2	50,8
5	Amsterdam (RE)	2250	2939	605	5794	29,3	29,4	26,6	29,0	53,1	46,9
5A	Amsterdam Noord (D)	526	722	96	1344	30,4	32,0	25,7	30,8	55,1	44,9
5B	Amsterdam Oost (D)	666	839	100	1605	27,2	28,0	28,4	27,7	51,7	48,3
5C	Amsterdam Zuid (D)	501	730	160	1391	35,1	35,2	29,6	34,4	54,1	45,9
5D	Amsterdam West (D)	557	648	249	1454	26,8	24,4	24,6	25,3	51,8	48,2
6	Den Haag (RE)	4247	5150	4141	13538	36,7	34,8	25,4	31,7	49,2	50,8
6A	Den Haag Centrum (D)	404	476	1354	2234	20,7	19,2	19,9	19,9	49,7	50,3
6B	Den Haag West (D)	558	681	541	1780	39,5	37,7	31,0	35,9	49,1	50,9
6C	Den Haag Zuid (D)	552	695	1188	2435	27,8	27,5	22,3	24,7	45,5	54,5
6D	Zoetermeer - Leidschendam/Voorburg (D)	596	765	354	1715	42,5	43,7	47,8	44,1	50,9	49,1
6E	Westland - Delft (D)	490	606	0	1096	42,9	39,4		40,9	50,6	49,4
6F	Leiden - Bollenstreek (D)	879	1038	704	2621	44,6	42,1	42,0	42,9	51,3	48,7
6G	Alphen aan den Rijn - Gouda (D)	768	889	0	1657	45,0	39,7		42,0	48,5	51,5
7	Rotterdam (RE)	3070	3912	0	6982	32,0	32,6		32,3	45,5	54,5
7A	Rijnmond Noord (D)	524	664	0	1188	35,7	36,1		35,9	44,6	55,4
7B	Rotterdam Stad (D)	389	411	0	800	23,5	22,9		23,2	47,4	52,6
7C	Rijnmond Oost (D)	525	606	0	1131	34,0	32,6		33,2	50,5	49,5
7D	Rotterdam Zuid (D)	382	525	0	907	23,0	25,0		24,1	38,2	61,8
7E	Rijnmond Zuid-West (D)	568	734	0	1302	38,5	38,3		38,4	45,8	54,2
7F	Zuid-Holland-Zuid (D)	682	972	0	1654	38,1	39,0		38,6	45,9	54,1
8	Zeeland - West-Brabant (RE)	2389	3072	0	5461	44,7	43,4		44,0	45,2	54,8
8A	Zeeland (D)	576	738	0	1314	42,5	43,9		43,3	42,0	58,0
8B	De Markiezaten (D)	506	630	0	1136	45,2	43,8		44,4	44,8	55,2
8C	De Baronie (D)	700	886	0	1586	47,6	45,4		46,3	48,7	51,3
8D	Hart van Brabant (D)	607	818	0	1425	43,4	40,8		41,9	44,6	55,4
9	Oost-Brabant (RE)	2161	2758	100	5019	45,2	43,9	41,8	44,4	49,1	50,9
9A	's Hertogenbosch (D)	1045	1232	0	2277	47,2	44,0		45,4	46,8	53,2
9B	Eindhoven (D)	590	812	0	1402	41,1	42,1		41,7	52,8	47,2
9C	Helmond (D)	526	714	100	1340	46,4	46,0	41,8	45,8	49,0	51,0
10	Limburg (RE)	2066	2449	3228	7743	47,9	46,7	45,9	46,7	45,9	54,1
10A	Noord en Midden Limburg (D)	947	1134	3228	5309	50,2	48,0	45,9	47,0	47,1	52,9
10B	Parkstad-Limburg (D)	482	603	0	1085	43,6	46,1		44,9	39,8	60,2
10C	Zuid-West-Limburg (D)	637	712	0	1349	48,3	45,4		46,7	45,9	54,1

In het kader van de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ) die het CBS in het eerste halfjaar 2015 in opdracht van het WODC uitvoert vindt een experiment plaats waarin onderzocht wordt in hoeverre het mogelijk is de respons via internet te verhogen door middel van toekenning van incentives als beloning voor onderzoeksdeelname. De resultaten van dit experiment worden afgewacht en te zijner tijd zal bekeken of ze aanleiding zijn voor een aanpassing van de benaderingsstrategie van de VM.

Verwerking

Het verwerken van de onderzoeksgegevens wordt ook wel aangeduid als het dataproces. Het dataproces omvat alle stappen die nodig zijn om van de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst één of meerdere analysebestanden te maken waaraan plausibele statistische informatie te ontfemen is. Uitgangspunt daarbij is de gewenste output (tabellen). De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Het dataproces voor de VM 2014 bestaat uit een aantal functioneel van elkaar te onderscheiden processtappen. Het gaat daarbij om:

- Centrale data opslag en controle van landelijke en lokale onderzoeksgegevens. Door CBS en bureau Veiligheidsmonitor is een uniforme recordindeling opgesteld waardoor landelijke en lokale onderzoeksgegevens voor de verdere verwerking gemakkelijker samengevoegd kunnen worden tot één SPSS-microdatabestand. Ook kunnen zo controles op een zelfde wijze uitgevoerd worden.
- Koppeling onderzoeksgegevens met administratieve registers. Tijdens deze processtap worden alle verzamelde en gecontroleerde onderzoeksgegevens gekoppeld met de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA) en het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en ontstaat er een bruikbaar onderzoeksbestand.
- Afleiden van publicatie variabelen. Op basis van de vragen zoals opgenomen in de vragenlijst worden de overeengekomen indicatoren afgeleid die als nieuwe variabelen in het onderzoeksbestand worden opgeslagen. Deze variabelen vormen de grondslag voor de samen te stellen publicatie Veiligheidsmonitor 2014, kerncijfertabellen en de informatie in de databank van het CBS (StatLine). Uitkomsten die beschikbaar zijn op StatLine zijn voorzien van betrouwbaarheidsmarges. Bij de berekening hiervan wordt rekening gehouden met het steekproefontwerp.
- Controle en plausibiliteit. De onderzoeksgegevens worden gecontroleerd op consistentie en volledigheid. Daarnaast worden de voorlopige uitkomsten waar mogelijk vergeleken met uitkomsten uit eerdere jaren of met gegevens uit andere bronnen.
- Harmonisatie en weging. Door uitval en non-respons bij enquêteonderzoek is er sprake van selectiviteit bij de verkregen onderzoeksgegevens. Op basis van de beschikbare steekproefgegevens en registerkenmerken kan hiervoor goed worden gecorrigeerd (herwegen). De herweging van de VM is integraal uitgevoerd, dat wil zeggen er is één weging beschikbaar voor zowel de landelijke als lokale onderzoeksgegevens. De weegfactor is in het onderzoeksbestand opgenomen.

Weging

Per 1 januari 2013 is er een nieuwe indeling in politie eenheden ingegaan. Bij de VM 2013 is daar voor het eerst rekening mee gehouden. De nieuwe indeling kent 10 regionale eenheden, die verder ingedeeld zijn in 43 districten en 167 basisteams. Basisteams vormen het niveau waarop men wil publiceren. De steekproef is

gestratificeerd naar basisteam, waarbij per basisteam wordt gestreefd naar responsaantallen die evenredig zijn met hun populatieomvang. Verder worden er een aantal minima geëist: 300 verwachte responsen per basisteam, en 750 per district. Daarnaast wenst men ook op basis van de reguliere steekproef uitspraken te kunnen doen over gemeenten met minstens 70 duizend inwoners. Sommige basisteams vormen samen een gemeente; met name bij de grote steden is dit het geval. Andere basisteams zijn gelijk aan hele gemeenten, en een laatste groep basisteams omvatten meerdere gemeenten. De gemeenten met meer dan 70 duizend inwoners die via de allocatie aan de hand van basisteams nog niet voldoende steekproefelementen hebben, krijgen er nog extra toebedeeld, zodat het verwachte aantal respondenten voor deze gemeenten ook minstens 300 is.

Naast deze reguliere steekproef zijn er nog extra steekproeven getrokken ten behoeve van de flexibele oversampling. De strata die daarbij zijn aangenomen worden in het kader van de VM *primaire eenheden* genoemd; het gaat daarbij soms om hele gemeenten, maar ook om wijken, buurten, of postcodegebieden. Bij de definitie van primaire eenheden is er voor gezorgd dat primaire eenheden ofwel geheel binnen één basisteam vallen, of er mee samenvallen. Dit betekent dat alle elementen binnen een primaire eenheid tot hetzelfde basisteam behoren. Bij de oversampling zijn bovendien steeds gehele gemeenten oversampled (al dan niet opgedeeld in verschillende primaire eenheden), met uitzondering van Den Haag waar slechts bepaalde wijken zijn oversampled.

Voor de weging is het handig de stratificatie van oversampled en niet-oversampled Nederland uniform te behandelen. Daartoe wordt het *stratum* gedefinieerd als

- de primaire eenheid voor een oversampled gebied,
- het *subbasisteam* voor een niet-oversampled gebied.

De subbasisteams betreffen de basisteams exclusief de oversampelde gebieden.

Indien een (sub)basisteam een gemeente met meer dan 70 duizend inwoners bevat wordt het (sub)basisteam gesplitst, zodat ook deze grote gemeente apart onderscheiden kan worden. De primaire eenheden en subbasisteams vormen aldus een niet-overlappende, dekkende indeling van Nederland, die overeenkomt met de stratificatie. Binnen op deze manier gedefinieerde strata hebben steekproefelementen van het integrale bestand gelijke insluitkansen. Staat 2 toont om hoeveel gebieden en strata het gaat.

Staat 2 Overzicht regionale indelingen en stratificatie VM 2014

Indeling	Aantal
Regionale eenheden	10
Districten	43
Basisteams	167
Gemeenten 2014	403
Gemeenten waarbinnen oversampled	27
Gemeenten met meer dan 70 duiz. inwoners	50 ¹⁾
Buiten oversampling: subbasisteams	155
Binnen oversampling: primaire eenheden	211
Strata in Nederland	366

¹⁾ Haarlemmermeer hoort hier bij maar is in de weging niet als zodanig onderscheiden, zie paragraaf 3 voor meer details.

Staat 3 bevat een overzicht van de respons in 2014. De enquête wordt sequentieel uitgezet via twee responsmodes. Eerst wordt de respondenten gevraagd via CAWI een vragenlijst in te vullen. Bij niet responderen wordt bij de eerste rappel een papieren vragenlijst meegestuurd zodat eventueel ook via PAPI gerepondeerd kan worden. Indien ook na een tweede schriftelijke rappel respons uitblijft, worden telefoonbezitters telefonisch gerappelleerd, maar het invullen van de vragenlijst gebeurt alleen via CAWI of PAPI. De uiteindelijk gerealiseerde respons bestaat voor iets minder dan de helft uit CAWI waarnemingen en voor iets meer dan de helft uit PAPI waarnemingen. Een gedetailleerd overzicht van verhoudingen tussen uitgezette steekproef en verkregen respons zal beschikbaar komen in een rapportage van de afdeling Dataverzameling.

Staat 3 Responsoverzicht VM 2014

	Respons	Verdeling CAWI/PAPI
Regulier (CBS)	29 747	43%/57%
Regulier (I&O)	37 556	52%/48%
Flexibele oversampling (I&O)	19 079	49%/51%
Totaal	86 382	48%/52%

In vergelijking met de weging van de VM 2012 (Reep en Buelens, 2013) zijn er enkele aanpassingen gebeurd in 2013 (Buelens, 2014). De nieuwe indeling in regionale eenheden, districten en basisteams en het daarmee samenhangende nieuwe steekproefontwerp zijn in rekening gebracht, en de weging is uitgebreid met een inkomensvariabele (gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen). Bij de VM 2014 zijn geen nieuwe aanpassingen gebeurd en is het weegmodel van 2013 opnieuw toegepast. De termen met betrekking tot de flexibele oversampling zijn natuurlijk aangepast aan de situatie van 2014.

Zoals gebruikelijk worden twee wegingen uitgevoerd: de weging van het integrale bestand, en de weging van alleen het reguliere deel: alle respondenten exclusief de flexibele oversampling. Door een vergelijking van de twee uitkomsten wordt de plausibiliteit geanalyseerd. Er kan verwacht worden dat de flexibele oversampling de regionale detaillering vergroot, maar dat het niveau van landelijke cijfers er niet door wordt beïnvloed.

De weging is uitgevoerd met de software Bascula (Nieuwenbroek en Boonstra, 2002), onderdeel van het Blaise pakket. Er is een lineaire weging uitgevoerd, waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met ongelijke insluitkansen, en anderzijds met mogelijk selectieve nonrespons (Särndal et al., 1992).

$$W_h = \frac{\hat{u}_h}{\hat{u}_u} = \dots$$

Weging integraal bestand

Het weegmodel dat is gebruikt om het integrale bestand te wegen bevat de volgende termen:

1. district(43) x geslacht(2) x leeftijd(6)

2. district(43) x huishoudgrootte(5)
3. district(43) x stedelijkheid(5)
4. district(43) x herkomst(3)
5. district(43) x inkomen(5)
6. basisteam(167) x geslacht(2)
7. basisteam(167) x leeftijd(4)
8. basisteam(167) x herkomst(2)
9. basisteam(167) x inkomen(3)
10. g4gemeente(4 + 1 restgroep) x herkomst(6) (voor Utrecht herkomst(3))
11. g4gemeente(4 + 1 restgroep) x leeftijd(6) x geslacht(2)
12. gemeente70k(49 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
13. gemeente70k(49 + 1 restgroep) x geslacht(2)
14. stratum(366) x geslacht(2)
15. stratum100(246 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
16. gemeenteoversampled(27 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
17. gemeenteoversampled(27 + 1 restgroep) x geslacht(2)

Al deze variabelen zijn categoriaal, het aantal categorieën staat bij elke variabele aangegeven tussen haakjes. Dit weegmodel is hetzelfde als dat van de VM 2013, zie Buelens (2014).

De effectieve stratificatie die is verkregen door combineren van de flexibele oversampling met basisteams en gemeenten met minstens 70 duizend inwoners zit nu rechtstreeks in het weegmodel (termen 12 en 13); de primaire eenheden zitten daar impliciet bij en komen daarom niet meer apart voor in het model. Een kruising met leeftijd is alleen gedaan als er minstens 100 respondenten in het stratum zijn (term 15).

Termen 12 en 13 hebben betrekking op gemeenten met minstens 70 duizend inwoners. Zo zijn er 50 in Nederland, maar worden er in de weging slechts 49 onderscheiden. De reden is deze: Bij de steekproeftrekking naar basisteam heeft het basisteam 4C4 1 345 steekproefelementen toegewezen gekregen waarvan de meeste in de grootste gemeente van het basisteam, Haarlemmermeer; zie Staat 4. In de kleinere gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn slechts 42 personen getrokken, waarvan er 13 responderen. Doordat in de weging wordt gewogen naar zowel basisteam (termen 6 t/m 9) als gemeenten met 70 duizend inwoners (termen 12 en 13), ontstaat de niet geplande situatie dat ook voor de kleine gemeente met 13 respondenten impliciet wordt gewogen naar geslacht en leeftijd. Dat lukt niet omdat er toevallig geen respondenten zijn van leeftijdsklasse 2. Daarom is besloten geen onderscheid te maken tussen het basisteam 4C4 en de grootste gemeente. Om dat verschil wel te kunnen meenemen zou de steekproef in de kleine gemeente groter moeten zijn.

Staat 4 Basisteam 4C4 naar gemeente

	Populatie	Steekproef	Respons
Haarlemmerliede en Spaarnwoude (code 393)	5 535	42	13
Haarlemmermeer (code 394)	144 061	1 303	514
Basisteam 4C4	149 596	1 345	527

Uitvoeren van de weging van het integrale responsbestand met bovenstaand weegmodel levert correctiegewichten op zoals weergegeven in Staat 5. Zoals voorheen zijn ook nu de gewichten begrensd tot het bereik 0 tot 4 om negatieve gewichten te voorkomen; zonder begrenzen bij 0 zijn er enkele negatief. De verdeling is ongeveer dezelfde als bij de VM 2013.

Staat 5 Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand

Correctiegewichten	
Minimum	0,099
1 ^{ste} kwartiel	0,681
Mediaan	0,908
Gemiddelde	1,000
3 ^{de} kwartiel	1,213
Maximum	3,795
Standaarddeviatie	0,465

Uitkomsten

De resultaten van de Veiligheidsmonitor 2014 worden op verschillende wijze beschikbaar gesteld. Een volledige weergave van alle beoogde indicatoren wordt in de vorm van tabellen opgenomen in Statline. Hierbij worden vijf hoofdthema's onderscheiden. Dit zijn leefbaarheid en overlast in de buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap criminaliteit, burgers en politie en preventie. De onderzoeksvariabelen binnen de genoemde thema's worden hierbij uitgesplitst naar de 10 regionale eenheden en 43 districten alsmede naar een aantal achtergrondkenmerken van de persoon zoals geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, herkomst, opleiding seksuele geaardheid en mate van stedelijkheid.

Naast Statline wordt een publicatie opgesteld waarin een beschrijving van de belangrijkste uitkomsten is opgenomen. De rapportage bevat ook een aantal kerncijfertabellen met de belangrijkste indicatoren voor de 10 regionale eenheden en 43 districten. Daarnaast zijn ook een aantal kerncijfertabellen opgenomen voor de vijftig grootste (70 000 en meer inwoners) gemeenten van ons land. Deze publicatie is beschikbaar via de website van het CBS.

Verder worden voor de aan de VM deelnemende gemeenten microdatabestanden beschikbaar gesteld met daarin de belangrijkste onderzoeksgegevens welke in opdracht van de eigen regio/gemeente zijn verzameld, aangevuld met de door het CBS en I&O Research op landelijk niveau verzamelde gegevens voor de desbetreffende gemeente. Dit alles voor zover mogelijk binnen de criteria van de statistische beveiliging. Ook bureau Veiligheidsmonitor krijgt, op grond van een afgesloten aanvullende overeenkomst met het CBS, de beschikking over een analysebestand en kan hierdoor informatie beschikbaar stellen voor lokale deelnemers aan de VM. Hiervoor heeft bureau Veiligheidsmonitor een aparte tool laten ontwikkelen die beschikbaar is via internet. Een compleet analysebestand wordt beschikbaar gesteld via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS. Op basis van dit bestand is het mogelijk informatie samen te stellen voor beleidsmakers en overheden. Het gebruik maken van de microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door CvB worden gehanteerd. Ook aan

het wetenschappelijk onderzoekscentrum DANS wordt een onderzoeksbestand – in een meer geaggregeerde vorm – beschikbaar gesteld.

Betrouwbaarheidsmarges uitkomsten

Bij elk gegeven uit de VM is de betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign. De marges zijn zijn zowel beschikbaar bij de uitkomsten die op StatLine (CBS databank) worden geplaatst als in de voorliggende publicatie. In de elektronische versie van deze publicatie is per thema een verwijzing (link) naar StatLine opgenomen, waarmee het mogelijk is om meer specifieke tabelinformatie in te zien. Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde en de steekproefomvang.

Bij de Veiligheidsmonitor is in het algemeen sprake van kleine betrouwbaarheidsmarges. Dit komt door het grote aantal landelijke waarnemingen in de steekproef, aangevuld met de waarnemingen op basis van lokale oversampling. In 2014 gaat het in totaal om ruim 86 000 personen die aan het onderzoek hebben meegedaan. Punt-schattingen die op een dergelijke steekproefomvang zijn gebaseerd hebben een marge van +/- 0,33 procentpunt bij een schatting van 50 procent. Dit betekent dat met een waarschijnlijkheid van 95 procent de werkelijke waarde van deze schatting ligt tussen de 49,67 procent en de 50,33 procent. Op het niveau van de regionale eenheden en districten zijn de marges uiteraard groter, vanwege het lagere aantal waarnemingen dat hiervoor beschikbaar is.

Methodebreuken

Vanaf 2005 tot en met 2008 is informatie over slachtofferschap, veiligheid en tevredenheid over het functioneren van de politie gemeten via de VMR. In 2008 is de VMR overgegaan in de IVM, waarmee vervolgens statistische informatie over bovengenoemde thema's is gemeten in de jaren 2008 tot en met 2011. In 2012 is de onderzoeksopzet van de IVM verbeterd en overgegaan in de VM.

Verschillen in de onderzoeksopzet tussen VM en de IVM en de IVM en de VMR hebben tot gevolg dat er systematische effecten optreden in de uitkomsten. Dit fenomeen wordt aangeduid met de term methodebreuken. Om de continuïteit van de belangrijkste variabelen zo goed mogelijk te waarborgen, is in 2012 nogmaals de IVM met een steekproefomvang van circa 6000 personen parallel uitgevoerd aan de VM. Om dezelfde reden is in het verleden de VMR in 2008, 2009 en 2010 in een beperkte omvang parallel aan de IVM uitgevoerd.

Door de parallelle uitvoering van de twee ontwerpen is het mogelijk om de verschillen te kwantificeren, en daarmee correcties toe te passen op de oude VMR- en IVM cijfers om ze naar het VM-niveau te brengen. Op die manier worden uitkomsten van de VMR en IVM

vergelijkbaar met die van de VM. Bij het omrekenen van de VMR uitkomsten naar het VM niveau wordt de integrale IVM buiten beschouwing gelaten, en wordt direct via alleen het CBS deel van de IVM naar de VM omgerekend.

De omvang van het paralleltraject in 2012 – de IVM – was voldoende groot om precieze landelijke cijfers te maken, maar niet om regionale schattingen te berekenen. Regionale schattingen zijn echter wel belangrijk om ook op regionaal niveau de cijfers van de IVM vergelijkbaar te maken met die van de VM. Een soortgelijke situatie heeft zich in het verleden ook al voorgedaan, bij de overgang van de VMR naar de IVM, in 2008. Toen is een methode ontwikkeld waarbij kleinedomeinschatters (KDS) worden gebruikt om de regionale schattingen preciezer te maken. Via die weg wordt het mogelijk om ook op regionaal niveau discontinuïteiten ten gevolge van het herontwerp te kwantificeren (van den Brakel et al. 2013; 2014). Deze KDS methode wordt ook nu bij de overgang van de IVM naar de VM weer ingezet. Hierbij worden modellen gespecificeerd die gebruik maken van hulpinformatie die correleert met de doelvariabelen van het onderzoek. Het zijn vooral de uitkomsten van de reguliere waarneming en gegevens van de politie over aangegeven misdrijven die hier een belangrijke rol spelen. De op deze manier verkregen kleinedomeinschatters worden daarom gebruikt om regionale correctiefactoren te berekenen. Voor meer informatie over deze materie zie de publicatie *Regionale discontinuïteiten in de veiligheidsmonitor* (Buelens en van den Brakel; 2015).

Staat 6 geeft een overzicht van de doelvariabelen waarvoor kleinedomeinschattingen zijn uitgerekend. Weergegeven is achtereenvolgens welke variabele het betreft, de naam van de variabele in de IVM en de overeenkomstige tabel in het IVM-tabellenrapport 2011, de naam van de variabele in de VM en de overeenkomstige tabel in de VM 2014-publicatie.

Staat 6 Doelvariabelen waarvoor kleinedomeinschattingen zijn uitgerekend

Variabele	Naam IVM	Tabel in IVM 2011 Tabellenrapport	Naam VM	Tabel in VM 2014
Slachtofferschap totaal	A_sloftot	5.2	A_SLOF_TotSlp	4.5 (in bijlage 1)
Slachtofferschap geweldsdelicten	A_xgeweld2	5.3	A_GEW_Slp	4.2 (in bijlage 1)
Slachtofferschap vermogensdelicten	A_xvermog4	5.5	A_SLOF_VrmSlp	4.3 (in bijlage 1)
Aantal delicten totaal	A_adltot	5.11	AD_TOTAAL_DELICTc	StatLinetable 'Ondervonden delicten; regio'
Aantal geweldsdelicten	A_axdlgweld2	5.12	AD_GEWTOT_DELICTc	StatLinetable 'Ondervonden delicten; regio'
Aantal vermogensdelicten	A_axdlvmog4	5.14	AD_VRMTOT_DELICTc	StatLinetable 'Ondervonden delicten; regio'
Onveiligheidsgevoelens algemeen	A_OnvGev	4.2	A_VHB_OnvGev	3.4 (in bijlage 1)
Onveiligheid buurt	A_OnvBuur	4.4	A_VHB_OnvBuur	3.2 (in bijlage 1)
Contact gehad met politie	A_contpolg	7.2	A_TLP_contpol	5.2 (in bijlage 1)
Tevreden over contact	A_tevrzeer	7.10	A_TLP_tevrzeer	5.3 (in bijlage 1)
Politiefunctioneren in buurt	A_funcpol	8.4	A_PBF_ssBFuncpol	StatLinetable 'Burgers en politie; regio'
Oordeel politie algemeen	A_toordpf	8.2	A_FPA_AlgTvroordpf	5.5 (in bijlage 1)

In de periode van de VMR en de IVM waren de 25 politieregio's de leidende geografische indeling, die is gebruikt bij stratificatie en publicatie, en ook bij de berekening van de kleinedomeinschattingen. In 2013 is er een nieuwe indeling gekomen van 10 regionale eenheden, die een aggregatie zijn van de voormalige politieregio's. Bij het berekenen van uitkomsten voor regionale eenheden op basis van de VMR en IVM is het aan te bevelen eerst de voorgestelde correcties uit te voeren, en nadien te aggregeren. Hoe dit het best kan gebeuren wordt weergegeven in de rekenvoorbeelden (zie tekstbox op pagina 239).

De correctiefactoren voor bovenstaande variabelen voor de 25 politieregio's en Nederland totaal zijn opgenomen in de volgende twee staten. Staat 7 bevat de factoren voor omrekening van IVM naar VM en staat 8 bevat factoren voor omrekening van VMR naar VM.

Staat 7 Omrekenfactoren IVM naar VM

Politieregio	A_sloftot	A_xge-weld2	A_xver-mog4	A_adltot	A_axdlg-weld2	A_axdlvr-mog4	A_OnvGev	A_OnvBuur	A_con-tpolg	A_tevrzeer	A_funcpol	A_toordpf
Groningen	0,91	0,61	1,26	0,96	0,57	1,24	1,74	1,47	1,08	0,93	0,98	0,66
Friesland	0,78	0,38	1,12	0,80	0,30	1,28	1,58	1,40	0,98	1,03	0,99	0,63
Drenthe	0,80	0,51	0,99	0,89	0,46	1,49	1,44	1,10	0,96	0,97	0,96	0,58
IJsselland	0,80	0,42	1,15	0,70	0,53	1,13	1,50	1,11	1,03	0,95	1,00	0,67
Twente	0,77	0,39	1,05	0,85	0,36	1,35	1,50	1,19	0,90	0,97	0,97	0,64
Noord- en Oost-Gelderland	0,78	0,46	1,10	0,90	0,46	1,57	1,50	1,24	0,84	1,00	0,95	0,58
Gelderland-Midden	0,87	0,80	1,08	1,08	0,52	1,37	1,54	1,06	0,97	0,99	0,96	0,65
Gelderland-Zuid	0,89	0,52	1,07	1,18	0,40	1,52	1,43	1,12	1,01	1,01	0,94	0,72
Utrecht	0,84	0,49	1,02	0,85	0,42	1,30	1,51	1,11	0,92	0,95	0,96	0,69
Noord-Holland-Noord	0,76	0,41	1,02	0,72	0,52	1,37	1,24	0,84	0,84	0,89	0,98	0,59
Zaanstreek-Waterland	0,84	0,72	0,97	1,06	0,85	1,16	1,54	1,00	0,88	0,97	0,96	0,67
Kennemerland	0,74	0,44	0,93	0,82	0,45	1,13	1,47	0,97	0,90	0,96	0,96	0,71
Amsterdam-Amstelland	0,91	0,48	0,97	0,90	0,40	1,12	1,25	1,00	0,93	0,82	0,97	0,71
Gooi en Vechtstreek	0,82	0,45	0,88	0,76	0,44	1,28	1,64	1,30	1,07	0,89	0,97	0,61
Haaglanden	0,88	0,50	1,03	0,89	0,37	1,18	1,62	1,18	0,98	0,93	0,97	0,68
Hollands Midden	0,80	0,45	1,13	0,74	0,58	1,11	1,45	0,88	0,93	1,01	0,99	0,71
Rotterdam-Rijnmond	0,84	0,52	1,05	0,86	0,38	1,39	1,51	1,19	0,84	0,88	0,97	0,67
Zuid-Holland-Zuid	0,84	0,49	1,20	1,04	0,48	1,40	1,44	0,99	0,84	0,97	0,95	0,61
Zeeland	0,89	0,48	1,10	1,03	0,47	1,53	1,56	1,18	0,92	0,99	0,90	0,60
Midden- en West-Brabant	0,74	0,43	1,04	0,72	0,54	1,35	1,44	1,03	0,95	0,93	0,95	0,58
Brabant-Noord	0,76	0,48	0,98	0,78	0,47	1,24	1,40	0,94	0,91	0,98	1,01	0,60
Brabant-Zuidoost	0,78	0,45	0,94	0,73	0,49	1,22	1,44	1,05	0,97	0,91	0,96	0,59
Limburg-Noord	0,81	0,40	1,01	0,96	0,33	1,69	1,53	0,95	0,86	0,95	0,92	0,52
Limburg-Zuid	0,82	1,33	0,96	1,08	0,54	1,49	1,72	1,50	1,03	0,95	0,90	0,51
Flevoland	0,73	0,33	1,01	0,70	0,39	1,11	1,54	0,82	0,95	0,94	1,00	0,87
Nederland totaal	0,82	0,49	1,03	0,86	0,45	1,29	1,48	1,09	0,93	0,94	0,97	0,64

Staat 8 Omrekenfactoren van VMR naar VM

Politieregio	A_ sloftot	A_ xge- weld2	A_ xver- mog4	A_ adltot	A_ axdlg- weld2	A_ axdlv- mog4	A_ OnvGev	A_ OnvBuur	A_ con- tpolg	A_ tevrzeer	A_ funcpol	A_ toordpf
Groningen	1,04	1,05	1,42	1,43	1,24	1,55	2,21	NA	NA	0,94	0,89	NA
Friesland	0,83	0,30	1,42	1,00	0,30	1,80	2,02	NA	NA	1,04	0,86	NA
Drenthe	0,85	0,47	1,09	1,02	0,43	2,19	1,66	NA	NA	1,04	0,86	NA
IJsselland	0,97	0,57	1,41	0,94	0,77	1,31	1,95	NA	NA	1,07	0,87	NA
Twente	0,77	0,34	1,24	0,99	0,29	1,78	1,82	NA	NA	0,99	0,85	NA
Noord- en Oost-Gelderland	0,82	0,49	1,24	1,05	0,40	1,94	1,55	NA	NA	0,99	0,83	NA
Gelderland-Midden	1,02	0,71	1,33	1,36	0,59	1,79	2,11	NA	NA	1,02	0,85	NA
Gelderland-Zuid	1,01	0,57	1,46	1,80	0,46	2,64	1,65	NA	NA	1,12	0,84	NA
Utrecht	0,98	0,53	1,29	1,13	0,51	1,86	1,70	NA	NA	1,06	0,85	NA
Noord-Holland-Noord	0,87	0,57	1,42	1,02	0,62	2,48	1,41	NA	NA	0,96	0,88	NA
Zaanstreek-Waterland	1,04	0,79	1,58	1,44	0,86	1,92	1,64	NA	NA	0,98	0,85	NA
Kennemerland	0,95	0,53	1,33	1,17	0,66	2,06	1,71	NA	NA	1,08	0,87	NA
Amsterdam-Amstelland	1,11	0,59	1,35	1,46	0,62	1,96	1,53	NA	NA	0,86	0,87	NA
Gooi en Vechtstreek	0,96	0,72	1,17	1,04	0,79	2,33	1,95	NA	NA	0,93	0,89	NA
Haaglanden	1,04	0,48	1,27	1,22	0,38	1,82	1,99	NA	NA	1,00	0,88	NA
Hollands Midden	0,90	0,57	1,56	0,96	0,72	1,57	1,83	NA	NA	1,06	0,88	NA
Rotterdam-Rijnmond	1,11	0,82	1,58	1,38	0,60	2,30	1,94	NA	NA	0,82	0,85	NA
Zuid-Holland-Zuid	1,07	0,55	1,74	1,51	0,51	2,33	1,84	NA	NA	1,16	0,85	NA
Zeeland	0,98	0,49	1,36	1,28	0,54	2,40	1,93	NA	NA	0,92	0,81	NA
Midden- en West-Brabant	0,89	0,52	1,28	0,97	0,53	2,13	1,75	NA	NA	1,00	0,85	NA
Brabant-Noord	0,83	0,51	1,33	1,03	0,53	2,10	1,68	NA	NA	1,18	0,89	NA
Brabant-Zuidoost	0,90	0,51	1,17	0,99	0,57	1,71	1,71	NA	NA	1,07	0,85	NA
Limburg-Noord	0,83	0,42	1,27	1,15	0,35	2,46	1,73	NA	NA	0,97	0,82	NA
Limburg-Zuid	0,95	1,58	1,29	1,47	0,83	2,34	2,13	NA	NA	0,92	0,82	NA
Flevoland	0,92	0,33	1,41	1,04	0,40	2,02	1,95	NA	NA	1,07	0,91	NA
Nederland totaal	0,95	0,56	1,35	1,18	0,54	1,98	1,79	NA	NA	0,99	0,86	NA

NA = Niet aanwezig in VMR.

Rekenvoorbeelden

Landelijke correctie

Volgens de IVM 2010 heeft 31,57% van de bevolking contact gehad met de politie. Om dit cijfer vergelijkbaar te maken met de uitkomsten op basis van de VM moet het vermenigvuldigd worden met de correctiefactor voor heel Nederland, 0,9307 (onderste rij in Staat 7), $0,9307 \times 31,57\% = 29,38\%$. Bij het vergelijken van uitkomsten van de IVM in 2010 met uitkomsten van de VM in 2012 en later moet voor het percentage dat contact gehad heeft met de politie het cijfer 29,38% gebruikt worden.

Regionale correctie

De regionale correcties verlopen op dezelfde manier. Het percentage van de bevolking in de politieregio Limburg-Zuid dat slachtoffer is geweest van een delict is 25,01% volgens de IVM in 2011. Om dit cijfer vergelijkbaar te maken met de VM moet vermenigvuldigd worden met de correctiefactor 0.8198, wat als resultaat 20,50% oplevert.

Omdat in de VM de 'oude' politieregio's niet meer onderscheiden worden moeten de gecorrigeerde cijfers omgerekend worden naar regionale eenheden. Politieregio Limburg-Zuid vormt samen met politieregio Limburg-Noord de regionale eenheid Limburg. Het cijfer van Limburg-Noord uit de IVM van 2011 wordt ook omgerekend, met een specifieke correctie voor die regio: $21,76\% \times 0,8081 = 17,58\%$.

Bij het bepalen van het cijfer voor regionale eenheid Limburg moet rekening gehouden worden met de verschillende bevolkingsaantallen van de politieregio's (15-plussers, want dat is de doelpopulatie). Die aantallen worden op basis van de gewogen enquêtes makkelijk berekend door optellen van de gewichten per politieregio. Deze zijn beschikbaar in de microdatabestanden. Voor 2011 zijn de aantallen 422 013 voor Limburg-Noord, en 513 118 voor Limburg-Zuid.

Het slachtofferspercentage voor de regionale eenheid Limburg wordt verkregen door de percentages om te rekenen naar aantallen, en vervolgens weer naar het percentage voor de regionale eenheid: $(422\ 013 \times 17,58\% + 513\ 118 \times 20,50\%) / (422\ 013 + 513\ 118)$.

In de teller van deze breuk worden totalen berekend voor de politieregio's, en opgeteld tot het totaal voor de regionale eenheid. In de noemer staat het bevolkingsaantal van de regionale eenheid, dat gelijk is aan de som van de aantallen van de politieregio's die er deel van uitmaken. De uitkomst van deze bewerking is gelijk aan 19,18%. Dit is het percentage van de regionale eenheid Limburg voor 2011 dat vergelijkbaar is met de uitkomsten voor deze regionale eenheid op basis van de VM.

Laagregionale correcties

Voor het corrigeren van cijfers van de IVM die betrekking hebben op gebieden kleiner dan politieregio's (gemeenten, buurten, wijken) wordt aanbevolen de correctiefactor te gebruiken van de politieregio waartoe het gebied behoort.

Recent verschenen literatuur

CBS (2014), *CBS: Steeds minder vandalisme*, 23 december 2014

CBS (2014), *Vandalisme: stand van zaken, trends en achtergronden*, 23 december 2014

CBS (2014), *CBS: Bijna vier van de tien inwoners van aandachtswijken voelen zich wel eens onveilig in eigen buurt*, 17 december 2014

CBS (2014), *CBS: Ouderen steeds vaker slachtoffer van geweld*, 25 november 2014

CBS (2014), *Homoseksuelen minder positief over eigen woonbuurt dan hetero's*, 6 november 2014

CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2014), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2013*, 5 november 2013

CBS (2014), *Stadsbewoner positiever over beschikbaarheid politie dan inwoner kleinere gemeente*, 26 september 2014

CBS (2014), *Steeds meer Nederlanders bang voor inbraak*, 11 september 2014

CBS (2014), *Meeste criminaliteitspreventie in Zuid-Nederland*, 14 juli 2014

CBS (2014), *Meeste sociale overlast door hangjongeren*, 24 juni 2014

CBS (2014), *Meer oplichting via internet, minder skimming*, Webmagazine, 16 juni 2014

CBS (2014), *Aantal slachtoffers criminaliteit gelijk gebleven*, Persbericht, 3 maart 2014

CBS (2014), *Veiligheidsmonitor 2013*, 3 maart 2014

CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2013), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2012*, 14 november 2013

CBS (2013), *Fraude bij online aan- of verkopen treft 3 procent*, Webmagazine, 22 oktober 2013

CBS (2013), *Ruim 200 duizend slachtoffers van skimming of phishing*, Webmagazine, 7 oktober 2013

CBS (2013), *Een op tien jongeren gepest op internet*, Webmagazine, 24 juli 2013

CBS (2013), *Homoseksuelen voelen zich onveiliger en zijn vaker slachtoffer*, Webmagazine, 24 juni 2013

CBS (2013), *Cybercrime treft ruim een op de acht*, Persbericht, 1 maart 2013

CBS (2013), *Veiligheidsmonitor 2012*, 1 maart 2013

Medewerkers

Auteurs

Math Akkermans
Rianne Kloosterman
Kim Knoops
Ger Linden
Elke Moons

Met medewerking van

Bart Buelens
José Gouweleeuw
Hub Janssen
Jos Kickken
Inge Muijs
Marie-José Poublon-Schijns

Redactieraad

Math Akkermans
Razia Ghauharali
Gooitske Marsman
Maarten Schermer Voest
Paul Smit
Henk Statema
Wil van Tilburg
Marieke Veelders